

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

YURTDIŞINDA YAŞAYAN ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİNİN BAĞLAMA (SAZ) EĞİTİMİ
YOLUYLA EDİNDİĞİ KAZANIMLARIN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(BİŞKEK-KIRGIZİSTAN ÖRNEĞİ)

Levent ÖZER
DOKTORA TEZİ

Danışman
Doç. Dr. Attila ÖZDEK

Konya 2019

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Levent ÖZER
	Numarası	158309023006
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Doktora
	Tezin Adı	Yurtdışında Yaşayan Ortaokul Öğrencilerinin Bağlama (Saz) Eğitimi Yoluyla Edindiği Kazanımların Değerlendirilmesi(Bişkek-Kırgızistan Örneği)

Bu tezin proje salhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak anıf yapıldığını bildiririm.

01/08/2019

Levent ÖZER

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

DOKTORA TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Levent ÖZER
	Numarası	158309023006
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Doktora
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Atilla ÖZDEK
	Tezin Adı	YURTDIŞINDA YAŞAYAN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BAĞLAMA (SAZ) EĞİTİMİ YOLUYLA EDİNDİĞİ KAZANIMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ (BIŞKEK-KIRGIZISTAN ÖRNEĞİ)

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan "Yurtdışında Yaşayan İlköğretim Öğrencilerinin Bağlama (Saz) Eğitimi Yoluyla Edindiği Kazanımların Değerlendirilmesi (Bişkek-Kırgızistan Örneği)" başlıklı bu çalışma 01/08/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarıyla bulunarak, jürimiz tarafından doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Doç. Dr. Atilla ÖZDEK	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Zeliha TRAŞ	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Oğuz KARAKAYA	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Ömer ÖZDEN	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Sener ALGI	

ÖNSÖZ

Yüksek lisans eğitimim sürecinden itibaren çok kıymetli öğreti, öneri ve destekleri ile bana rehberlik eden, araştırma süresince yurtdışında görev yapmam sebebiyle her konuda sonsuz anlayış ve hoşgörü gösteren danışman hocam Sayın Doç. Dr. Attila ÖZDEK'e,

Yüksek lisans tez yazımı ve doktora sınavı hazırlık sürecimden itibaren tecrübe ve birikimlerini benimle paylaşarak yol gösteren, aynı zamanda doktora tez izleme komisyonumda yapmış olduğu yapıcı eleştiriri, katkı ve öneriler ile destek olan Sayın Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI'ya,

Yine doktora tez izleme komisyonumda yer alan ve çok kıymetli yönlendirme ve önerileri ile çalışmama katkı sağlayan Sayın Doç. Dr. Oğuz KARAKAYA'ya,

Tez savunması esnasındaki yapıcı eleştiri ve katkılarından dolayı sayın jüri üyeleri Doç. Dr. Zeliha TRAŞ ve Doç. Dr. Ömer ÖZDEN'e,

Çalışma için hazırlanan repertuarın seçimi ve bağlama öğretim planının oluşturulmasındaki değerli görüş, öneri ve katkılarından dolayı Sayın Doç. Dr. Gökhan EKİM ve Doç. Servet YAŞAR'a

Uygulama ayağı Kırgızistan Bişkek'te gerçekleştirilen bu çalışma için izin, yazışma, uygun çalışma ortamı hazırlanması vb. hususlarda her türlü desteklerini esirgemeyen Kırgızistan Bişkek Büyük Elçisi Sayın Cengiz Kamil FIRAT'a, Bişkek Eğitim Müşaviri Sayın Recep SULA'ya ve Bişkek Türk Okulu idareci ve öğretmenlerine,

Hayatımın her alanında olduğu gibi lisansüstü çalışmalarım da elinden gelen her türlü destek, hoşgörü, sabır ve sevgisi ile bana güç veren sevgili eşim Özden ÖZER'e, ve son olarak ayrı kalmamız gereken bu süreci olgunlukla karşılayan hayatıma anlam katan sevgili oğlum Doruk ÖZER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
--	--	---

Öğrencinin	Adı Soyadı	Levent ÖZER
	Numarası	158309023006
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Doktora
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Attila ÖZDEK
	Tezin Adı	Yurtdışında Yaşayan Ortaokul Öğrencilerinin Bağlama(Saz) Eğitimi Yoluyla Edindiği Kazanımların Değerlendirilmesi (Bişkek-Kırgızistan Örneği)

ÖZET

Bu araştırmada Kırgızistan/Bişkek örneği üzerinden yurtdışında yaşayan ortaokul çağındaki Türk öğrencilerin bağlama/saz eğitimi yoluyla elde edebileceği çeşitli kazanımların tespit edilebilmesi amaçlanmıştır.

Çalışma nitel bir araştırmadır. Araştırma yöntemi temelde “Durum Çalışması” (Case Study) ana başlığı altında “Programın Etkilerine Dayalı Durum Çalışması” (Program Effects Case Studies) ve “Kritik Olay Durum Çalışmaları” (Critical Instance Case Studies) alt başlıkları üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evreni yurt dışında yaşayan Türk ve Türk kökenli öğrenciler örnekleme ise Kırgızistan/Bişkek’te yaşayan Türk ve Türk kökenli ortaokul öğrencileridir.

Çalışmada veri toplama araçları olarak öğrencilerin demografik bilgilerini ölçmek amaçlı kişisel bilgi formu, öğrencilerin bilişsel-akademik kazanımlarındaki değişiklikleri karşılaştırmak için eğitim öncesi/sonrası karne notlarının

karşılaştırılması ve derslere katılım oranlarında değişiklik olup olmadığıyla ilgili öğretmenleri ile görüşme yapılması. Kişisel kazanımların belirlenmesi için eğitim öncesi/sonrası durumları hakkında sosyal çevreleri ile anket soruları yoluyla görüşmeler yapılması. Çalışma sonunda, öğrencilerle edindikleri kazanımlarının ne oranda farkında oldukları ile ilgili görüşmeler yapılması olarak ifade edilebilir.

Anket ve görüşmeler sonrasında elde edilen nitel verilerin çözümlenmesinde, öğrencilerin belirlenen ana başlıklardaki kazanımlarının eğitimden önceki ve sonraki durumları arasındaki fark, karşılaştırma analizi yöntemi ile belirlenerek elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda yurtdışında yaşayan ortaokul çağındaki Türk öğrenciler için özel olarak oluşturulup yürütülen bağlama/saz eğitimi yoluyla, bu öğrencilerin kültürel kimlik oluşumu ve gelişimi, bilişsel/akademik gelişimleri ve kişisel gelişimleri hususlarında olumlu yönde kazanımlar elde ettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Türk Halk Müziği, Bağlama/Saz Eğitimi, Yurtdışında Yaşayan Türkler, Kültürel Kimlik, Sosyal Kimlik, Akademik Başarı, İletişim Becerileri.

 KONYA	T.C. NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü	 NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
--	--	---

Oğrencinin	Adı Soyadı	Levent ÖZER
	Numarası	158309023006
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Doktora
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Attila ÖZDEK
	Tezin İngilizce Adı	Evaluating The Acquired Learning Outcomes of Secondary School Students Living Abroad Through Baglama (Saz) Training (Example Of Bishkek/Kyrgyzstan)

SUMMARY

In this study, in the light of the example of Kyrgyzstan, it was aimed to determine the various learning outcomes that Turkish secondary school students living abroad can acquire through the baglama/saz training.

This study is a qualitative research. The research was basically carried out via the Program Effects Case Studies and Critical Instance Case Studies methods under the main title of Case Study. The universe of the study is the Turkish and Turkish origin students living abroad and the sample is Turkish and Turkish origin secondary school students living in Kyrgyzstan/Bishkek.

In the study, personal information form was used to obtain the demographic information of the students and the pre- and post-education scores were compared to compare the changes in students' cognitive-academic achievements. In addition, interviews were carried out with the teachers about the students' attendance. In order to determine individual learning outcomes, interviews were conducted with the

students' social environment about the pre/post-education situations by using questionnaire questions. At the end of the study, interviews were conducted with the students in order to determine to what extent the students were aware of the learning outcomes they achieved.

In the analysis of the qualitative data obtained after the questionnaires and interviews, the difference between the pre- and post-education status of the students' achieved learning outcomes were determined by comparison analysis method and the findings were interpreted.

As a result of the study, it was seen that these students achieved positive learning outcomes in terms of cultural identity formation and development, cognitive /academic development and personal development through the baglama/saz training which was specially developed and conducted for Turkish students living abroad.

Keywords: Music Education, Turkish Folk Music, Baglama/Saz Education, Turks Living Abroad, Cultural Identity, Social Identity, Academic Achievement, Communication Skills.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
DOKTORA TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
İÇİNDEKİLER	viii
BELGE LİSTESİ	xi
TABLO LİSTESİ	xii
I. BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	5
1.1.2. Alt Problemler	5
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Sayıtlar	8
1.5. Sınırlılıklar	8
II. BÖLÜM	9
KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR	9
2.1. Müzik Eğitimi	9
2.1.1. Çalgı Eğitimi	10
2.1.2. Bağlama/Saz Eğitimi	10
2.1.3. Başlangıç Bağlama/Saz Eğitiminde Kullanılan Bazı Yöntemler	11
2.2. Müziğin ve Müzik Eğitiminin Bireyin Yaşantısına Getirdiği Kazanımlar	15

2.2.1. Çeşitli Kaynaklara Göre Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Kazanımlar .	17
2.2.1.1. Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Sosyokültürel Kazanımlar	17
2.2.1.2. Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Bilişsel-Akademik Kazanımlar	19
2.2.1.3. Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Kişisel Kazanımlar	20
2.3. Müzik Eğitiminin Yurtdışında Yaşayan İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal ve Kültürel Kimlik Oluşumu Üzerindeki Etkileri	23
2.4. Türk Halk Müziği Eğitiminin Bireyler Üzerindeki Kültürel Etkileri	25
III. BÖLÜM.....	28
YÖNTEM	28
3.1. Çalışmada Kullanılan Öğretim Planı	36
3.1.1. Çalışmada Kullanılan Akort Çeşidi (Düzen) Karar Sesi Öğrenme Stratejisi ve Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri	39
3.2. Araştırmanın Deseni	40
3.3. Verilerin Toplanması	42
3.4. Çalışma Grubu	42
3.5. Verilerin Çözümlemesi	43
IV. BÖLÜM.....	44
BULGULAR VE YORUM	44
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.....	44
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	53
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	72
V. BÖLÜM	88
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	88
5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	88

5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	88
5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	89
5.4. Öneriler	90
KAYNAKÇA.....	92
EKLER.....	99

Belge Listesi

Belge- 1: Öğrenci 1 (K) Karne Bilgileri.....	56
Belge- 2: Öğrenci 2 (E) Karne Bilgileri.	57
Belge- 3: Öğrenci 3 (E) Karne Bilgileri.	58
Belge- 4: Öğrenci 4 (E) Karne Bilgileri.	59
Belge- 5: Öğrenci 5 (K) Karne Bilgileri.....	60
Belge- 6: Öğrenci 6 (E) Karne Bilgileri	61
Belge- 7: Öğrenci 7 (E) Karne Bilgileri	62
Belge- 8: Öğrenci 8 (E) Karne Bilgileri	63
Belge- 9: Öğrenci 9 (K) Karne Bilgileri.....	64

Tablo Listesi

Tablo- 1: Ezgilerde Aslına Uygunluk.	14
Tablo- 2: Türkülerin Temaları Ve Hikâyeleri.	31
Tablo- 3: Türkülere İlişkin Halk Oyunları ve Yöreleri.	34
Tablo- 4: Öğrencilerin Demografik Özellikleri.....	46
Tablo- 5: Anket Görüşmesi Yapılan Kişilere İlişkin Bilgiler.	47
Tablo- 6: 7. Sınıflar Temel Dersler Not Ortalamaları	54
Tablo- 7: 8. Sınıflar Temel Dersler Not Ortalamaları	55

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya ilişkin problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları ve temel bazı tanımlar yer almaktadır.

1.1. Problem durumu

Müzik eğitiminin bireyler üzerinde, özellikle de gelişim çağındaki çocuklar üzerinde olumlu yönde birçok etkisinin olduğu kabul edilmektedir. Müzik eğitimi içerisinde kullanılan temel materyallerden biri eğitim müziği dağarcığıdır. Bu dağarcığın niteliği, çeşidi ve türü ile ilgili birçok akademik araştırma yapılmış ve çeşitli çalışmalara bu durum konu olmuştur. Müzik eğitiminde eğitim müziği dağarcığı içerisinde kullanılan halk ezgilerinin çok büyük önemi bulunmaktadır. Ülkemiz ve Türk müzik kültürü özelinde bakıldığında da Türk halk müziği ezgileri Türk tarih, kültür ve coğrafyasına ait temel birçok bilginin ve birikimin aktarılması işlevini karşılayacak zenginliğe ve çeşitliliğe sahiptir.

Bir topluma ait kültürün zaman içinde farklı etkilere bağlı olarak değiştiği ve başka kültürlerle etkileşim halinde olduğu tartışma götürmez bir gerçekliktir (Özdek, 2012: 2). Bu açıdan bakıldığında ülkelerinden uzakta yaşayan özellikle ortaokul çağındaki öğrencilerin kişisel gelişimlerinde ve kültürel kimlik oluşumlarında, yaşadıkları sosyal çevreye ait kültürel farklılıkların önemli bir etki oluşturması kaçınılmazdır. Bu etkileşimin olumlu kazanımları bir tarafa, Türkiye dışında eğitim gören ortaokul çağındaki Türk çocuklarının, kendi öz kültürel değerlerine yabancı, Türk halk müziği, halk oyunları, halk ozanları ve bu başlıkların içerisinde barındırdığı birçok zenginliğe uzak kaldığı kabul edilebilir. Bu hususta gerekli tedbirlerin alınmaması halinde, zaman içerisinde bu çocuklarda kültürel kimlik ve kişilik karmaşası, hatta kendi kültüründen tamamen uzaklaşarak yaşamış olduğu sosyal çevrenin kültürüne ait hissetmesi durumu ortaya çıkabilir.

Birleşik Devletler İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamı içerisinde yer alan ve Türkiye Cumhuriyeti Devletinin de resmi olarak tanıdığı “Çocuk Haklarına Dair

Sözleşme” (1990) de, her çocuğun kendi kültürel mirasını ve diğerlerini öğrenmek için sivil bir hakkı olduğu ifade edilmektedir. Bu perspektiften bakıldığında özellikle yurtdışında yaşayan Türk ve Türk kökenli öğrencilerin bu mirastan haklarına düşen payı en verimli şekilde alabilmelerini sağlamak için çalışmalar yapıp, önlemler almanın gerekli olduğunu ifade etmek yanlış olmaz.

Sosyal kimlik gerek gruplar arası davranışlar seviyesinde gerek farklı kültürlerin karşılaşması ve sosyal karşılaştırmalara gidilmesi sonucu ortaya çıkar. İki farklı kültüre mensup olan fertlerin karşılaştıklarında birbirlerini ya da kendilerini tanımlarken değişik sosyal kategorizasyon örneklerinden yararlanırlar. Farklı kültürlere mensup fertlerin karşılaşması ve kültür değişimleri ile ele alınan sosyal kimlik kavramı; tarihi, sosyal, ekolojik değişkenler hesaba katılmak üzere, ferdin sosyal idrak alanında nasıl bir değişme olabileceği konusunda yoğunlaşır (Sözen, 2011:97).

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız ve çocuklarının millî ve kültürel kimliklerinin korunması ve desteklenmesi hususunda, MEB Yüksek Öğretim ve Yurt Dışı Genel Müdürlüğü'nün tanımlı bazı görevleri aklı gelmektedir. Bu görevler arasında da özellikle “Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın ve çocuklarının; millî ve kültürel kimliklerini koruyucu, yaşadıkları toplumla uyum içinde olmalarını sağlayıcı ve eğitim düzeylerini yükseltici önlemler almak” ifadesi dikkat çekmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti yurt dışında yaşayan vatandaşlarına en iyi eğitimi sağlamak için dünyanın hemen her ülkesine kendi okullarını açmış, alanında yetkin, farklı alanlardan birçok öğretmen göndermiş ve göndermeye devam etmektedir. Bu okulların kurulması ve eğitimin devam ettirilmesi çok ciddi maliyetler gerektirmektedir. Yapılan bu çalışmaların en temel amaçları Türk kültürünü tanıtmak ve bu kültüre ait en iyi eğitimi vererek başarılı, çalışkan, vatan bilinci olan bireyler yetiştirmektir.

Kişilik ise bir kişinin kendine göre bir ayrılığı olması hâli, bir kimseye özgü belirgin özellik, bilinçli bireylik olarak ifade edilmektedir. İnsan belirli bir kişiliği olan, düşünen, soyutlama, karşılaştırma yapan, yaratan, olup bitenin farkına varmak

isteyen bir varlıktır. Kişinin kendini gerçekleştirebilmesi için yaratıcı gücünü geliştirmesi gerekir. Bu nedenle tüm sanatlar ve özellikle müzik kişiliğin geliştirilmesinde kullanılmalıdır (Uslu, 2009: 811).

Müzik eğitiminin kişilik gelişimiyle ilgili olarak çocuklara kazandırdıklarını; kendini ifade edebilme ve yaratıcılık zevki, estetik duygusunun gelişimi, kültürel mirasın teşvik edilmesi, ses ve dil gelişiminin teşvik edilmesi, bilişsel gelişim ve öz duygusunun gelişmesi, sosyal ve grup becerilerinin öğretimi şeklinde sıralamak mümkündür (Karşal, 2008: 29).

İlköğretim öğrencilerinin fiziksel ve biyolojik gelişimlerinin yanı sıra kimlik ve kişilik oluşumu süreci içerisinde olduğu gerçeği düşünüldüğünde, müzik eğitiminin bir boyutu olan çalgı öğretiminin bu sürece çeşitli açılardan katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalgı öğretiminin temel esasları arasında yer alan düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlığının yanı sıra sosyalleşme, kendini ifade edebilme, kendi kültürüne ait öğeler hakkında daha fazla fikir sahibi olma gibi kazanımlar, bireyin kimlik ve kişilik gelişimi için oldukça önemli kazanımlar olarak değerlendirilmektedir.

Müziğin bireyler arasında bağ kurma, bireyin toplumsallaşmasını kolaylaştırıp hızlandırma, müzikli etkinlikler yoluyla grup çalışmalarına katılma, grubun üyesi olma, grubun içinde dikkati çekme, gruba kendini kabul ettirme, grubun içerisinde toplumsal güven kazanma gibi olumlu katıkları vardır. Bunun yanı sıra müziğin insanın toplumsal yaşamındaki iş görüleri; bireyler arasında, yardımlaşma-dayanışma-uyuşma-paylaşmayı geliştirip güçlendirme, birlikte çalışma sırasında bireylerin sorumluluk alma, aldığı sorumluluğu yerine getirme, yeni sorumluluklara hazır olma, toplumsal iletişim, etkileşme, anlaşma, birleşme, dayanışma, kaynaşma ve bütünleşmeyi kolaylaştırma-hızlandırma-güçlendirme-pekiştirme olarak ifade edilebilir (Uçan, 1996; 21).

Yurt dışında yaşayan Türk öğrencilerin müzikal ve kültürel kimlik oluşumlarına katkı sağlamak amacıyla, halk müziğimiz ekseninde ve çalgı öğretimi boyutuyla yürütülecek bir öğretim planı ve materyalleri ele alındığında “bağlama/saz” akla gelen ilk çalgı olmaktadır. Çünkü bağlama/saz Türk müziği ve

kültürünü temsil etme açısından oldukça güçlü bir çalgı olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla yurt dışında yaşayan ortaokul çağındaki Türk öğrencilerin bağlama/saz öğretimi yoluyla; kültürel, kişisel ve akademik anlamda önemli kazanımlar elde edeceği düşünülmüştür.

İlköğretim çağı çocukları yaş itibarı ile ergenlik dönemi içerisinde kabul edilebilir. Bağlama/saz eğitimi ile bu dönemde görülen ve ergenlik döneminin yan etkileri olarak kabul edilebilecek olan özgüven eksikliği, dikkatsizlik, dalgınlık, içine kapanıklık ve sakarlık gibi durumların daha kolay aşılmasına yardımcı olacağı da düşünülebilir. Bir yandan nota okuyup diğer yandan bu notaları bağlama/saz ile icra etmeye çalışmak hem fiziksel hem zihinsel işlemlerin aynı anda yapılmasını gerektirir. Bu çalışmaların, çocukların hem dikkatlerini odaklamaya yardımcı olması hem de süreç içerisinde ezgiler çalabildiklerini gördüklerinde özgüvenlerinin yükselmesi yönünde olumlu kazanımlar sağlayacağı öngörülmüştür.

Yurtdışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin Türk halk müziği yoluyla ülkemize ait zengin kültürel, tarihi ve coğrafi bilgi ve birikimleri edinme oranları Türkiye’de yaşayan akranlarına oranla oldukça düşük olarak nitelendirilebilir. Bu sebeple Türk halk müziği aracılığıyla ulusal ve kültürel kimlikleri beslenen öğrencilerin; başta aileleri, sınıf arkadaşları ve sosyal çevreleri ile kuracakları etkileşimler onlara sınırlı ölçekte de olsa kültürel kimlik aktarımı misyonu kazandırmıştır.

Yapılan bu çalışma ile öğrencilere bağlama/saz çalma ve türkü söylemeyi öğretmenin asıl amaç olmadığını, bununla birlikte kültürel bilinç, bilişsel/akademik ve kişisel gelişim alanlarında da olumlu yönde gelişmeler elde etmelerinin hedeflendiğini, ayrıca uygulanan çalışma süreci ve sonrası anketlerden elde edilen veriler ile bu gelişimleri nicel ve nitel olarak ifade edilmeye çalışıldığını belirtmek gerekir.

Çalışmanın yapıldığı grup (Kırgızistan- Bişkek örneğinde) anne ve/veya babası Türk olan ancak yaşam şartları ve çevresel faktörler sebebi ile Türk kültüründen uzak, sosyal çevre ve aile içerisinde kültürel farklılıklar bulunan öğrencilerden oluşturulmuştur.

Sosyal çevreyi, kişilik oluşumunu etkileyecek önemli faktörlerden biri olarak kabul edecek olursak, gelişim çağında olan ve yabancı bir ülkede birden fazla ulusun vatandaşlarıyla bir arada yaşayan Türk ve Türk kökenli çocukların farklı kültürlerle sürekli etkileşim halinde olmaları sebebiyle asimile olma ihtimali olduğu düşünülebilir. Bu bağlamda rehberlik edilirken, Türk kültürel değerlerini içerisinde barındıran yol ve yöntemlerin kullanılmasının uygun olduğu düşünülebilir.

Yukarıdaki ifadelerle bakıldığında müzik eğitiminin birey üzerindeki olumlu etkilerinin özetlendiği görülmektedir. Çalışmada bu kazanımlar, öğrenci seviyelerine uygun çeşitli yörelere ait Türk halk müziği ezgilerinin kaynak olarak kullanıldığı bağlama/saz eğitimi yoluyla öğrencilere aktarılmaya çalışılmıştır.

1.1.1.Problem Cümlesi

Yurtdışında yaşayan ortaokul çağındaki Türk öğrencilerin bağlama/saz eğitimi yoluyla elde edebileceği kazanımlar nelerdir ve bu bağlamda Kırgızistan/Bişkek'teki Türk öğrencilerin kazanımları ne şekilde ölçülebilir?

1.1.2.Alt Problemler

- Bağlama/saz eğitiminin yurt dışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin kültürel kimlik oluşumu ile ilişkisi var mıdır?
- Bağlama/saz eğitiminin, bu öğrencilerin bilişsel/akademik gelişimleri ve okul başarıları ile ilişkisi var mıdır?
- Bağlama/saz eğitiminin, bu öğrencilerin kişisel gelişimleri ile ilişkisi var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı yurtdışına yaşayan Türk ortaokul öğrencilerinin bağlama/saz eğitimi ile elde edecekleri kazanımların neler olabileceğinin ve bu kazanımların düzeylerinin tespit edilebilmesidir.

Bağlama/saz eğitimi sürecinde kullanılan Türk halk müziği ezgileri kendi bünyelerinde dilsel, tarihsel, geleneksel ve kültürel öğeleri barındırmaktadır. Bu

sebeple özellikle yurt dışında yaşayan öğrencilere kültürel bağlamda katkı sağlayabildiği düşünülmektedir.

Müzik eğitiminde kullanılan eserlerin yalnızca ezgi ve ritim açısından öğretilerek çaldırılmaya çalışılması, ezginin sadece tınısal ahenk bakımından değerlendirilip bu müziğin üzerine sözlerin oturtulması, öğrencilerden anlamsal bir kavramaya gidilmeden müziğin ve sözlerin ortaya konulmasını beklemek müzik eğitimi açısından eksik bırakılmış bir öğretim yöntemidir. “Aristo’ya göre müzik eğitimi, bu eğitimin doğrudan yararı olmasından çok, ‘daha ileri konuları öğrenmenin aracı’ olacağı için gereklidir” (Büyükyıldız, 2009: 29).

Öğretilecek müzik eserinin özellikle de halk türkülerinin bölgesel, toplumsal ve bireysel açılardan her türlü ayrıntısının çözümlenerek ortaya konulması yalnızca müzik eğitimi için değil, coğrafi, tarihi, sosyolojik, etnik ve kültürel konuların öğretiminde de örnek ve temel oluşturmaktadır (İstanbulu, 2014: 5).

Kazanımlar çeşitli boyutlarda ve platformlarda olabilir. Hedeflenen kazanımlar için oluşturulan öğretim planı kültürel bağlamda; Türk toplumunun ulusal, tarihsel ve kültürel değerlerini öğrenmeleri yolunda kültürümüzün bir aynası niteliğinde olan Türk halk müziği ezgilerini kaynak alarak, künye bilgileri, konuları, hikâyeleri, vokal olarak icraları ve bağlama/saz ile seslendirilmeleri üzerine çalışmaları esas almıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerdeki gelişimin bilişsel/akademik bağlamda ölçülebilmesi için, öğrencilerin temel dersler olarak nitelendirilen Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler derslerindeki başarı durumlarını karne verilerine göre eğitim öncesi ve sonrası (1. ve 2. dönem) şeklinde karşılaştırılarak başarı durumlarında bir gelişim/değişim olup olmadığı üzerine analizler yapılarak kayda değer bir değişiklik olup olmadığını, varsa bu değişikliklerin neler olduğunu ifade etmek bu çalışmanın amaçları arasında yer almaktadır.

Alt problemlerin çözümüne yönelik çalışmanın amaçlarından bir diğeri ise kişisel kazanımlar bağlamında; alınan eğitim neticesinde öğrencilerin sosyal çevresi ile yapılan görüşmelerle, eğitimden önceki ve sonraki hal, tutum ve davranışlarında

olumlu yönde gelişim olup olmadığı, varsa ne gibi olumlu gelişmeler olduğunu ifade etmektedir.

Çalışmanın amaçlarından birisi de ortaokul çağında olan ve yurt dışında eğitim alan Türk öğrencilerin kültürel kimlik oluşumlarında, Türk kültürü değerlerinin de yer almasıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı müzik dersi öğretim programında, programın özel amaçları ve alana özgü beceriler kısmında şu ifadeler yer almaktadır;

Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek, Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek, Müzikle kültür, tarih ve estetik arasında bağ kurabilme, Müziği millî ve manevi değerlerle ilişkilendirebilme, Kültürel miras ve çeşitliliği geliştirebilme. Bu çalışmada da öğrencilere bağlama eğitimi yoluyla kültür ve tarih bilinci, milli değerler ve özgüven gelişimi ve iletişim becerileri hususunda katkı sağlanabilmesi çalışmanın amaçları arasındadır.

Müzik kültürü bireysel ve toplumsal, özel ve kamusal, ulusal ve uluslararası kimlik ve kişilik oluşum ve gelişiminde başlıca belirleyicilerden biri olmaktadır (Uçan, 2000:142).

Çalışmanın ana amacı öğrencilere sadece müzikal davranış değişikliği kazandırmak değildir. Bu çalışmada bağlama eğitimi bir amaç değil, belirlenen kazanımlara ulaşmada bir araç niteliğindedir. Ancak eğitim sürecinde müziği yaparak ve yaşatarak öğrenmenin öğrencilerin daha istekli ve istikrarlı çalışmalarına katkı sağladığı bilinmektedir. Bunu yaparken öğrencilerin, Türk tarihi ve kültürel değerleri hakkında bilgi sahibi olma, grup içerisinde aktif rol alma, disiplinli çalışma, kendini ifade edebilme gibi alışkanlıklar kazandırmaya çalışarak bu doğrultuda çalışmalarına ve yaşantılarına devam etmeleri hedeflenmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Yapılan literatür taramasında incelenen yüksek lisans, doktora, sanatta yeterlilik tezleri içerisinde, yurtdışında yaşayan Türk öğrenciler için bu alanda yapılan benzer bir çalışmaya rastlanmamış olması açısından ve gelecekte

yapılabilecek benzer çalışmalara örnek teşkil etmesi bakımından bu çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bugün ortaokul çağında olan bireylerin edindikleri bu kazanımları, gelecekte sonraki nesillere aktarmada da önemli rol oynayabilecekleri düşünülmektedir.

Dünyanın hemen her ülkesinde Millî Eğitim Bakanlığı'na ait Türk okullarında eğitim gören çok sayıda Türk öğrenci mevcuttur. Bu bireylerin millî kültür değerleri olarak kabul edilen bağlama/saz ve Türk halk müziğinden Türkiye'de ki akranlarına göre uzak kaldıkları düşünüldüğünde, yapılan bu çalışmanın farklı ülkelerde de uygulanarak, kültürel değerlerin aktarılması ve devamlılığının sağlanması hususunda alternatif bir kaynak olarak kullanılabilmesi düşünülmektedir.

Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde yaygın olarak kullanılan komuz ve dombra gibi çalgılar son dönemlerde Türkiye'de dizi ve reklam sektöründe sıklıkla kullanılmakta ve tanınır hale gelmektedir. Aynı çalgı ailesine mensup Türk bağlama/saz'ın da bir Orta Asya şehri olan Kırgızistan-Bişkek'te daha çok bilinip tanınmasına yapılan bu çalışmanın katkı sağladığı ve bu durumun devamlılık arz edeceği düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

- İlköğretim çağındaki öğrencilerin kültürel, bilişsel ve kişisel bağlamda gelişim (kazanım) süreci içerisinde olduğu,
- Çalışma gruplarına seçilen öğrencilerin yakın fiziksel ve demografik özelliklere sahip olduğu,
- Çalışma için oluşturulan öğretim planına bağlı kalınarak derslerin hedeflenen süre zarfında tamamlanabileceği bu çalışmanın varsayımlarıdır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma Kırgızistan Bişkek Türk Okulu 7 ve 8. sınıf öğrencileri arasından seçilen 3'erli gruplar halinde toplamda 9 öğrenci ve 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz dönemi içerisinde, haftada 2 saat (120 dk.) olmak üzere toplamda 15 haftalık süre ile sınırlıdır.

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde temel müzik eğitimi, çalgı eğitimi, bağlama/saz eğitimi, müziğin ve müzik eğitiminin bireyin yaşantısına getirdiği kazanımlar, müzik eğitiminin sosyal ve kültürel gelişim üzerindeki etkileri gibi konularda bilgiler yer almaktadır.

2.1. Müzik Eğitimi

Şüphesiz ki müzik eğitimi ile çocuklarda/bireylerde olumlu yönde ve farklı alanlarda gelişmeler gözlenmektedir. Ağaç yaşken eğilir atasözünde de belirtildiği üzere müzik eğitimine başlangıç için çocukluk yıllarının en uygun zaman olduğu araştırmacı ve araştırmaların gösterdiği bir gerçeklik olarak kabul edilmektedir. Müzik eğitiminin içeriğini oluşturan öğretim planı ve materyaller ne kadar kapsamlı ve çok yönlü olursa öğrenciler üzerinde o oranda olumlu yönde davranış değişiklikleri sağlanabilir.

Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış değiştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun/gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkarak belli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ve çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli daha etkili ve daha verimli olması beklenir (Uçan, 1997: 14).

Müzik eğitimi kritik düşünme, problem çözümü ve bu amaçlara yönelik nasıl iş birlikçi çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Sembollerin nasıl kullanılacağı, bilgiyi analizleme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler müzik öğretiminde tam belirgin olmamakla birlikte çocuğun bu yöndeki becerilerinin gelişimini güçlendirici yöndedir (Barış ve Şendurur, 2002: 167).

Müzik eğitiminin işlevlerinden biri olan “geleneğin gelecek kuşaklara aktarılması” hususu göz önünde bulundurulduğunda, Türk halk müziği eğitimi için

hazırlanacak içeriğin kapsamı dikkatle oluşturulmalıdır. Bu içerik kültürel değerleri, Türk halk müziğine katkı sağlamış önemli isimlere ait bilgileri, farklı yörelere ait ezgileri ve varsa bu ezgilerle ilişkili hikâyeler ve halk oyunları gibi daha birçok olguyu da içinde barındırmalıdır.

2.1.1. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitiminin diğer bütün eğitimlerde olduğu gibi bir sonu/sınırlaması veya tek bir yolu/yöntemi olmadığını ifade edilmektedir. Bu bağlamda önemli olan eğitimin uygulanacağı kişi ya da grupların müzikal yetenekleri, ilgi alanları ve hazır bulunuşluk seviyelerine uygun çalgılar ve bu çalgıların öğretiminde kullanılacak yol ve yöntemlerdir. Aşağıda çalgı eğitimini tanımlayıcı bazı örnekler verilmiştir.

Müzik eğitiminin temel ve önemli boyutlarından biri çalgı eğitimidir. Çalgı eğitimi “bireyin çalgı çalmaya yönelik davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişimler meydana getirme süreci” olarak tanımlanabilir. Çalgı eğitimi temelde çalgıyı öğrenebilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgıyı etkin kullanabilme basamaklarını geliştirebilecek biçimde programlanıp yürütülür (Tarman, 1996: 3).

Çalgı eğitimi müzik eğitiminin en önemli çalışma alanlarından biridir. Müzik eğitiminin yaratıcılık boyutunda, çalgı eğitimine yönelik dikkate değer görüş ve açıklamalar sunulmaktadır. Bir çalgısal eserin yorumlanmasındaki, yorumcunun yaratıcılığı konusunun özellikle önemsendiği, teknik ve müzikal içerikli bilgilendirmelerle karşılaşılmaktadır (Uslu, 2013: 72).

Çalgı eğitiminde önemli olan hususlardan birisi de bireyin hangi çalgıyı öğrenmek istediği hakkında fikir sahibi ve bu konuda kararlı olmasıdır. Çalışmaya katılan öğrenciler özellikle “bağlama/saz” çalmayı öğrenmek isteyen öğrenciler arasından seçilmiştir.

2.1.2. Bağlama/Saz Eğitimi

Türk halk müziğinin temel çalgısı olarak kabul edilen bağlama/saz’ın eğitimine bağlama/saz çalgısının tarihi, bölümleri, doğru tutuş pozisyonu, nota öğretimi, bona,

solfej ve deşifre çalışmaları, notaların perdeler üzerinde isimlendirilmesi, parmak numaraları, mızrap yönleri ve küçük alıştırmalar ile başlanarak seviyeye göre bu alıştırmalar sistematik olarak anlamlı müzik cümleleri, akabinde seviyeye uygun türkü örnekleri ile devam edilebilir.

Bağlama Türk müzik kültürünün en önemli çalgılarından biridir. Bu çalgı, Anadolu insanının kültürel birikimini, duygularını, düşüncelerini yalın ve çarpıcı yönleriyle bünyesinde taşıyan, yansıtan temel bir halk sazıdır (Işık, 2008: 16).

Bağlama eğitiminde öğrenme, kişinin yeteneklerine, onun biyolojik ve kültürel gelişmişliğine, müziğe ve bağlamaya karşı olan ilgisine, öğrenme ortamının durumuna bağlı olabilmektedir. Her öğrencinin bağlama ve müziğe yatkınlığı farklı olabileceği için bağlama/saz eğitiminde kazandırılmak istenen davranışların, öğrencilerin bu yeteneklerine göre düzenlenmiş olması gerekmektedir. Her çalgıda olduğu gibi bağlama/saz da öğrencilerin fiziksel durumu ve bağlamaya uygunluğu önem taşımaktadır (Kınık, 2010: 26).

Bağlama öğretimi iki öğrenme alanı çerçevesinde yapılandırılmıştır.

1-Tanımlama, çözümlene ve performans

2-Bağlama çalım teknikleri (Akdağ ve Tuncer, 2006: 16).

Yapılan çalışma ortaokul 7 ve 8. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirildiğinden çalışmanın yapıldığı bağlama/saz'ların boyutları bu gruptaki öğrencilerin fiziksel yeterliliklerine uygun olarak belirlenmiştir.

2.1.3. Başlangıç Bağlama/Saz Eğitiminde Kullanılan Bazı Yöntemler

Başta usta-çırak ilişkisi olmak üzere bağlama/saz eğitiminde geçmişten günümüze gelen ve zaman içerisinde gelişen birçok yöntem vardır. Çeşitli kaynaklara göre bağlama/saz eğitiminde kullanılması önerilen yol ve yöntemlerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir.

Ali Kazım Akdağ ve Çetin Tuncer'in hazırladığı güzel sanatlar lisesi 9. sınıf bağlama dersi kitabında;

Bağlama/saz çalmada temel davranışlar başlığı altında, doğru tutuş ve oturuş kurallarından bahsedilmiş ve görsellerle doğru ve yanlış tutuş ve oturuşlar örnek verilmiştir. Daha sonra mızrap tutuş şekli ve sap üzerinde parmakların perdelere doğru basış şekli örnekleri verilmiştir. İlerleyen çalışmalarda mızrap yönlerinin ve parmak numaralarının oklar ve numaralar ile nasıl ilişkilendirildiği, sap üzerinde hangi telde hangi perdeden hangi notaların elde edildiği (bağlama düzeni) ve küçük alıştırmalar ile eğitime devam edilmiştir.

Özbek (2000)'e göre bağlama/saz öğretiminde kullanılması gereken yol ve yöntem şöyledir;

Bağlama/saz hakkında genel bilgiler: Bu bölümde bağlama/saz'ın tarihi gelişiminden söz ederek, bağlama/saz, bağlama/saz ailesi, boyutları ve biçimiyle tanıtılır. Tellerinin sayı cins ve kalınlıkları hakkında bilgi verilir. Bu bölümde metodu doğrudan ilgilendirmediği için, giriş, dip not veya ek bilgi gibi kitap arkasında da verilebilir.

Çalgının (bağlama/saz) bölümlerinin tanıtılması: Bu bölümde ise çalgının "burguluk", "kol", "tekne" gibi bölümleri ile "burgular", "perdelere", "teller", "eşik", "üst eşik", "dip eşik" gibi parçaları tanıtılır, net ve belirgin bir çizimle gösterilir.

Bağlama/saz'ın ve tezenenin doğru tutuluşu, parmakların perdeler üzerindeki durumu çizimle gösterilir.

Gerekli işaretler: Burada metodun uygulanmasında bilinmesi gereken parmak numaraları, tezene vuruş imleri ve telleri belirleyen imler ile hızla nüansa ve tekrarlara ait bir kaç işaret ve deyim verilir.

Bağlama/saz'ın akordu: Bağlama/saz'ın aktarımlı bir çalgı ve diyapazona göre duyuluşunun bir tam beşli alttan olduğu, notasının ikinci çizgi sol anahtarı ile yazıldığı, akordunun dördüncü oktavin Do, üçüncü oktavin Sol ve dördüncü oktavin Re seslerine çekilerek yapıldığı, alt ve üst tellere eklenecek yandaş bam tellerin bunlardan birer oktav pes olacağı anlatılır.

Diyapazonu ve Registrleri: Burada bağlama/saz'ın en pes sesi ile en tiz sesi arasındaki genişlik; çalgının kalın, orta ve ince bölümleri porte üzerinde gösterilir.

Alıştırmalar: Alıştırmalara öğrencinin tezenesiyle telleri sıhhatli bir biçimde tek tek bulabilmesini sağlamak amacıyla boş tellerden başlanır. Öğrenci önce üst vuruşlarla, sonra da üst-alt vuruşlarla her üç teli boş olarak yoklayabilmelidir.

Daha sonra sırayla 1'inci, 2'nci, 3'üncü parmakları kullanma alıştırmalarına geçmelidir. 4'üncü parmak çok sonra kullanılmalıdır.

Alıştırmalar önce öğretmen tarafından çalgıyla gösterilmeli, sonra öğrenciden istenmelidir. Öğrenci nota çözüm ve çalgı hâkimiyetinde belli bir düzeye gelince, öğretmen eşliği için yazılmış iki sesli alıştırmalara geçilmelidir. Alıştırmalardan sonra çeşitli kompoze ezgiler gelir (Özbek, M. A. 2000:458-462).

2002 yılında Hakan Akmaz tarafından hazırlanan “Modern Bağlama Eğitimi” adlı kitapta; notalar ile ilgili genel bilgiler verildikten sonra bağlama/saz'ın tutuş şekli, tezene tutuş şekli, bağlama/saz sapında parmakların kullanılışı, tezenenin tellere vuruş şekli, bağlama/saz akordu hakkında bilgiler verilmiştir. 1/4'lük notalar ve temel kalıplarla mızrap egzersizleri, bağlama/saz perdelerinde temel nota yerlerinin tanıtılması, sırasıyla RE, Mİ, FA, SOL, LA, Sİ, DO ve ince RE notalarının bir sekizlik iki onaltılık mızrap kalıbı ile perde üzerinde çalışılması, daha sonra diyez ve bemollü notaların aynı kalıpla çalışılmış ve bu notaların içinde barındığı karma alıştırmalar ile devam edilmiştir. Ardından Metronom ile ilgili bilgiler verilerek ve Züleyha, Bilmem Şu Feleğin, Muallim, Maçka Yolları vb. türkülerle bu bilgilerin pekiştirilmesi şeklinde bağlama/saz öğretimine başlanmıştır.

Sabri Yener 1987 yılında hazırladığı 3 ciltlik “Bağlama Öğretim Metodu” kitabında; bağlama/saz'ın tanıtılması, bakımı ve korunması, temel bilgiler, duruşlar ve tutuşlar, nota ve süre kavramı, 1/8'lik tezene vuruşları, 2/4 ve 4/4'lük ölçüler, 4'lük ve 8'lik tezene vuruşları ile çalışmalar şeklinde bağlama/saz öğretimine başlamış ve seviyeye uygun basitten karmaşığa Türk halk müziği ezgileri ile devam etmiştir.

“Ezgilerde Asılına Uygunluk” tablosu öğretim elemanlarının “Bağlama/saz başlangıç eğitimi verirken öğretilen parçaların TRT deki asıl notasına ne ölçüde bağlı kalarak düzenliyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımını göstermektedir.

Veriler incelendiğinde öğretim elemanlarının bağlama/saz başlangıç eğitimi verirken öğretilen parçaların TRT deki asıl notasına %44,4’ü tamamen %55,6’sı büyük ölçüde bağlı kalarak düzenlediklerini belirtmişlerdir.

Tablodan da anlaşılacağı üzere öğretim elemanlarının tamamının bağlama/saz eğitimi verirken öğretilen parçaların TRT deki asıl notasına büyük oranda bağlı kaldığı görülmektedir (Asiltürk, 2009: 55).

Çalışma yeni bir bağlama/saz öğretim metodu oluşturma amacı taşımamaktadır. Çalışmada öğretim planı olarak kullanılan kaynak 10 saatlik ön hazırlık çalışması ve öğretilen 20 türküyü içermekte olup uzman görüşü ve onayı alındıktan sonra yaygın olarak kullanılan metotlardan faydalanarak dersler gerçekleştirilmiştir.

Çalgı metodu ile ilgili tanımlardan bazıları şu şekildedir;

Çalgı metodu sözü şöyle tanımlanabilir: “Saz çalma sanatının teknik ve müzikalite yönlerini bilimsel bir yöntemle öğretebilmek için her çalgının kendi özelliklerine göre hazırlanmış çalgı öğretim kitabı” (Sun,1969:157).

“Çalgı eğitimi temelde bir çalgıyı çalabilmeyi öğrenebilme, geliştirebilme ve en etkili biçimde kullanabilme gibi amaçları kapsamaktadır. Bilgiyi işleme sürecinin ve bilgiyi işleme modelinin doğru ve etkin kullanılması, bu amaçlara ulaşmada önemli bir yere sahiptir” (Kurtuldu, 2005: 261).

2.2. Müziğin ve Müzik Eğitiminin Bireyin Yaşantısına Getirdiği Kazanımlar

Müzik dinlemenin bireyler üzerinde olumlu etkileri olduğu yapılan bilimsel çalışmalarla birçok kez ortaya konmuştur. Anne karnındaki bebeklere müzik dinleterek zekâ gelişiminin desteklendiği, Osmanlı ve Avrupa’da müziğin bir tedavi ve rehabilitasyon aracı olarak kullanıldığı bilinmektedir.

Sadece müzik dinlemenin bile bireyler üzerinde olumlu etkileri olduğu göz önünde bulundurulduğunda, müziği sesiyle ve/veya çalgısıyla yapan-yaşayan bireylerin almış oldukları müzik eğitimi sayesinde daha önce de ifade ettiğimiz kültürel, bilişsel/akademik ve kişisel (karakteristik) bağlamda çok daha etkin ve kapsamlı kazanımlar elde edebileceğini ifade etmek yanlış olmaz.

Müzik eğitimi, bireye bilişsel açıdan etki eden bir uygulama biçimi olduğu için, bireyin yaratıcı yönünü geliştirebilir. Bu bağlamda, müzik eğitiminin hedeflenen biçimde planlanması ve yürütülmesi önem taşımaktadır. Doğru ve tutarlı bir müzik öğretimi ortamında, bireylerin yaratıcı yetilerinin belirginleşeceği ya da gelişeceği vurgulanabilir (Uslu, 2013: 72).

Talay'a göre *“Etkileme özelliği ve kullanım alanı oldukça geniş olan ve insanların çoğunlukla tercih ettiği müzik sanatı, diğer bütün sanatlardan fazla kullanılma özelliği bulunan, çok derin, içtimai, samimi ve bilhassa ruhun çeşitli tepkilerini en iyi ifade etmeye sahip olanıdır. Müziğin asıl kendine has gücü, bünyemizde sınırsız bir ufuk açmak ve her şahsın özellik ve yeteneğine uygun, hayret verici bir yumuşaklıkla hitap etmek suretiyle duygularımızı kamçulamak ve sakinleştirmektir”* (Aktaran Uslu, 2009: 817).

Müzik eğitimi, bireyin kendini yakından tanımaya, yeteneklerini göstermesine, verilen fırsatı değerlendirerek kendini kanıtlamasına, kapasitesini yükselterek kendini gerçekleştirmesine, duygusal ve düşünsel açıdan gelişerek sağlıklı ve dengeli bir ruhsal yapıya sahip olmasına ve böylece kişilik gelişmesine katkı sağlayacaktır. Müzik eğitiminde belli bir başarı düzeyi elde eden insanın, olumsuz etkilerden sıyrılarak neşeli ve mutlu olma olasılığının yüksek olacağı düşünüldüğünde, bu sayede bireylerin kişiliklerinde olumlu yönde artış kaydedilecektir (Uslu, 2009:822).

Müziğin ve müzik eğitiminin bireyin yaşantısına getirdiği kazanımların çocukluk yıllarında daha etkin olabileceği ve bu yaş grubunun halen kişilik kazanma süreci içerisinde olduğunu ifade edilmektedir. Çalışmanın yapıldığı ortaokul çağındaki 9 öğrencide de özellikle özgüven ve kendini ifade edebilme durumlarında olumlu yönde değişiklikler olduğunun gözlenmesi bu durumu pekiştirir niteliktedir.

2.2.1. Çeşitli Kaynaklara Göre Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Kazanımlar

2.2.1.1. Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Sosyokültürel Kazanımlar

Sosyokültürel kelimesini en yalın ifade ile hem toplum hem kültür ile ilgili olarak tanımlayabiliriz. Müzik eğitimi ile edinilebilecek kazanımlara ilişkin Dünya genelinde birçok akademik çalışma yapıldığı bilinmektedir. Sosyokültürel kazanımların da bu gruba dâhil olduğu yönünde birçok görüş bulunmaktadır. Müzik eğitimi başlığı altında Türk halk müziği eğitimi ile sosyokültürel değerler olarak ifade edebilen, bir milletin geçmişten beri süregelen yaşantısına, örf–adet gelenek göreneklerine, inançlarına ve kültürü oluşturan çeşitli öğelere ait birçok olgu öğrencilere kazandırılabilir.

Abril (2006) öğrencilerin müzik eğitiminden elde ettikleri kazanımları altı farklı alan üzerinden tanımlamaktadır. Bu alanlar; sosyokültürel beceriler, müzikal beceriler, sosyokültürel bilgi, müzik bilgisi, sosyokültürel etkiler ve müzik eğitimine kültürel perspektiflerin dâhil edilmesi (Aktaran Kang ve Yoo, 2016: 78).

Burada dikkat çeken husus Abril'in sosyokültürel beceri ile sosyokültürel bilgiyi ve müzikal beceri ile müzik bilgisini birbirlerinden ayrı olarak değerlendirmiş olmasıdır.

Yapılan çalışmada ise sosyokültürel beceri ile sosyokültürel bilgi ve müzikal beceri ile müzik bilgisi bir arada kullanılmıştır.

Bu bölümde, özellikle Türk halk müziği ezgileri kaynak alınarak uygulanan bağlama/saz eğitimi yoluyla edinilmesi öngörülen sosyokültürel kazanımlardan bahsedilecektir.

“Kültürel birikimin ya da başka bir deyişle dokunun oluşması için zaman faktörüne bağlı olarak aktarım olanakları, sosyolojik, siyasi, iklimsel ve coğrafi değişimler ile başka kültürlerle etkileşimlerin belirleyici olduğu görülmektedir. Ancak burada geçmişten gelen birikimin korunması ve aktarılması oldukça önemli

kabul edilmektedir. Diğer etkenlerin kültürel dokuyu değiştirici ve zedeleyici etkileri olabileceği de ortadadır.

Halk ezgilerini ise tanımlamaya çalıştığımız müzikal-kültürel kimliğin bir hafızası/belleği olarak düşünmek yanlış olmaz. Çünkü halk ezgileri içerisinde; dil, tarih, inançlar, gelenekler, kıyafetler, eşyalar, yemek kültürü vb. kültürün alt başlıklarına ait bilgiler yaşatılıp aktarıldığı gibi topluma ait duygu ve düşünce yükü de dile getirilmektedir. Halk ezgilerinin bu denli önemli bir kültürel bellek haritası olması onların müzik eğitimi içerisindeki önemini de oldukça arttırmış, müzik eğitiminde halk ezgilerinden faydalanılması konusu birçok araştırmacı tarafından dile getirilmiş ve bu konuda sayısız çalışmalar yapılarak halk ezgileri odaklı müzik eğitimi modelleri geliştirilmiştir.” (Özdek, 2012: 54-55).

Kendi kültürüne ait müziği öğrenen çocuk kendi halkına ait birçok değeri de öğrenebilir. Zaman içerisinde farklı yörelere ait ezgiler ile o yörenin coğrafi özellikleri, yerel ağızları, yöreye özgü gelenekleri vb. birçok konuda fikir sahibi olabilir. Yapılan çalışmada Türk kökenli olan ancak Türkiye’yi çok az görmüş ya da hiç görmemiş öğrencilerin yer aldığı düşünüldüğünde, daha önce belki isimlerini bile duymadıkları şehirler, tarihi olaylar, halk oyunları veya halk ozanları hakkında bilgi sahibi olmalarının sosyokültürel gelişimlerinde Türk kültürüne özgü değerlerin öncesine kıyasla daha fazla yer almasının sağlandığı düşünülebilir.

“Binlerce yıllık geçmişi içinde, sayısız etnik kökenin, kültürün, dilin ve dinin var olduğu Anadolu, halk gelenekleri anlamında, eşine az rastlanır bir çeşitlilik kazanmıştır. Diğer halk geleneklerinde olduğu gibi, halk müziği geleneği de bu çeşitlilikten payına düşeni almıştır” (Öztürk, 2002:3).

Bir toplumun kültürü, sosyal yapısı ve yaşam tarzları yaşadıkları bölgenin/yörenin etkisi ile farklılıklar gösterebilmektedir. Bu da bir sosyokültürel zenginlik olarak değerlendirilebilir. Zengin Türk sosyokültürel yapısına ait öğeleri Türk halk müziği ezgilerini ve hikâyelerini kaynak alarak öğrencilere aktarmak için, çalışmada mümkün olduğunca farklı yörelere, konulara ve dönemlere ait ezgilerin kullanılmasına özen gösterilmiştir.

2.2.1.2. Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Bilişsel-Akademik Kazanımlar

Bu bölümde genel manası itibariyle müzik eğitiminin bireye getirdiği bilişsel-akademik kazanımlardan bahsedilmiştir. Çalışmada bu kazanımlara ulaşım aracı olarak bağlama/saz eğitimi ve Türk halk müziği ezgileri kullanılmıştır.

Müzik eğitimi kritik düşünme, problem çözümü ve bu amaçlara yönelik nasıl işbirlikçi çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Müzik eğitimi, çocukta el ve göz koordinasyonu, ritim, sembollerini tanıma, dikkat ve insan zekâsının diğer normlarını geliştiren bir nitelik taşır” (Barış ve Şendurur, 2002: 167).

Bireyin eğitim-öğretim sürecinde bilişsel öğrenme yaşantıları önemli yer tutmaktadır. Öğrenmenin sağlanması için birden çok duyuya hitap edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, müzik eğitiminde de amaç bireyi duyuşsal, bilişsel ve devinişsel yönden geliştirmek ve davranışlarında bu yönde istendik davranış değişiklikleri oluşmasını sağlamaktır. Müzik eğitiminin bireyin duyuşsal ve devinişsel davranışlarındaki olumlu etkilerinin yanı sıra, bilişsel öğrenmeleri üzerinde de etkili olduğu birçok araştırmada kanıtlanmıştır. Haley (2001) doktora tezinde; 4. Sınıf öğrencilerinde çalgı eğitimi ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi sözel test yöntemiyle incelemiş, 9 haftalık bir çalışma sonucu, çalgı eğitimi alan öğrencilerin son testte almayan öğrencilere göre daha başarılı olduklarını tespit etmiştir (Aktaran: Çanakçı, 2015:4).

1997 yılında Shoew ve arkadaşları tarafından yapılan bir başka çalışmada, günlük şarkı söyleme ve haftalık piyano dersi alan okul öncesi çocuklar incelenmiştir. Dört aylık sürecin sonunda çocuklara uygulanan standart bir zekâ testinde müzik dersi alan çocukların almayanlara göre daha yüksek bir başarı gösterdikleri saptanmış, 8 ay sonra ise gelişmenin daha da büyüdüğü gözlemlenmiştir. 1981’de yapılan başka bir araştırmaya göre Westinghouse bilim yetenek yarışmasında başarılı olanların %40’ının başarılı müzisyenler olduğu ortaya çıkmıştır. Kaliforniya Sanat Konseyinin 1976’dan beri uygulanan “Eğitimde Alternatifler” programında müzik eğitiminin çocukların bilişsel başarısı üzerinde

olumlu etkiler yarattığı ortaya çıkarılmıştır. Bu programda müzik eğitimi süreçleri arttırıldığında çocukların matematik başarısında normalden 1,5 kat fazla bir artış görülmüştür. Öğrenci başarısını ölçmek için IQ ve başarı testleri kullanılmıştır (Barış ve Şendurur, 2002: 165-174).

Kanadalı araştırmacı, müzisyen E. Glenn Schellenberg 2006 yılında müzik ve zekâ ilişkisi ile ilgili Kanada'daki okulda çocuklar üzerinde iki farklı grup oluşturarak yaptığı deneyde müzik dersi alan çocukların IQ testi puanlarının almayanlara oranlar oldukça yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Müziğin özellikle matematik, zekâ ve dünyayı algılama yetilerindeki olumlu etkilerini gözlemlemiştir (Aktaran, Ulubağ, 2013:1029).

Yukarıda verilen örneklerde genel müzik eğitimi ve piyano eğitimi ile çocukların bilişsel/akademik zekâsında gelişim olduğu ön test-son test çalışmaları ile ortaya konmuştur. Bu çalışma ile benzer olumlu gelişimin bağlama/saz eğitimi ile de sağlanabilirliği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Müzik eğitiminde yaygın olarak kullanılan nota öğretimi, deşifre ve nota okuma çalışmaları, odaklanmayı ve sıkça tekrar yapmayı gerektiren bir süreçtir. Bu bağlamda nota deşifre etmek ve bu notaları çalgı ile seslendirme çalışmaları yapmak bir zihin jimnastiği olarak değerlendirilebilir. Bu çalışmalar ile öğrencilerin odaklanma ve algılamalarının gelişmesi, bunun sonucunda da diğer derslerindeki başarılarında artış olması beklenebilir.

2.2.1.3. Müzik Eğitimi Yoluyla Edinilebilecek Kişisel Kazanımlar

Müzik eğitiminin insan ilişkileri, doğaya-çevreye ve topluma uyum, özgüven, yaratıcılık, kendini tanıma, kendini ifade edebilme gibi birçok alanda bireyler üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinmektedir.

Müzik insan hayatının her alanında ve her döneminde yer alır. Özellikle bilinçli müzik dinleyen toplum bireyleri olma hususunda doğru rehberlik edilen bireylerin müzik eğitimi çerçevesinde edinebilecekleri kişisel kazanımların olumlu yönde oluşacağı düşünülmektedir.

Uçan (1996) Müziğin bireysel işlevlerinden bazılarını şöyle sıralamıştır;

1. Bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimine ve bu alandaki bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yeteneklerini geliştirmesine katkıda bulunur.

2. Bireyin devinimlerini dengeleme, devinimlerdeki ritimsel akışı düzenleme, bireyin devinimlerini denetleme yeteneğini geliştirme, böylece bireye doğru dengeli-rahlat-yeterince gevşek ve yumuşak bir bedensel duruş ve deviniş kazanır.

3. Müzik yoluyla birey Maslow'un gereksinimler hiyerarşisinde en üstte yer alan bireyin kendini tanımasına, kendine güvenini artırmaya, kendini kanıtlanmasına yani "kendini gerçekleştirme" sağlar.

4. Bireyin rekreatif etkinlik olarak zamanını zevkli uğraşlarla değerlendirilmesine olanak tanır.

5. İş, çalışma ve üretim yerlerindeki tekdüzeliği giderme, tinsel/tensel yorgunluğu azaltma, çalışma zevki ve sevinci yaratma, başkasıyla gereksiz yere konuşmadan alıkoyma, başkasını rahatsız etmeme; böylece bireyde düzenli, etkili, verimli ve mutlu bir çalışma alışkanlığı oluşmasına katkıda bulunur.

6. Bireyin içinde yaşadığı doğal, toplumsal ve kültürel çevreye duyarlılığının artmasına, gelişmesine ve derinleşmesine olanak sağlar.

7. Bireyin çalışma, iş yapma, yaratma, disiplin, sorumluluk, başarı, güven, coşku, beğeni, sevgi duygularını uyandırma-geliştirme-kökleştirme-zenginleştirme-derinleştirmeye olanak tanır.

Hodges'e (2000) göre müzik, bireyin kimlik kazanmasında ve kişilik geliştirebilmesinde önemli rol oynar. Müzik yoluyla birey, gerekli davranış değişikliklerini kendi yaşantısı yoluyla kazanır. Bu kazanımlar istendik davranış değişikliği ile sağlanır. Müziğin ve müzik eğitiminin insan beyninde gerçekleşme sürecine ilişkin nöromüzikal alanda yapılan araştırma bulgularına göre şu önerilerde bulunmuştur:

– İnsan beyni müziğe tepkide bulunma ve katılma yeteneğine sahiptir.

- Beynin müziksel işlevleri doğumla birlikte başlar ve yaşam boyu devam eder.
- Erken yaşta başlayan ve devam eden müzik eğitimi beynin müziksel işlevlerinin düzenlenmesine katkıda bulunur.
- Müziksel işlevler sırasında beynin müzikle ilgili bölgelerinin aktif olduğu bilinmekle beraber, beyinde geniş bir alana yayılmış (Bilişsel Öğeler, Duyuşsal Öğeler, Motor Öğeler) kapsamlı bir sinir sisteminin de harekete geçtiği bilinmektedir (Aktaran: Erdal, 2007: 288).

Özellikle ortaokul 2. kademedeki öğrenciler ergenlik dönemine girmiş veya girmek üzere olarak kabul edilebilir bu karmaşık dönemde çocuklarda içe kapanma, özgüven eksikliği ve çevreden kendini soyutlama gibi durumlar söz konusu olabilmektedir. Müzik eğitimi başlığı altında bağlama/saz eğitimi, bu çocuklar için bir uğraşı/hobi niteliği taşıyarak bu kritik dönemi daha sağlıklı geçirmelerini sağladığı düşünülmektedir.

Özellikle çalgı aleti çalan çocukların büyük ve küçük kas gelişimleri desteklenir. Çalgılar çocukların devinişsel gelişimlerinde önemli olan koordinasyon, güç, tepki hızı gibi kavramların gelişimine yardımcı olmaktadır. Çocuğun müziğe, vücut hareketleriyle tepki vermesi, müziğe uygun dans figürleri oluşturmaya çalışması, müziğe sesiyle eşlik ederek, sesini tanıması bilişsel ve devinişsel gelişimine katkı sağlamaktadır (Şen, 2006: 340).

Günümüz eğitim koşullarında ortaokul çağındaki çocuklarımızın bir yarış ortamına itildiğini yadsımamız olanaksızdır. İlk yıllardan başlayarak amansız bir koşuşturmaya, sabahın erken saatlerinden itibaren, okullara ulaşmak için bindikleri servis araçlarında başlamaktadırlar. Kalabalık sınıflarda yapılmaya çalışılan dersler sonucunda verilen yüklü ödevlerle ve daha ilerideki dönemlerde dershanelerin de yükü eklenerek çocuklarımızın yaşamları adeta bir yarışa dönüşmektedir. Bu denli ders yükü altında çocuğun bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimini sağlıklı bir düzenle sağlamak, okullarımızda uygulanmakta olan sözel ve sayısal alanlardaki yeteneklerin ortaya çıkarılması çabalarının yanı sıra, sanatsal yeteneklerin de ortaya çıkarılmasıyla mümkün olabilir. Böylelikle ruh sağlığı bozulmamış, nitelikli, özgüvene sahip bireyler yetiştirilebilir (Çilden, 2001:2).

Müzik eğitiminin insanlar üzerindeki kayda değer etkisi ile ilgili olarak belirleyici açıklamalar sunulabilir. Genel eğitim ve öğretimin amacı, ruhsal ve bedensel olarak insanın gelişimine katkıda bulunmaktır. Bedensel eğitim çok çeşitli yollarla ve olanaklarla yapılabilmektedir. Daha karmaşık ve güç olan, zaman isteyen ruhsal gelişim için, önerilebilecek en doğru yol, insanları küçük yaşlardan itibaren doğrudan doğruya sanatsal eğitim ve müzik eğitimi çalışmalarını içine almakla sağlanabilir (Çetin, 1984: 515).

Dinlenen müziklerin birey üzerinde psikolojik etki bıraktığı düşünüldüğünde, bağlama/saz eğitimi sürecinde kullanılan repertuar, öğrencilere Türk halk müziğini tanıtmayı ve sevdirmeyi amaçlayarak, psikolojilerine zarar verebilecek türde müzikleri dinlemekten kaçınmalarına yardımcı olabileceği düşüncesi ile oluşturulmuştur.

Umutsuzluk, karamsarlık, kıskançlık gibi psikolojik sorunlar ortaya çıkaran müziklerin birey ve toplum üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ya da yok etmek, aile içinden ve okul öncesi eğitim kurumlarından başlayarak devam eden “müzik eğitimi” ile gerçekleştirilebilir (Öz, 2001: 104).

Birlikte, toplu olarak yaşanan müzik deneyimlerinin getirdiği coşku ve mutluluk, öteki konularda başarılı olabilmelerini sağlayacaktır (Ali, 1987: 108).

Müzik eğitiminin çocuklara/bireylere getirdiği kazanımlar ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde genel itibarıyla üç ana başlığın ortaya çıktığı görülmektedir. Bu başlıkları “sosyokültürel kazanımlar”, “bilişsel/akademik kazanımlar” ve “kişisel kazanımlar” olarak ifade edilebilir.

2.3. Müzik Eğitiminin Yurtdışında Yaşayan İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal ve Kültürel Kimlik Oluşumu Üzerindeki Etkileri

Müzik eğitiminde halk müziği ezgilerinin kullanımı birçok ülkede tercih edilen bir yöntemdir. Özellikle yurtdışında yaşayan Türk ve Türk kökenli çocuklara kendi kültürlerinin birikimi olan Türk halk müziği ezgileri ve bağlama/saz'ın kullanılmasının, bu bireylerin kültürel, bilişsel ve kişisel gelişimine katkı sağlayabileceği düşünülmüştür.

Müzik, insanın yaşamında vazgeçilmez bir olgudur. Çocuğun doğal çevresinde etkileştiği bir boyuttur. Oyun içinde söylediği tekerleme, şarkı, türkü, televizyonda radyoda dinleyip duyduğu müzikler gibi. Ülkemizde ortaokul okullarında müzik genellikle araç olarak kullanılır. Bu, müziğin değişik yönlerini, kendinin ve arkadaşlarının davranışlarını, yerel, ulusal ve uluslararası toplulukları, çocuğun anlamasını sağlayan bir araçtır (Çilden, 2001: 3).

Müziğin sosyalleştirici etkisi düşünüldüğünde bağlama/saz eğitimi sürecinde ve sonrasında gerçekleşen etkinlikler yoluyla çocukların sosyal iletişim becerilerine katkı sağlanabildiği düşünülmektedir.

Kişilik gelişimi, sosyal gelişimle birlikte oluşmaktadır. Çünkü kişilik gelişimi, sosyal çevrede kabulü sağlarken, bir yandan da sosyal çevre kişiliğin belirleyicisi hâline gelir (Başer, 2004: 7).

Çocuklar genelde; güvenlik hissi, grup içinde yer edinebilme, bir etkinlikte yer alabilme ve kendi sorunlarıyla yüzleşme ve başarılı olmaya gereksinim duyar. Müzik programı, müzik deneyimlerinin kalitesiyle, programın düzenlenmesi ve ele alınan müzik öğretim yöntemleriyle birlikte çocuğun gelişimine katkıda bulunur. İyi hazırlanmış bir müzik eğitimi programıyla çocuk; yaşamın zevkini ve anlamını, sınıf içinde, toplumda, dünyada yaşamayı anlayabilir. Ulusal ve dünya tarihini anlamlı kılabilir. Bilim, sanat, sosyal bilimler, sağlık, din gibi alanlara ilgiyi geliştirip bilgilendirilebilir. Yaratıcılığı, değişik tür aktivite düşünceleri geliştirilebilir ve davranışlarında olumlu gelişmeler sağlanabilir (Çilden, 2001: 4).

Müzik eğitimi, insana sabırlı, disiplini, düzenli olmayı zamanını iyi ve olumlu kullanmayı, çalışmanın önemini ve değerini, verimli bir işle meşgul olmayı öğretecektir. Tüm bu özellikler, bireyin kişilik yapısına etki yapabilecek unsurlardandır. Müzik eğitimi aracılığıyla zaman içerisinde kendini gerçekleştirilmeye başlayan, kişilik açısından da belirli bir gelişme kaydeden bireyler, müziksel birikimlerini yakın ve uzak çevreleri ile paylaşmak isteyeceklerdir. Elde edilen ürünlerin sergilenmesi aşamasında ise birey, daha çok çaba göstererek kendini aşmaya çalışacak, kendine güven oluşturacak ve kişiliğindeki gelişmeyi hissedecektir (Uslu, 2009: 822).

Müzik, çocuğun çevresi ile daha rahat iletişim kurmasını sağlayarak, kendini daha rahat ifade etmesine, dolayısıyla sosyal becerilerinin ve kendine güven duygusunun gelişimine yardımcı olur. Müzikle ilgilenen çocukların anlatım güçlerinin geliştiği, iş yapma alışkanlığı ve sorumluluk duygularının önemli ölçüde arttığı, yaratıcı yeteneklerinin yükseldiği ve çocukların kendilerine olan özgüvenlerinin gelişme içinde olduğu görülmüştür (Dinçer, 2009: 43).

80'i aşkın etnik grubun bir arada yaşadığı Kırgızistan'da nüfusun %69,6'sı Kırgız, %14,5'i Özbek, %8,4'ü Rus, %1,2'si Dungan, %1'i Uygur, %5,3'ü ise Koreli, Ukraynalı, Ahıska'lı gibi diğer etnik gruplar oluşturmaktadır (Beşirli, 2011:316).

2.4. Türk Halk Müziği Eğitiminin Bireyler Üzerindeki Kültürel Etkileri

Türk halk müziği ezgilerine ait sözlerin en önemli özelliklerinden biri doğal olmasıdır. Bunu açacak olursak; herhangi bir sanat ya da ekonomik kaygı taşımadan yaşanmışlıkları, acıları, sevinçleri, düğünleri, bayramları, ölümleri, savaşları, zaferleri, aşkı, hasreti ve hayata dair her şeyi doğal hali ile konu edinmesidir.

Kişilik gelişiminde çevresel faktörlerin önemli bir payı olduğunu kabul edildiğinde, Türk halk müziği dinleyen, öğrenen ve icra eden bireylerin bu doğallık, sadelik ve içtenliği kendilerine örnek alacağı ve benimseyeceği, bunun sonucunda da bu değerlerin kişilik oluşumlarına olumlu yönde katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Türk Halk Müziği, çağdaş eğitimin temel ilkelerinden bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa ilkelerine bağlı olarak ezgi, usul ve ritmik yapılarıyla, sözlerinin çeşitliliği, dilinin sadeliği ve konularının genişliğiyle, müzik eğitiminde kullanılan önemli eğitim-öğretim kaynaklarından biridir (Algı, 2006: 1).

Evrenin büyüğü ve ritmik ruhunu kendi bütünlüğü içinde eriten türküler, Türk milletinin varlığı ve varlık alanını da ses ve melodiye dönüştürür. Bu dönüşüm kaynağını, Türk milletinin yaratıcı bilinç ve muhayyilesinden alır ve dünyaya yeni oturma, katılma alanları açar. Açılan her yeni oturma ve katılma alanı, Türk milletinin kültürel zaman kurgusunu, kendi olana yönlendirir ve ona tabi olanlar

arasında bir duygudaşlık bağı yaratır. Bu büyülü duygudaşlık dünyasına girebilmek için, o bellek mekânının değerler düzleminin dilini, yaşam biçimini ve kültürel kodlarını iyi bilmek gerekir. Nitekim “insana tarihselliğini kazandıran, duyumsatan eriştirici niteliğiyle türküler, ontolojik varlık alanı” olarak köksel hatırlatmayı kolaylaştırır. Böylece birey ve toplum, kendi öz imgelerini kullanarak izole edilerek problem yitimine uğramaktan kurtulur. Türküler bu yönüyle bir anlam ve değer aktarıcıdır. Kişi aktarılan sıcak kendilik değerlerini türkülerin içinde sıkıştırılmış bir şekilde bulur ve yitip gitmekten kurtulur (Korkmaz, 2008: 129).

Kültürün taşınmasına olanak sağlayan en önemli araçlardan biri olan müzik hem sözlü yapısındaki dil unsurlarıyla hem de çalınış ve söyleniş gelenekleriyle geçmişe ait pek çok konu hakkında bize fikir verir. Bugün söylenen ağıt, oyun havası, methiye, güzelleme vb. geleneksel Türk halk müziğine ait ezgi örnekleri günümüze taşıdığı dil ve tarih unsurlarıyla birer kültür hazinesidirler (Özdek, 2005:1).

Türküler, çağın ruhunu geçmişin bilgelikleriyle birleştiren, zengin bir anlatıma sahiptir. Geçmişin bilgelikle dolu sırlarını ataların sembolik söylemi ile günümüze taşıyan türküler, bize kendimiz olma ve kendi değerlerimize sahip çıkmayı öğretir. Toplumsal anlamda bizi yitip gitmek ve ötekileşmekten koruyan türküler, yaşanan toplumsal çöküşleri de belleğinde barındırır. Bireysel ölümleri, toplumsal tinde canlı tutan türküler, ait olduğu dilin ve toplumun hafızasıdır (Şahin, 2011:107).

Halk türküleri, ezgi, ritim, söz ve söyleyiş tarzı, yeri, zamanı gibi sahip oldukları özgün yapısal özellikler bakımından, oluştukları kültür hakkında en yoğun bilgi aktarabilen biçimlerdir. Türkünün sözleri, yörenin ya da bölgenin tarihsel ve/veya sosyokültürel geçmişi hakkında bilgiler aktarmakta; ezgisel ve ritmik yapısı bölgesel-kültürel karakter izlerini taşımakta; söyleniş biçimi, yeri ve zamanı ise kültürel çevre ve kimliğin sosyal ve psikolojik çözümlenmeleri hakkında önemli ipuçları verebilmektedir. Geleneksel kültür ürünlerinden türkü, en yoğun biçimde, en kompakt “kültürel bilgi” içeren ve bunu dinleyiciye aktarabilen biçimdir denilebilir (Paşaoğlu, 2009, 170-176).

GeschwisterScholl Gymnsaium okulunda yapılan mikro çalışmalarda Türk ğrenciler arasında keşfedilmemiş büyük yeteneklerin olduğu gözlemlenmiştir. Türk ğrencilerin müzikal algılamaya (ritimsel, tonal) bağlı olarak farklı ve saklı yeteneklerinin olduğu grlmştir. Yapılan alışmalar sonucunda, derslerde Türk müziğinden örnekler sunulduğunda Türk ğrencilerin aktif olarak derse iştirak ettiği grlmştir. Anadolu halk müziği motiflerini ve özellikle bağlama/saz çalgısı ile yapılan sunumların bu çocuklar üzerinde pozitif etki yaptığı grlmştir. Türk ğrencileri için bu tür müzik, günlük hayatlarında yani evlerinde dinledikleri müzik olması bu öğrencilerin derste ‘ah, bu babamın, annemin dinlediği türkü şarkı’ demesine ve kendi kimliklerini hatırlamasına sebep olmaktadır. Bu ise çocukların aktif olmasını ve özgüvenin artmasını sağlamaktadır. Motivasyonundaki artış, çocuğun diğer derslere olan ilgisini arttırdığını ve bu olumlu davranış şeklinin çocuğun çevresi ile olan ilişkilerinde de daha pozitif bir sürece girdiğini göstermiştir. oğulcu müzik anlayışı ve müzik materyalleri müzik eğitimine çok çeşitlilik, renklilik, serbestlik ve açıklık getirebilir ki bu da sosyal ve kültürel hayatı olumlu etkilediği için olumsuz yönlenmeler olmaz. Çocuğun ara kişisel gelişimi yani özgüveni, benliği konusunda belirleyici olur (Bulgan, 2007: 131-144).

Birey doğal olarak içerisinde yaşadığı toplum ile etkileşim içerisindedir. Hayatın her alanından olduğu gibi kültüründen ve müziğinden de etkilenir. Çalışmaya katılan öğrencilerin sadece “etkilenen” grup olmaktan çıkıp aynı zamanda “etki eden” grup haline geldiklerini düşünmek yanlış olmaz. Türk halk müziği ve bağlama/saz çalmayı öğrenen yurtdışında yaşayan bu ğrencilerin, Türk kültürü ve müziği konularında daha bilinçli hale geldikleri, edindikleri kazanımlar ile çevrelerine de bu bilinci aşılayamaya gayret ettikleri tespit edilmiştir.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın niteliği, modeli, çalışmada kullanılan öğretim planı ve materyalleri hakkında bilgi verilmektedir. Bu bölümde ayrıca araştırmanın deseni, evren-örnekleme ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler de yer almaktadır.

Araştırma yöntemi, araştırmanın amacını gerçekleştirebilmek için kullandığı genel yaklaşımdır. Araştırma tekniği ise, araştırma yönteminin gerçekleştirilebilmesi için kullanılan bilgi toplama aracıdır. Bir yaklaşım çerçevesinde bir ya da daha çok veri toplama tekniği kullanılabilir (Türkdoğan, 2000:9).

Çalışmada araştırma yöntemi olarak “Durum Çalışması” (Case Study) ana başlığı altında “Programın Etkilerine Dayalı Durum Çalışması” (Program Effects Case Studies) ve “Kritik Olay Durum Çalışmaları” (Critical Instance Case Studies) alt başlıkları yöntem olarak kullanılmıştır. Kullanılan bu yöntemler ve bağlama/saz öğretimi için oluşturulan plan ile yurtdışında yaşayan ortaokul öğrencilerine ne gibi kazanımların sağlanabileceği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Durum çalışması, sınırlı bir sistemin nasıl işlediği ve çalıştığı hakkında sistematik bilgi toplamak için çoklu veri toplama kullanılarak o sistemin derinlemesine incelenmesini içeren metodolojik bir yaklaşımdır (Chmiliar, 2010). Merriam (2013) ise durum çalışmasını sınırlı bir sistemin derinlemesine betimlenmesi ve incelenmesi olarak tanımlamaktadır. Öte yandan, Creswell (2007)’e göre durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımı olarak ifade etmektedir. Durum çalışması; tek bir durum ya da olayın derinlemesine boyamsal olarak incelendiği, verilerin sistematik bir şekilde toplandığı ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir. (Subaşı ve Okumuş, 2017: 420)

Datta (1990)’nın teorik çerçevesine dayandırılarak oluşturulmuş altı farklı türde durum çalışmasından biri olan “Programın Etkilerine Dayalı Durum Çalışması”

şu şekilde tanımlanmaktadır; Programın etkisini belirler ve başarı veya başarısızlığın nedenleri hakkında çıkarımda bulunur.

“Kritik Olay Durum Çalışmaları” (Critical Instance Case Studies) ile bir ya da birden çok mekânda bir amaç için inceleme yapılır. Bu çalışmanın en sık kullanıldığı durum, genelleştirilebilirliğiyle ilgilenmeksizin, benzersiz bir durumun incelenmesidir (Aytaçlı, 2012: 4).

Nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışmasında, bir veya birkaç duruma ilişkin etkenler bütüncül bir yaklaşımla araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine derinlemesine araştırma yapılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Creswell (2007) kimi araştırmacıların durum çalışmalarını bir yöntem olarak değil de neyin çalışılacağına seçimi olarak ifade ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca kimilerine göre durum çalışmalarının, soruşturma stratejileri, yöntem ya da kapsamlı araştırma stratejisi olduğunu eklemiştir. Bu doğrultuda durum çalışmasını bir yöntem olarak gördüğünü belirterek şu şekilde tanımlamıştır;

“Araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği durumların ve duruma bağlı temaların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımı” (Aktaran, Yıldırım ve Bahçekapılı ve Bahçekapılı, 2011:2).

Çalışmanın başlığında ve içeriğinde eğitimi verilen çalgı, bağlama/saz şeklinde hem halk tarafından bilinen ismi ile (saz) hem de özellikle akademik çalışmalarda kullanılan ismi ile (bağlama) birlikte kullanılmıştır.

Anadolu’da yaygın olarak kullanılan ifadesi ile “saz” Kırgızistan’da da bu şekilde bilinmektedir. Çalışmanın yapıldığı sosyal çevredeki bireyler de çalgıyı gördüklerinde sorularını “saz” kelimesi üzerinden iletmışlerdir.

Bağlama-saz ikilemine sıkışmış isimlendirmelerin etimolojisinde özellikle “bağlama” kelimesinin nereden geldiği ile ilgili çeşitli görüşler yer almaktadır. Bütün

araştırmacılar “saz” kelimesini daha eski bir isimlendirme şekli olarak benimsemekle birlikte “bağlama” kelimesi özellikle akademik metinlerin tercih ettiği bir şekle bürünmüştür. Sazdan bağlamaya geçişin sebepleri ve tarihçesi hakkında bazı görüşler bulunmaktadır. Anadolu coğrafyasında oldukça yaygın olarak kullanılan “bağlama düzeni” nin zamanla çalgının kendisi ile eşleştirilmiş olması ihtimali oldukça yüksek bir ihtimaldir (Özdek, 2019: 546-547)

İlgili amaca yönelik çalışma planı oluşturulurken ön hazırlık olarak alanında uzman ve deneyimli hocaların görüşleri alınmış, literatür taraması yapılarak bu alanda yapılmış benzer çalışmalar incelenmiş, bağlama/saz eğitim-öğretimi ile ilgili yapılmış olan çalışmalar arasında “kültürel kimlik ve aidiyet” unsurunu içerisinde barındıran çalışmalar incelenmiş ve bütün bu olguların bileşkesi ile çalışma için uygun olabileceği düşünölen bağlama/saz eğitim-öğretim planı oluşturulmuştur.

Çalışmanın hedeflerinden bir tanesi, yurt dışında doğmuş ve/veya burada yaşayan ortaokul çağındaki Türk öğrencilerin kültürel kimlik oluşum süreçlerinde, Türk kültürüne ait değerlerin de yer almasına katkı sağlamaktır. Bu hedef göz önünde bulundurulduğunda hem öğrencilerin seviyelerine uygun hem de toplumsal/kültürel aidiyet açısından öne çıkan ezgiler tercih edilmeye çalışılmıştır.

Yurtdışında yaşayan öğrencilerin çeşitli sebeplerle kimlik karmaşası yaşamasının ihtimal dâhilinde olduğu düşünölmektedir. Araştırmanın yapıldığı Kırgızistan/Bişkek bu açıdan değerlendirildiğinde dikkat çekici bir nüfus çeşitliliğine sahiptir. Bişkek nüfusu Kırgız, Rus, Ukraynalı ve az da olsa Dungan’lardan oluşmaktadır.

Çalışmada kullanılan bağlama/saz öğretim planı, hedeflenen “kültürel kimlik oluşumunu destekleyici” kazanımlara yönelik olarak uzman görüş ve onayları alındıktan sonra şu şekilde oluşturulmuştur;

Yapılan çalışma için belirlenen türküler, bağlama/saz öğretimi için araç olma niteliğini taşımakla beraber, Türk kültürüne ait değerlerin aktarılması hususu göz önünde bulundurularak seçilmeye özen gösterilmiştir.

Bu doğrultuda oluşturulan repertuarın Türk kültürel ve tarihi değerlerini içerisinde barındırması, farklı yöreler, olaylar ve konuları içermesi, mümkün olduğunca hikâyeleri olan türküler seçilmesi repertuar belirlenirken göz önünde bulundurulacak unsurlardır.

Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyeleri dikkate alınarak oluşturulan öğretim planında yöresel çeşitliliği sağlamak adına Ordu, Sivas, Tokat, Bitlis, Artvin, Elâzığ, İzmir, Muş, Edirne, Kars, Trabzon, Kırşehir, Kahramanmaraş, Kastamonu, Rumeli, Samsun ve Trakya yöresi olmak üzere 17 farklı yöreye ait esere çalışmada yer verilmiştir.

Öğrencilerin öğretim planında kullanılan türkülerini içselleştirmesine katkı sağlanması amacı ile çalışmada kullanılan türkülerin tamamına yakını, hikâyeleri ile verilmeye çalışılmış ve bu bağlamda özet olarak türkülerin temaları ve kısaca hikâyeleri çalışmada kullanılan sıralamaya uygun olarak aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo- 2: Türkülerin Temaları Ve Hikâyeleri.

Türkünün Adı	Türkünün Teması ve Kısaca Hikâyesi
Hekimoğlu	Türkünün teması kısaca aşk ve haksızlıklara boyun eğmeme olarak ifade edilebilir. Köy ağasının kızına Âşık olan ve bu sebeple ağa ile sorun yaşayan Hekimoğlu dağa çıktıktan sonra yoksul halkla dostluk kurar, zenginlerden alıp fakirlere verir ve halk onu bağrına basar. Ancak bir süre sonra pusuya düşer ve hayatını kaybeder.
Debreli Hasan	Türkünün teması kısaca halk kahramanlığı ve yardımseverlik olarak ifade edilebilir. “Debreli” namıyla faaliyet göstermiş bir halk kahramanının hikâyesini konu alır. İhtiyaç sahiplerine ve özellikle evlenme çağındaki gençlerin düğün yapabilmelerine kendi yöntemleri ile yardım eder.
Burçak Tarlası	Türkünün teması kısaca sevgi ve fedakârlık olarak ifade edilebilir. Tokat Niksar’dan İstanbul’a askerliğe giden ve orda bir kız ile tanışıp o kızın memleketine gelin getiren bir genç ile gelin gelen kızın Niksar’da yaşadıklarını konu alır.

Bitlis'te Beş Minare	Türkünün teması kısaca savaş ve savaşın etkileri olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi Rus işgali sırasında Bitlis'i terk etmek zorunda kalan bir baba ve oğlunun, düşmanın çekilmesinden sonra geri döndüklerinde karşılaştıkları manzaraları konu alır.
Atabarı	Sözleri itibari ile türkünün teması askerlik, sevdâ, övünme ve şenlik kelimeleri ile ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi kısaca öncesinde "Artvin barı" olarak bilinen halk oyununun, oyun ekibine Atatürk'ün şahsen iştirak etmesi ile "Ata Barı" ismini almasını konu alır.
Çayda Çıra Yanıyor	Türkünün hikâyesi özetle köyde yapılan bir düğün esnasında Dolunayın bulutlar yüzünden kapanması ve köy halkının birlik olarak ellerinde mumlar ile geceyi aydınlatmasını konu alır.
Ah Bir Ataş Ver	Türkünün teması askerlik, savaş ve şehitlik olarak ifade edilebilir. Özetle Dumlupınar denizaltısında 22 askerin şehit olmasını konu alır.
Havada Bulut Yok	Türkünün teması askerlik, savaş ve şehitlik olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi özetle Yemen'e savaşa gidenlerle geride kalanların acılarını konu alır.
Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar	Türkünün teması aile ve memleket özlemi olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi uzaklara gelin giden bir genç kızın sıla hasreti ile hastalanmasını ve hayatını kaybetmesini konu alır.
Hey On Beşli	Türkünün teması askerlik, savaş ve şehitlik olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi özetle Çanakkale Savaşı sırasında şehit olan 1915 doğumlu 13-15 yaşındaki çocukları konu alır.
Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı	Türkünün teması askerlik, savaş ve şehitlik olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi yakında askere gidecek olan Seyfullah'ın annesine yazdığı mektupta savaşa gidecek olmanın verdiği gurur ve heyecanı ifade etmesi olarak özetlenebilir.
Ordunun Dereleri	Türkünün teması kısaca sevdalık olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi kısaca birbirini seven iki gencin çevrelerindeki insanlar tarafından ayrılmalarına sebep olmasını konu alır.
Çarşambayı Sel Aldı	Türkünün teması kısaca sevdalık/hasretlik olarak ifade edilebilir. Hikâyesi özetle birbirini seven iki gencin kavuşamamalarını konu alır.
Osman Paşa	Türkünün teması kahramanlık, türü "Koçaklama" olarak ifade edilebilir. Türkünün hikâyesi kısaca Osman Paşa'nın Plevne zaferindeki kahramanlıklarını konu alır.

Çalışmada kullanılan 20 türküden 15 tanesinin, farklı bir ifadeyle %75'inin hikâyesi olduğu görülmektedir.

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere türküler, farklı yörelere ait olsalar da genel itibarı ile Anadolu insanını anlatan, birbirine yakın konuları işlemektedir. Yurdun hemen her yöresinde başta vatanseverlik, vatanın birlik ve bütünlüğünü her şeyden üstün tutma, sevgi, sıra hasreti, ayrılık, yâre özlem, yardımlaşma ve dayanışma gibi Türk kültürüne özgü değerler türkülerin ana temalarını oluşturmaktadır

Yapılan çalışmada kullanılan öğretim planının içeriğini oluşturan bu türkülerin hikâyeleri öğrencilerle paylaşılmış ve hikâyesini öğrendikleri bu türkülerini daha bir içtenlik ve isteklilik ile öğrenmeye ve icra etmeye çalıştıkları tespit edilmiştir.

Uzman görüşü ve onayları ile hazırlanan öğretim planında yer alan türküler ve hikâyelerinin, çalışmada görev alan öğrenciler açısından “kültürel kimlik oluşumu” bağlamında Türk kültürüne ait bu önemli değerlerin de yer almasına katkı sağlandığı düşünülmektedir.

Türk kültürüne ait değerlerin yanı sıra Türkiye ile ilgili bilgiler de çalışmada yerini almıştır. Farklı yörelere/ şehirlere ait genel bilgiler öğrenciler ile paylaşılmış, o yöre/şehir ile özdeşleşmiş anıt, heykel, meydan ve şehrin simgesi özelliğini taşıyan görseller ile bu bilgiler pekiştirilmiştir. Bu bağlamda Ordu Boztepe, Sivas Çifte Minareli Medrese, Tokat Kalesi, Nemrut Dağı, Artvin Yayla Evleri, Elâzığ-Harput Kalesi, İzmir Efes Antik Kenti, Tarihi Muş Murat Köprüsü, Selimiye Camii, Kars kalesi, Sümela Manastırı, Kırşehir Muharrem-Neşet Ertaş Heykeli, Kahramanmaraş Madalya Anıtı, Kastamonu- Safranbolu Evleri ve Samsun Bandırma Vapuru Müzesi görselleri ve ders esnasında internet kaynaklarından şehirlere ait tanıtıcı kısa videolar ile öğrenciler bilgilendirilmiştir.

Türk kültürü ve türküler ile doğrudan ilişki içerisinde olan halk oyunlarına da çalışmada yer verilmiş, öğretim planında yer alan türküler ile bu türküler eşliğinde icra edilen halk oyunların oynanış şekilleri ve görselleri öğrencilere aktarılmıştır. Çalışmada yer alan halk oyunlarının tamamına ait videolar öğrencilere izlettirilip

Çayda Çıra Yanıyor, Harmandalı Ardahan'ın Yollarında ve Yüksek Yüksek Tepelere türküleri eşliğinde oynanan halk oyunları 23 Nisan 2018 Kırgızistan Büyük Elçiliği Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı programında sahnelenmiştir. Çalışmada görev alan 9 öğrenci bu etkinlikte koro üyesi olarak yer almıştır.

Öğretim planında yer alan türküler ile ilişkili halk oyunları ve yöreleri bir sonraki sayfadaki tabloda verilmiştir.

Tablo- 3: Türkülere İlişkin Halk Oyunları ve Yöreleri.

Türkünün Adı	Türkünün ve Halk Oyununun Yöresi	Halk Oyununun Türü
Atabarı	Artvin-Karadeniz Bölgesi	Bar-Halay
Çayda Çıra Yanıyor	Elâzığ-Doğu Anadolu Bölgesi	Halay
Ah Bir Ataş Ver	İzmir-Ege Bölgesi	Zeybek
Ardahan'ın Yollarında	Kars-Doğu Anadolu Bölgesi	Halay
Oynayın Gız Oynayın	Trabzon-Karadeniz Bölgesi	Horon

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere çalışmada kullanılan türkülerin 5 tanesi, farklı bir ifade ile %25'i halk oyunları ile ilişkilidir ve bu halk oyunları hakkında öğrencilere bilgi verilmiştir.

Çalışmada Türk halk oyunlarının yanı sıra Atatürk'ün Türk müziğine verdiği önem ve başlıca Türk halk ozanları ile ilgili bilgilere de yer verilmiştir. Âşık Veysel Şatıroğlu, Neşet Ertaş ve Âşık Mahzuni Şerif'e ait birer eser öğretim planında kaynak olarak kullanılmış, bu halk ozanlarının hayatları, çalışmaları ve eserleri hakkında öğrencilere bilgi verilmiştir.

Uzman görüşü doğrultusunda hazırlanan öğretim planını çalışmanın amacına uygun olarak oluşturmaya özen gösterilmiştir.

Çalışmada kullanılan bağlama öğretim planı, hedeflenen kazanımlara yönelik olarak tez danışmanı Sayın Doç. Dr. Attila Özdek, tez izleme komitesi üyeleri Sayın Doç. Dr. Oğuz Karakaya ve Sayın Dr. Öğr. Üyesi Soner Algı, Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi Sayın Doç. Dr. Gökhan Ekim ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğretim Üyesi Sayın Doç. Servet Yaşar'ın görüş ve onayları alındıktan sonra şu şekilde oluşturulmuştur;

Çalışmada kullanılan bağlama/saz öğretim planı, hedeflenen kazanımlara yönelik olarak şu şekilde oluşturulmuştur;

- Toplamda 30 ders saati olarak belirlenen çalışma süresinin ilk 2 saati nota ile türkü seslendirme ve bağlama/saz ile çalabilme eğitimine ön hazırlık olarak; ortaokul müzik dersi müfredatında öğrendikleri notaların hatırlatılması varsa eksiklerinin giderilmesi ve Türk halk müziği temel nota kalıpları ile ilişkilendirilmesi.
- 1 ders saati bağlama/saz'ın Türk kültürü içerisindeki yeri ve önemi, tarihi gelişimi ve fiziksel özellikleri.
- 1 ders saati doğru oturuş tutuş ve duruş, sağ el ve bileğin gövde üzerine yerleştirilmesi, sapı kavrayan elin doğru pozisyonu ve perdelere temiz basma, tezenenin doğru tutulması, sağ ve sol el koordinasyon çalışmaları.
- 2 ders saati mızrap (dörtlük ve sekizlik nota tartımları ile) ve basit parmak egzersizleri (1-2, 2-1, 1-3, 3-1 vb.)
- 1 ders saati doğru mızrap yönleri ve parmak numaraları ile gam çalışması.
- 2 ders saati başlangıç bağlama/saz eğitiminde kullanılan Maçka Yolları, Toycular vb. seviyesinde öğrenimi kolay türküler ile deşifre ve bağlama/saz üzerinde hâkimiyet çalışmaları yapılması.
- Toplamda 10 ders saatlik hazırlık sürecinden sonra geriye kalan 20 derste basitten zora doğru türkülerin künye bilgileri, varsa hikâyeleri, ilişkilendirildikleri tarihi olay ve değerler hakkında bilgi verilmesi (savaşlar,

zaferler vb.) sözleri (vokal icraları) ve eserlerin bağlama/saz ile seslendirilmesi.

- Çalışmanın süresi dikkate alındığında, türkülerden 15 tanesinin bağlama/saz ve vokal olarak icraları, geriye kalan beş türkünün de sadece vokal olarak icralarının öğretilmesi üzerine çalışmalar yapılmıştır. Çalışmada yalnız vokal olarak öğretilen türküler için de mızrap yönleri ve parmak numaraları hazırlanmış olup, çalışma sonunda bireysel olarak deşifre edip seslendirebilecekleri halde öğrencilere verilmiştir.
- Çalışılan öğrenci grubunun müzik bilgisi seviyeleri dikkate alındığında, türküler öğretilirken makam bilgisi yerine, sadece ses sahalarından bahsedilmesi tercih edilmiştir. Porte üzerinde türkünün ses genişliğini gösteren ve kullanılan perdeleri gösteren bir şema verilerek, çoğu Türk halk müziği ezgisinin özelliği olan inici karakteri gösterilmesi ve karar sesinin vurgulanması için bu şemanın kullanılması tercih edilmiştir.
- Ses genişliği ve karar seslerinde sadeleştirilmiş notalar esas alınmıştır.

3.1. Çalışmada Kullanılan Öğretim Planı

Araştırma kapsamında kullanılan öğretim planı oluşturulurken öncelikli olarak aşağıda açıklanan kriterler dikkate alınmıştır.

7 ve 8. sınıf öğrencileriyle yürütülen bu programda, müzik eğitimi açısından bu yaştaki çocukların zihinsel, fiziksel ve müzikal beceri ve birikimlerini göz önünde bulundurulmalıdır. Araştırmanın hedefi olan kültürel aidiyet ve kimlik oluşumu için gerekli içerikleri taşıması bir yana ses genişlikleri ve ölçü yapısı öğrencilere uygun Türk halk müziği ezgileri seçilmesi gereklidir. Burada da 2-3-4 zamanlı basit ölçüler (6/8 ve 6/4 ölçüler de olabilir) ile 5-7-9 zamanlı aksak ölçüler (5 zamanlının simetrik katlanmış olan 10 zamanlılar da olabilir) dışına çıkmak bu öğrencilerin seviyeleri için uygun olmayabilir.

Aksak yapıda olan 5-7-9 zamanlı eserlerde de en basit olan varyasyonlular tercih edilmelidir. Yani 5 zamanlı için (2+3), 7 zamanlı için (2+2+3) ve 9 zamanlı için (2+2+2+3) şeklinde. Bunun dışındaki ölçü yapıları bu yaş gurubu öğrenciler için karmaşık olabilir. Diğer taraftan çalmaları yanında seslendirmeleri de

düşünüldüğünde, ses genliği 1 oktavı geçmeyen türkülerin seçilmesi uygun olacaktır. Seçilen eserlerde yöresel çeşitlilik mutlaka olmalı ve mümkünse toplumsal/kültürel aidiyet açısından öne çıkan ezgiler tercih edilmelidir. Bu bölümde çocukların seviyesi ve çeşitlilik, dikkate alınması gereken unsurlardır. Bu şartlara uyanlar arasından seçilen ezgilerin sosyokültürel/tarihi/ahlaki/millî mesajlar içeriyor olması da araştırma açısından ikincil derecede önemli olan diğer unsurlardır (A. Özdek ile kişisel iletişim, 9 Ocak 2018).

Yukarıda belirtilen kriterler esas alınarak “Yurtdışında Yaşayan İlköğretim Öğrencilerinin Bağlama/Saz Eğitimi Yoluyla Edindiği Kazanımların Değerlendirilmesi (Bişkek-Kırgızistan Örneği)” isimli doktora tez çalışmasının uygulama ayağı gerçekleştirilmiştir.

Bu bölümde çalışmada kullanılan öğretim planı yalnızca başlıklar halinde verilmiş olup öğretim planının tamamına ekler bölümünden ulaşılabilir.

Çalışmada kullanılan öğretim planı başlıklar halinde şu şekildedir;

- Birinci ve ikinci ders saati nota ile türkü seslendirme ve bağlama/saz ile çalabilme eğitimine ön hazırlık çalışmaları yapılması.
- Üçüncü ders saati bağlama/saz’ın Türk kültürü içerisindeki yeri ve önemi tarihi gelişimi fiziksel özellikleri hakkında bilgi verilmesi.
- Dördüncü ders saati bağlama/saz çalımında doğru oturuş tutuş ve duruş çalışmaları yapılması.
- Beş ve altıncı ders saatleri temel mızrap kalıpları ve sap üzerinde basit parmak egzersizleri çalışmaları yapılması.
- Yedinci ders saati doğru mızrap yönleri ve parmak numaraları ile gam çalışmaları yapılması.
- Sekiz dokuz ve onuncu ders saatleri başlangıç seviyesine uygun türküler ile deşifre ve bağlama/saz üzerinde hâkimiyet çalışmaları yapılması.
- On birinci ders saati “Hekimoğlu” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.

- On ikinci ders saati “Drama Köprüsünden Gece Mi Geçtin (Debreli Hasan)” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- On üçüncü ders saati “Beni Hor Görme Gardaşım” türküsünün künye bilgileri Âşık Veysel hakkında bilgi verilmesi ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- On dördüncü ders saati “Burçak Tarlası” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- On beşinci ders saati “Bitlis’te Beş Minare” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- On altıncı ders saati “Atabarı” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- On yedinci ders saati “Çayda Çıra Yanıyor” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve Çayda Çıra oyunu hakkında bilgi verilmesi.
- On sekizinci ders saati “Ah Bir Ataş Ver” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve zeybek oyunu hakkında bilgi verilmesi.
- On dokuzuncu ders saati “Havada Bulut Yok” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- Yirminci ders saati “Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- Yirmi birinci ders saati “Hey On Beşli” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası.
- Yirmi ikinci ders saati “Ardahan’ın Yollarında” türküsünün künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve halaylar hakkında bilgi verilmesi.
- Yirmi üçüncü ders saati “Oynayın Gız Oynayın” türküsünün künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve horonlar hakkında bilgi verilmesi.

- Yirmi dördüncü ders saati “Nar Danesi” türküsünün künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve oyun havaları ile Neşet Ertaş hakkında bilgi verilmesi.
- Yirmi beşinci ders saati “İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım” türküsünün künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve Âşık Mahzuni şerif hakkında bilgi verilmesi.
- Yirmi altıncı ders saati “Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- Yirmi yedinci ders saati “Bülbülüm Altın Kafeste” türküsünün künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması ve Atatürk ve müzik ilişkisi hakkında bilgi verilmesi.
- Yirmi sekizinci ders saati “Ordunun Dereleri” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- Yirmi dokuzuncu ders saati “Çarşambayı Sel Aldı” türküsünün hikâyesi ve künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.
- Otuzuncu ders saati “Osman Paşa” türküsünün konusu Osman Paşa’nın tanıtılması türküsünün künye bilgileri ve sadeleştirilmiş notası üzerine çalışmalar yapılması.

Çalışma toplamda 30 ders saati olarak planlanmıştır. Program bağlama/saz’da bozuk düzenine uygun hazırlanmış ve yürütülmüştür. (1 ders saati 60 dk.)

3.1.1. Çalışmada Kullanılan Akort Çeşidi (Düzen) Karar Sesi Öğrenme Stratejisi ve Öğrenme-Öğretme Yöntem ve Teknikleri

- Bağlama/saz eğitiminde uzun sap bağlama/saz, geleneksel bozuk düzen (görece olarak; alt la, orta re, üst sol) akort ile kullanılmıştır.
- İlköğretim öğrencilerinin ses genişlikleri dikkate alındığında; bağlama/saz’ın alt boş teli piyanonun si sesine akort edilerek öğretilen türkülerin öğrencilerin ses genişliği içerisinde kalması sağlanmaya çalışılmıştır.
- Çalışmada, bağlama/saz eğitimi uygulanırken, öğretme stratejisi olarak “sunuş yolu ile öğretim” öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri olarak

“anlatma, gösterip yaptırma, dinleyerek öğretme, problem çözüme ve bireysel çalışma” yöntem ve teknikleri tercih edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Deseni

- Araştırma sorularının geliştirilmesi,
- Araştırma alt problemlerinin geliştirilmesi (varsa)
- Analiz biriminin saptanması
- Çalışılacak durumun belirlenmesi
- Araştırmaya katılacak bireylerin seçimi,
- Verinin toplanması ve alt problemlerle ilişkilendirilmesi
- Verinin analizi ve yorumlanması
- Çalışmanın raporlaştırılması (Yıldırım ve Şimşek 2006: 281).

Bu yönergeye göre araştırmanın deseni aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur;

Araştırma sorusu: Bağlama/saz eğitimi yoluyla yurtdışında yaşayan ortaokul öğrencileri ne türde kazanımlar elde edebilir?

Araştırmanın alt problemleri:

- Bağlama/saz eğitiminin yurt dışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin kültürel kimlik oluşumu ile ilişkisi var mıdır?
- Bağlama/saz eğitiminin, bu öğrencilerin bilişsel/akademik gelişimleri ve okul başarıları ile ilişkisi var mıdır?
- Bağlama/saz eğitiminin, bu öğrencilerin kişisel gelişimleri ile ilişkisi var mıdır?

Çalışma Grubu: Bişkek-Kırgızistan Türk ortaokulu 7 ve 8. sınıflardan seçilen 9 öğrencidir.

Yin (1984)' e göre birey veya bireyleri durum olarak aldığımızda, analize konu birim hakkında pek sorun görünmemektedir. Ancak, kararlar veya karar verme süreçleri, programlar, belirli uygulama süreçleri veya örgütsel değişim konuları da durum çalışmalarında analiz birimi olarak seçilebilir. Dikkat edilecek olursa, bu konuların başlangıç ve bitiş noktaları veya sınırları bir bireyde olduğu ölçüde kesin hatlarıyla belirlenmemektedir (Yıldırım ve Şimşek 2006, 197).

Çalışılacak durum: Bağlama/saz öğretim planında kullanılmak üzere uzman görüşü ve onayı ile oluşturulmuş olan, çocukların fiziksel-bilişsel hazır bulunuşluk seviyelerine uygun 20 eserlik türkü repertuarının 15 haftalık eğitim süresi içerisinde öğretilmesi (İhtiyaç duyulması sebebi ile ilave dersler gerçekleştirilmiştir).

Çalışmanın temel amacı bağlama/saz eğitimi yoluyla çok yönlü kazanımlar elde etmektir. Bu doğrultuda seçilen repertuarın Türk kültürel ve tarihi değerlerini içerisinde barındırması, farklı yöreler, olaylar ve konuları içermesi, vokal ve bağlama/saz ile seslendirme bakımından hem ses aralıkları hem motor becerilerine uygun olarak belirlenmesi, mümkünse hikâyeleri olan türküler seçilmesi repertuar belirlenirken göz önünde bulundurulacak unsurlardan bazılarıdır.

Araştırmaya katılacak bireylerin seçimi: Araştırmaya katılacak öğrenciler yeterli oranda müzikal yeteneğe sahip, en az 4-5 yıldır Kırgızistan'da yaşayan, demografik olarak yakın özellikleri bulunan ve cinsiyet dağılımını (mümkünse) homojen olarak belirlemeye çalışılarak seçilmişlerdir. İlköğretim 7 ve 8. sınıf öğrencileri ile aynı öğretim planı ve materyalleri kullanılarak uygulama gerçekleştirilmiştir.

Not: Yapılan çalışma sürecinde ve özellikle dinleti etkinliğinden sonra birçok veli buna benzer yapılacak daha sonraki çalışmalarda kendi çocuklarının da görev alması hususunda ricada bulunmuşlardır.

Verinin toplanması ve alt problemlerle ilişkilendirilmesi: Belirlenen yol yöntem ve kaynaklar ile bağlama/saz eğitiminin uygulandığı çalışma grubundaki öğrencilere yönelik, çalışmanın sonunda kendileri, sınıf arkadaşları, öğretmenleri, idarecileri ve aileleri ile görüşmeler yapılarak bu öğrencilerin kültürel kazanımları, bilişsel kazanımları ve kişisel kazanımları hakkında veriler elde edilmiştir.

Verinin analizi ve yorumlanması: 15 haftalık eğitim sürecinde ve sonunda elde edilen veriler nitel veya nicel olma durumlarına göre analiz edilerek, elde edilen bulgular yorumlanarak ifade edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın raporlaştırılması: Öne sürülen hipotezi destekleyici, konu ile ilgili daha önce yapılan çalışmalardan alıntılar yapılarak, uygulanan bağlama/saz eğitim

planının adımlarını, içeriğini ve uygulanma şeklini raporlaştırarak ve son olarak elde edilen bulguların alt problemlere göre değerlendirmeleri yapıp öneriler sunulurak çalışmanın tamamlanmıştır. Çalışmaya katılan 9 öğrenci farklı sınıflarda olsalar da (6 Öğrenci 7 (E). Sınıf 3 Öğrenci 8 (E). Sınıf) doğum tarihleri açısından birkaç aylık farklılıklara sahiptirler. Bu durum fiziksel ve zihinsel gelişimlerine göre, çalışma sonucundaki bulgularda sınıf bazında ayırt edici bir farklılık olmadığını düşündürmektedir. Bu sebeple çalışmanın sonunda elde edilen veriler raporlaştırılırken 7. ve 8. Sınıf öğrencilerine yönelik bulgular tek başlık altında verilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması

Yurtdışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin bağlama/saz eğitimi yoluyla edindiği kazanımların değerlendirilmesi çalışması için veri toplama araçları olarak;

- Öğrencilerin demografik bilgilerini ölçmek amacıyla hazırlanan kişisel bilgi formu,
- Öğrencilerin bilişsel-akademik kazanımlarındaki değişiklikleri karşılaştırmak için eğitimden önceki ve sonraki karne ders notlarının karşılaştırılması ve öğrencilerin derslere katılım oranlarında değişiklik olup olmadığıyla ilgili öğretmenleri ile görüşme yapılması.
- Öğrencilerin kişisel kazanımlarını belirlemek için eğitimden önceki ve sonraki durumları hakkında sosyal çevreleri ile (aile, arkadaşlar, öğretmenler, okul idarecileri) anket soruları yoluyla görüşmeler yapılması.
- Çalışma sonunda, öğrencilerle edindikleri kazanımlarının ne oranda farkında oldukları ile ilgili görüşmeler yapılması.

3.4. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini yurtdışında yaşayan ve Türk okullarında eğitim alan Türk ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini Kırgızistan Bişkek Türk ortaokulu 7 ve 8. sınıflar arasından seçilen 9 öğrenci oluşturmaktadır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Öğrencilerin sosyokültürel çevresi olarak ifade ettiğimiz aile, arkadaş, öğretmen ve idarecileri ile yapılan anket ve görüşmeler sonrasında elde edilen nitel verilerin çözümlemesinde, öğrencilerin belirlenen ana başlıklardaki kazanımlarının eğitimden önceki ve sonraki durumları arasındaki fark, karşılaştırma analizi yöntemi ile belirlenerek elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Nitel araştırmayı “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2006, 39).

Öğrencilerin hedeflenen davranışları kazanım oranlarından nicel olarak ifade edilebilecek olanlar (bilişsel/akademik), uygun ölçüm araçları ile sayısal olarak ifade edilmeye çalışılmıştır.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Bağlama/saz eğitiminin yurt dışında yaşayan ortaokul öğrencilerinin kültürel kimlik oluşumu ile ilişkisi var mıdır?”

Çalışmanın ikinci, üçüncü ve dördüncü alt problemlerine ilişkin veriler tez danışmanı, tez izleme komitesi, uzman görüşü, Kırgızistan Bişkek Büyük Elçiliği Eğitim Müşavirliği ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanmış olan anket-görüşme sorularının, çalışmaya katılan öğrencilere, bu öğrencilerin sınıf arkadaşlarına, ders öğretmenleri ve idarecilerine, okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenine ve velilerine uygulanarak elde edilen verilerden ortaya çıkan bulguların yorumlanması yolu ile ifade edilmeye çalışılmıştır.

İkinci, üçüncü ve dördüncü alt problemlerin tamamını kapsamaya yönelik hazırlanan görüşme sorularından elde edilen veriler 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin hazır bulunuşluk seviyelerinin birbirlerine yakın olduğu ve farklı sınıf seviyelerinde olmalarının, çalışma sonunda elde edilen sonuçlarda kayda değer bir farklılık yaratmadığını göstermiştir. Bu nedenle elde edilen bulgular tek başlık altında ve ilgili alt probleme göre bölümler halinde verilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin öğretmen ve okul idarecileri ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilere daha çok 3. ve 4. alt problemler olan;

- “Bağlama/saz eğitimi, bu öğrencilerin bilişsel/akademik gelişmelerini ve okul başarılarını ne ölçüde etkileyecektir?”
- “Bağlama/saz eğitimi, bu öğrencilerin kişisel gelişmelerini ne ölçüde etkileyecektir?” Soruları ile ilişkili olduğu için bu bölümde detaylı olarak verilmesi de, öğretmen ve idarecilerin görüşme sonunda ek olarak ifade ettikleri ulusal ve kültürel değerler ile ilgili öğrencilerde gözlemledikleri gelişmelere de bu bölümde yer verilmiştir.

Bu bağlamda bağlama/saz eğitiminin çalışmaya katılan öğrencilerin kültürel kimlik oluşumu üzerinde gözlemlenebilir etkilerini raporlaştırmaya yönelik öğrencilerin velilerine görüşme soruları içerisinde yer alan;

- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?

Sınıf arkadaşlarına;

- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?

Çalışmaya katılan öğrencilerin kendilerine;

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz soruları yöneltmiştir.

Tekrarlardan kaçınmak adına, kayıt altına alınan görüşmeler sonucunda dikte edilen her bilgiye bu bölümde yer verilmemiş, ilgili öğrenciler, velileri ve sınıf arkadaşları ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler genel durum değerlendirmesi şeklinde özet haline getirilmiştir.

Not: Görüntü ve/veya ses kaydı alınarak yapılan görüşmelerde kullanılan anket soruları ve görüşmecilerin cevapları çalışmanın sonunda “Ekler” bölümünde yer almaktadır.

İkinci alt probleme yönelik bulgulara geçmeden önce öğrencilerin çalışmaya ilişkin demografik özellikleri ile ilgili bilgi vermenin uygun olduğu düşünülerek aşağıdaki tablo hazırlanmıştır.

Tablo- 4: Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Öğrenci Bilgileri	Öğrencinin Cinsiyeti	Öğrencinin Veli Bilgileri	Daha Önce Türkiye’yi Görüp Görmediği Durumu	Kırgızistan’da Bulunduğu Süre
Öğrenci 1 (K) 7.Sınıf	Kız	Anne: Kırgız Baba: Türk	Türkiye’ye hiç gitmemiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 2 (E) 7.Sınıf	Erkek	Anne: Ahıska Türkü Baba: Ahıska Türkü	Türkiye’ye birkaç kez gitmiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 3 (E) 7.Sınıf	Erkek	Anne: Kırgız Baba: Türk	Türkiye’ye birkaç kez gitmiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 4 (E) 7.Sınıf	Erkek	Anne: Rus Baba: Türk	Türkiye’ye hiç gitmemiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 5 (K) 7.Sınıf	Kız	Anne: Kırgız Baba: Türk	Türkiye’ye birkaç kez gitmiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 6 (E) 7.Sınıf	Erkek	Anne: Ahıska Türkü Baba: Ahıska Türkü	Türkiye’ye hiç gitmemiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 7 (E) 8.Sınıf	Erkek	Anne: Ahıska Türkü Baba: Ahıska Türkü	Türkiye’ye hiç gitmemiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 8 (E) 8.Sınıf	Erkek	Anne: Kırgız Baba: Türk	Türkiye’ye birkaç kez gitmiş.	Doğduğundan beri.
Öğrenci 9 (K) 8.Sınıf	Kız	Anne: Tatar Baba: Türk	Türkiye’ye birkaç kez gitmiş.	Doğduğundan beri.

Tabloda görüldüğü üzere çalışmaya katılan öğrencilerin hemen hepsi Türk/Ahıska Türkü babaya ve Kırgız, Rus, Tatar ya da Ahıska Türkü bir anneye sahiptir. Bu verileri çalışmaya katılan öğrencilerin anneleri için yüzdeler olarak verecek olursak; %44,44 Kırgız, %33,33 Ahıska Türkü, %11,11 Rus ve %11,11 Tatar olarak ifade edilebilir.

Öğrencilerden 4 tanesi (%44,44) daha önce Türkiye'ye hiç gitmemiş, geri kalan 5 öğrenci (%55,55) ise bir veya birkaç defa Türkiye'yi ziyaret etmişlerdir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin tamamı doğdukları tarihten beri Kırgızistan'da yaşamaktadır.

Çalışmaya katılan öğrencilere yönelik anket görüşmesi yapılan kişiler ile ilgili bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo- 5: Anket Görüşmesi Yapılan Kişilere İlişkin Bilgiler.

Hakkında Görüşme yapılan Öğrenci	Velisi	Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Branşları	Sınıf Arkadaşları (Cinsiyetleri)	Görüşme Yapılan Okul
Öğrenci 1 (K)	Baba	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler	Arkadaş 1: Kız Arkadaş 2: Kız	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 2 (E)	Anne	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler	Arkadaş 1: Kız Arkadaş 2: Erkek	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 3 (E)	Baba	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler	Arkadaş 1: Kız Arkadaş 2: Kız	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 4 (E)	Anne	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler	Arkadaş 1: Erkek Arkadaş 2: Erkek	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 5 (K)	Anne	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler	Arkadaş 1: Kız Arkadaş 2: Kız	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 6 (E)	Baba	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler	Arkadaş 1: Erkek Arkadaş 2: Erkek	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 7 (E)	Baba	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, İnk.Tarihi.	Arkadaş 1: Erkek Arkadaş 2: Kız	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 8 (E)	Baba	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, İnk.Tarihi.	Arkadaş 1: Erkek Arkadaş 2: Erkek	Müdür Yardımcısı
Öğrenci 9 (K)	Baba	Sınıf Rehber, Pdr, Matematik, Türkçe, Fen Bilimleri, İnk.Tarihi.	Arkadaş 1: Kız Arkadaş 2: Kız	Müdür Yardımcısı

Yapılan anket görüşmelerinden elde edilen verilere göre ikinci alt probleme yönelik bulgular şu şekildedir;

Çalışmaya katılan öğrencilerin, Türkiye tarihi ve coğrafyası, Türk halk müziği, Türk halk müziğinin temel çalgısı olan bağlama/saz, Türk Âşık ve ozanları, Türk halk oyunları gibi Türkiye ve Türk kültürüne ilişkin olguları daha ayrıntılı öğrenme ve benimseme çabası içine girdiği ve dinledikleri müzik türleri içerisinde artık Türk halk müziği ve türkülerin de yer aldığı tespit edilmiştir. Çalışma sürecinde edindikleri yeni bilgileri, başta aileleri ve sınıf arkadaşları olmak üzere çevreleri ile paylaşmış ve Türk kültürünün yaygınlaşmasına ve aktarılmasına mikro bağlamda da olsa katkı sağlamışlardır. Sosyal bilgiler dersi öğretmeni özellikle bu çalışmada yer alan öğrencilerin genel olarak Kurtuluş savaşı ve Çanakkale Zaferi gibi türkülerle ilgili tarihî olay ve zaferler konularına daha çok ilgi gösterdiklerini, öğrendikleri türkülerde bu olaylarla ilgili hikâyelerin olduğunu belirttiklerini ve bu hikâyeleri sınıf ortamında arkadaşları ile paylaştıklarını ifade etmiştir.

Öğrenci 1 (K)'e İlişkin Bulgular;

Çalışmaya katılan 7. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 1 (K)'in babası kendisinin de biraz bağlama/saz çaldığını ancak daha önce çocuklarından hiçbirinin bu yönde bir hevesi olmadığını ifade etmiştir. Okulda arkadaşları ile birlikte yapılan bu çalışma süreci ve sonunda Öğrenci 1 (K)'in Türk kültürüne, Türk halk müziğine ve Türkiye ile ilgili merakının artması yönündeki olumlu gelişmelerin hem kendisini memnun ettiğini hem de küçük kardeşi için iyi bir örnek olduğunu ifade etmiştir. Babası ayrıca Öğrenci 1 (K)'in kardeşinin de ilerleyen zamanlarda saz çalmayı öğrenmek istediğinin ve kendisinden onu da saz kursuna göndermesini istediğini ifade etmiştir. Öğrenci 1 (K)'in bu çalışmadan sonra Türkiye ve Türk kültürü ile ilgili düşünceleri kendi sözleri ile şu şekildedir;

“Türkiye ile ilgili bilgilerim arttı. Türk kültürünü bir Türk olarak sevsem de çok fazla bir bilgim yoktu ve daha önce hiç Türkiye’ye gitmedim. Her saz çaldığımda kendimi Türkiye’ye daha yakın hissediyorum, kendimi orada hayal ediyorum”.

Öğrenci 2 (E)'ye İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan 7. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 2 (E)'nin özellikle dinlediği müzik türlerinde büyük değişimler olduğu, daha önce evlerinde Türk müziği olarak sadece arabesk müzik dinlendiğini, Türk halk müziği ve türküler hakkında hem çok fazla bilgisinin olmadığını hem de ilgisini çekmediğini ancak saz çalmayı öğrendikten sonra türküler yoluyla Türkiye ve Türk tarihi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmanın kendisini mutlu ettiğini, özellikle türkülerin çoğunlukla yaşanmış olayları konu edinmesinden çok etkilendiğini ifade etmiştir.

Öğrenci 2 (E)'nin çalışma sonundaki düşünceleri kendi ifadesi ile şu şekildedir;

“İyi ki beni bu çalışmaya aldınız. Saz çalmayı çok seviyorum Türkiye’de doğmasam da ben Türküm şimdi Türkiye’ye yönelik daha fazla bilgim var ve daha çok şey öğrenmek istiyorum”.

Öğrenci 3 (E)'e İlişkin Bulgular;

Çalışmaya katılan 7. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 3 (E)'ün babası ile yapılan görüşmede Öğrenci 3 (E)'ün özellikle Türk tarihine olan ilgisinin arttığını, daha önce birkaç defa tatil için Türkiye’ ye gittiklerini ve Öğrenci 3 (E)'ün çalışmada geçen Çanakkale Savaşı ile ilgili türkü ve hikâyelerden çok etkilenerek “baba bir daha Türkiye’ ye gittiğimizde Çanakkale’ye de gidelim orayı görmek istiyorum” şeklinde ricada bulunduğunu ifade etmiştir. Öğrenci 3 (E) ile yapılan görüşmede de kendisinin daha önce çoğunlukla Rusça müzikler dinlediğini, Türk halk müziği ve saz çalmaya yönelik bir ilgisi ve hevesi olmadığını ama bu çalışma ile birlikte türkülere, saza ve halk oyunlarına yönelik ilgisinin arttığını, saz çalmayı başarmanın kendisini çok mutlu ettiğini ve zeybek oynamayı da öğrenmek istediğini ifade etmiştir.

Öğrenci 4 (E)'e İlişkin Bulgular;

Çalışmaya katılan 7. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 4 (E), Rus bir anne ve Türk bir babaya sahip olduğu için bu iki kültüre özgü öğelerle yetişmiş bir öğrenci. Babası çalıştığı ve annesi ev hanımı olduğu için daha çok anne ile iletişim içinde olduğunu

ifade eden Öğrenci 4 (E), daha önce Türk müzikleri dinlese de bunların genelde pop müzikler olduğunu, Türk halk müziği, türküler ve Türk kültürü ile ilgili yeni bir şeyler öğrenmenin ve saz çalmanın kendisini çok mutlu ettiğini ve artık kendisini Türk kültürüne daha yakın hissettiğini ifade etmiştir. Babasının işlerinin yoğunluğu sebebi ile anket görüşmesini Öğrenci 4 (E)'ün annesi ile gerçekleştirek de, çalışma sonunda yaptığımız Türk halk müziği dinletisinden sonra Öğrenci 4 (E)'ün babası ile yaptığımız görüşmede bu çalışmanın çocukları üzerindeki olumlu etkilerinden ve Türk kültürü ve halk müziğine yönelik ilgisinin ve merakının artmasından duyduğu memnuniyeti “Hayat şartları sebebi ile vatandan uzakta yaşıyor olsak da çocuklarımızın bizim millî değerlerimiz ile büyümesini istiyoruz ve o sebeple Türk okuluna yolladık. Sizin bu çalışmanızla birlikte beklentilerimiz daha çok karşılandı, teşekkür eder böyle çalışmaların devamını dileriz” sözleri ile ifade etmiştir.

Öğrenci 5 (K)'e ilişkin Bulgular;

Çalışmaya katılan 7. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 5 (K), Türkiye coğrafyası ile ilgili bilgilerinin sosyal bilgiler dersinde öğrendikleri ile sınırlı olduğunu, bu çalışmadan sonra farklı yörelere ait farklı Türk halk müziği türleri, farklı şiveler ve farklı halk oyunlarının olduğunu öğrendiğini ifade etmiştir. Ders esnasında Âşık Veysel ve eserleri ile ilgili bilgi verirken “Uzun İnce Bir Yoldayım” türküsünün de ona ait olduğunu ifade ettiğimde “hocam ama onu Tarkan söylüyordu” şeklinde şaşkınlığını belirtmiştir. KTÜ Devlet Konservatuvarı II. Uluslararası Müzik ve Dans Araştırmaları Sempozyumunda “Bellek ve Kültürel Miras” başlığı altında bu konuya ilişkin sunduğum bildiride Türkiye’de Karaman güzel sanatlar lisesi öğrencileri ile yaptığım “Popüler kültür ve Kültürel bellek” isimli çalışmamdaki sonuçların benzerlerinin Kırgızistan Bişkek’teki öğrenciler üzerinde de etkili olduğu tespit edilmiştir.

Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan 7. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 6 (E)'nin babası ile yapılan görüşmede çocuklarının Türkiye ve Türk kültürü ile ilgili yeni şeyler öğrenmekten dolayı çok mutlu olduğunu gözlemlediklerini şu sözleri ile ifade etmiştir;

“Öğrendiği türküleri bize evde çalıyor. Türkünün hikâyesini anlatıyor. Türkiye’ye olan ilgisi çok arttı. Biz Türkiye’ye hiç gitmedik. Türkiye’ye gitmek ve orda okumak istiyor.”

Öğrenci 6 (E) ile yapılan görüşmede daha önce Türkiye ile ilgili sadece İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirleri bildiğini, farklı bölgelerde farklı yaşam tarzları, farklı şiveler, farklı müzikler ve halk oyunları olduğunu öğrendiğini, Türkiye ve Türk kültürü ile ilgili öğrendiği bu bilgilerin ve saz çalmayı öğrenmenin kendisini çok mutlu ettiğini ifade etmiştir. Öğrenci 6 (E) düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir;

“Ben Türk’üm ama Türkiye’yi hiç görmedim. Önceden Türkiye ile ilgili çok fazla bilgim yoktu, şimdi bir şeyler öğrendim ve bu kendimi oraya daha yakın hissetmemi sağlıyor. Siz saz çalarken çok hoşuma gidiyordu şimdi ben de çalabiliyorum bu yüzden çok mutluyum”.

Öğrenci 7 (E)’ye İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan 8. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 7 (E)’nin babası ile yapılan görüşmede kendilerini Ahıska ya da Türkiye Türk’ü olarak ayırmadıklarını, Türk nerde olursa olsun Türk’tür. Biz çocuklarımız Türk kültürünü öğrensin diye Türk okuluna yolladık sözleri ile ifade etmiştir. Babası, Öğrenci 7 (E)’nin arkadaş çevresinin genelde Ruslar olduğunu, evde bile Rusça konuştuğunu, Rusça müzikler dinlediğini ve onlar gibi olmak istediğini ifade etmiştir. Bana ilk kez bu saz kursundan bahsettiğinde ve katılmak için izin belgesi getirdiğinde bu durum bizi çok mutlu etti. Şimdi görüyorum ki Türk olduğu için daha çok gurur duyuyor ve Türk kültürünü daha çok öğrenmek istiyor sözleri ile de çocuğunun kültürel kimlik oluşumunda Türk kültürüne özgü değerlerin daha çok yer almaya başlamasından duyduğu memnuniyeti ifade etmiştir.

Öğrenci 7 (E)’nin bu konudaki düşünceleri ise kendi cümleleri ile şu şekildedir;

Ben daha önce Rus okuluna gidiyordum o yüzden Türkiye ve Türk kültürü ile ilgili çok fazla bir bilgim yoktu. Türk halk müziğine ilgim arttı. Türkülerle ve Türkiye ile ilgili yeni bilgiler öğrendim.

Öğrenci 8 (E)'e İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan 8. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 8 (E) ile ilgili yapılan anket görüşmelerinin genelinde, öğrencinin Türk kültür ve tarihine, Türkiye coğrafyasına hatta Türk halk müziğine ilişkin ilgi ve merakının olduğu, ancak bu merakın sınavlarda bununla ilgili sorular karşına çıkabilir düşüncesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen çalışma öncesinde, “bu saz kursu derslerimden geri kalmama neden olabilir” ön yargısı ile yaklaşılsa da daha sonra kursa katılmaya karar vermiş ve kurs sürecini tamamlamıştır. Öğrenci 8 (E) özellikle öğrendiği türkülerin hikâyelerinin çoğunlukla yaşanılmış olaylar olması ve kitaplarda bilgi olarak okuduğu savaşların bu hikâyeler ile gözünde canlanmasının kendisini çok etkilediğini ifade etmiştir.

Öğrenci 8 (E) bu çalışmadan sonra düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir.

Aslında Türk kültürü, Türkiye coğrafyası ve tarihi ile ilgili bilgim vardı çünkü sınavlar için bunlara çalışıyordum. Özellikle saz çalmayı öğrenmek ve çalıştığımız türkülerin hikâyelerini öğrenerek o günleri gözümde canlandırmak bu durum ve olaylara ilişkin bakış açımı değiştirdi diyebilirim.

Öğrenci 9 (K)'a İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan 8. Sınıf öğrencilerinden Öğrenci 9 (K), özellikle annesinin yönlendirmesi ile uzun yıllar boyunca piyano eğitimi almış, ancak piyanoyu başarılması gereken bir ödev bir görev olarak gördüğünü ve bunun kendisini çok mutlu etmediğini ifade etmiştir. Saz çalmak, türkülerini anlamlarını hissederek öğrenmek ve söylemek, Türk tarih ve kültürü hakkında daha çok bilgiye sahip olmak hem öğrenci hem ailesi tarafından mutluluk verici bir durum olarak kabul edilmiştir.

Öğrenci 9 (K)'un babası bu durumla ilgili düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir;

“Güzel bir çalışma. Türk kültürüne özgü değerlerin yurtdışında yaşayan çocuklarımıza aktarılmasında mutlaka önemli katkıları oldu. Biz zaten çocuklarımızı Türk kültürünü, Türkçeyi daha güzel öğrensinler diye Türk okuluna yolladık ve bu çalışma beklentilerimizi karşılama açısından önemli rol aldı. Özellikle kültürümüzün önemli unsurlarından bağlama/saz ve türküleri kullanarak böyle bir çalışma yaptığımız için teşekkür ediyor başarılarınızın devamını diliyorum”.

Yapılan çalışma sonunda elde edilen bulgular incelendiğinde, bağlama/saz eğitimi ve bu eğitim için hedefe yönelik oluşturulmuş bir öğretim planı yoluyla, yurtdışında yaşayan öğrencilerin kültürel kimlik oluşumunda millî duygular, ulus ve tarih bilinci gibi öğelerin çalışmadan önceki durumlarına nazaran daha çok yer almasına katkı sağlanabildiği ifade edilebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Bağlama/saz eğitiminin, bu öğrencilerin bilişsel/akademik gelişimleri ve okul başarıları ile ilişkisi var mıdır?”

Bu bölümdeki bulgular çalışmaya katılan öğrencilerin 2017-2018 eğitim öğretim yılı 1. ve 2. ders dönemlerindeki karne notlarının karşılaştırılması ve bu öğrencilerin temel dersler olarak ifade edilen matematik, Türkçe, fen bilimleri ve sosyal bilgiler derslerinin sınıf ve okul bazındaki başarı ortalamaları ile karşılaştırılması ile elde edilmiş, temel dersler dışında fark edilen belirgin puan değişikliklerinden de kısaca bahsedilmiştir.

Çalışma sonunda öğrencilerin bazı derslerinde fark edilen not puanı düşüşlerine ilişkin öğretmenleri ile görüşülerek onların düşüncelerine de yer verilmiştir.

Bu bölüme ilişkin veriler Kırgızistan Bişkek Türk İlköğretim Okulu'nun e-okul sisteminden elde edilmiştir.

Öğrencilerin temel dersler olarak ifade edilen matematik, Türkçe, fen ve sosyal bilgiler derslerindeki sınıf ve okul başarı ortalamalarına göre durumlarının tespit edilmesi için, ilgili dersler ve sınıflara ilişkin veriler ekler bölümünde yer almaktadır.

E-Okul sisteminden elde edilen verilere (verilere eklerden ulaşılabilir) göre Kırgızistan Bişkek Türk İlköğretim Okulu 7. ve 8. sınıflarının 2017-2018 ders yılı 2. dönem Matematik, Türkçe, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler (İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük) derslerinin şubeler bazında ve okul geneli ortalamaları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo- 6: 7. Sınıflar Temel Dersler Not Ortalamaları

Ders Adı	7/A Sınıf Ortalaması	7/B Sınıf Ortalaması	Okul Genel Ortalaması
Matematik	73,53	51, 58	63,32
Türkçe	71,92	65,51	68,94
Fen Bilgisi	66,39	62,29	64,48
Sosyal Bilgiler	76,51	66,40	71,81

Tablo- 7: 8. Sınıflar Temel Dersler Not Ortalamaları

Ders Adı	8/A Sınıf Ortalaması	8/B Sınıf Ortalaması	Okul Genel Ortalaması
Matematik	68,01	56,36	62,19
Türkçe	66,56	56,02	61,29
Fen Bilgisi	66,08	62,05	64,06
İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük	67,72	6,85	67,29

Aşağıdaki bölümde çalışmaya katılan öğrencilerin çalışma öncesi ve sonrasını ifade eden 1. dönem ve 2. dönem karne notları verilerek hem bu iki dönem arasındaki hem de ikinci dönem notlarının, sınıf arkadaşları ve okul genel ortalaması ile kıyaslaması yapılmıştır.

Belge- 1: Öğrenci 1 (K) Karne Bilgileri.

2017-2018 1. Dönem 7. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y.Dış-Kirgizistan / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAKULU			
DERS ADI	DERS SAATİ	NOTU	PUNANI
Öğrenci 1			
1 BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	95,00
2 DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	86,00
3 FEN BİLGİLERİ	3	4	73,67
4 GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5 MATEMATİK	5	3	60,83
6 MÜZİK	1	5	100,00
7 SOSYAL BİLGİLER	3	4	79,67
8 TÜRKÇE	5	4	79,17
9 YABANCI DİL	3	5	86,00
2017-2018 2. Dönem 7. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y.Dış-Kirgizistan / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAKULU			
DERS ADI	DERS SAATİ	NOTU	PUNANI
1 BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2 DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	4	80,33
3 FEN BİLGİLERİ	3	4	79,00
4 GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5 MATEMATİK	5	2	52,89
6 MÜZİK	1	5	100,00
7 SOSYAL BİLGİLER	3	5	84,89
8 TÜRKÇE	5	3	60,11
9 YABANCI DİL	3	5	94,33

Çalışma öncesi ve sonrası karne notları incelendiğinde Öğrenci 1 (K)'in matematik dersinde 7,94 puanlık, Türkçe dersinde 18,06 puanlık ve fen bilgisi dersinde 3,67 puanlık düşüşler, sosyal bilgiler dersinde ise 5,22 puanlık artış olduğu görülmektedir. Ancak Öğrenci 1 (K)'in notları sınıf ve okul genel ortalamaları ile kıyaslandığında yalnızca Türkçe dersi bu ortalamaların altında, diğer temel dersler olan matematik, fen bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde ortalamanın üzerinde olduğu görülmektedir. Temel dersler olarak ifade ettiğimiz derslerin dışında Öğrenci 1 (K)'in beden eğitimi ve spor dersi ile yabancı dil ders notlarında artış olduğu görülmektedir.

Belge- 2: Öğrenci 2 (E) Karne Bilgileri.

2017-2018 I. Dönem 7. Sınıf / 8 Şubesi BAKANLIK / Y.Dış- Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUNTI
Öğrenci 2			
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	95,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	3	60,00
3. FEN BİLGİLERİ	3	2	47,37
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	95,00
5. MATEMATİK	5	3	54,67
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	2	46,67
8. TÜRKÇE	5	2	46,67
9. YABANCI DİL	3	2	46,00
2017-2018 II. Dönem 7. Sınıf / 8 Şubesi BAKANLIK / Y.Dış- Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUNTI
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	3	56,67
3. FEN BİLGİLERİ	3	2	44,67
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	90,00
5. MATEMATİK	5	2	48,33
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	1	44,44
8. TÜRKÇE	5	2	48,00
9. YABANCI DİL	3	3	55,33

Karnesindeki notlara bakıldığında Öğrenci 2 (E) ders başarısı olarak ortalamanın altında olarak ifade edebileceğimiz öğrencilerdendir. Temel dersler olarak ifade ettiğimiz tüm derslerde ortalamanın altında kalsa da Türkçe ders puanında 1. döneme göre kısmen de olsa bir artış görülmektedir. Temel dersler dışındaki beden eğitimi ve spor dersi ile İngilizce derslerinde de 1. döneme göre notlarının arttığı görülmektedir.

Belge- 3: Öğrenci 3 (E) Karne Bilgileri.

2017-2018 I. Dönem 7. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y.Öğr. Kurumları / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUNTI
Öğrenci 3			
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	3	55,75
3. FEN BİLİMLERİ	3	1	42,60
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	95,00
5. MATEMATİK	5	3	65,80
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	2	47,30
8. TÜRKÇE	5	3	57,50
9. YABANCI DİL	3	3	65,00
2017-2018 II. Dönem 7. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y.Öğr. Kurumları / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUNTI
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	3	55,00
3. FEN BİLİMLERİ	3	3	60,00
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	95,00
5. MATEMATİK	5	4	76,50
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	3	66,60
8. TÜRKÇE	5	2	50,78
9. YABANCI DİL	3	4	76,60

Öğrenci 3 (E)'ün karnesi incelendiğinde matematik dersinde 10,67 puanlık, fen bilimleri dersinde 17,17 puanlık, sosyal bilgiler dersinde ise 19,56 puanlık artışlar, Türkçe dersinde ise 7,28 puanlık düşüş olduğu görülmektedir. Öğrenci 3 (E)'ün temel dersler dışındaki İngilizce dersinde de 10 puanın üzerinde artış olduğu dikkat çekmektedir.

Belge- 4: Öğrenci 4 (E) Karne Bilgileri.

2017-2018 I. Dönem - 7. Sınıf / B Subesi BAKANLIK / Y. Dış-Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BIŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUNTI
Öğrenci 4			
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	95,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	88,75
3. FEN BİLİMLERİ	3	4	86,50
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5. MATEMATİK	6	4	90,47
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	5	86,50
8. TÜRKÇE	5	5	87,33
9. YABANCI DİL	3	5	100,00
2017-2018 II. Dönem - 7. Sınıf / B Subesi BAKANLIK / Y. Dış-Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BIŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUNTI
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	90,33
3. FEN BİLİMLERİ	3	5	90,67
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5. MATEMATİK	5	5	96,00
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	5	85,89
8. TÜRKÇE	5	5	94,00
9. YABANCI DİL	3	5	98,33

Öğrenci 4 (E) derslerinde zaten başarılı olan bir öğrencidir. Katılmış olduğu kursu etkinliğinin bu başarısına olumsuz yönde bir etkisi olmadığı, aksine notlarında artışlar olduğu görülmektedir. Bu bağlamda Öğrenci 4 (E)'ün matematik dersinde 2,33 Türkçe dersinde 6,67 fen bilimleri dersinde 9,17 puan artış sosyal bilgiler dersinde ise 0,61 puanlık düşüş olduğu görülse de bu düşüş 1 puan bile olmadığı için kayda değer bir durum olmadığı düşünülmektedir. Öğrenci 4 (E)'ün temel dersler olarak ifade ettiğimiz dört dersteki başarı oranı hem sınıf hem okul ortalamasının üzerindedir.

Belge- 5: Öğrenci 5 (K) Karne Bilgileri

2017-2018 I. Dönem 7. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y.Dış-Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUANI
Öğrenci 5			
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	89,80
3. FEN BİLİMLERİ	3	5	87,58
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5. MATEMATİK	5	5	93,67
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	5	96,00
8. TÜRKÇE	5	5	94,00
9. YABANCI DİL	3	5	95,25
2017-2018 II. Dönem 7. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y.Dış-Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUANI
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	91,17
3. FEN BİLİMLERİ	3	5	88,63
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5. MATEMATİK	5	5	93,00
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. SOSYAL BİLGİLER	3	4	81,67
8. TÜRKÇE	5	5	85,33
9. YABANCI DİL	3	5	99,00

Derslerinde başarılı bir öğrenci olan Öğrenci 5 (K)' in karnesi incelendiğinde, sosyal bilgiler ve Türkçe derslerinde birkaç puanlık düşüş, matematik ve fen bilimleri dersinde ise aynı oranda artış olduğu görülmektedir. Öğrenci 5 (K)'in temel dersler olarak ifade ettiğimiz dört derste başarı oranı hem sınıf hem okul ortalamasının üzerindedir. Bu bağlamda yapılan çalışmanın öğrencinin verimli ders çalışması ve okul derslerine yeterli vakit ayırmasına engel olmadığı söylenebilir.

Belge- 6: Öğrenci 6 (E) Karne Bilgileri

2017-2018 I. Dönem 7. Sınıf / A Şubesi BAKANLIK / Y.Dış-Kırgızistan / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUANI
Öğrenci 6			
1 BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	95,00
2 DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	4	73,75
3 FEN BİLİMLERİ	3	3	96,17
4 GÖRSEL SANATLAR	1	4	80,00
5 MATEMATİK	5	4	82,33
6 MÜZİK	1	5	100,00
7 SOSYAL BİLGİLER	3	2	49,83
8 TÜRKÇE	5	3	67,67
9 YABANCI DİL	3	4	74,25

2017-2018 II. Dönem 7. Sınıf / A Şubesi BAKANLIK / Y.Dış-Kırgızistan / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUANI
1 BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2 DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	3	99,50
3 FEN BİLİMLERİ	3	3	63,00
4 GÖRSEL SANATLAR	1	5	90,00
5 MATEMATİK	5	3	63,67
6 MÜZİK	1	5	100,00
7 SOSYAL BİLGİLER	3	2	49,00
8 TÜRKÇE	5	3	99,50
9 YABANCI DİL	3	4	77,17

Öğrenci 6 (E)'nin karnesi incelendiğinde matematik dersinde 18,66 puanlık Türkçe dersinde 8,17 puanlık, sosyal bilgiler dersinde ise 4,83 puanlık düşüşler, fen bilimleri dersinde ise 6,83 puan yükseliş olduğu görülmektedir. Matematik dersindeki bu dikkat çekici düşüşün diğer bir sayısal ders olan fen bilimleri dersinde görülmemiş olması, hatta fen bilimleri dersindeki notunun yükselmiş olması bu durumun, yapılan çalışmanın Öğrenci 6 (E)'nin verimli ve programlı ders çalışma düzenini kaybetmediğini göstermektedir. Matematik dersindeki bu düşüş için farklı sebepler olabileceği düşünülerek Öğrenci 6 (E)'nin hem sınıf rehber öğretmeni hem matematik öğretmeni ile yapılan görüşmede, Öğrenci 6 (E)'nin derse olan ilgisini kaybetmediğini, hatta ders ile ilgili sınıfta daha aktif olduğunu, ancak sınav esnasında aynı başarıyı gösteremediğini ifade etmiştir. Ayrıca temel dersler dışındaki yabancı dil dersinde yaklaşık 5 puanlık bir artış olduğu dikkat çekmektedir.

Belge- 7: Öğrenci 7 (E) Karne Bilgileri

2017-2018 I. Dönem 8. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y. Dış- Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATİ	NOTU	PUANI
Öğrenci 7			
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	95,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	4	70,25
3. FEN BİLİMLERİ	3	3	54,67
4. GÖRSEL SANATLAR	1	4	80,00
5. MATEMATİK	5	3	65,00
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	2	3	60,25
8. TÜRKÇE	5	3	64,50
9. YABANCI DİL	3	3	60,75
2017-2018 II. Dönem 8. Sınıf / B Şubesi BAKANLIK / Y. Dış- Kırgızistan / (749643) KIRGIZISTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATİ	NOTU	PUANI
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	88,33
3. FEN BİLİMLERİ	3	3	63,33
4. GÖRSEL SANATLAR	1	4	80,00
5. MATEMATİK	5	2	45,67
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	2	4	68,67
8. TÜRKÇE	5	2	47,00
9. YABANCI DİL	3	2	58,33

Öğrenci 7 (E)'nin karnesi incelendiğinde matematik dersinde 19,33 puanlık, Türkçe dersinde ise 17,50 puanlık düşüşler, fen bilimleri dersinde 8,66 puanlık, inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersinde 9,42 puanlık yükselişler olduğu görülmektedir. Hem sayısal hem sözel iki dersten notlarının düşmesi ve aynı özelliklere sahip iki dersten notlarının yükselmesi, bu puan değişikliklerinin yapılan çalışmadan ziyade farklı sebeplerinin olabileceğini düşündürmektedir. Türkçe ders öğretmeni ile bu not düşüşüne ilişkin yapılan görüşmede, Öğrenci 7 (E)'nin derse olan ilgisini kaybetmediği, aksine hem ders katılımına istekli oluşunda gözle görülür bir artış olduğunu hem de yılsonu etkinliği için hazırlanan skeçte rol almak için istekte bulunduğu ve rol aldığını ifade etmiştir.

Belge- 8: Öğrenci 8 (E) Karne Bilgileri

2017-2018 I. Dönem 8. Sınıf / A Şubesi BAKANLIK / Y.Dışı-Kırgızistan / (749643) KIRGIZİSTAN BIŞKEK TÜRK ORTAOKULU				
DERS ADI	DERS SAATİ	NOTU	PUANI	
Öğrenci 8				
1	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	97,50
3	FEN BİLİMLERİ	3	5	97,00
4	GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5	MATEMATİK	5	5	95,83
6	MÜZİK	1	5	100,00
7	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	2	5	96,25
8	TÜRKÇE	5	5	94,00
9	YABANCI DİL	3	5	99,50
2017-2018 II. Dönem 8. Sınıf / A Şubesi BAKANLIK / Y.Dışı-Kırgızistan / (749643) KIRGIZİSTAN BIŞKEK TÜRK ORTAOKULU				
DERS ADI	DERS SAATİ	NOTU	PUANI	
1	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	98,33
3	FEN BİLİMLERİ	3	5	95,00
4	GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5	MATEMATİK	5	5	96,00
6	MÜZİK	1	5	100,00
7	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	2	5	93,33
8	TÜRKÇE	5	5	88,67
9	YABANCI DİL	3	5	100,00

Okulun en başarılı öğrencileri arasında yer alan Öğrenci 8 (E)'in karnesi incelendiğinde notlarında 1. döneme nazaran birkaç puanlık düşüşler olduğu görülmektedir. Ancak bu durum Öğrenci 8 (E)'in ders çalışma zamanının büyük bölümünü liseye giriş sınavına ayırmasından kaynaklanmıştır. Öğrenci 8 (E), İzmir Fen Lisesini kazanmış olup şu an orada eğitim-öğretim hayatına devam etmektedir. Görüldüğü üzere yapılmış olan çalışmanın öğrencilerin eğitim-öğretim hayatlarında ki hedeflerine ulaşmalarında olumsuz bir etkisi yoktur.

Belge- 9: Öğrenci 9 (K) Karne Bilgileri.

2017-2018 I. Dönem 8. Sınıf / A Şubesi BAKANLIK / Y. Dışır-Kırğızistan / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUANI
Öğrenci 9			
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	96,25
3. FEN BİLİMLERİ	3	4	75,33
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5. MATEMATİK	5	5	88,67
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	2	4	68,50
8. TÜRKÇE	5	5	87,50
9. YABANCI DİL	3	5	90,00
2017-2018 II. Dönem 8. Sınıf / A Şubesi BAKANLIK / Y. Dışır-Kırğızistan / (749643) KIRGIZİSTAN BİŞKEK TÜRK ORTAOKULU			
DERS ADI	DERS SAATI	NOTU	PUANI
1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2	5	100,00
2. DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2	5	88,33
3. FEN BİLİMLERİ	3	4	84,33
4. GÖRSEL SANATLAR	1	5	100,00
5. MATEMATİK	5	5	87,66
6. MÜZİK	1	5	100,00
7. T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	2	4	78,25
8. TÜRKÇE	5	4	73,33
9. YABANCI DİL	3	4	77,67

Öğrenci 9 (K)'un karnesi incelendiğinde, Türkçe dersinde 14,17 puanlık düşüş, fen bilimleri dersinde 9 puanlık ve inkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersinde 8,75 puanlık artışlar olduğu görülmektedir. Buna rağmen Öğrenci 9 (K)'un tüm temel derslerdeki başarı durumu hem sınıf hem de okul bazında ortalamanın oldukça üzerindedir. Türkçe dersindeki bu puan düşüşü ile ilgili olarak Türkçe öğretmeni ile yapılan görüşmede, öğrencilerin başarılarını sadece sınav notlarına göre değil, katılmış oldukları etkinlikler, sosyal faaliyetler ve ders içerisindeki durum ve katılımları ile birlikte değerlendirdiklerini belirterek Öğrenci 9 (K)'un bu konularda oldukça duyarlı ve başarılı bir öğrenci olduğunu ifade etmiştir.

Çalışmaya katılan 9 öğrencinin karne notları ve temel dersler olarak ifade edilen matematik, Türkçe, fen bilimleri ve sosyal bilgiler (İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük) dersleri için sınıf ve okul ortalamalarına göre başarı durumları bu çalışmaya katılmayan akranları ile kıyaslanmıştır. Elde edilen verilere göre çalışmanın üçüncü alt problemi olan “bağlama/saz eğitimi, bu öğrencilerin

bilişsel/akademik gelişimlerini ve okul başarılarını ne ölçüde etkileyecektir” sorusuna ilişkin bulgular şu şekildedir;

Bağlama/saz eğitimine katılan öğrencilerin kısa bir süreç içerisinde kendi gelişimlerinin farkına varmalarının, onların özgüven duygusu kazanmalarına ve diğer ders alanlarında da başarılı olabileceklerine inanmalarına katkı sağlamıştır denilebilir.

Genel itibarı ile öğrencilerin ders çalışma disiplinlerinde olumsuz yönde bir değişim olmamış, aksine bazı öğrencilerin ders çalışma düzenlerinde olumlu gelişmeler tespit edilmiştir.

Ders başarısı yüksek olan öğrenciler bu başarılarını devam ettirmiş, ders başarısı çok yüksek olmayan, orta düzeyde notlara sahip öğrencilerde ise gelişmeler olduğu tespit edilmiştir.

Derslerim ve sınavlarımdan geri kalırım endişesi ile sosyal/kültürel faaliyetlere katılmaktan çekinen öğrenciler hem okul derslerindeki başarısını arttırarak devam ettirmiş, hem de bu etkinliklere katılmanın okul ve sınav stresinin olumsuz etkilerinden uzaklaşmalarına yardımcı olduğunu fark etmişlerdir.

Öğrencilerin bilişsel/akademik gelişimlerini ölçerken sadece karne notları ve puan ortalamaları gibi nicel verilerin yeterli olmayacağı düşüncesi ile temel dersler olarak nitelendirilen matematik, Türkçe, fen bilimleri, sosyal bilgiler ve İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük derslerine giren öğretmenler ile çalışmada görev alan bu öğrencilerin kendi derslerindeki durumları ve gözlemledikleri değişikliklere ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelere göre öğretmenlerin görüş ve düşünceleri şu şekildedir;

Türkçe dersi öğretmeni 1'in Öğrenci 1 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Başarılı olmaya istekli bir öğrenci ve derse katılımı gayet iyi, ancak konuşurken biraz heyecandan ve özgüven eksikliğinden dolayı takılmalar yaşıyordu. Son zamanlarda bunun azaldığını gördüm bunda da sizin çalışmanızın da olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum.

Türkçe dersi öğretmeni 1'in Öğrenci 2 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Oldukça içine kapanık sessiz bir öğrenci. Sakin ve efendi bir yapısı var ancak dersle ilgili başarılı olma isteği fazla değil. Kendini ön plana çıkarabildiği ve başarılı olduğunu hissettiği bu saz kursu sayesinde özgüven eksikliğini yavaş yavaş yendiğini, derse katılım konusunda yeterli seviyede olmasa da olumlu yönde kıpırdanmalar olduğunu görüyorum.

Türkçe dersi öğretmeni 1'in Öğrenci 3 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Son bir yıl içerisinde en fazla gelişme gördüğüm öğrenci diyebilirim. İçine kapanık ve derslere pek ilgi göstermeyen bir çocuk iken, son birkaç ay içerisinde fazlaca istekli olduğunu, özellikle Türk halk kültürü ile ilgili konularda fikir sahibi olduğunu ve bunları sınıf ortamında hem benimle hem de arkadaşları ile paylaşmaya hevesli olduğunu gözlemledim.

Türkçe dersi öğretmeni 1'in Öğrenci 4 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Zaten derse olan ilgisi ve başarısı ile örnek gösterilebilecek bir öğrenci. Ancak küçükken geçirdiği bir kaza sebebi ile ellerinde titreme vardı ve yazı yazarken çabuk yoruluyor ve arkadaşlarından geri kalıyordu. Saz çalmaya başladıktan sonra sanıyorum ki o yaptığı parmak egzersizleri sayesinde şimdi bu konuda daha rahat.

Türkçe dersi öğretmeni 1'in Öğrenci 5 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Gayet başarılı ve derslere katılımı iyi olan bir öğrenci. Son dönemlerde baktığımız zaman başarısını daha da arttırdığını, çeşitli yaratıcı fikirler ortaya sunduğunu görüyorum. Sosyal faaliyetler ve sanatsal etkinliklere katılan öğrencilerin yaratıcılık ve çok yönlü düşünme gibi konularda diğerlerine göre daha önde olduklarını gözlemliyorum, Öğrenci 5 (K) de bunun için güzel bir örnek.

Türkçe dersi öğretmeni 1'in Öğrenci 6 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Hem derslere hem de sanata olan ilgisi ile dikkatimizi çeken bir öğrenci ancak, eksik öğrenmelerinden dolayı bir miktar sınıfının gerisinde kalıyordu. Daha önceleri Ahıska Türkçesi ağzıyla konuşuyordu, son dönemlerde Türkçesine daha çok özen gösterdiğini, İstanbul Türkçesi konuşmaya çaba gösterdiğini gözlemliyorum.

Türkçe dersi öğretmeni 2'nin Öğrenci 7 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Akademik başarı olarak fazla bir değişiklik olmasa da sosyal davranışlarında olumlu gelişmeler gözlemledim. Bir dersimiz esnasında saz çaldı ve türkü söyledi. Bundan sonraki süreçte arkadaşları tarafından beğenilip takdir edilme duygusunun verdiği özgüven ile derse katılma, söz almaya istekli olma konularında olumlu gelişmeler oldu.

Türkçe dersi öğretmeni 2'nin Öğrenci 8 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Akademik anlamda oldukça başarılı bir öğrenci olsa da sosyallik anlamında biraz zayıftı. Katıldığı bu çalışmanın Öğrenci 8 (E)'in hem sosyalleşmesinde hem de sınav stresini biraz hafifletip psikolojik olarak rahatlamasında katkı sağladığını gözlemledim.

Türkçe dersi öğretmeni 2'nin Öğrenci 9 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Akademik anlamda da sosyal davranışlar ve özgüven anlamında da başarılı bir öğrenci. Katılmış olduğu bu çalışmadan sonra da bu olumlu davranışları artarak devam etti.

Fen bilimleri dersi öğretmenin Öğrenci 1 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Derslere ilgili olsa da sayısal yeterliliği çok iyi değil fakat sosyal faaliyetlere katılmaya çok istekli. Benim dersimde de bir etkinlik bir deney yaptığımızda o faaliyete katılmaya istekli oluyor.

Fen bilimleri dersi öğretmenin Öğrenci 2 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Çok çekingen, bilse bildiğini bilmese bilmediğini belli etmeyen sessiz bir yapısı var. Saz kursuna başladıktan sonra ders başarısında fazla bir artış olmasa da kendisini ifade edebilmeye, söz almaya ve sorular sormaya başladı.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 3 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Çok az konuşan efendi bir çocuk fakat ders konusunda pek başarılı olduğu söylenemez. Ancak bu çalışmadan sonra belki yaşının büyümesinin de etkisi ile biraz daha gözlerimize bakmaya bir şeyler sorabilir olmaya ve kendini ifade edebilmeye başladı.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 4 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Çok içine kapanık, çok çekingen ama yazılı kâğıtlarında dolu dolu ve doğru cevaplar veren, akademik başarısı iyi bir öğrenci. Öğrenci 4 (E)'ü saz ile gördüğümde açıkçası mutlu oldum. Kendine güven konusunda, parmak kaldırmaya ve soru sormaya cesaretinin artması konusunda ve dilinin çözülmesi konusunda olumlu yönde etkilerinin olacağını tahmin etmişim ve tahmin ettiğim gibi de oldu.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 5 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Hem akademik hem de sosyal başarısı yüksek bir öğrenci. Saz kursundan önceki ve sonraki durumunda gözle görülür bir fark hissetmedim.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 6 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Dışarıdan bakıldığında vasat bir öğrenci gibi gözükse de çok gayretli çok azimli öğrencilerimden bir tanesi. Kendine güven ve kendisini ifade edebilme anlamında gerçekten büyük bir değişim yaşayan, yaptığınız bu saz kursunun üzerinde en çok olumlu etkisi olduğunu düşündüğüm öğrenci.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 7 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Hareketli ve şımarık bir öğrenci iken, katılmış olduğu bu saz kursundan sonra biraz daha disiplinli hale geldi ve derslerine odaklandı bu da akademik başarısını olumlu yönde etkiledi.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 8 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Akademik başarıyı çok ön plana alan ve sosyal etkinliklere katılmayan, eğer böyle faaliyetlere katılırsa akademik başarısının düşeceğinden korkan bir öğrenciydi. Ben Öğrenci 8 (E)'den hazırlanan bilim fuarı için bir çalışma yapmasını istemiştim liseye giriş sınavını mazeret göstererek vaktinin olmadığını söylemişti. Ancak saz kursuna katılıp, bu tür sosyal ve kültürel etkinliklerin sandığının aksine rahatlamasını ve ders başarısında olumsuz yönde bir etkisinin olmadığını gördüğünde kendisi gelip bilim fuarında bir etkinlikte yer almak istediğini söyledi ve katıldı.

Fen bilimleri dersi öğretmeninin Öğrenci 9 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Derse katılımı, kendine olan özgüveni ve kendini ifade edebilme becerisi oldukça yüksek bir öğrenci. Ancak sayısal derslerde ne kadar gayret etse de belli bir başarının üzerine çıkamıyor. Katıldığı bu çalışmanın Öğrenci 9 (K) açısından olumlu ya da olumsuz bir fark yarattığını görmedim.

Sosyal bilgiler ve İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretmeninin (iki dersi de aynı öğretmen veriyor) görüş ve düşünceleri;

İlgili öğretmen görüş ve düşüncelerine geçmeden önce kendisinin de amatör olarak saz çaldığını, yapılan bu çalışmanın Türk kültürü ve tarihini öğrenmeye istekli olma açısından öğrenciler üzerinde çok güzel etkilerinin olduğunu ifade ederek, yapmış olduğumuz bu çalışma için teşekkür edip başarılar dilemiştir.

Sosyal bilgiler dersi öğretmeninin Öğrenci 1 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- İçine kapanık sessiz bir öğrenciydi. Bu çalışmadan sonra özgüven kazandığını ve derse katılım ve kendisini ifade edebilme konusunda gelişmeler olduğunu gözlemledim.

Sosyal bilgiler dersi öğretmeninin Öğrenci 2 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Öğrenci 2 (E) Ahıska Türkü öğrencilerimizden. Daha önce tarih dersi açısından pek hevesli bir öğrenci değildi. Bağlama/saz çalmaya başladıktan sonra Türkiye ve Türk tarihine ilişkin ilgisi oldukça arttı.

Sosyal bilgiler dersi öğretmeninin Öğrenci 3 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- İçine kapanık sessiz bir öğrenciydi. Bu çalışmadan sonra hem derse olan ilgisi hem de kendisini ifade edebilme becerisi bir nebze de olsa arttı.

Sosyal bilgiler dersi öğretmeninin Öğrenci 4 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Derslerinde oldukça başarılı olsa da pek konuşmayan pek soru sormayan bir öğrenciydi. Bu çalışmanın Öğrenci 4 (E) üzerinde iki olumlu etkisini gözlemledim. Bunlardan ilki kendisini daha rahat ifade edebiliyor ve soru sormaktan çekinmiyor. Diğeri ise derste not tutarken geride kalırdı, saz çalmaya başladıktan sonra bu durumda olumlu değişimler oldu.

Sosyal bilgiler dersi öğretmeninin Öğrenci 5 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Derse oldukça ilgili ve başarılı bir öğrenci. Saz çalmaya başladıktan sonra da bu ilgisi artarak devam etti.

Sosyal bilgiler dersi öğretmeninin Öğrenci 6 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- İçe kapanık ve asabi yapısı olan bir öğrenciydi. Bu saz kursuna katıldıktan sonra az da olsa bu yönlerde gelişmeler olduğunu ve derse katılmaya daha istekli olduğunu gözlemladim. Bu gelişmelerin devam edeceğini düşünüyorum.

İnkılâp tarihi dersi öğretmeninin Öğrenci 7 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Derste fazla bir varlık göstermeyen bir öğrenciyken, saz kursuna başladıktan sonra Türk tarihine ve kültürüne olan ilgisinin arttığını, bu konularda sorular sormaya başladığını gözlemladim.

İnkılâp tarihi dersi öğretmeninin Öğrenci 8 (E) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Derslerinde son derece başarılı ancak sosyal/kültürel faaliyetler konusunda zayıf olan bir öğrenciydi. Yaptığınız bu çalışmanın Öğrenci 8 (E)'e bu yönden olumlu katkıları olduğunu, derslerden biraz başını kaldırıp nefes aldığını ve bunun ona iyi geldiğini gözlemladim.

İnkılâp tarihi dersi öğretmeninin Öğrenci 9 (K) hakkındaki görüş ve düşünceleri;

- Hem dersler hem sosyal/kültürel etkinlikler açısından istekli ve başarılı bir öğrenci. Diğer tüm öğrencilerde olduğu gibi Öğrenci 9 (K) için de bu faaliyetin olumlu etkilerini gözlemlediğimi söyleyebilirim.

Matematik dersi öğretmeni çalışmaya katılan öğrenciler ile ilgili genel bir değerlendirme yaparak düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir;

Birçok derste olduğu gibi matematik dersinde de düzenli çalışma ve tekrar oldukça önemlidir. Yapmış olduğunuz bu etkinliğe katılan öğrencilerin dersle ilgili sorumluluklarını yerine getirmelerinde olumsuz bir durum gözlemlemedim. Öğrenci 5 (K), Öğrenci 9 (K), Öğrenci 4 (E) ve Öğrenci 8 (E) gibi zaten bu derste başarılı ve ilgili olan öğrenciler bu ilgi ve başarılarını aynı şekilde devam ettirdiler. Özellikle Öğrenci 3 (E)'ün hem derse olan ilgisi hem de sınav notları fark edilir derecede arttı.

Bunda sizin çalışmanız ile kazandığı özgüvenin etkisi olduğunu söylemek yanlış olmaz. Öğrenci 7 (E), Öğrenci 2 (E) ve Öğrenci 1 (K) ile ilgili olarak notlarında bir nebze düşüş olsa da derse olan ilgileri ve anlamadıkları konuları tekrarlamam için ricada bulunma gibi durumlarda olumlu yönde gelişmeler gözlemledim.

Sonuç olarak, temel dersler olarak ifade edilen matematik, Türkçe, fen bilimleri ve sosyal bilgiler (İnkılâp tarihi ve Atatürkçülük) dersi öğretmenlerinin çalışmaya katılan öğrenciler genelinde ortak görüşleri, bu öğrencilerin derslere yönelik ilgisinin arttığı, bazı öğrencilerde bu durumun sınav notlarına olumlu etki ettiği, bazı öğrencilerde ise sınav notlarında fazla bir artış olmasa da derse katılımlarının arttığı yönündedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

“Bağlama/saz eğitiminin, bu öğrencilerin kişisel gelişimleri ile ilişkisi var mıdır?”

Çalışmaya katılan 9 öğrenci için 3'erli gruplar oluşturulmuştur. Bu durumun öğrencinin çevresiyle etkileşim ve koordine çalışma yapmasına, eğitim sonunda gerçekleştirilen konser-dinleti etkinlikleri içerisinde toplu halde müzik icra etme deneyimi kazanmalarına faydalı olduğu düşünülmektedir.

Öğrencilerin aileleri, sınıf arkadaşları, öğretmenleri ve okul idarecileri ile yapılan görüşmeler sonucunda genel yargı, bu öğrencilerin çalışmaya katılmadan önceki durumları ile çalışma sonrası durumlarında özgüven, sosyokültürel ilişkiler, yaratıcılık ve iletişim becerisi konularında gözle görülür olumlu değişiklikler olduğu yönündedir.

15 haftalık eğitim süreci boyunca kimi zaman üçerli gruplar halinde, kimi zaman ise tüm grupların bir arada olduğu bu çalışmaya katılan öğrencilerin, önce kendi gruplarındaki arkadaşları sonrasında ise tüm diğer gruplardaki arkadaşları ile güzel ilişkiler kurdukları, daha başarılı olabilmek adına aralarında tatlı bir rekabetin olduğu ve birlikte bir şeyler başarıyor olmanın hem bireysel de grup olarak gelişimlerine katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Toplu halde müzik yapmanın bireyler üzerinde olumlu etkileri olduğunu ifade eden birçok akademik çalışma bulunmaktadır. Birlikte müzik yapma etkinlikleri, çalgı grubu ya da koro şeklinde oluşabilir.

Koroyu oluşturan bireylerin etkileşimli bir ortamda hem bireysel hem de ortak müziksel yaşantıları sonucunda gerçekleştirdikleri sürecin başarısı, koroda yer alan her bir üyenin bireysel, kümesel ve toplu gelişimiyle doğru orantılı olduğu yönündedir” (Çevik, 2013: 51).

Öğrencilerin sosyal çevreleri ile olan iletişimlerdeki gelişmeler sadece beraber kursa katıldıkları arkadaşları ile sınırlı kalmamış olup, sınıf arkadaşları ve öğretmenleri ile olan ilişkilerinde de olumlu gelişmeler olduğu tespit edilmiştir.

Veliler ile yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre; çalışma öncesinde evdeki boş vakitlerinde genellikle odalarında yalnız olmayı tercih eden, bu vakitlerde bilgisayar ve telefon ile ilgilenen öğrenciler, Türk halk müziği ve türküler ekseninde yeni bilgilere sahip olmuş, öğrendikleri bu bilgileri hem aileleri ile paylaşarak hem de birlikte türküler çalıp söyleyerek aileleri ile daha çok kaliteli zaman geçirmişlerdir.

Türkiye ve Türk kültürüne ilişkin yeni bilgiler öğrenmenin yanı sıra, başlangıç seviyesinde olsa da bir müzik aleti çalabilir ve türkü söyleyebilir seviyeye gelen bu öğrenciler, bu kazanımlarını sergileyebilmeleri için hazırlanan dinletin hem hazırlık süreci hem de sonunda arkadaşlarının ve öğretmenlerinin beğenisini ve saygısını kazanmışlardır. Takdir edilen ve saygı duyulan bu öğrencilerin kendilerine güvenleri artmıştır.

Müzik alanında başarılı olduğunu gören bu öğrencilerin genelinde, eğer bunu başarabiliyorsam başka konularda da hatta derslerimde de daha başarılı olabilirim düşüncesi oluşmuştur.

Anket görüşmelerindeki soru ve cevaplardan elde edilen verilere göre, öğrencilerin ergenlik döneminin olumsuz etkileri olan, özellikle asabılık ve içe kapanıklık durumlarında olumlu yönde değişiklikler olmuştur.

Yapılan anket görüşmelerinde dördüncü alt probleme ilişkin sorular, çalışmaya katılan öğrencilerin velileri, sınıf arkadaşları, sınıf rehber öğretmeni, okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık öğretmeni, okul idarecileri ve kendilerine yöneltilmiştir.

Bu bölümde her bir öğrenci için genel bir değerlendirme yapıldıktan sonra, anket görüşmecilerinin ilgili öğrenciye yönelik cevaplarından örnekler verilmiştir.

Öğrenci 1 (K)'e ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 1 (K) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Tabiatı olarak içine kapanık bir çocuk olsa da yapılan bu çalışma sonucunda daha çok kendine güvenmeye, rahat olmaya ve kendini daha rahat ifade edebilmeye başladı. (Velisi: Baba)
- Sessiz sakin bir kızımızdı böyle bir çalışma içerisinde yer almış olması bizi şaşırttı ona bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Daha önce herhangi bir şikâyet veya istekte bulunmak için idareye gelemeyen bir öğrenciydi. Bundan sonra ihtiyaç halinde bizlerle daha rahat iletişim kurabileceğini hissediyorum. (Okul müdür yardımcısı)
- Her ne kadar içe kapanık bir öğrenci gibi gözükse de siz onunla konuşmaya başladığınızda hemen uyum sağlayabiliyor. Bu çalışma ile birlikte bu konuda kendine daha bir özgüven geldiğini söyleyebilirim. (Sınıf rehber öğretmeni)
- Daha önce sadece sınıftaki bir iki arkadaşıyla konuşurdu. Bu çalışma süresi boyunca aynı kursu aldıkları diğer arkadaşları başta olmak üzere daha çok kişi ile iletişim kuruyor. (Sınıf arkadaşı 1)
- Çok uzun süredir, bu okulda göreve başladığımdan beri takip ettiğim çok içine kapanık bir öğrencimizdi. Hiçbir şekilde kendine güveni olmayan, eğer 100 üzerinden bir ölçme imkânımız olsa kendine güveni 5-10 puan arasında ifade edilebilecek bir öğrencimizdi. Daha önce rehberlik servisimizde bireysel terapi de aldı. Kendini ifade edebilmeye başlayan bir öğrencimiz oldu. Sosyal fobisi vardı, toplum önünde aşırı kaygılanma yaşıyordu. Müzik çalışmasının yanı sıra bu çalışmayı bir grup içerisinde yapmış olması ve bunu sahneleyerek bunda başarılı olması “maruz kalma etkisi” dediğimiz etkiyi

gerçekleştirdi. Bu şekilde çok korktuğu bir şeyin aslında sandığı kadar korkulacak bir şey olmadığını yaşayarak öğrenmiş oldu. Bu sosyalleşme direk olarak kendine olan özgüvenini de daha sağlam hale getirdi. Eğer yapılan bu çalışmanın öğrenciler üzerindeki sosyalleşme etkisi sorgulanacak olsaydı bundan en çok faydalanan ve gelişim gösteren öğrencinin Öğrenci 1 (K) olduğunu söyleyebilirdik. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 1 (K)'in bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Önceleri bana bir şey sorduklarında çekiniyordum cevap veremiyordum. Şimdi sevdiğim bir şey yapıyorum bir şey başardığımı hissediyorum ve bu bana özgüven veriyor”.

Hem ailesi hem de arkadaşları ve öğretmenlerinin sessiz, çekingen ve içine kapanık olarak tasvir ettiği Öğrenci 1 (K)'in, çalışma süreci ve sonunda özgüven kazandığı, kendisini ifade edebilme yönünde gelişim gösterdiği, eskiye nazaran daha çok gülümsediği ve çevresi ile daha fazla sosyal ilişkiler kurmaya başladığı tespit edilmiştir.

Öğrenci 2 (E)'ye ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 2 (E) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Çok sinirli ve titiz bir yapısı var, bu yüzden bazen kendisini ifade etmekte zorlanabiliyor. Bu çalışma ile birlikte daha sakinleştiğini söyleyebilirim. (Velisi: Anne)
- Tam olarak olmasa da kendini ifade edebilmesi konusunda geliştiğini söyleyebilirim.(Okul müdür yardımcısı)
- Bu çocukların geneli, ergenlik dönemi sebebi ile az da olsa bir gerginlik ve tutukluk yaşıyor. Bu durum Öğrenci 2 (E) için biraz daha ön planda. Bu çalışma ile birlikte Öğrenci 2 (E)'de bir rahatlama ve sakinleşme olduğunu söyleyebilirim. (Sınıf rehber öğretmeni)

- Önceden biraz utangaçtı ve öğretmenlere soru sormaya çekinirdi. Şimdi bu konuda daha rahat. Derste parmak kaldırıyor ve bir şey sorulduğunda daha sakin cevaplar verebiliyor. (Sınıf arkadaşı 1)
- Öğrenci 2 (E) gözlemlerime göre liderlik hevesinde olan ve bu vasıfları kendinde gören bir çocuk. Yapılan bu çalışma bir grup içerisinde gerçekleştiği için ve Öğrenci 2 (E) de kendini saz çalma konusunda başarılı olarak arkadaşlarıyla bu konu da tatlı bir rekabete girdi. Bu bir çocuğun sağlıklı bir ortamda özgüven kazanması için çok güzel bir olanaktır ki Öğrenci 2 (E) de bunun etkilerini görebiliyoruz. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 2 (E)'nin bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Eskiden birileriyle özellikle öğretmenlerle konuşmaya utanıyordum şimdi daha rahatım. Kendime daha çok güveniyorum”.

Okul ve arkadaş çevresinde utangaç, evde ise ailesi tarafından asabi ve içine kapanık olarak nitelendirilen Öğrenci 2 (E)'nin bu çalışma ile birlikte müzikle kendini ifade edebilme fırsatı bulmuş olması ve bunun sosyal ilişkilerini ve özgüvenini güçlendirdiği tespit edilmiştir.

Öğrenci 3 (E)'e ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 3 (E) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Kendini ifade etmekte bizlere karşı bir sorun yaşamasa da okulda öğretmenlerine karşı bizle olduğu kadar rahat iletişim kuramadığını söyleyebilirim. Ama geçenlerde okul müdürü çocuğumu sazi ile görmüş ve odasına davet edip bir türkü çaldırılmış. Bu onu çok mutlu etmiş evde bize anlatırken çok mutluydu. Bu olaydan sonra ihtiyaç halinde müdür beyle ve diğer öğretmenleri ile daha rahat iletişim kurabileceğini düşünüyorum. (Velisi: Baba)
- Öğrenci 3 (E) çok fazla elini taşın altına sokan bir yapıya sahip değil. Biraz kendini geri çekme, göze batmama gibi bir yaklaşımı var. Bu çalışmada

kazandığı özgüven ile az da olsa daha girişken, kendini rahat ifade edebilen bir birey olmaya başladığını söyleyebilirim. (Okul müdür yardımcısı)

- Öğrenci 3 (E) soru sorulmadığı müddetçe pek ses çıkarmayan, siz onla iletişime geçtiğinizde ise biraz utanıp sıkılan bir yapıya sahipti. Katıldığı bu etkinlik ile bu durumda biraz daha rahat olmaya ve düşüncelerini çekinmeden ifade edebilmeye başladı diyebilirim. (Sınıf rehber öğretmeni)
- Arkadaşları ile konuşurken ve soru sorarken oldukça rahat ama öğretmenlere soru sormaya çekinir, öğretmen onu ayağa kaldırdığında veya soru sorduğunda biraz tutuk kalırdı. Şimdi öğretmenlerle biraz daha rahat konuşabiliyor. (Sınıf arkadaşı 1)
- Çok fazla ön planda olmayı sevmeyen sessiz ama bu sessizliğin altında kaytarmaya, yaramazlık yapmaya müsait bir yapısı olan bir çocuktur. Yakın arkadaşları ile çok rahat iletişim kurabilen, ancak o arkadaşları dışındaki sosyal çevresi ve özellikle öğretmenleri ile iletişim kurmakta kendini çok rahat hissetmeyen bir öğrenci. Bu çalışma ile birlikte bir nebze de olsa kurallara daha çok uyan, sorumluluklarını yerine getirmeye çalışan ve kendini daha çok ifade etmeye gayret gösteren bir öğrenci olmaya başladı. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 3 (E)'ün bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Müziğe yeniden ilgi duymaya başladım. Altı yaşında piyano kursuna gitmiştim, o zamanlar çok beceremiyordum ve keyif almıyordum. Müziğe karşı yeteneğimin olmadığını sanıyordum. Şimdi saz çalabiliyorum ve bu kendime daha çok güvenmemi, daha iyi hissetmemi sağlıyor”.

Elde edilen bulgular sosyal çevresi tarafında Öğrenci 3 (E)'ün sakin bir yapıya sahip, her anlamda orta halli olarak değerlendirilen bir öğrenci olduğunu göstermektedir. Çalışma süreci ve sonunda Öğrenci 3 (E)'te kendine güven, sosyalleşme, iletişim kurma ve kendini ifade edebilme konularında az da olsa gelişimler gözlemlense de bu gelişim seviyesi çalışmaya katılan diğer arkadaşlarına göre düşük kalmaktadır.

Öğrenci 4 (E)'e ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 4 (E) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Çalışmadan önce biraz içine kapanıktı, sessizdi, şu an biraz rahatladı, müzikle ilgilenmek ona iyi geldi. Kendine daha çok güvenmeye başladığını, özgüven kazandığını söyleyebilirim. (Velisi: Anne)
- Öğrenci 4 (E) sessiz sakin bir çocuk, yapılan bu çalışma ile daha özgüvenli, kendini daha rahat ifade edebilen bir birey olduğunu söyleyebiliriz.(Okul müdür yardımcısı)
- Öncesine nazaran arkadaşları ile daha çok konuşuyor daha çok iletişim kuruyor. Daha çok yüzü gülüyor ve kendini daha rahat ifade edebiliyor. (Sınıf rehber öğretmeni)
- Öğrenci 4 (E) önceden hep derslerle ilgilendirdi, çok fazla kendini ifade etme çabası içine girmezdi. Şimdi daha sosyal oldu ve her konu hakkında herkes ile konuşmaya başladı. (Sınıf arkadaşı 2)
- Öğrenci 4 (E) derslerinde oldukça başarılı olmasına rağmen iletişim becerileri, kendini ifade edebilme, topluluk içerisinde aktif rol alma ve sosyallik alanında zayıf olan öğrencilerimizdendi. Başarılı birey dendiğinde bunda sadece ders veya mesleki başarıyı temel almak doğru olmaz. İletişim becerileri ve sosyallik de çok önemli unsurlardır. Öğrenci 4 (E) bu kursla birlikte kendini tanımaya ve kendini daha rahat ifade edebilmeye başladı. Kişilik gelişiminde, sosyalleşme ve girişkenlik konularında bundan sonra daha başarılı olacağını düşünüyorum.(Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 4 (E)'ün bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Bütün öğrenciler arasından seçilen dokuz öğrenci arasına girebildiğim için çok mutluyum. Saz çalmayı çok seviyorum. Hep bir müzik aleti çalmak istiyordum

ve saz çalarak hayalim gerçekleşti. Önceden ellerimin titremesinden utanıyordum. Saz çalmaya başladığım için ellerimin titremesi azaldı ve yazı yazarken arkadaşlarımdan geri kalmıyorum. Artık kendimi daha rahat hissediyorum”.

Öğrenci 4 (E) anket verilerine göre derslerindeki başarısı ile dikkat çekse de sosyal çevresi ile iletişimi zayıf olarak nitelendirilmektedir. Enerjisini ve dikkatini sadece akademik başarıya yöneltmesi Öğrenci 4 (E)’ün sosyal/kültürel faaliyetlerde rol almaya istekli olmaması, bir iki samimi arkadaşı dışında sınıf arkadaşları ile iletişim kurmaması ve sessiz içine kapanık bir ruh haline bürünmesine yol açmıştır. Bu çalışma ile birlikte akademik başarı dışında kendini sanatsal açıdan da ifade edebilme şansı bulan Öğrenci 4 (E), arkadaşları ve öğretmenlerinin bir kez daha takdirini kazanmış ve bu durum Öğrenci 4 (E)’ün özgüven konusunda gelişim yaşamasını ve kendisini daha rahat ifade edebilmesini sağlamıştır. Öğrenci 4 (E) ile ilgili ifade etmek gereken ve çalışmanın beklenmedik olumlu sonuçları arasında yer alan bir durum söz konusudur. Küçük yaşta ağaçtan düşen Öğrenci 4 (E)’ün ellerinde titreme vardı ve bu hem onu utandıran hem de yazı yazarken arkadaşlarından geri kalmasına sebep olan olumsuz bir etkendi. Katıldığı bu çalışma ile birlikte saz ile yapmış olduğu egzersizler ve çalışmalar beklenmedik bir şekilde Öğrenci 4 (E)’ün ellerindeki titremeyi azalttığı görülmüştür. Bu durum hem ailesi hem öğretmenleri tarafından fark edilmiş ve yaptığımız görüşmelerde bunu ifade etmişlerdir.

Öğrenci 5 (K)’e ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 5 (K) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Öğrenci 5 (K) çok neşeli, bu kurstan dolayı çok fazla bir değişiklik olmadı ama bu çalışma ile daha da mutlu olduğunu söyleyebilirim. Ergenlik döneminde olduğu için iletişimimizde bazen gerginlikler olabiliyor bizi yanlış anlayabiliyor. Ama enerjisini saza yoğunlaştırmaya başladığından beri bunda bir rahatlama oldu. (Velisi: Anne)
- Kendini ifade edebilmesi konusunda çok bir şey değişmedi. Bir sıkıntısı ya da sorusu olduğunda rahatlıkla idareye gelebilen bir öğrenci. Bu çalışma ile

birlikte kazandığı özgüvenin Öğrenci 5 (K)'in iletişim becerileri konusundaki başarısını pekiştireceğini düşünüyorum. (Okul müdür yardımcısı)

- Kendisini rahatlıkla ifade edebilen bir öğrenci. Şimdi bir müzik aleti çalabiliyor olması ona kendisini özel hissettiriyor ve bu daha da özgüvenli olmasını sağlıyor. (Sınıf rehber öğretmeni)
- Kendisini ifade edebilmek veya özgüven konularında bir değişiklik olduğunu düşünmüyorum. Ama saz çalmak onu eskisinden daha çok mutlu biri yaptı diyebilirim. (Sınıf arkadaşı 1)
- Öğrenci 5 (K) yapı olarak özgüveni yüksek, derslerinde başarılı, öğretmenleri ve arkadaşları ile güzel ilişkiler içerisinde olan planlı, tertipli ve düzenli bir öğrenci. Yapılan bu sosyal çalışmanın getirdiği bir artı olarak müzikal kabiliyetinin farkına varmış olması ifade edebilir. Bu da gelişim çağında olan bu çocukların grup ile birlikte hareket etme, başarabildiği şeyleri sergilemeye imkân bulma gibi önemli olanaklarla, kişilik anlamında daha sağlıklı bireyler olmalarına vesile olur. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 5 (K)'in bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Önceden müziğe karşı bir yeteneğim olduğunu bilmiyordum. Böyle bir yeteneğim olduğunu ve diğerlerine göre bir farkım olduğunu, özel olduğumu hissediyorum”.

Yapılan anket görüşmelerinden elde edilen bulgular Öğrenci 5 (K)'in hem akademik başarısı hem de özgüveni ve iletişim becerileri yüksek bir öğrenci olduğunu göstermektedir. Yapılan bu çalışmanın Öğrenci 5 (K)'in bu olumlu özelliklerini pekiştirici etkileri olduğu tespit edilmiştir.

Öğrenci 6 (E)'ya ilişkin bulgular;

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 6 (E) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Biraz sinirli bir çocuk ergenlik döneminde bu daha çok ortaya çıktı. Artık enerjisini saza veriyor bu biraz onu sakinleştirdi. (Velisi: Baba)

- Öğrenci 6 (E) heyecanlı, öğretmene soru sormaya veya idareye gelip bir şey istemeye çekinen bir öğrenciydi bu çalışmadan sonra kendisini daha rahat ifade edebilir hale geldiğini açıkça görebiliyoruz. Osman önceden koridorda ya da okul bahçesinde yalnız başına gezerdi. Şimdi özellikle beraber saz çalmayı öğrendikleri arkadaşları ile bir arada olduğunu, sosyalleştiğini görüyorum. (Okul müdür yardımcısı)
- Öğrenci 6 (E) istemeyerek bazen arkadaşlarını kurabiliyor. Hatta kötü sözler kullandığına dair şikâyetler aldım ve birkaç defa uyardım. Bu çalışmayla birlikte bu şikâyetler de ciddi oranda azaldı. Arkadaşları ile iletişimi daha ılıman hale geldi denebilir. Öğrenci 6 (E) heyecanlı bir yapıya sahip ve bu sebeple bazen kendini çok rahat ifade edemiyordu, hatta ara sıra kekeliyordu. Çok büyük bir fark olmasa da Öğrenci 6 (E) da kendini ifade etme açısından gelişmeler olduğunu söyleyebiliriz. (Sınıf Rehber Öğretmeni)
- Arkadaşlarına davranışlarında büyük bir değişim oldu. Önceden birden patlardı, durduk yere sinirlenirdi, şimdi daha sakin. Çok konuşkan biri değildi konuştuğu zaman da kızgınmış gibi konuşurdu. Şimdi arkadaşlarıyla daha çok ve daha sakin konuşuyor. (Sınıf arkadaşı1)
- Öğrenci 6 (E) yapı olarak heyecanlı ve asabi bir çocuk. Bu sebeple bazen konuşurken kekelemeye cümleyi kuramadığı zaman sinirlenmeye başlayabiliyor. Bu sinirlilik hali onun kendini ifade edebilmesine engel oluyordu. Bu çalışma ile birlikte bir şeyler başarıyor olmak ve bu başarısının arkadaşları ve öğretmenleri tarafından takdir ediliyor olması Öğrenci 6 (E) da rahatlamaya sakinleşmeye ve kendini daha rahat ifade edebilmeye yönelik olumlu etkileri oldu. Bu da çevresi ile olan ilişkilerini eskisine göre daha iyi bir hale getirmesine olanak sağladı. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 6 (E)'nin bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Önceden kendimi ifade etme konusunda sorun yaşıyordum, şimdi biraz rahatladım”.

Öğrenci 6 (E) ile ilgili genel değerlendirmeler asabi olduğu, kendini sakince ifade etmek yerinde bağırılmayı, hatta arkadaşlarına karşı bazen kötü sözler kullanmayı tercih ettiği ve bu durumun Öğrenci 6 (E)'nin asosyalleşmesine sebep olduğu yönündedir. Çalışma esnasında da benim gözlemlerim, Öğrenci 6 (E)'nin saz çalarken hata yaptığı zaman ayağını sertçe yere, ya da elini dizine vurarak tepki gösterdiği, ya da sinirini bu şekilde kontrol altına almaya çalıştığı yönündedir. Yapılan anket görüşmelerinden elde edilen ortak sonuç Öğrenci 6 (E)'nin bu asabi yapısında gözle görülür derecede düzelmeler olduğu, kendisini daha sakin ifade edebildiği ve sosyal çevresi ile daha rahat iletişim kurmaya başladığı yönündedir.

Öğrenci 7 (E)'ye ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 7 (E) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Öğrenci 7 (E) de ergenlik döneminin asabilik, durgunluk ve içine kapanıklık gibi etkilerini gözlemliyorduk. Bu çalışmaya başladıktan sonra enerjisinin bir kısmını müziğe ve saz çalmaya verdiği için beri daha rahat daha sakin ve daha mutlu olduğunu görüyorum. (Velisi: Baba)
- Öğrenci 7 (E) zaten sosyal ve özgüveni normal bir öğrenci. Ama yapılan bu etkinlikle kendine olan güveninin daha da arttığını ve kendini daha rahat ifade edebildiğini gözlemledim. (Okul müdür yardımcısı)
- Öğrenci 7 (E)'nin bu çalışmadan sonra kendini daha rahat ifade edebildiğini, daha girişken olduğunu gözlemliyorum. (Sınıf rehber öğretmeni)
- Saz çalmaya başladıktan sonra kendine daha çok güvenmeye diğer derslerde de başarılı olabileceği düşünmeye ve kendisini daha rahat ifade edebilmeye başladı. Özellikle anlamadığı konuları öğretmenlere sormaya çekinirdi artık çekinmeden sorabiliyor. (Sınıf arkadaşı 2)
- Öğrenci 7 (E) derslere yeterli özeni göstermeyen not durumu pek iç açıcı olmayan bir öğrenciydi. Bu durum Öğrenci 7 (E)'nin kendisini işe yaramaz, başarısız ve haylaz hissetmesine sebep oluyordu ve o da kendisini bu şekilde kabul etmişti. Bu çalışmayla birlikte müzik ile ilgili bir şeyler başarabilmek Öğrenci 7 (E)'nin sosyal çevresi tarafından takdir görmesini ve kendisine

olan güvenin artmasını sağladı. Haylaz diye nitelendirebileceğimiz bir çocuk iken örnek davranışlar sergilemeye başladı. Önceden öğle aralarında yemek bile yemeden arkadaşları ile internet kafe gibi yerlere kaçan Öğrenci 7 (E), şimdi okulda sosyal etkinliklere ve çalışmalara katılıyor. Bu çalışma ile kendisinden beklenmeyecek düzeyde olumlu davranışlar gösterdiğini söyleyebilirim.(Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 7 (E)'nin bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Beni bu kursa aldığınız için ve saz çalmayı başarabildiğim için kendimle gurur duyuyorum ve başka alanlarda da başarılı olabileceğime inanıyorum”.

Anket verilerinden elde edilen bulgularda Öğrenci 7 (E)'in sosyal çevresi tarafından haylaz ve başarısız olarak nitelendirilen, daha da kötüsü o da kendisini bu şekilde kabul etmiş özgüveni zayıf bir öğrenci olduğu görülmektedir. Velisi ve arkadaşları ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgilere göre Öğrenci 7 (E) bilgisayar oyunları ve telefon ile çok fazla vakit geçiren ve çevresi ile fazla iletişim kurmayan bir öğrenciydi. Yapılan çalışmaya yedek öğrenci olarak, çalışma başladıktan iki buçuk hafta sonra başlayan Öğrenci 7 (E) hızla arkadaşlarına yetişmiş, hatta bazı arkadaşlarından daha başarılı duruma gelmiştir. Bu durumun hem benim hem çalışmaya katılan diğer arkadaşları tarafından takdir edilmesi Öğrenci 7 (E)'nin kendisine olan güvenini tazelemiş ve aynı başarıyı derslerinde ve sosyal ilişkilerinde de yakalayabileceğine inanmıştır. Sonuç olarak Öğrenci 7 (E) çalışmamızda ki dördüncü alt problemin içeriği olan sosyokültürel ilişkiler, özgüven, yaratıcılık ve iletişim becerisi konularında en fazla gelişim gösteren öğrencilerden biri olmuştur. Öğrenci 7 (E) şu an Bişkek Türk İlköğretim Okulu'nun bir üst kurumu olan Kırgız-Türk Anadolu Lisesi'nde sınıf başkanı seçilmiş, eskiye nazaran arkadaşları ve öğretmenleri ile daha sağlıklı iletişim kurabilen başarılı bir birey haline gelmiştir.

Öğrenci 8 (E)'e ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 8 (E) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Öğrenci 8 (E) yapı olarak çok girişken bir çocuk değil, ancak özellikle bu çalışmaya katılan diğer arkadaşları ile güzel iletişim kurduğunu, arkadaşları ile birlikte ortak bir etkinlikte yer almanın onu mutlu ettiğini görüyorum. Arkadaşları ile yaptığı bu çalışma da zaten var olan özgüveninin daha da arttığını gözlemledim. (Velisi: Baba)
- Öğrenci 8 (E) derslerinde ve sınavlarına ağırlık verdiği için daha önce okul ile ilgili özellikle sosyal etkinliklere katılmaya pek istekli değildi. Bu çalışma ile bunda olumlu yönde bir değişiklik oldu. Kendini ifade edebilen bir öğrenciydi. Tabi ki sizin yaptığınız bu çalışma buna olumlu yönde katkı sağlamıştır.(Okul müdür yardımcısı)
- Öğrenci 8 (E) daha çok sınavlara odaklanmış, teneffüste bile test çözen bir çocuktu. Şimdi özellikle bu çalışmaya beraber katıldıkları arkadaşları ile güzel ilişkiler içerisinde olduğunu gözlemliyorum. (Sınıf rehber öğretmeni)
- Önceleri teneffüslerde bile test çözerdi. Şimdi biraz daha dinlenmeye arkadaşları ile sohbet etmeye başladı.(Sınıf arkadaşı 1)
- Öğrenci 8 (E) okulu sadece ders çalışma ve öğrenme yeri olarak gören, derslerinde oldukça başarılı hatta dereceye giren ama sosyal yönü zayıf bir öğrenciydi. Bu çalışma ile daha önceden “ders başarımlı etkiler, notlarım düşer” endişesi ile uzak durmaya gayret ettiği sosyal etkinliklerin aslında olumsuz bir etkisinin olmadığı, aksine dinlenmesine, eğlenmesine ve hatta yüzünün daha çok gülmesine yardımcı olduğunu görerek bu ön yargısından kurtuldu. Eğitimin çok yönlü bir süreç olduğunu düşünecek olursak Öğrenci 8 (E)’in sadece işin öğrenim kısmına yoğunlaşmasından vazgeçerek sosyalleşmesi hem kendi kişilik gelişimi hem de sosyal başarısının artmasına şimdiden olumlu yönde etki ettiğini söyleyebiliriz. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Öğrenci 8 (E)’in bu konudaki düşünceleri ise şu şekildedir;

“Bazen teneffüste saz çalıyorum. Arkadaşlarım sorular soruyorlar onlara cevap veriyorum. Evde kardeşime anneme ve babama da anlatıyorum öğrendiklerimi. Saz

çalmayı öğrenmek sayesinde çevremle paylaşabileceğim güzel bir şeye sahip oldum”.

Anket verilerine göre Öğrenci 8 (E), akademik anlamda okulun en başarılı öğrencileri arasında yer alsa da sosyal ilişkileri zayıf, sosyal/kültürel faaliyetlere gönüllü olmayan, öğretmenleri tarafından bu tür faaliyetlere katılması istendiğinde ise derslerini ve sınavlarını mazeret göstererek katılmak istemeyen bir öğrencidir. Yapılan bu çalışma ile sosyalleşme ve sınav stresinden uzaklaşma şansı yakalayan Öğrenci 8 (E), hem ön yargılarından kurtularak süreç içerisinde güzel vakit geçirmiş, hem de hedeflediği okulu kazanmıştır. Çalışma süreci sonrasında Öğrenci 8 (E)’a yönelik oluşan genel yargı, eskiye nazaran daha konuşkan, psikolojik olarak rahatlamış ve çevresi ile daha sağlıklı sosyal ilişkiler kuran bir birey haline geldiği yönündedir.

Öğrenci 9 (K)’a ilişkin bulgular:

Anket görüşmecilerinin Öğrenci 9 (K) hakkında dördüncü alt probleme ilişkin sorulara verdikleri bazı cevaplar aşağıda verilmiştir.

- Öğrenci 9 (K) daha önce piyano eğitimi de aldı ancak onu daha çok bir zorunluluk gibi görüyordu. Özellikle annesinin hadi yavrum yarın piyano kursun var çalış gibi yönlendirmeleri ile hatta biraz isteksizce çalışıyordu. Saz çalmaktan keyif aldığını, kendiliğinden sazı alıp çalıştığını ve bunun onu mutlu ettiğini, rahatlattığını görüyorum. Bu rahatlama ile de hem bizimle hem arkadaşları ile daha güzel daha sağlıklı ilişkiler kurduğunu ve kendisini daha rahat ifade etmeye başladığını söyleyebilirim. (Velisi: Baba)
- Öğrenci 9 (K) kendini çok rahat ifade edebilen özgüveni yüksek bir öğrencimizdi. Bu çalışma ile birlikte bunun artarak daha iyi hale geldiğini söyleyebiliriz. (Okul müdür yardımcısı)
- Türkçeyi düzgün konuşma ve doğru kullanma konusunda ciddi bir ilerleme var. Bu sebeple kendini daha rahat ifade etmeye başladı. (Sınıf rehber öğretmeni)

- Çok çalışkan bir arkadaşımız ama genelde biraz ciddi bir yapısı vardı. Saz çalmaya başladıktan sonra daha neşeli bir hale geldi ve daha çok yüzü gülmeye başladı. (Sınıf arkadaşı 2)
- Öğrenci 9 (K)'un bu çalışmaya kendi isteği ile katılıp bundan başarılı olması ve bundan keyif alması hem kendisi hem de ailesi için olumlu sonuçlar doğurdu. Sizin de bildiğiniz gibi Öğrenci 9 (K) yıllarca özellikle annesinin etkisi ile ciddi ve zorlu bir piyano eğitimi almış. Çocuk bunu normal bir ders gibi gördüğü ve bir zorunluluk olarak hissettiği için bu konuda stres yaşamış ve anlattıklarına göre müzikten soğuyacak seviyeye gelmiş. Şimdi severek bir çalgı çalmayı öğrenmek, arkadaşları ile birlikte bir grup çalışması halinde yapmak, bunu yaparken Türkiye ve Türk kültürüne özgü değerlerin daha çok bilincinde olmak kısaca Öğrenci 9 (K)'a iyi geldi diyebiliriz. Ailesi de bu durumun farkında ve bundan sonra çocuklarının düşüncesine daha fazla değer vereceklerini hissediyorum. Öğrenci 9 (K) o ciddi tavırlarından az da olsa uzaklaşıp daha neşeli daha keyifli ve özgüveni daha yüksek bir çocuk haline geldi. (Okul psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmeni)

Yapılan anketlerden elde edilen bulgulara göre Öğrenci 9 (K) yakın arkadaşları ve ailesi ile güzel iletişim kurabilen, düşüncelerini çoğu zaman rahatlıkla ifade edebilen, buna karşın yaşının çok üzerinde ciddi ve resmi tavırlar sergileyen bir öğrencidir. Katılmış olduğu bu çalışma süreci ve sonunda Öğrenci 9 (K)'un daha mutlu olduğu, sınav ve ergenlik dönemi stresinin azaldığı ve daha çok gülümsediği söylenebilir. Daha önce sosyal ilişkileri yakın arkadaşları ve sevdiği birkaç dersin öğretmenleri ile sınırlı iken, bu çalışma süreci ve sonrasında daha fazla arkadaş edindiği, öğretmenlerinin ve arkadaşlarının beğenisini ve saygısını kazanarak sosyal ilişkilerinin daha da geliştiği tespit edilmiştir.

Genel İtibarı ile anket verilerinden elde edilen bulgular incelendiğine, çalışmaya katılan tüm öğrenciler için sosyal ilişkiler, özgüven, kendini ifade edebilme, yaratıcılık ve ergenlik döneminin olumsuz etkileri ile daha rahat başa çıkabilme gibi konularda olumlu yönde değişiklikler olduğu görülmektedir.

Müzikal yeteneğinin farkında olmayan öğrenciler bu özelliklerini keşfederek kendilerini ayrıcalıklı ve özel hissettiklerini, müzikal yeteneği olan ancak bu konuda isteksizce eğitim almaya zorlanan öğrenciler ise tekrar müziğe olan sevgilerini geri kazandıklarını ifade etmişlerdir.

Akademik alanda başarılı olan ancak sosyal/kültürel faaliyetlere kişisel sebepleri ile katılmayan öğrenciler bu çalışma süreci ve sonrasında bu ön yargılarından kurtularak başarılarını pekiştirmiş, akademik anlamda pek başarılı olmayan öğrenciler ise, müzik alanındaki başarıları ile kendilerini gösterebilme ve ifade edebilme şansı kazanmışlardır.

V. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın genel sonuçları, ilgili alt probleme göre kısaca ifade edilmeye çalışılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

İçeriğinde millî ve ulusal değerleri barındıran Türk halk müziği ezgilerinin kaynak olarak kullanıldığı bağlama/saz eğitimi yoluyla, çalışmaya katılan öğrencilerin millî duygular, ulus ve tarih bilinci gibi konularda çalışma öncesine nazaran daha bilinçli hale geldikleri görülmüştür.

Çalışmaya katılan öğrencilerin, Türkiye tarihi ve coğrafyası, Türk halk müziği ve Türk kültürünün içerisinde barındırdığı ulusal ve millî olguları daha ayrıntılı öğrenme ve benimseme çabası içine girdiği, şanlı Türk tarihindeki türkülere konu olmuş olay ve zaferleri daha iyi kavrayarak Türklük ve vatan bilinci artmış, özellikle İstiklal Marşı törenleri esnasında bayrağa ve marşa daha çok saygı gösterdiği ve arkadaşlarında da bu yönde örnek oldukları tespit edilmiştir.

5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Bağlama/saz eğitimi, akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin bu başarılarını devam ettirmelerini, akademik başarısı orta seviyede veya düşük öğrencilerin ise müzikal alandaki başarılarının vermiş olduğu özgüven ile diğer alanlarda ve derslerde de başarılı olabileceklerini düşünmelerini sağlayarak derslere daha ilgili olmalarını ve genel olarak notlarında yükselmeler olmasını sağlamıştır.

Bağlama/saz eğitimi, akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin bu başarılarını devam ettirmelerini, akademik başarısı düşük öğrencilerin ise müzikal alandaki başarılarının vermiş olduğu özgüven ile diğer alanlarda ve derslerde de başarılı olabileceklerini düşünmelerini sağlayarak derslere daha ilgili olmalarını ve genel olarak notlarında yükselmeler olmasını sağlamıştır.

Çalışmaya katılan öğrencilerin özellikle Türkçe ve İnkılâp tarihi derslerinde yer alan Türk kültürü ve tarihi ile ilgili konularda daha ilgili oldukları, diğer

derslerde de yapılan aktivite ve çalışmalarda da öncesine nazaran daha yaratıcı fikirler öne sürdükleri görülmüştür.

5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Bağlama/saz ve Türk halk müziği eksenli yapılan çalışma ve çalışma sonunda gerçekleştirilen dinleti neticesinde, çalışmaya katılan öğrencilerin kazanmış oldukları özgüven ile sosyokültürel ilişkileri, yaratıcılık ve kendilerini rahat ifade edebilme hususlarında gözle görülür olumlu değişiklikler meydana gelmiştir.

Ayrıca ergenlik döneminin olumsuz etkilerinden olan içine kapanıklık, asabılık ve iletişim kurmakta zorluk çekme gibi konularda da bu çalışmanın olumlu yönde etkileri olmuştur.

Sonuç olarak yurtdışında yaşayan ortaokul çağındaki Türk öğrenciler için özel olarak oluşturulan program ile yürütülen bağlama/saz eğitimi yoluyla, bu öğrencilerin kültürel kimlik oluşumu ve gelişimi, bilişsel/akademik gelişimleri ve kişisel gelişimleri hususlarında olumlu yönde kazanımlar elde ettikleri görülmüştür.

Yapılan çalışmanın dört temel alt problemine yönelik elde edilen sonuçların yanı sıra, çalışmanın bazı beklenmedik olumlu sonuçları olmuştur. Bu sonuçlar aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

- 2017-2018 eğitim-öğretim yılının 2. dönemi süresince yapılan ve dönem sonunda mayıs ayı içerisinde gerçekleştirilen dinleti neticesinde, derslerinden geri kalır endişesi ile çocuklarının okulda gerçekleşen sosyal/kültürel etkinliklere katılmalarını istemeyen veliler ve aynı endişeye sahip olan öğrencilerin bu ön yargılarından kurtularak bu çalışmalara gönüllü katılım sağlamışlardır. Bunun en belirgin örneği 2017-2018 eğitim öğretim yılı sürecinde 36 kişi olan okul korusu 2018-2019 eğitim öğretim yılı 1. Dönemi itibarı ile 54 kişiye yükselmiştir.
- Yapılan çalışma Bişkek ortaokulu müdürü ve Bişkek Büyük Elçiliği Eğitim Müşaviri tarafından büyük takdir toplayarak, bu ve benzer çalışmaların devamlılığının sağlanmasının Türk kültürünün buradaki vatandaşlarımıza aktarılmasında önemli rol oynayacağını ifade etmişlerdir.

- Yapılan çalışmaya ilişkin hazırlanan dinleti sonrasında okul müdürü ve eğitim müşavirliği tarafından okulumuza yeni müzik aletleri kazandırmak için bütçe sağlanmış ve bu doğrultuda okula bir adet gitar ve bir adet org satın alınmıştır.
- Yapılan çalışma neticesinde Türk kültürüne özgü değerlere yönelik ilgileri artan öğrencilerden Öğrenci 5 (K) ve Öğrenci 1 (K) 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Bişkek Türk okulunda açılan Türk halk oyunları kursuna katılmışlardır.

5.4. Öneriler

Bu bölümde, yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda; hem tespit edilen problemlerin çözülebilmesi hem de daha sonra yapılabilecek çalışmalara fikir vermesi için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik öneriler şu şekildedir;

- Yüksek Öğretim ve Yurtdışı Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı “yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın ve çocuklarının; millî ve kültürel kimliklerini koruyucu, yaşadıkları toplumla uyum içinde olmalarını sağlayıcı ve eğitim düzeylerini yükseltici önlemler almak” amacı doğrultusunda Dünya'nın hemen her yerinde eğitim veren Türk okullarında ve aynı amaçlarla bu çalışmaları yapan Maarif Vakfı kurumlarında, özel olarak yurt dışında yaşayan Türk öğrencilere yönelik hazırlanmış bu çalışma, o okullarda görev yapan müzik öğretmenleri ve/veya bağlama/saz ve Türk halk müziği alanında yeterliliğe sahip diğer branş öğretmenleri tarafından uygulanarak, o okullardaki çocukların da bu olumlu kazanımlara ulaşmaları sağlanabilir.
- Yurt dışında yaşayan öğrencilerden sosyal sorunları olan öğrencilerin bu sorunlarının daha rahat üstesinden gelmeleri ve özgüven kazanmaları hususunda bu ve benzeri çalışmalardan faydalanılabilir.

- Akademik başarı konusunda istenilen düzeye ulaşamayan öğrencilerin, sosyal ortamda söz sahibi olma, saygı duyulma ve kendini gerçekleştirmelerine olanak sağlamak adına bu ve benzeri çalışmalar kullanılabilir.

Çalışmadan elde edilen veriler doğrultusunda bundan sonra yapılacak akademik çalışmalara yönelik öneriler şu şekildedir;

- Yapılan çalışma her ne kadar yeni bir bağlama/saz öğretim metodu oluşturma amacı taşımasa da çalışma içerisinde yer alan, bağlama/saz öğrenmeye yeni başlayan kişilerin seviyelerine uygun olarak hazırlanarak sadeleştirilmiş 20 eserlik türkü repertuarı, bu bağlamda bir kaynak olarak kullanılabilir.
- Kırgızistan/Bişkek örneğinde olumlu sonuçlar elde edilen bu çalışma, farklı ülkelerde yaşayan öğrenciler için de uygulanarak, elde edilen kazanımların benzerlik ve farklılıkları yönünde bir araştırma yapılabilir.
- 30 saat ve yaklaşık 1 ders dönemi ile sınırlı tutulan bu çalışmanın bir benzeri, daha geniş bir zaman diliminde gerçekleştirilerek, türkülerin tamamına ilişkin halk oyunlarını da içeren farklı bir repertuarla, müzikal yeterliliğe ve ritim duygusuna sahip bu öğrencilerin, saz ile çalıp söylemeyi öğrendikleri türkülerin halk oyunlarının oynanışını da öğrenmelerini sağlayarak, çalışma sonunda edinilen kazanımlarda ne gibi değişiklikler olduğu üzerine bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Acunsal, Ferit. (1947). Gerçeklerin Diliyle Tokat. İstanbul: Tanin Basımevi.
- Akdağ, Ali Kazım ve Tuncer, Çetin (2006). Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 9. Sınıf Bağlama Dersi Kitabı. M.E.B. Ankara: Orta Öğretim Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Akmaz, Hakan. (2002). Modern Bağlama Eğitimi. İzmir: Bemol Müzik Yayınları.
- Algı, Soner. (2006). Üniversitelerimizin Eğitim Fakültelerine Bağlı Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında Bağlamada Yöresel Tezene Tavrılarının Kullanım Durumlarına Yönelik Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, SELÇUK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ali, Filiz. (1987). Müzik ve Müziğimizin Sorunları. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Alptekin, Ali Berat. (2007). Türküz Türkü Çağırırız Âşık Veysel. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Asiltürk, Osman. (2009). Türkiye’de Başlangıç Bağlama Metodu İçin Hazırlanmış Metotların İçerik Açısından Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, Ankara.
- Aytaçlı, Berrak. (2012). Durum Çalışmasına Ayrıntılı Bir Bakış. ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Haziran 2012, 3 (1), 1-9
- Azizağaoğlu, Mustafa. (1973). Artvin: Sarı Çiçek Aylık Halkbilimi Gazetesi.
- Başer, Fatma Âdile. (2004). Müziğin Okul Öncesi Dönemde Çocuk Gelişimine Katkısı, SAKARYA ÜNİVERSİTESİ Sakarya Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı 8, 1-9.
- Beşirli, Hayati. (2011). Kırgızistan’ın Sosyoekonomik ve Sosyokültürel Yapısı, HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 2011Güz313-331.
- Bulgan, Murat. (2007) İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Fakültesi Dergisi, Güz 2007, 8(14), 131-144.

Büyükyıldız, H. Zeki. (2009). Türk Halk Müziği Ulusal Türk Müziği. İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim.

Çanakçı, Pınar. (2015).Çocuk korosunda şarkı söyleyen çocuklar ile söylemeyen çocukların umut düzeylerinin karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çetin, Ayhan. (1984). Çocuk ve Gençlik Koroları, 1. Müzik Kongresi, Bildiriler, DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ Yayınları, 515

Çevik, Suna. (2013) Koro Eğitimi ve Yönetimi (1.Baskı) Ankara: Müzik Eğitim Yayıncılık.

Çeviker, Turgut. (1992). Çarşamba Kitabı. İstanbul: İris Matbaacılık.

Çilden, Şeyda (2001). Müzik, Çocuk Gelişimi ve Öğrenme GAZİ ÜNİVERSİTESİ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 21, Sayı 1.2-4

Dinçer, Mustafa Gökay. (2009). Müzik Dersi ve Ders Dışı Müzikal Etkinliklerin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Sosyalleşmelerine Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, SELÇUK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Erdal, Gülşen Göksel. (2007) Müziğin Kişisel-Toplumsal-Ulusal-Uluslararası İşlevleri Üzerine, 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara.

Eroğlu, Türker. (1988). Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Sahne Düzeni Uygulamasının Gerekliliği ve Ortaya Çıkan Problemler Sempozyum Bildirileri, 124

Hasgül, Mahmut. (2014). GAZİ OSMAN PAŞA ÜNİVERSİTESİ Tokat Tarihi ve Kültür Sempozyumu Bildiriler, 107

Işık, Halis. (2008). İlköğretim ve Ortaöğretimde Görev Yapan Müzik Öğretmenlerinin Bağlama Kullanımlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İstanbulu, Serenat. (2014). Kültür ve Müzik Eğitim Ögesi Olan Türkülerde Kadın Temasının Analizi, Doktora Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Kang, Sangmi ve Yoo Hyesoo. (2016). Should Students Produce Musical or Cultural Outcomes? Evaluating Educational Outcomes of Learning World Musics in General Music Classes, 5th International Symposium on Assessment in Music Education, Chicago.

Karşal, Ece. (2008). Okul Öncesi Dönemde Müziğin Çocuğun Bilişsel Gelişimine Etkisi, Orkestra Dergisi, Sayı 395, İstanbul.

Keskin, Ahmet. (2014) Geleneksel Abdal Müziğinin Temsili ve Neşet Ertaş, Uluslararası Araştırmalar Dergisi, Sayı 34, 99-112

Kınık, Mehmet. (2010). Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim programı Önerisi, Doktora Tezi. SELÇUK ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Korkmaz, Ramazan. (2008). Aytmatov Anlatılarında Ötekileşme Sorunu ve Dönüş izlekleri. Ankara: Grafiker Yayınları.

Kurtuldu, K. (2005). Bilgiyi İşleme Modeline Dayalı Öğrenmenin Piyano Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi, ERCİYES ÜNİVERSİTESİ Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Müzik Sempozyumu. Kayseri.

Öz, Nesrin Biber.(2001).İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: XIV, Sayı: 1, 101-105

Özbek, M. A. (2000). Türkiye’de Çalgı Eğitiminde Metot İhtiyacı ve Bağlama Metodu, Salih Turhan (Ed.), Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler. (458-462) Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Özdek, Attila. (2005). Bağlamanın İlköğretim 2. Kademe Sınıflarındaki Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, SELÇUK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Özdek, Attila. (2012). Müzikal-Kültürel belleğin Bir Yansıması Olarak İlköğretim Müzik Dersi Kitaplarında Halk Ezgileri (Azerbaycan-Türkiye Karşılaştırması) 1.Uluslararası Müzik Araştırmaları Sempozyumu, 53-78

Özdek, Attila. (2019). “Bağlama” , “Saz” İkilemine Türkü Metinleri ve Halk Edebiyatı Üzerinden Bir Bakış, Uluslar Arası Müzik ve Bilimler Sempozyumu Bildirileri, (546-547)

Öztürk, Murat O. (2002). Türkiye’de Yaşanan Modernleşme Süreci ve Anadolu Yerel Müzikleri, SCA Müzik Vakfı, 21.Yüzyılın Başında Türkiye’de Müzik Sempozyumu Bildirisi, Ankara.

Parlak, Erol. (2000). Türkiye’ de El İle (Şelpe) Bağlama Çalma Geleneği ve Çalış Teknikleri. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Paşaoğlu, Sibel. (2009). Müzikal Kimlik Oluşumu ve Kültürel Aidiyet Duygusu Gelişiminde Geleneksel Müzikler. İzmir Ulusal Müzik Sempozyumu, 170-176

Soysal, Fikri. (2007). Rumeli Olay Türküleri, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sözen, Edibe. (2011). Sosyal Kimlik Kavramı'nın Sosyolojik ve Sosyal Psikolojik Bir İncelemesi, Istanbul Journal of Sociological Studies, Sayı:23, İSTANBUL

Subaşı, Münevver ve Okumuş, Kübra. (2017). Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması. ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Haziran 2017 21(2): 419-426

Sun, Muammer. (1969). Türkiye'nin Kültür, Müzik, Tiyatro sorunları. Ankara: Kültür Yayınları.

Şahin, Veysel. (2011). Kültürümüzde Türkü Sempozyumu Bildirileri. 1.Cilt. 103-112, Sivas

Şen, Yavuz. (2006). Okulöncesi Dönemde, Çocuğun Gelişiminde Müziğin Önemi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt 7 Sayı . Erzurum

Şendurur, Yılmaz ve Barış, Dolunay A. (2002). Müzik Eğitimi Ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı 1 Cilt 22(1), 165-174

Taptık, Güray (1972). Bağlama Büyük Metod. Ankara: Güray Taptık Yayınları.

Tarman, Süleyman. (1996). Müzik Eğitiminin Temelleri. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.

Türkdoğan, Orhan. (2000). Bilimsel Araştırma Metodolojisi. İstanbul: Timaş Yayınları.

Uçan, Ali. (1996). İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, Ali. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, Ali. (2000). Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Ulubağ, Selin. (2013), Müzik Eğitiminin Çocuk Zekâsına Olan Etkileri, Kastamonu Eğitim Dergisi Vol:21 No:3, Kastamonu.

Uslu, Mustafa. (2009). Müzik Eğitiminin Kişilik ve Sosyal Gelişim Açısından Değerlendirilmesi, 9. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, (817-822) İstanbul.

Uslu, Mustafa. (2013). Müzik Eğitiminin Yaratıcılık Boyutu, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt:2 Sayı:1 Makale No:08

Yener, Sabri. (1987). Bağlama Öğretim Metodu. Trabzon: Erhan Ofset Matbaacılık.

Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan. (2006). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. (6.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zavotcu, Gencay. (2003). Şiirleriyle Mahzuni Şerif. Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, Sayı 27.

Yıldırım, Gürkan ve Bahçekapılı, Ekrem ve Bahçekapılı, Tuba (2011). Eğitimde Nitel Araştırma Yöntemleri. Durum Çalışması (Study Case), ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ, Erzurum.

Yılmaz, Özkan. (2015). Makam, Çok Seslilik ve Yöresel Tavırlar Kapsamında Bağlama'da Düzenler. Yüksek Lisans Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

İnternet Kaynakçası

<https://www.ataturkinkilaplari.com/am/57/ataturkun-sanata-ve-sanatciya-verdigi-onem.html>, Erişim Tarihi: 22.07.2018

<https://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,50992/asiklik-gelenegi.html>, Erişim Tarihi: 11.08.2018

<https://elazigkulturturizm.gov.tr/TR,58545/halk-oyunlari.html>, Erişim Tarihi: 15.08.2018

<https://www.homeoftrabzon.com/sayfa/horon-32>, Erişim Tarihi: 19.08.2018

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/elazig/kulturatlasi/cayda-cira-efsanesi>, Erişim Tarihi: 06.08.2018

<https://www.turkedebiyati.org/kocaklama-nedir-ozellikleri-ornekleri/>, Erişim Tarihi: 02.08.2018

<https://www.turkudostlari.net/hikaye.asp?turku=236>, Erişim Tarihi: 16.07.2018

<https://www.turkudostlari.net/hikaye.asp?turku=49>, Erişim Tarihi: 13.07.2018

https://www.turkuler.com/hikayeler/turkuhikayeleri_hekimoglu_derler_benim_aslim_a.html, Erişim Tarihi: 19.07.2018

https://www.turkuler.com/hikayeler/turku-hikayeleri_drama_koprusu_bre_hasan.html, Erişim Tarihi: 24.07.2018

https://www.turkuler.com/hikayeler/turkuhikayeleri_yuksekyuksektepelere_ev_kurmasinlar.html, Erişim Tarihi: 26.07.2018

https://www.turkuler.com/hikâyeler/turku-hikâyeleri_ordunun_dereleri.html, Erişim Tarihi: 19.09.2018

<https://www.turkusu.com/canakkale-turkusunun-hikâyesi-sozleri/>, Erişim Tarihi: 02.10.2018

<https://www.ordu.bel.tr/nereye-gidilir>, Erişim Tarihi: 17.10.2018

https://www.trakyaka.org.tr/content-187-trakya_bolgesi.html, Erişim Tarihi: 16.08.2018

<https://www.sivas.gov.tr/ilimiz-hakkinda-genel-bilgiler>, Erişim Tarihi: 06.09.2018

<https://www.bitliskulturturizm.gov.tr/Eklenti/6657,bitlistanitimbrosurupdf.pdf?0>, Erişim Tarihi: 19.11.2018

<https://www.artvinkulturturizm.gov.tr/TR,55850/>.html, Erişim Tarihi: 26.09.2018

<https://www.elazig.bel.tr/icerik.php?id=214>, Erişim Tarihi: 22.10.2018

<https://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR,77341/kent-hakkinda.html>, Erişim Tarihi: 24.08.2018

<https://www.edirne.bel.tr/s/genel-bilgi-8.html>, Erişim Tarihi: 11.09.2018

<https://www.mus.gov.tr/kultur-ve-turizm>, Erişim Tarihi: 12.11.2018

<https://www.kars.gov.tr/tarih>, Erişim Tarihi: 09.08.2018

<https://www.kirsehirkulturturizm.gov.tr/TR,64749/tarihce.html>, Erişim Tarihi: 11.09.2018

<https://www.kahramanmaraskulturturizm.gov.tr/TR,142132/genel-bilgiler.html>, Erişim Tarihi: 12.09.2018

<https://www.kastamonukultur.gov.tr/TR,91025/genel-bilgiler.html>, Erişim Tarihi: 14.08.2018

<https://samsunkulturturizm.gov.tr/TR,59616/genel-bilgiler.html>, Erişim Tarihi: 16.08.2018

<https://www.zeybekoloji.com/zeybek-hakkinda-genel-bilgiler-t22.html>, Erişim Tarihi: 14.09.2018

EKLER

Ek-1

Millî Eğitim Bakanlığı Çalışma Onayı.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

Sayı : 81576613/605.01/4096192
Konu: Araştırma Uygulama İzin

26.02.2018

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlg: a) Necmettin Erbakan Üniversitesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 14/02/2018 tarihli ve 48178250-300-E.2526 sayılı yazısı
b) Millî Eğitim Bakanlığının 22/08/2017 tarihli ve 35558626-10.06.01-E.12607291 (2017/25) sayılı genelgesi

İlg (a) yazısı ile Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı Doktora Programı Öğrencisi Levent ÖZER'in "Yurt Dışında Yaşayan İlköğretim Öğrencilerinin Bağlama Eğitimi Yoluyla Edindiği Kazanımların Değerlendirilmesi" konulu doktora tezi kapsamında hazırlanmış olan veri toplama araçlarının Kırgızistan Bıkkok Türk İlköğretim Okulunda görev yapan idarocı ve öğretmenler ile öğretim gören öğrencilere ve banların velilerine uygulanmasına yönelik izin talebi Genel Müdürlüğümüz tarafından incelenmiştir.

Denetimi Kırgızistan Bıkkok Büyükelçiliği Millî Eğitim Müşavirliğinin idaresinde olmak üzere orijinal bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen, uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmadan gönüllülük esas olmak üzere uygulanmasına İlg (b) Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Güvenli Elektronik İmza
Aklı İle Aynadır

27 Şubat 2018

Erolun GÖRLER
Bilgisayar İşletmeni

Gühan ÇİÇEK
Bakan a.
Genel Müdür V.

Ek: Veri Toplama Araçları (4 Sayfa)

Emniyet Mahallesi Milli Sokak No: E-36500 Yenimahalle ANKARA
Telefon No: (312) 296 94 00 Faks: (312) 213 61 36
E-Posta: uygulad@meb.gov.tr İnternet Adresi: <http://uygulad.meb.gov.tr>

İlgili İdari İşler/KARABULUT Öğretmen
Talep No: (312) 296 94 02

AHİT DEMİRBAŞ
Bakanlık

Beynelâhul devlet elektronik imza ile tebliğlenmiştir. <https://www.mep.gov.tr> adresinden 5110-d1ad-3151-9006-dadcl kodu ile tebliğ edilmiştir.

Ek-2**Millî Eğitim Bakanlığı Onaylı Çalışma Anket Soruları. (Dört Sayfa)**

T.C.

Necmettin Erbakan Üniversitesi - Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar
Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yurtdışında Yaşayan İlköğretim Öğrencilerinin Bağlama Eğitimi Yoluyla
Edindiği Kazanımların Değerlendirilmesi (Bişkek-Kırgızistan Örneği)

Levent ÖZER Doktora Tezi Çalışması

Danışman: Doç.Dr Atilla ÖZDEK

**ÇALIŞMAYA KATILAN ÖĞRENCİLERİN VELİLERİNE UYGULANACAK
GÖRÜŞME ANKETİ SORULARI**

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) daha kolay atlattırmada, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çocuğunuzun Tlekiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu ?
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi ? İfade ediniz.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizide dinlemeniz için teşvik ediyor mu ?

ÇALIŞMAYA KATILAN ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETMEN VE İDARECİLERİNE UYGULANACAK GÖRÜŞME ANKETİ SORULARI

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

ÇALIŞMAYA KATILAN ÖĞRENCİLERİN SINIF ARKADAŞLARINA UYGULANACAK GÖRÜŞME ANKETİ SORULARI

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu ?
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi ? İfade ediniz.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizde dinlemeniz için teşvik ediyor mu ?
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

ÇALIŞMAYA KATILAN ÖĞRENCİLERE UYGULANACAK GÖRÜŞME ANKETİ SORULARI

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/ sonrası değişiklikler oldu mu ? Varsa ifade ediniz.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/ sonrası değişiklikler oldu mu ? Varsa ifade ediniz.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/ sonrası değişiklikler oldu mu ? Varsa ifade ediniz.
- Türk Aşak ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/ sonrası değişiklikler oldu mu ? Varsa ifade ediniz.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı ? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi ? İfade ediniz.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi ? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.

Ek-3

Çalışmada Kullanılan Öğretim Planı

Birinci ve İkinci Ders Saati Nota İle Türkü Seslendirme ve Bağlama/Saz İle Çalabilme Eğitime Ön Hazırlık Çalışması

Bu kapsamda öğrencilerin ortaokul müzik dersi müfredatında öğrendikleri notaların hatırlatılması, eksiklerinin giderilmesi ve T.H.M nota kalıpları ile ilişkilendirilmesi üzerine çalışmalar yapılmıştır.

Üçüncü Ders Saati Bağlama/Saz'ın Türk Kültürü İçerisindeki Yeri ve Önemi Tarihi Gelişimi Fiziksel Özellikleri

Türk kültürü içerisinde başlı başına bir kültürel birikim olan Türk halk müziği ezgilerini, bağlama/saz öğretimi yoluyla öğrencilere aktarırken öncelikle türkünün, Türk'ü anlatan bir değer olduğunun bilincine varmasını sağlamak gereklidir. Bağlama/saz eğitiminde repertuar olarak kullanılan türküler belirlenirken daha önce de ifade ettiğimiz kriterlere ek olarak seçilen türkülerin yaygın olarak özellikle bağlama/saz ile seslendirilen türküler olmasına özen gösterilmiştir.

Kültürün tanımı içinde yer alan yaşama dair unsurların hemen hepsi bağlama/saz icrasının büyük bir bölümünü kapsayan türkülerde konu edilmektedir. Bu da, bağlamayı direkt olarak kültürle ilişkili hale getirmektedir (Kınık, 2010: 60).

Bağlama/Saz'ın Tarihi Gelişimi:

Bağlama/saz'ın atası olarak kabul edilen çalgı “kopuz” dur. Anadolu'da Türklerden önce yaşamış olan medeniyetlerde de bağlama-kopuz benzeri telli çalgıların olduğunun elde edilen bulgular sonucu ortaya çıkmıştır. Orta Asya'dan Anadolu'ya Türkler ile gelen kopuzun, Anadolu'da o süreçte varlığını sürdüren medeniyetlerin kopuz benzeri telli çalgıları ile etkileşim içine girip, bütünleşip, gelişip ve evrimini sürdürüp bugünkü bağlama haline geldiğini söylemek mümkündür. Kopuzda tel sayısının artması ve mızrap vb. kullanımının ortaya çıkması bu çalgı için oldukça önemli gelişimlerdir. (Yılmaz, 2015:6-7-8).

Uzun süre parmak ile çalınan kopuzda süreç içerisinde ahşap göğüs ve metal tel kullanımına geçildiği, ardından mızrapla çalma tekniğinin ortaya çıktığı birçok kaynakta belirtilmektedir.

Mızrap ile çalma geleneği, madeni telin çalgılarda kullanılmaya başlanmasından sonra yavaş yavaş gelişmiş, kopuz ve kopuz türevi çalgıların tüm tellerinin madeni tel olarak kullanılması (çift çift takılı) yaklaşık 17. Yüzyılda iyice yerleşmiştir. Bu oluşumun Osmanlı Sarayı ve çevresinde meydana geldiği ve buradan Asya'ya geçtiği görüşü vardır. Bu oluşumun temel nedeni saray ve çevresindeki kalabalık fasıl heyetlerinde, el ile çalındığı için sesi az çıkan sazların, sesini duyurabilmesi ihtiyacı olmalıdır. “Mızrap” adı verilen bu araçların özellikle demir, boynuz, kemik, tahta, vb. sert maddelerden yapılması bu görüşü doğrular niteliktedir. Mızrap (mıdrap-d ve z iç içe) terimi aslen Farsça olup “darp vurma” anlamını da içinde taşımaktadır. Madeni tel öncesi kopuzda mızrap kullanıldığı yönünde tespit edilmiş bir bilgi yoktur. Bağırsak veya ipek gibi hassas maddelerin böylesi sert bir yapının darplarına dayanabilmesi mümkün görünmemektedir. Bu nedenle, kullanım ve tınlayış bakımından bağırsak veya ipek tel ile mızrapı yan yana düşünmek oldukça zordur (Parlak, 2000: 64-65).

Kopuzda yüzyıllar içinde gerçekleşen ve çalgıda çığır açtığı düşünülebilecek olan gelişmeleri kısaca özetleyip sıralayacak olursak aşağıdaki gibi bir liste ortaya çıkacaktır;

- Sapa, ses haznesi eklenmesi ve bu haznenin açık olan yüzüne deri gerilmesi,
- Yay gibi kavisli olan sapın düzleşmesi,
- Tel sayısının artması ve buna bağlı olarak burgu sisteminin oluşması,
- Kiriş denilen tellerden metal tel kullanımına geçilmesi ve düzen anlayışının ortaya çıkması,
- Daha başka bir nesneden meydana getirilen ses haznesi yerine ağaçtan oyularak yapılan bir gövdenin eklenmesi,
- Sapa perde bağlanması,
- Deri ile kapatılmış olan gövdenin ağaç bir kapakla kapatılmaya başlanması,
- Tellerin 2 veya 3'eri gruplar halinde takılmaya başlanması,

- Kopuz isimli bu çalgının Anadolu'da bağlama adını alması,
- El ile çalmanın yanında mızrap çalma anlayışının ortaya çıkması (Yılmaz, 2015: 12-13).

Bağlama/saz'ın fiziksel özellikleri:

Bağlama/saz kendi içinde çeşitli boylara ayrılmakta yapısal farklılıklar göstermektedir. Bağlama/saz ailesini sıralayacak olursak; Divan Sazı, Bağlama/saz, Tanbura, Çöğür ve Cura olarak ifade edebiliriz.

Bağlama/saz en çok kullanılan halk çalgımızdır. Bu yüzden diğer bağlama/saz ailesi aletleri de bu isimle adlandırılır. Birçok yöremizde çalgı aleti anlamında "saz" da denilir. "Teller ikişerli veya üçerli olabilir. 18–24 perdesi vardır" Orta ve üst tellerin değişik düzenlere akordu ile birçok düzende çalınabilir. Bağlama/saz'ın ses genişliği 2 oktavdır. Bağlamadaki en yaygın düzen; "kara düzen, bozuk düzen"dir.

Bağlama/saz'ın bölümleri

Gövde: Tekne denilen bu kısım armudi biçimindedir. Genelde tekne, dut ağacı oyularak yapılır. Ayrıca; kestane, meşe ve kayın (gürgen) hatta kavak ağaçları da kullanılır. Bunların yanı sıra dilimler halinde yapıştırılarak yapılan tekneler de mevcuttur.

Göğüs: Sık elyafli ağaçlardan (kızılçam, ladin, köknar) yapılarak, tek parça olabileceği gibi, kenarlara başka renkli ağaçlar da konulabilir. Teknenin üstüne yapıştırılır.

Sap: Sazın perdelerinin bulunduğu kısımdır. Sert ağaçlardan yapılır.

Perdeler: Seslerin yüksekliklerini belirtmek üzere sapa bağlanan misinalardır. Sap üzerinde 7 ile 30 arasında bulunur.

Burgular: Alt eşiğe bağlanan tellerin bağlandığı sapın uç kısmındaki deliklere yerleştirilen tahta parçalardır, telleri germeye yarar.

Üst Eşik: Burgulardan gelen tellerin, sap üzerinde eşit aralıklarla ve belli yükseklikte aktarılmasına yarar. Genellikle sert ağaçtan sap üzerine oyularak takılır.

Alt Eşik: Sap üzerinden gelen tellerin göğüs üzerinde eşit aralıklarda ve belli yükseklikte durmasını sağlar. Göğüs üstüne yapıştırılmaz.

Tarak: Tellerin teknede bağlandığı sert ağaçlardan yapıldığı bir kısımdır.

Teller: Eskiden at kılı ve bağırsaktan yapılan teller günümüzde çeliktir. Orta ve büyük boy sazlarda düz tellerin yanında sırma tellerde kullanılır. “Tel düzeni ikişerli veya üçerli olabilir” (Parlak, 2000: 34).

Dördüncü Ders Saati Bağlama/Saz Çalımında Doğru Oturuş Tutuş ve Duruş

Bu derste öğrencilere bağlama/saz çalımında doğru oturuş pozisyonu, bağlama/saz’ın doğru tutuşu, sağ el ve bileğin gövde üzerine yerleştirilmesi, tezenenin doğru tutulması, sapı kavrayan elin doğru pozisyonu ve perdelere temiz basma, sağ ve sol el koordinasyonu üzerine uygulamalı olarak çalışmalar yapılmıştır.

Not: Bağlama/saz tutuş pozisyonlarını gösteren görseller MEB Eğitim Bilişim Ağı “Seslere Dokun” isimli bağlama/saz eğitimi videolarından temin edilmiştir.

Bağlama/Saz Doğru Tutuş Şekli.

Tezenenin Doğru Tutuş Şekli ve Teller Üzerinde Doğru Konumlandırılması.

Parmakların Sap Üzerinde Doğru Konumlandırılması.

Beş ve Altıncı Ders Saatleri Temel Mızrap Kalıpları ve Sap Üzerinde Basit Parmak Egzersizleri

Başlangıçta boş tellerde dörtlük notalar ile tartım, sekizlik notalar ile tartım, bir sekizlik iki onaltılık nota kalıbından oluşan tartım, iki onaltılık bir sekizlik nota kalıbından oluşan tartım, dört onaltılık nota kalıbından oluşan tartım kalıpları, öğrencilere gösterip yaptırma tekniği ile öğretilmiştir. (Bağlama/saz eğitiminden önce öğrencilerin ortaokulde öğrendikleri notaların hatırlatılması, varsa eksiklerinin giderilmesi, porte üzerindeki yerleri, süreleri, ses değiştirici işaretler, seviyelerine uygun bona ve solfej çalışmaları ile ön hazırlık yapılmıştır.)

Uzatma noktalı nota kalıpları ders esnasında yeri geldiğinde anlatılarak uygulamalı olarak öğretilmiştir.

Temel Mızrap Tartımları.

Nota Yazımı: Levent ÖZER

Van İz mır An ka ra Ka ra man Ge li bo lu

Boş tellerde yapılan mızrap kalıpları egzersizlerinden sonra perdeler üzerinde parmakların konumlandırılması çalışmaları yapılmış, ardından Do- Re, Re-Mi, Fa-Sol, Sol-La perdelerinde 1 ve 3. parmakları kullanarak sırasıyla yukarıda verilen mızrap yönleri ve kalıplarıyla egzersizlere devam edilmiştir. 1 ve 3. parmak egzersizlerinden sonra Si-Do ve Mi-Fa perdeleri arasında aynı egzersiz 1 ve 2. parmaklar ile çalışılmıştır.

Yedinci Ders Saati Doğru Mızrap Yönleri ve Parmak Numaraları İle Gam Çalışması

Bu ders saatinde öğrencilere öğrenmiş oldukları mızrap kalıpları ve perdelerin tamamını doğru parmak numaralarıyla kullanarak gam çalışması yaptırılmıştır.

Dörtlük Notalar İle Gam Çalışması.

Nota Yazımı: Levent ÖZER

0 1 1 1 1 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1 0

Sekizlik Notalar İle Gam Çalışması.

Nota Yazımı: Levent ÖZER

0 0 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 3 3

3 3 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 0 0

Bir Sekizlik İki Onaltılıktan Oluşan Tartım Kalıbı İle Gam Çalışması.

Nota Yazımı: Levent ÖZER

0 1 1 1 1 1 1 1 3

3 1 1 1 1 1 1 1 0

İki Onaltılık Bir Sekizlikten Oluşan Tartım Kalıbı İle Gam Çalışması.

Nota Yazımı: Levent ÖZER

0 1 1 1 1 1 1 1 3

3 1 1 1 1 1 1 1 0

Dört Onaltılıktan Oluşan Tartım Kalıbı İle Gam Çalışması.

Nota Yazımı: Levent ÖZER

The image shows four staves of musical notation in 4/4 time. Each staff contains a sequence of notes with rhythmic markings (downstrokes and upstrokes) and fingering numbers (1, 3, 0) below them. The notation is as follows:

- Staff 1: Notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Rhythmic markings: ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑. Fingering: 0, 1, 1, 1.
- Staff 2: Notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Rhythmic markings: ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑. Fingering: 1, 1, 1, 3.
- Staff 3: Notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Rhythmic markings: ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑. Fingering: 3, 1, 1, 1.
- Staff 4: Notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Rhythmic markings: ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑. Fingering: 1, 1, 1, 0.

Sekiz Dokuz ve Onuncu Ders Saatleri Başlangıç Seviyesine Uygun Türküler İle Deşifre ve Bağlama/Saz Üzerinde Hâkimiyet Çalışmaları Yapılması

Deşifresi ve icrası seviye olarak yeni başlayan ortaokul öğrencilerine uygun, öğrendikleri mızrap kalıplarını kullanabilecekleri türküler ile deşifre ve bağlama/saz üzerinde hâkimiyet çalışmaları yapılması. Örnek olarak Maçka Yolları ve Toycular türkülerinin sadeleştirilmiş notaları aşağıda verilmiştir.

Toycular Ezgisi Sadeleştirilmiş Notaları.

Toycular

Nota Yazımı: Levent ÖZER

The image shows two staves of musical notation in 2/4 time. Each staff contains a sequence of notes with rhythmic markings (downstrokes and upstrokes) and fingering numbers (1, 2, 3) below them. The notation is as follows:

- Staff 1: Notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Rhythmic markings: ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑. Fingering: 1 2, 1, 1, 3, 3, 1, 1 1, 3.
- Staff 2: Notes C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F4, E4, D4, C4. Rhythmic markings: ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑. Fingering: 3, 1, 1, 3, 3, 1, 1.

Maçka Yolları Ezgisi Sadeleştirilmiş Notaları.

Maçka Yolları

Nota Yazımı: Levent ÖZER

The musical notation consists of two staves. The first staff starts with a 3-measure rest, followed by 11 measures of music. The second staff has 11 measures of music. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 below the notes. Bowing directions are indicated by arrows above the notes.

Toplamda 10 ders saatlik hazırlık sürecinden sonra geriye kalan 20 derste basitten zora doğru türkülerin künye bilgileri, varsa hikâyeleri, ilişkilendirildikleri tarihi olay ve değerler hakkında bilgi verilmesi (savaşlar, zaferler vb.) sözleri (vokal icraları) ve bu türkülerden 15 tanesinin bağlama/saz ile seslendirilmesi üzerine çalışmalar yapılmıştır. Derslere notanın deşifre edilmesi ile başlanarak daha önce karşılaşılmayan nota kalıpları varsa önce bu kalıplar öğretilmiştir.

On Birinci Ders Saati “Hekimoğlu” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Ordu-Fatsa yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “Hekimoğlu” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Ordu ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, öncelikle eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Ordu İli Hakkında Bilgi;

Karadeniz Bölgesinde, Orta ve Doğu Karadeniz bölümünde yer alan ilin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Tokat ve Sivas illeri, batısında Samsun, doğusunda Giresun ili vardır.

Ordu şehri Boztepe'nin yamaçlarına serilmiştir. Denizden 450 metre yükseklikte olup, İlin tüm güzelliklerini, Karadeniz'in muhteşemliğini Boztepe'den seyretmek doyumsuzdur. (<https://www.ordu.bel.tr/nereye-gidilir>)

Ordu Boztepe.

Türkünün hikâyesi;

Hekimoğlu İbrahim, Fatsa'da yaşayan bir delikanlıdır. Burada Gürcü Sefer Ağa'nın yanında çalışır ve onun kızına gönlünü kaptırır. Delikanlının kızla gizli görüşmeleri duyulunca, kızın nişanlısı olan Seyyid Ağa ve adamları Hekimoğlu İbrahim'in peşine düşer. Bir çatışma yaşanır. Bu çatışmada İbrahim, Sefer Ağa'nın önemli bir adamını öldürür. Bu olaydan sonra Hekimoğlu olarak anılmaya başlar. Dağa çıkar ve kaçarak yaşamaya başlar. Hekimoğlu'nun dağa çıktığını duyan yöre köylüleri kendisine kucak açarlar. Yoksul halkla dostluk kuran, zenginlerden alıp fakirlere veren Hekimoğlu'nun ünü daha da artar. Himayesine birçok kişi girer. Gürcü beyinin korkulu rüyası olur. Bir gün Hekimoğlu'nun yeğenleri pusuya düşürülür. Bunu haber alan Hekimoğlu, intikam almak için pusu kurulan yere gider ancak kendisi de bu oyunda kurban olur. Uğradığı saldırıda ağır yaralanır ve can verir.

(https://www.turkuler.com/hikâyeler/turkuhikâyeleri_hekimoglu_derler_benim_asli_ma.html)

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 4/4'lük

Türkünün Yöresi: Ordu/ Fatsa

Türkünün kaynak kişisi: Ümit Tokcan

Türkünün derleyeni: Ümit Tokcan

Türkünün TRT repertuar numarası: 110

Hekimoğlu Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi Do olan Hekimoğlu türküsünün ses genişliği 6'lı aralık olarak ifade edilebilir.

Hekimoğlu Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM NO: 110 - 17.3.1973

DERLER
ÜNİT TOKÇAN

YÜRÜŞÜ
ÖRDÜ - FA'İSA

GEZME PARLI
78.9.1971

NİNDEN ALINDI
ÜNİT TOKÇAN

HOTAYA ALAN
ÜNİT TOKÇAN

SİRESİ

HEKİMOĞLU DERLER BENİM ASLIMA

HE K HOĞ LU DER LER BE NİM AS LI MA
AY NA LI MAR TİN YAP TI R D İ N DA NA Nİ NİM KEN Dİ HES Lİ ME

HEKİMOĞLU DERLER BENİM ASLIMA
AYNALI MARTIN YAPTIRDIM DA (NARİNİM) KENDİ HESLİM

HEKİMOĞLU DERLER UFAK BİR USAK
BİR OMUZDAK BİR OMUZA (NARİNİM) OH ANNA FİŞEK

KONAKLAR YAPTIRDIM MERMER ÖRENÇİ
HEKİMOĞLU DERDİM DE (NARİNİM) ASLAN YÜREKLİ

KONAKLAR YAPTIRDIM DÖŞYEMERDİM
ÜNE FATSA BİR İLÜDÜ DA (NARİNİM) BAŞ COZMECİM

ÜNE FATSA AKASI ÖRDÜ'DA KURULDU
HEKİMOĞLU DERDİM (NARİNİM) O DA KURULDU

BE NİM AS LI MA
HE Kİ HOĞ LU

Hekimoğlu Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

HEKİMOĞLU

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

1 1 1 1 3 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 2 4

He kim oğ lu der ler be nim as lı ma

2 2 2 2 2 1 1 1 1 1 3 1 1 1 3 1 3 1 3 1 1

ay na lı mar tin yaptır dım da na ri nim ken di nes li me

Hekimoğlu Derler Benim Aslıma

Aynalı Martin Yaptırdım Da (Narinim) Kendi Neslime.

Hekim Oğlu Derler Bir Küçük Uşak,

Bir Omuzdan Bir Omuza (Narinim) On Arma Fişek.

Konaklar Yaptırdım Mermer Direkli,

Hekimoğlu Dediğin De (Narinim) Aslan Yürekli.

Konaklar Yaptırdım Döşetemedim,

Ünye Fatsa Bir Oldu Da(Narinim) Baş Edemedim.

Ünye Fatsa Arası Ordu'da Kuruldu,

Hekimoğlu Dediğin (Narinim) O Da Vuruldu.

On İkinci Ders Saati “Drama Köprüsünden Gece Mi Geçtin (Debreli Hasan)” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Trakya yöresine ait 5/8’lik (2+3) aksak usuldeki “Drama Köprüsünden Gece mi Geçtin (Debreli Hasan)” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Trakya bölgesi hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, öncelikle eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Trakya Bölgesi Türkiye'nin en batısında ve Avrupa Birliği ülkelerinden, Bulgaristan ve Yunanistan sınırında yer alan TR21 Trakya Bölgesi; Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinden oluşmaktadır. Türkiye ile Avrupa arasındaki karayolu geçişlerinin bulunmasının yanı sıra. Bölge halkının büyük bir kesiminin Balkan Ülkeleri'nden göçerek Bölgeye yerleşen insanlardan oluşması, Trakya Bölgesi'nin sadece fiziki değil, kültürel ve sosyal bir geçiş noktası olmasını sağlamıştır. (https://www.trakyaka.org.tr/content-187-trakya_bolgesi.html)

Trakya Bölgesi Haritası.

Türkünün Hikâyesi;

Debreli Hasan, Drama'da yetişmiş “Debreli” namıyla mübadele öncesi dönemde Drama-Serez-Sarısaban bölgelerinde faaliyet göstermiş bir halk kahramanı eşkıyadır. Drama köprüsünü, o devrin haksızlıkla para kazanan halkı ezen zenginlerinden aldığı haraçla yaptırmıştır. Debreli Hasan'ın yaşadığı dönem kesinlikle bilinmemekle beraber Çakırcalı Efe ile çağdaş olduğu görüşleri, hatta atıştıklarına dair hikâyeler onun 1870-1920 yılları arasında Makedonya dağlarında egemen olduğunu göstermektedir. Bu konuda halk arasında söylenen menkıbeye

göre; Selanikli Yahudi bir tüccar ticaret için İzmir'e gidecektir. "Eğer bu civar dağlarda hükümrân olan Debreli'den geçsen, Ege dağlarında Çakırcalı'dan geçemezsin" denir, kendisine. Nitekim de öyle olur. Debreli' nin çetesinde pek çok kişi yoktur. Bilinen Kara kedi namıyla bir tek kızanı olduğudur. Halka onu sevdiren eşkıya kişiliğinin en ustun tarafı ise fakirlere yardım etmesi, bilhassa birbirini seven yoksul gençleri evlendirmesidir. Bu konuda söyle bir menkıbe de vardır. "Evlenmek niyetinde olan dağlı bir genç, tek danasını almış, işkece pazarına inmektedir. Yolu, Debreli Hasan tarafından kesilir. Delikanlının evlenmek için parası olmadığını anlayınca Debreli kendisine düğün için yetecek parayı verir ve ayrıca danasını satmamasını salık verip uğurlar." Makedon dağlarının Debreli'si sonunda padişah affına uğrar veya söylentiye göre mübadelede güvenlik güçlerinin elinden kaçmayı başarır ve Türkiye'ye göç eder. Kısacası Rumeli Türklerinin gönlüne yerleşmiştir efsanesiyle Debreli Hasan.(https://www.turkuler.com/hikâyeler/turku-hikâyeleri_drama_koprusu_bre_hasan.html)

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 5/8 (2+3)

Türkünün Yöresi: Trakya

Türkünün kaynak kişisi: Arif Şentürk

Türkünün derleyeni: TRT Müzik Dairesi

Türkünün TRT repertuar numarası:1987

Drama Köprüsünü Gecemi Geçtin Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan Drama Köprüsünü Gecemi Geçtin türküsünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

DRAMA KÖPRÜSÜNÜ GEÇEM GECİM
[3/4 - 3]

H LE Sİ H DRA HA
MAH PU ŞAH ÇA BTE HA SAN MA MI
PU PU Sİ H

— 1 —

DRAMA KÖPRÜSÜNÜ | BRE NASAN | BİRİN GEÇİM NASAN
BİRİ SİNGİRİYİ : : : | DİNEDEN KİTİ
AĞAÇI BAKIYAN : : : | HASTI VAĞGECİM NASAN
Böylece : : : | AI HASTI NI DEŞİRE : : : NASAN DAĞLAR HİLEŞİ
[DRAMA KÖPRÜSÜNÜ | BRE NASAN | NASAN YÜRÜŞÜN

— 2 —

DRAMA KÖPRÜSÜ | BRE NASAN | DAVAN GEÇMEZ NASAN
SÖZÜKTÜR SULAR : : : | BİR TAS KÖLMEZ
AĞAÇI BAKILIR : : : | YARDAN BEÇİLMİZ NASAN
Böylece

Drama Köprüsünü Gecemi Geçtin Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası

DRAMA KÖPRÜSÜNÜ GECEMİ GEÇTİN

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

1 1 1 1 1 1 1 1 1 4 1 1 3 1 1 1 1 1 2 4 1 1 1 1 1

Dra ma köp rü sü bre ha san ge ce mi ge ç

1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 2 4 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

ti n ha san ge ce mi ge ç ti n

3 1 1 3 1 1 1 3 1 0 0 1 1 0 3 0 1 2 2 1 1 3 1 0

e ce l şer be ti ni bre ha san öl me den iç

0

tin

Drama köprüsü Hasan dardır geçilmez
Soğuktur suları Hasan bir tas içilmez
At martinini Debreli Hasan dağlar inlesin
Drama mahpusunda Hasan Karakedi dinlesin

Mezar taşlarını Hasan koyun mu sandın
Adam öldürmeyi Hasan oyun mu sandın
At martinini Debreli Hasan dağlar inlesin
Drama mahpusunda Hasan dostlar dinlesin

Drama köprüsü Hasan dardır daracak
Çok istemem Yanko Çorbacı bin beş yüz liracak
At martinini Debreli Hasan dağlar inlesin
Drama mahpusunda Hasan Karakedi dinlesin

Drama köprüsünü Hasan gece mi geçtin
Ecel şerbetini Hasan ölmeden mi içtin
At martinini Debreli Hasan dağlar inlesin
Drama mahpusunda Hasan dostlar dinlesin

On Üçüncü Ders Saati “Beni Hor Görme Gardaşım” Türküsünün Künye Bilgileri Âşık Veysel Hakkında Bilgi Verilmesi TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Sivas-Şarkışla yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “Beni Hor Görme Gardaşım” türküsünün künye bilgileri ve Sivas İli hakkında öğrencilere bilgi verilmiştir. Türk halk müziğinin önemli ozanlarından Âşık Veysel ve Âşıklık geleneği hakkında kısa bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Sivas İli Hakkında Bilgi;

Sivas İç Anadolu'nun doğusunda yer alan, Anadolu'daki tarihi İpek Yolu güzergâhlarının kesiştiği bir yerde konumlanmış ve ünlü Kral Yolunun da geçtiği büyük bir ilimizdir. Sivas tarihi zenginlikleri, doğal güzellikleri, kaplıcaları ile turistlere ilginç tatil olanakları sunmaktadır. İç Anadolu'nun yüksek platoları üzerinde başlayan ve doğuya doğru yükselen il alanı; kuzey, doğu ve güneydoğuda dağlık ve sarp bir kesimle son bulmaktadır(<https://www.sivas.gov.tr/ilimiz-hakkinda-genel-bilgiler>).

Sivas Çifte Minareli Medrese.

Âşıklık Geleneği;

Anadolu'nun kültürel belleğinin yanı sıra kültürel çeşitlilik ve zenginliğinin de önemli bir ifadesi olan Âşıklık geleneği; yüzyılların deneyimlerinden süzülerek biçimlenmiş, şiiri, müziği ve hikâye anlatımını içeren çok yönlü bir sanattır. Kendine özgü geleneği ve icrası olan âşıklık geleneğinin en önemli niteliği, döneminin yaşayış ve hayata bakış tarzını, etik ve estetik değerlerini yansıtarak geniş halk kitlelerine hitap edebilmesidir (<https://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,50992/asiklik-gelenegi.html>).

Âşık Veysel Şatıroğlu; 1894 yılında Sivas ilimizin Sarkışla ilçesinin Sivrialan köyünde dünyaya gelen, küçük denilebilecek yaşta iki gözünü de kaybeden, kırk yaşından sonra "dili çözülen", Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün beğenisini kazanan, 1965 yılında Türk diline yaptığı hizmetlerden dolayı Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kendisiyle ilgili özel kanun çıkarılan Âşık Veysel Şatıroğlu, yirminci yüzyılda yetişen en büyük saz şairlerimizdendir. O, sadece bir âşık değil, aynı zamanda esprileriyle, hikâyeleriyle Türk insanının kalbinde taht kuran büyük bir saz şairidir. Yaşadığı dönemde ve günümüzde "Türküm" demekten çekinen birçok kişiye cevap verircesine, "Türküz, türkü çağırırız" diyebilen saz şairimiz yine Âşık Veysel'dir. Karacaoğlan'dan sonra hakkında en çok kitap yayımlanan ve makale yazılan, şiirleri Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar her yerde bilinen Âşık Veysel, sadece Sivaslıların değil, Türkiye'nin, hatta Türk dünyasının şairidir (Alptekin, 2007: 280).

Âşık Veysel.

Beni Hor Görme Gardaşım Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 3064
İNCELEME TARİHİ :

YÖRESİ
SİVAS - ŞARHİŞLA

KİMDEN ALINDIĞI
AŞIK VEysel ŞATIROĞLU
SÜRESİ :

BENİ HOR GÖRME GARDAŞIM

DERLEVEN
TRT MÜZİK D.İ. BŞK.
TMM. MD. UĞU .

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
ALİ CANLI

(Saz

BE Nİ HOR GÖR MEGAR DA ŞİM BE Nİ HOR GÖ_ R MEGAR DA ŞİM

SE NAL TIN SIN BEN TÜRÇMÜ YUM AY NI YAR DAN VA ROL MU ŞUZ SEN GÜ MÜŞ SÜN BEN SA _Ç MI YİM

(Saz

NE VA Rİ SE SEN DE BEN DE NE VA Rİ SE SEN DE BEN DE AY NI VAR U_ K HER BE DEN DE

(Saz

YA RIN MEZA RA Gİ REN DE SEN TÖK SUN DA BE NAÇ MI YİM

Kİ Mİ MOL LA Kİ Mİ DER Vİ _ Ş

Kİ Mİ MOL LA Kİ Mİ DER VİS ALLAH Bİ ZE NE LER VER MİŞ Kİ Mİ A Rİ Çİ ÇEK DER MİŞ

(Saz

SEN BAL SİN DA BEN ÇEC MI YİM

TOPRAK TNDİR CUM LE BE DEN TOPRAK TNDİR CUM LE BE DEN

BEN' HOK GÖRME GARDASIM
[Sözine -3-]

NEP SİNGİ İ, DÖR OL ME İNEN DÖYLE EĞİŞİMSİZ DÖ DÖN SENİN İMŞİSİN BE NİLCİ Nİ YUM
TANİ A TA VEYSİ A ŞİR TANİ A TA VEYSİ A ŞİR TOPRAK TA NOLDUKAN DA ŞİR
AYNI YOLCU YÜZ YOL DA ŞİR SENİN OL SAN BENİLCİ Nİ YUM

-1-
BEN' HOK GÖRME GARDASIM
SEN A.TİNSİN BEN İYİCİ MUYUM
AYNI YOLDAN YARDIMUSUZ
SEN GİMÜŞSÜN BEN ŞİCİ MİYİN

-2-
KİMİ MÖLLA KİMİ DİRİŞİ
A.TAN BİZE NERLİR YERİMİŞ
KİMİ ARI ÇİCEN İYERİMİŞ
SEN BALSIN DA BEN ÇİCİMİYİN

-3-
NE YANISA SENDE BENRE
AYNI YERLİN HER BİRİNDE
YATIN MEZARA DİRENDE
SEN İYERİSİN BEN ACİ MİYİN

-4-
TOPRAKTANDIR CÜMLE BİRİN
NEFSİNİ ÖLDÜR ÖLMEDEN
BÖYLE ENREYİMS YARADAN
SEN KALEMSİN BEN İYERİMİYİN

-5-
TANİTA VEYSİ A ŞİR
TOPRAKTAN ÖLDÜK GARDASIM
AYNI YOLCUYUZ YOLDAŞIM
SEN YÖLCÜSÜN BEN ÇİCİMİYİN

Beni Hor Görme Gardaşım Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Beni Hor Görme Gardaşım

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

The musical score is presented in five systems, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The rhythm is indicated by a series of down (↓) and up (↑) arrows above the notes. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, 3, and 0 (representing the open string). The score includes a double bar line with repeat dots at the end of the fifth system.

System 1:
 ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
 1 3 3 1 3 1 3 1 0 0 0 3 1 1 1 1 1 1 3 0 0 0

System 2:
 ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
 1 3 3 1 3 1 3 1 0 0 0 3 1 1 1 1 1 1 3 0 0 0

System 3:
 ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑
 1 2 2 1 2 1 1 1 1 1 2 2 1 2 1 1 1 1
 Be ni hor gör me gar da şım be ni hor gör me gar da şım

System 4:
 ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑
 1 3 3 3 1 1 3 1 1 1 3 1 1 3 3 1 3 0 3 1 0 0 0
 sen al tın san ben tunç mu yum ay nı var dan var ol mu şuz

System 5:
 ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑
 3 1 1 1 1 1 1 3 0 0 0 3 1 1 1 1 1 3 0 0 0
 sen gü müş sün ben sac mı yım

Beni Hor Görme Gardaşım
Sen Altınsın Ben Tunç Muyum
Aynı Vardan Var Olmuşuz
Sen Gümüşsün Ben Saç Mıyım

Ne Var İse Sende Bende
Aynı Varlık Her Bedende
Yarın Mezara Girende
Sen Toksun Da Ben Aç Mıyım

Kimi Molla Kimi Derviş
Allah Bize Neler Vermiş
Kimi Arı Çiçek Dermiş
Sen Balsın Da Ben Cec Mıyım

Topraktandır Cümle Beden
Nefsini Öldür Ölmeden
Böyle Emretmiş Yaradan
Sen Kalemsin Ben Uç Muyum

Tabiata Veysel Âşık
Topraktan Olduk Kardaşık
Aynı Yolcuyuz Yoldaşık
Sen Yolcusun Ben Bacmıyım

On Dördüncü Ders Saati “Burçak Tarlası” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Tokat-Sivas yöresine ait 2/4'lük ana usuldeki “Burçak Tarlası” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Tokat ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Tokat ili Hakkında Bilgi;

Tokat; Yeşilirmak havzasının bereketli toprakları üzerinde kurulmuş olmasının verdiği avantajla 6000 yıllık tarihi boyunca önemli bir ticaret ve kültür merkezi olmuş, 14 Devleti ve birçok beyliği içerisinde barındırmış, önemli bir Anadolu şehridir. Hatti, Hitit, Frig, Roma, Bizans, Danişmendi, İlhanlı, Selçuklu ve Osmanlı Dönemine kadar gelişen süreç içerisinde tarihin her dönemine ait eserleri Tokat'ın her bölgesinde bulabilmek mümkündür. Bu yönüyle Tokat bir açık hava müzesi konumundadır (<https://www.tokat.gov.tr/tokat>).

Tokat Kalesi.

Türkünün Hikâyesi;

Niksar köylerinden birinden bir genç askere çağrılır, İstanbul'a sevk edilir. Niksarlı genç, sıhhatli, yanık tenli, uzun kirpikli bir Anadolu çocuğudur. İstanbul'da

hafta iznini geçirdiği sıralarda, genç bir kızla karşılaşır, kızın da ilgisini çeker. Zeki Niksarlı genç, kızın hem kendisini sevdiğini hem de zengin olduğunu hemen anlar. Konuşmalar ilerledikçe kendisinin de zengin olduğunu, çiftliklerinin, sürülerinin, arazilerinin olduğunu mütevazı bir şekilde dile getirir. Gel zaman git zaman, iki gönül birleşir. Kız, zengin babasını ikna ederek delikanlı ile beraber, zengin ümitler ve yaldızlı hülyalarla uzun bir yolculuktan sonra Tokat'a, oradan da Niksar' a varırlar. Yolda delikanlı, yalanlarına devam eder. Ancak zengin kız, duvarı tezekli, iki gözlü, toprak bir evin karanlık odasına gelince gerçeğin sert ve acımasız yüzüyle karşılaşır. Ama gönül vermiştir delikanlıya, sevmiştir. Evliliğine karşı çıkan babasının, ne de olsa sözünü kırmıştır. Geri dönmek olmaz. Köyde boş durmak olur mu? Toprak kendine gönül veren, üzerine eken insanlara meyvesini verir. Gelin hanımın da çalışması lazımdır. İlk olarak kaynanası ve görüncesi ile birlikte tarlaya gider. Artık onun için yeni bir hayat vardır. Bu hayatı sözlere dökülür ve türkü olup dilden dile dolaşır (Acunsal, 1947: 117).

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 2/4

Türkünün Yöresi: Tokat ve Sivas

Türkünün kaynak kişisi: Muzaffer Sarısözen

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası: 791

Not: Türkü yeniden yazılırken bağlama/saz'da Re perdesi karar sesi olacak şekilde transpoze edilmiştir.

Burçak Tarlası Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi Re olan Burçak Tarlası türküsünün ses genişliği 7'li aralık olarak ifade edilebilir.

Burçak Tarlası Türküsünün TRT Repertuarındaki Nota

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TRT REPERTUAR SIRA NO: 79
İNCELEME TARİHİ: 6. 10. 1974

ÖZLEME
MUZAFFER SARISOZEN

YÜRÜŞÜ
FORAT VE SIVAK

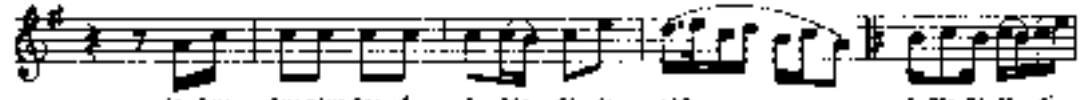
GERİLEME TARİHİ
14. 11. 1967

SİMDEN ALINDIĞI
M. SARISOZEN

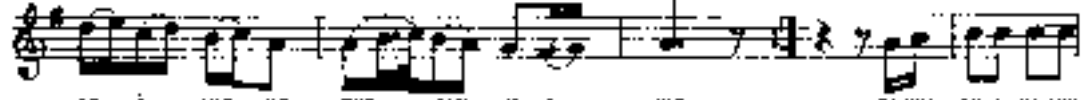
BURÇAK TARLASI
(Sabahları kalktım ki)

HÖYAYE ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

SÜREŞİ:

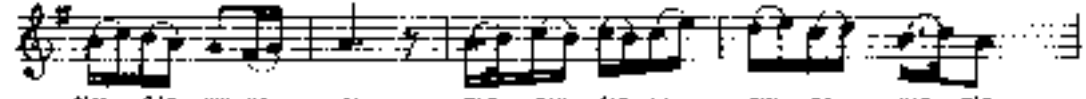
SA BAH DANI FAK DİM İ E ZEN SE Sİ YAP E ZEN DE SE Sİ
SA BAH DANI M DİM DA SÜ TÖ Pİ SİM DİM Sİ TUN ÖR KÜ PÜ
E Lİ Hİ SAL LA DİM DEĞ Dİ Nİ NE NE Nİ Tİ ZA RÖY

DE GÜ YAR YAR BUR ÇAK YA S VAR BA NIN SU A LA HİN
ŞÜ MÜ YAN YAN YE NE ÇAK FA SİM DİM BURÇAK TAR LA SİN DA
LE DİM YAN YAN BUR ÇAK E KE NE Nİ Tİ Hİ KAY NA NA

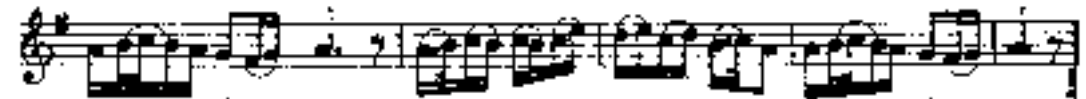
KAÇ TAR LA S YAP A MAH DA KIZ LAN NE ZÖ MÜ MÜS
AY LUN SA SİN DİM
Dİ RÜN Ü KE NE

BÜY ÇAK YUL MA Sİ BİR ÇAK TAR LA SİN DA YAR YAR

DE LİM Dİ MA Sİ Çİ DİR NE Mİ Sİ Nİ YAP YAR

GA HAR DA Eİ DE MİM Vİ Hİ MA Sİ PA YAP YAR Pİ MAH ÇA Sİ DE MİM

1- SABAHDA KALKTIYMI EZEN SESİ VAR
EZEN DE SESİ DEYİL VAR VAR BURÇAK YASI VAR
BİRİN ŞU ADAMIN KAÇ TARLASI VAR

— Beğeni —

AMAH DA KIZLAN NE ZORUMUS BURÇAK YOLMASI
BURÇAK TARLASINDA YAR YAR DEĞİL DİM MİSİ
GÖDİRME PİSİN VAR YAR GAYLAR DA GÖDİRİM
EVİNİ BAŞINA VAR VAR YIKILIR DA BİDERİM

2- SABAHDA KALKTIYMI DA SÜRÜ PİSİRDİM
SÜTÜN DE KİMLİĞİMİ VAR VAR YERPE TAŞINDIM
BURÇAK TARLASI HAVA AKLİM SAĞINDIM

— Beğeni —

3- ELİMİ SALLADIM DEYDİ ÖRENE
İNTİZAR EYLEDİM VAR VAR BURÇAK ERENE
İLÂHİ KAYNAĞINA BİRÜN TÖKEME

— Beğeni —

Burçak Tarlası Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Burçak Tarlası

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 1 1 3 1 1 3 1 1 1 1 3 1 1 1 3 3 3 3 3 3

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 3 3 1 1 3 1 1

sa bah tan kalk tım da e zan se si va r

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 1 1 3 1 1 1 3 3 3 3 3 3 3 3

e zan se si de ğil yar yar bur çak ya sı var

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 3 3 1 1 3 1 1

ba kın şu a da mı n kaç tar la sı va r

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 1 1 3 1 1 1 3 3 3 3 3 3 3 3

a man da kız lar nez zor u muş bur çak yol ma sı

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 1 3 3 1 1 3 1 1 1 1 3 1 1 1 3 3 3 3 3 3 3 3

bur çak tar la sın da yar yar gel lin ol mas sı

SON

Sabahtan kalktım da ezan sesi var,
 Ezan sesi değil yar yar, burçak yası var.
 Bakın şu deyyusa kaç tarlası var.

Aman da kızlar ne zor imiş burçak yolması
 Burçak tarlasında yar yar gelin olması.
 Eğdirme fesini yar yar, kalkar giderim
 Evini başına yar yar yıkar da giderim.

Elimi salladım değdi dikene
 İntizar eyledim yar yar, burçak ekene.
 İlahi kaynana, ömrün tükene.

Aman da kızlar ne zor imiş burçak yolması
 Burçak tarlasında yar yar gelin olması.
 Eğdirme fesini yar yar, kalkar giderim
 Evini başına yar yar yıkar da giderim.

Sabahtan kalktım da sütü pişirdim
 Sütün kaymağını yar yar, yere taşırdım
 Burçak tarlasında aklım şaşırdım

Aman da kızlar ne zor imiş burçak yolması
 Burçak tarlasında yar yar gelin olması.
 Eğdirme fesini yar yar, kalkar giderim
 Evini başına yar yar yıkar da giderim.

On Beşinci Ders Saati “Bitlis’te Beş Minare” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Bitlis yöresine ait 6/4'lük ana usuldeki “Bitlis’te Beş Minare” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Bitlis ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Bitlis İli Hakkında Bilgi;

Havası, suyu, dağları, kışın beyaz yazın, yemyeşil görüntüsü ile adeta bir yeryüzü cennetini andıran Bitlis Türkiye'nin en büyük yanardağı olan eşsiz doğa harikası Nemrut Dağı ve Krater Gölü, Tatvan, Ahlat, Adilcevaz ilçelerimizin bir hilal şeklinde kucakladı, uçsuz bucaksız görüntüsü ile Van Gölü, Süphan Dağı, Beş Minare'si Şifalı Suları ve misafirperver insanı ile tarih ve doğanın kucaklaşmasını en güzel şekilde sergileyen şirin bir ilimizdir. Bu potansiyeli ile Bitlis, ülkenin batı ve Akdeniz sahillerine sıkışmış turizmine hem doğuda açılmış bir pencere hem de sahip olduğu zenginliklere üzerine düşeni yapmaya hazır ve keşfedilmeyi bekleyen turizm cennetidir.

(<https://www.bitliskulturturizm.gov.tr/Eklenti/6657,bitlistanitimbrosurupdf.pdf?0>)

Nemrut Dağı

Türkünün hikâyesi;

Bitlis birinci dünya savaşından önce nüfusu 30000'dir lakin savaş çıkınca halk göç eder ve nüfus 3000'e düşer.

Rus işgali sırasında Bitlis, bir harabe şehir görüntüsü alır. Düşmanın çekilmesinden sonra savaş esnasında Bitlis'ten kaçan bir baba ve oğul, Bitlis'e dönmek üzere yola çıkarak şehre hâkim konumdaki "Dideban Dağı" eteğine varırlar.

Baba, şehirde canlı kalıp kalmadığını öğrenmek için oğlunu şehre gönderir. Bir süre sonra oğul geri döner ve uzaktan babasına şöyle seslenir:

- "Şehirde yaşama dair hiçbir iz yok, sadece beş tane minare ayakta kalmış."

Bunu duyan baba yıkılır, diz çöker ve şöyle bir ağıt yakarak oğlunu yanına çağırır; Bitlis'te beş minare, beri gel oğlan beri gel. Yüreğim dolu yâre, beri gel oğlan beri gel. Bu ağıt zamanla türkü ve manilere konu olarak günümüze kadar gelir. (Nazmi Zülfikar Bitlis) (<https://www.turkudostlari.net/hikâye.asp?turku=236>)

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 6/4

Türkünün Yöresi: Bitlis

Türkünün kaynak kişisi: Nazmi Zülfikar

Türkünün derleyeni: Nazmi Zülfikar

Türkünün TRT repertuar numarası: 2226

Bitlis'te Beş Minare Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar Sesi La olan Bitlis'te Beş Minare türküsünün ses genişliği 5'li aralık olarak ifade edilebilir.

Bitlis'te Beş Minare Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Bitliste Beş Minare

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

0 0 2 1 2 2 1 2 1 3 1 1 3 1 1 3 1 1 2 5 2 1 2

Bit lis te beş mi na re be ri gel oğ lan be ri gel

↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 0 2 1 2 2 5 1 2 1 5 5 0 0 2 1 2 1 5 5 1

ci ge rim do lu ya re be ri gel ca nan

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

5 0 0 0 0 0 0 0 0 2 1 2 2 1 2 1 3 1

be ri gel is ter rim ya nan ge lem

↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓

1 3 1 1 3 1 1 2 5 2 1 2 0 0 2 1 2

be ri gel oğ lan ber ri gel ce him de

↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

2 5 1 2 1 5 5 0 0 2 1 2 1 5 5 1 5 0 0 0 0 0 0

yok beş pa ra be ri gel oğ lan be ri gel

Tüfeğim Dolu Saçma (Beri Gel Oğlan Beri Gel),
 Güzelim Benden Kaçma (Beri Gel Oğlan Beri Gel),
 Doksan Dokuz Yaram Var (Beri Gel Oğlan Beri Gel),
 Bir Yara Da Sen Açma (Beri Gel Oğlan Beri Gel).

On Altıncı Ders Saati “Atabarı” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Artvin yöresine ait 12/8’lik aksak usuldeki “Atabarı” türküsünün hikâyesi, oynanışı, künye bilgileri ve Artvin ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin TRT notasının (orijinal notaya parmak ve tel numaraları eklenmiş hali ile) deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Artvin İli Hakkında Bilgi;

Artvin’de doğa ile girişilen mücadele her zaman için zor olmuştur. Yöre insanı mücadeleci, çevik, çalışkan ve içten bir karakter taşır. Bununla birlikte Artvin, stratejik konumu itibarı ile de kültür sirkülasyonunun yaşandığı bir ildir. Artvin’de yöresel müzikler icra edilirken, Akordeon, Tulum, Davul, Zurna, Bağlama/saz, Kemençe ve Mey kullanılmaktadır.

(<https://www.artvinkulturturizm.gov.tr/TR,55850/.html>)

Artvin Yayla Evleri.

Türkünün Hikâyesi;

Artvin İli Eski Halkevi Başkanı Ali Osman ÇAĞAL’ın anlattığına göre; 1937 yılında Türkiye çapında Halkevleri arası folklor yarışması yapılıyor ve yapılan bu

yarışmada Artvin folklor ekibi 1'nci olup Balkan Oyun Festivaline katılmaya hak kazanıyor ve aynı yılda İstanbul'da düzenlenen Balkan Oyun Festivaline gidiyor.

Resimdeki kravatlı olan şahıs folklor ekibini yarışmalara götüren öğretmen Kadir ÇAĞAL'dır. Resimdeki diğer erkekler o zamanlar Artvin İli Bakırköy köyünde bulunan (Kuarshan) Bakır Fabrikası'nda çalışan yerlilerdir. Bayanlarsa aynı fabrikada çalışanların kızlarıdır. Bu folklor ekibinin bütün masraflarını Kuarshan Bakır Fabrikası üstlenmiştir.

Artvin folklor ekibi Balkan birincisi olduktan sonra Artvin İli Vezirköy Köyü'nden olan Ali Rıza Paşa'nın yalısına gidiyorlar. O zaman müteveffâ Paşanın hanımı sağ olup, adı geçen yalı aynı zamanda Atatürk'ün yalısına da çok yakın bir yerdedir.

Bizim ekip o zaman Artvin barını oynarken Atatürk'ün yaverleri kapıdan içeri girince Atatürk rahatsız olmuştur zannıyla oyunu durduruyorlar. Fakat peşisıra kapıda Atatürk'ü görünce onun "Devam edin!" komutuyla oyunlarına devam ediyorlar. Bu arada Atatürk onları seyrederken kahve içiyor. İkinci defa oynarlarken onlara bu kez Atatürk de iştirak ediyor. Yalnız bu sefer çalgıcı ve kızlar Artvin barını şimdiki şekliyle "Atabarı" olarak söylemek suretiyle oynuyorlar. Kızlar Atatürk'ün adını vererek ona ithaf ettikleri bu oyunu 3. kez de söylüyorlar ve nihayetinde geç saatlerde oyun bitiyor ve dağılıyorlar.

Bizimkiler o gece merhum Ali Rıza Paşa'nın hanımının oturduğu yalıda kalıyorlar, fakat sevinç ve şaşkınlıklarından sabaha kadar uyuyamıyorlar. Sabahleyin gemiye binerek 2-3 güne Artvin'e geliyorlar. Geldiklerinde bu olayı anlatıyorlar. Bunun üzerine Encümen kararı alınıyor. Ayrıca bu karar Halkevindeki karar defterine de kaydediliyor. Sonra Valilikten Artvin Barı'nın isminin "Atabarı" olarak değiştirilmesi için telgraf çekerek Atatürk'ten müsaade istiyorlar. Müsaade geldikten sonra da ismi "Atabarı" oluyor. 10 Kasım 1938'de Atatürk öldüğü vakit 1940'a kadar Atabarı oyunu oynanmıyor, sadece sözleri söyleniyor. Sözleri bittikten sonra Atatürk'e dualar ediliyor. 1940 yılı 7 Mart Bayramı'nda Atatürk'ün eski heykelinin karşısında söylenmekle beraber tekrar oynanıyor.

Oyunda sayı sınırı olmayıp, kız-erkek-karma veya yalnız kız, yalnız erkek olarak da oynanır. Oyun, sağ yay üzerinde Yârim daire, başlangıç ve bitişte düz çizgi halinde oynamaktadır. Oyun, günümüze kadar geleneksel formları içerisinde sergilenmiştir (Azizağaoğlu, 1973).

Atabarı Oyunu.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 12/8

Türkünün Yöresi: Artvin

Türkünün kaynak kişisi: Artvin Ekibi

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası:139

Atabarı Türküsünün Ses Genişliği Sahası

Karar Sesi La olan Atabarı türküsünün ses genişliği 5'li aralık olarak ifade edilebilir.

Atabarı Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ TAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA NO 139
İNCELEME TARİHİ : 22.2.1978

YÖRESİ
ARTVIN

KİMDEN ALINDIĞI
ARTVIN EKİBİ

SÜRESİ:

DERLEYEN
MUZAFFER SARISOZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
MUZAFFER SARISOZEN

AT A B A R

Bahçası Var Bağı Var
Ayvası Var Narı Var
Atamızdan Yedigâr
Bizde Atabarı Var

Uzun Uzun Kamışlar
Ucuni Budamışlar
Benim Ela Gözlümü
Askere Yollamışlar

Ben Bir Uzun Kamışım
Yoluna Dikilmişim
İster Al İster Alma
Arnuva Yazılmışım

Buray Baba Evidur
Tahtaları Kevidur
Çalın Vurun Oynayın
Burası Düğün Yeridir

Atabarı Türküsünün Yeniden Yazılmış Notaları.

ATA BAR

Nota Yazımı Levant özer

Bahçası Var Bağı Var
Ayvası Var Narı Var
Atamızdan Yadigâr
Bizde Atabarı Var

Uzun Uzun Kamışlar
Ucuni Budamışlar
Benim Ela Gözlümü
Askere Yollamışlar

Ben Bir Uzun Kamışım
Yoluna Dikilmişim
İster Al İster Alma
Arnuva Yazılmışım

Buray Baba Evidur
Tahtaları Kevidur
Çalın Vurun Oynayın
Burası Düğün Yeridir

On Yedinci Ders Saati “Çayda Çıra Yanıyor” Türküsünün Hikâyesi Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Çayda Çıra Oyunu Hakkında Bilgi

Elâzığ yöresine ait 10/8’lik aksak usuldeki “Çayda Çıra Yanıyor” türküsünün hikâyesi, türkünün oyunu, künye bilgileri ve Elâzığ ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Elâzığ İli Hakkında Bilgi;

Elâzığ ili Doğu Anadolu Bölgesinin güneybatısında, Yukarı Fırat Bölümünde yer almaktadır. Elâzığ, tarihi eserleri, doğal güzellikleri, son derece gelişmiş ulaşımı, haberleşme imkânları, sağlık merkezleri, ülkemizin önemli barajları arasında yer alan Keban Barajıyla, Hazar Gölüyle, doğa harikası Buzluk Mağarasıyla, dini turizm açısından önem taşıyan türbeleriyle, Sağlık ve kaplıca turizmine uygun kaplıcalarıyla ve zengin folkloruyla, Türkiye'nin Turizm Sektörüne katkıda bulunabilen Doğu Anadolu'nun gelişen en büyük şehirlerinden biridir.

(<https://www.elazig.bel.tr/icerik.php?id=214>)

Elâzığ-Harpur Kalesi.

Elâzığ halkoyunlarının incisi çayda çıra oyunu elde tabaklar ve tabaklara konan mumlarla karanlık bir mekânda başlanarak oynanır. Elâzığ'ın ulusal ve uluslararası tanıtımında büyük rolü ve adeta simgesi olan bu halkoyununun doğuşu hakkında çeşitli efsaneler anlatılır. Bu efsanelerden en yaygını şöyledir: Uluovayı ortadan ayıran Harıngit çayının kıyısında kurulu bir köyde düğün vardır. Bu köyün ileri gelenlerinden birinin oğlu evlenmektedir. Yenilir, içilir, günlerce eğlenilir. Artık düğünün son gecesidir. Eğlence olanca coşkusu ve güzelliği ile devam etmektedir. Aniden ay tutulur. Bu olay pek hayra yorumlanmaz. Düğüne katılanlar bunu uğursuzluk olarak yorumlarlar. Davetliler tedirgin olur. Düğünün neşesi kaçar, coşkusu donar.

Damadın annesi Pembe Hatun bu duruma çok üzülür. Ne kadar mum varsa köyde toplatır, tabaklara dizer ve orada bulunanların ellerine tutuşturur. Kendisi de başa geçerek mumların ışığında oynamaya başlar. Çalgıcılar hemen bu oyuna uygun bir müzik bulurlar. Davetliler coşar, eğlence devam eder. Böylece çayda çıra oyunu ve melodisi doğar.(<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/elazig/kulturatlasi/cayda-cira-efsanesi>)

Çayda Çıra Türküsünün Oynanış Şekli;

Oyun kendine has bir müzik eşliğinde ve manilerle oynanmaktadır. Oyuna başlarken şu mâni söylenir: "Yansın şamdanlarda mum, olsun ergenler sıra. İnsin davula tokmak, başlasın Çayda Çıra." Mâni ardından oyunu oynayacak olan ekip alana giriş yapar. Girişin ardından çember oluşturularak oyun başlar. Çemberin oluşturulması ardından kızlar orta alana geçerek çömelir. Her erkek, eşinin etrafında bir tur döner. Ardından yeniden çember oluşturulur ve sonrasında düz bir çizgi oluşturana kadar dönülür.

Düz çizgi oluşturulması ardından ileri 8 adım gelinir ve eğilerek şamdanlar yere bırakılır. Şamdanların bırakılması ardından çayda çıra oyununa has bir türkü söylenir. Türkü ardından yeniden şamdanlar alınır ve meydan terk edilir. (<https://elazigkulturturizm.gov.tr/TR,58545/halk-oyunlari.html>)

Çayda Çıra Oyunu.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 10/8

Türkünün Yöresi: Elâzığ

Türkünün kaynak kişisi: Şükrü Tanaydın ve Sıtkı Demirci

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası:470

Çayda Çıra Yanıyor Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi Si olan Çayda Çıra Yanıyor türküsünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Çayda Çıra Yanıyor Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK ÇAIRESİ YAYINLARI

FHM No: 670 - 22.11.1973

FARSA
KAZIĞI

FINDEN ALINDI

GÜZLÜ İZMAYILCI VE GİT. DEMİRCİ

SURE

ÇAYDA ÇIRA YANIYOR

DERLELEN
MUSTAFA SARIBÖZÜK

DERLENE TARİHİ
17/4/1944

DÜZENLEYEN
MUSTAFA SARIBÖZÜK

1542

ÇAY DA ÇI RA
NAR Dİ DA ÇI
YA NAY
TU RAN LAR
MA NİM NE
ME Yİ NA NAY
HA NAY GU ZE
L HA NAY
ME NA Sİ LÜ
M NA NAY
AZ GA TIL DA
RA Nİ YOR
AZ UŞ DI MAR
TI GÜN LAR
HO MİM MA
NAY TI NA NAY
HA NAY GU ZE
L HA NAY
HA NAY GU LÜ
M NA NAY
HA VES TU Rİ
SİR Cİ GÜ M
HA NİM MA MA
RA Sİ MA A
KIL KO FAN
YI NA NAY
HA NAY E Lİ
ZE HA NAY
HA NAY GU LÜ
M NA NAY
ŞH SEL LER U
ŞEY DA LEM KIR

Çayda Çıra Yanıyor Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Çayda Çıra Yanıyor

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 1 3 1 3 1 3 3 1 1 3 1 4 1 1 1 3 1 1 1 1

Çay da çı ra ya nı yor ha nım na nay yı na nay

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

3 1 1 3 1 3 1 0 0 3 1 1 1 3 1 1 3 1 3 1 0 0 3 1 1 1

na nay gü zel na nay na nay gü lüm nanay

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

0 1 1 1 3 1 3 1 3 3 1 1 3 1 4 1 1 1 3 1 1 1

ay da yıl da ya nı yor ha nım na nay n nay

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 3 1 3 1 0 0 3 1 1 1 3 1 1 3 1 3 1 0

na nay gü ze na nay na nay gü lü

↓ ↑ ↓ ↓ ↑

0 3 1 1 1

na nay

Yavaş yürü sevdiğim
Hanım nanay vay nanay
Nanay gülüm nanay
Nanay güzelim nanay

Karşıda oturanlar
Hanım nanay vay nanay
Nanay güzelim nanay
Nanay gülüm nanay

Engeller uyanıyor
Hanım nanay oy nanay
Nanay güzelim nanay
Nanay sevdiğim nanay

Az derdim artıranlar
Hanım nanay vay nanay
Nanay sevdiğim nanay
Nanay güzelim nanay

On Sekizinci Ders Saati “Ah Bir Ataş Ver” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Zeybek Oyunu Hakkında Bilgi

İzmir yöresine ait 9/4'lük aksak usuldeki “Ah Bir Ataş Ver” türküsünün hikâyesi, türkünün oyunu (zeybek), künye bilgileri ve İzmir ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

İzmir İli Hakkında Bilgi;

Türkiye'nin üçüncü büyük kenti olan İzmir; çağdaş ve gelişmiş bir kent olmasının yanı sıra önemli bir kültür, sanat, turizm ve ticaret merkezidir. Ege Denizi, lacivertten turkuaza mavinin tüm renklerine hâkim koyuları ve plajlarıyla bir dantel zarafetinde ilin batı kıyısı boyunca uzanır.

"Güzel İzmir" olarak da adlandırılan İzmir; 8500 yıllık tarihi ile Anadolu Yarımadasının batısında uzun ve dar bir körfezin başlangıcında yer alır. Antik Dönem' in ünlü tarihçisi Herodot, tipik Akdeniz ikliminin yaşandığı kenti binlerce yıl öncesinde; "Onlar kentlerini bizim yeryüzünde bildiğimiz en güzel gökyüzü ve en güzel iklimlerinde kurdular..." ifadesiyle tanımlamıştır.

Şehrin güneyinde yer alan Efes ve kuzeyinde yer alan Bergama, Antik Çağ'ın en büyük ve en ünlü kentleri arasında yer almaktaydı. Tüm İyon kültürünün zenginliklerini bünyesinde barındıran bu kentler yoğun sanatsal, kültürel, ticari ve dini etkinliklerle de adını duyuruyordu. Günümüzde de dünyaca bilinen Efes ve Bergama Antik Kentleri tarih meraklıları için büyüleyici birer çekim merkezidir. (<https://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR,77341/kent-hakkinda.html>)

İzmir Efes Antik Kenti.

Uzun ve yorucu bir seferden dönen Dumlupınar denizaltısı, Nağra Burnu açıklarında İsveç bandıralı Nabuland Şilebi ile çarpıştı. Sessiz, soğuk ve bulanık gece. Başından aldığı şiddetli darbe ile Dumlupınar birkaç saniye içinde sulara gömüldü. Gemideki 81 kişilik mürettebattan sağ kalan 22 kişi, geminin arka bölümündeki torpido dairesine sığındı. Mahsur kalanların su yüzüne fırlattıkları telefon şamandırasıyla gemi ile irtibat sağlandı. Sağ kalan 22 kişiyi kurtarmak için herkes seferber oldu. Bu arada oksijeni idareli kullanmaları için, gereksiz yere konuşmamaları, şarkı türkü söylememeleri ve sigara içmemeleri konusunda uyarılar yapıldı. Ancak saatler süren kurtarma çalışmalarının sonunda, umutların tükendiği anda karanlıkta bekleyen 22 kişiye, her şey yine aynı sözcüklerle anlatıldı; konuşabilirler, türkü söyleyebilirler ve hatta sigara bile içebilirler.

Öleceklerini anlayan mürettebattan bir kişi "Ah bir ataş ver, sigaramı yakayım" deyiverdi. Şamandıradaki telefon hattının öbür ucundan, tüm Türkiye, denizaltıda tevekkülle ölüme yapılan hüzünlü ama başı dik türküyü dinledi. (<https://www.turkudostlari.net/hikâye.asp?turku=49>)

Zeybek oyunu;

Ege denilince akla Zeybek gelir. Mert, cesur, atılgan, mazluma dost, haksızlığa düşman olarak tanınırlar. Türk köylüsünün tipik bir örneğidir. Kurtuluş savaşında gösterdikleri başarılar ünlerine ün katmıştır. Bugün Zeybeklik tarihi bir anı olarak yaşatılmaktadır.

Batı Anadolu'nun hemen hemen her, yerinde "Zeybek" türündeki oyunlar görülür. Afyon, Antalya, Isparta, Burdur, Sakarya çizgisinin batı tarafında kalan illerimizde bu tür oyunun büyük etkileri vardır.

Kadınların oynadığı oyunlara "Kadın Zeybek", erkeklerin oynadığı oyunlara "Erkek Zeybek" denilmektedir. Kadınların oynadığı oyunlar erkeklerin oynadığı oyunlara göre daha yürüktür. Erkek oyunlarının diğer adı da "Ağır Zeybek'tir. Ege'nin birçok yerinde oynanan bu tür oyunların en ağırlarına İzmir, Aydın, Muğla, Manisa illerinde rastlamak mümkündür. Zeybek oyunlarının diğer oyunlara (Bar, Halay, Horon vb.) göre en büyük özelliği tek olarak serbest oynanmasıdır.

Toplu olarak oynanan Zeybek oyunlarında oyuncular arasında müzik ve ritim hariç hiçbir bağ bulunmaz. Oyunu oynayan kişi hiçbir kurala bağlı kalmadan tamamen içinden geldiği gibi oynar. Zeybek oyunları toplu olarak oynandığında, yöresel olarak daire formu kullanılır (<https://www.zeybekoloji.com/zeybek-hakkinda-genel-bilgiler-t22.html>).

Zeybek Oyunu.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:9/4

Türkünün Yöresi: İzmir

Türkünün kaynak kişisi: Çetin Bozalan

Türkünün derleyeni: Durmuş Yazıcıoğlu

Türkünün TRT repertuar numarası:63

Not: Türkünün orijinal notaları sol kararda (Nihavent) yazılmıştır. Ancak çalışma grubu için pozisyonların daha kolay olacağı düşüncesi ile la karar olarak tekrar notaya alınmış ve bu notalar ile öğretilmiştir.

Ah Bir Ataş Ver Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan Ah Bir Ataş Ver türküsünün ses genişliği 9'lu aralık olarak ifade edilebilir.

Ah Bir Ataş Ver Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası

TRT MÜZİK Dairesi Yayınladı
 TRT Müzik Kurumu No: 69
 İnceleme Tarihi: 20.1.1973
 İnceleme Tarihi: 1990
 YGS
 DWT
 Sâzın Adı:
 Çetin Rozalılar
 Sülf. No: 54

DERLEYEN
 CLİMAS YAZICIOĞLU

DÜZLEMİ TARİHİ

BİR ATAŞ VER ÇİGARAMI YAKAYIM

NOTALAYAN
 CLİMAS YAZICIOĞLU

♩

GAZ

AH BİR A TAŞ VER Çİ GA RA NI YA KA YU
 AH YI RA TA B ÇA VUR S NEM KO YUN SU

SEN SU JAH GEL İFEN Bİ YI NA UY CA YIM
 ARI KA DİS LAF İY Kİ LAR CAN J YUN SA

U ZU NO İHR GE M LE İH Çİ FE Çİ
 U ZU NO LUR Gİ M LE Rİ Çİ FE Çİ

U ZU NO LUR GE Mİ LE İH Çİ FE Çİ
 U ZU NO LUR GE Mİ LE Rİ Çİ FE Çİ

ÇA TAL Çİ LUR E FE LE RİN Çİ FE Çİ
 ÇA TAL Çİ LUR E FE LE RİN Çİ FE Çİ

2
BİR ATAŞ VER CİGARAMI YAKAYIM

ÇA TAL O LUN E FE LE NİN YÜ RE Şİ
ÇA TAL O LUN E FE LE NİN YÜ RE Şİ

ŞENKUR

AN BİR ATAŞ VER CİGARAMI YAKAYIM
BEN SALLAH ÇE. İTİN ÇİMLİNE BAKAYIM

LUN O LUN GEMİTİNİ DİREĞİ
ÇA TAL O LUN E FE. FAK Y. REĞİ

AN BİR ATAŞ VER CİGARAMI YAKAYIM
BEN SALLAH ÇE. İTİN ÇİMLİNE BAKAYIM

LUN O LUN GEMİTİNİ DİREĞİ
ÇA TAL O LUN E FE. FAK Y. REĞİ

ATAŞ : Ağac
CİGARA : Sigara
SİNE : Bage, pöze, pöze
ÇA TAL : Çiğdem ağacı

Ah Bir Ataş Ver Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Ah Bir Ataş Ver

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 4 2 1 1 2 0 1 1 1 2 1 1 2 1 3 3 1 2 1 2 1 0 3 0

Ah bir a taş ver cı ga ra mı ya ka yım

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 4 2 1 1 2 0 1 1 1 2 1 1 2 1 3 3 1 2 1 2 1 0 3 0

Sen sal lan gel ben bo yu na ba ka yım

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1

u zun o lur ze mi le rin di re ği

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 4 2 1 1 2 0 1 1 1 2 1 1 2 1 3 3 1 2 1 2 1 0 3 0

ah ça tal o lur efe le rin yü re ği

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 4 2 1 1 2 0 1 1 1 2 1 1 2 1 3 3 1 2 1 2 1 0 3 0

ah ça tal o lur efe le rin yü re ği

Ah vur ataşı gavur sinem ko yansın
Arkadaşlar uykulardan uyanınsın

Uzun olur gemilerin direği
Ah çatal olur efelerin yüreği

On Dokuzuncu Ders Saati “Havada Bulut Yok” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Muş yöresine ait 10/8’lik aksak usuldeki “Havada Bulut Yok” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Muş ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Muş İli Hakkında Bilgi;

Muş Doğu Anadolu Bölgesindedir. Muş Güney Doğu Toros Dağlarının uzantısı olan Haçreş dağlarının önemli zirvelerinden Kurtik Dağının kuzeye bakan yamaçlarında, Çar ve Karni derelerinin aktıkları vadiler arasında kuruludur.

Malazgirt Savaşı Anadolu’nun Türkleşmesine yol açarak kültür tarihinde yeni bir sayfa açmıştır. Muş ve çevresi Malazgirt’ten günümüze yaklaşık 1000 yıldır Türk-İslam kültürü etkisinde yaşamaktadır. Muş’un zengin kültür mirasının, özellikle Türk-İslam devirlerine ait önemli bir bölümü ayaktadır ve bu miras, Muş’un köklü tarihinin sembolüdür. (<https://www.mus.gov.tr/kultur-ve-turizm>)

Tarihi Muş Murat Köprüsü.

Türkünün Hikâyesi;

Bir göndergeler bütünü olarak “Yemen Türküsü” de savaşa gidenlerle geride kalanların acılarını, sürekli tarihsel belleğimizde canlı kılar.

“Havada bulut yok bu ne dumandır Mahlede ölüm yok bu ne şivandır Şu Yemen elleri ne de yamandır Adı Yemen’dir gülü çemendir Giden gelmiyor acep nedendir”

Toplumsal anlamda Türk halkının yaşam bildirisi olan “Yemen Türküsü”, tarihsel bir anıt gibi Türk tarihi içinde acı ve hüznüyle yerini alır. Kendi ölüm ve acılarını unutarak başka bir milletin yardımına koşan Türk halkı ve askeri, “Yemen Türküsü” her dile gelişinde o simgesel yolculuğa tekrar çıkar. Kendi sınırlarına binlerce kilometre uzak olan Yemen’e ulaşmak ve oradaki insanları savunmak için büyük bir mücadelenin içine giren Türk askeri, bu türküyle tekrardan anılır. Kültürel bellek mekânı olan türküler, insana tarihselliğini duyumsatan, ontolojik bir varlaşma alanıdır. Bu alan, her anımsamada kendini biraz daha canlı kılar. Böylece toplum, kendi dili, geleneği ve yaşam biçimini yeniden oluşturur (Şahin, 2011:107).

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:10/8

Türkünün Yöresi: Muş

Türkünün kaynak kişisi: Duriye Keskin

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası:341

Havada Bulut Yok Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan Havada bulut yok türküsünün ses genişliği 7’li aralık olarak ifade edilebilir.

Havada Bulut Yok Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

YENİ MÜZİK DAİRESİ YATIRILAR
TRT 541 - 8/8/570

DEKLARASYON
M. İZMİR

NÖMRESİ
MÜB

DEKLARASYON TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI
ÇUKUR KÖŞKÜN

HAVADA BULUT YOK

NOTA ALAN
M. İZMİR

SÜRE:

1 HA VA DA BU LUT YOK BUNN DU VAN DE MEH LE DE Ö
E-SU DA ŞI KAR DEN DA RE ŞE AY ŞI VAR YA RIN DA N'N
ŞI KIS LA NI HO NUN GE ÇA LI NİR BAZ LAR A TA GİM YAL

LÜM YOK BİRİ Şİ VAN DİR BA YR ME HEV LE Rİ
ÇAM YA ŞIN DA NE Şİ MR. NIKİFTAR BU Lİ LE
NA YAR YL NE ŞİM SİZ LAR NE NE Şİ ÖC Nİ

NE DE YA MAN Dİ Nİ A NOM YE MEN Bİ Rİ BÜ LÜ GE MEN
ŞİR DE NE Şİ VA Rİ BU RA Şİ MUG TU RU YD LU TO KUS
AŞ LI YER FİZ LA Nİ

DİRİ Şİ DEN ŞEL Mİ YD RU A ŞEP NE DEN DİR
TURU Şİ DEN ŞEL Nİ YD RU A ŞEP NE İŞ DİR

(1)

Havada bulut yok buna dumandır
Meh'ede ölüm yok buna şivandır
Şu yemen elleri nede yamandır

(2)

Şu dağın ardında red fesi var
Yarın bakın çantasında nesi var
Bir çift pabuç ile birde fesi var

Eli

(Bağlantı)

Anom yemendir gülü çemendir
Giden gelmiyor acep nedendir

(Bağlantı)

Burası meştur yolu yokustur
Giden gelmiyor acep ne işti

(3)

Kışın önünde çoluk saşlar
Ayağım ya'nayak yüreğim şaşlar
Yemene gidene ağlıyor kızlar

(Bağlantı)

Burası meştur yolu yokustur
Giden gelmiyor acep ne işti

Havada Bulut Yok Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Havada Bulut Yok

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑

1 1 3 3 3 3 3 1 1 1 3 3 1 3 1 3 1 1 1 3 3

Ha va da bu lut yok bu ne du man dır mah le de ö

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 3 3 1 1 1 3 3 1 3 1 3 1 1 1 3 3 3 3 3 1 1

lüm yok bu ne fi gan dır şu ye men el le ri

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑

1 3 3 1 3 1 3 1 3 3 1 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1 1 3 3 1

ne de ya man dır a no ye men dir gü lü çe men

↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 3 3 1 1 0 3 3 1 1 3 1 0 0 0 1 1 3 0 0 0 0 0

dir gi den gel mi yor a cep ne den dir

↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑

1 3 3 1 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1 1 3 3 1 3 3 3 1 1 0 3 3 1

bu ra sı muş tur yo lu yo kuş tur gi den gel mi

↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 3 1 0 0 0 1 1 3 0 0 0 0 0

yor a cep ne iş tir

Havada Bulut Yok Bu Ne Dumandır
Mehlede Ölüm Yok Bu Ne Şivandır
Şu Yemen Elleri Ne De Yamandır

Ano Yemen'dir Gülü Çemendir
Giden Gelmiyor Acep Nedendir

Şu Dağın Ardında Redif Sesi Var
Varın Bakın Çantasında Nesi Var
Bir Çift Pabuç İle Bir De Fesi Var

Burası Muş'tur Yolu Yokuştur
Giden Gelmiyor Acep Ne İştir

Kışlanın Önünde Çalınır Sazlar
Ayağım Yalınayak Yüreğim Sızlar
Yemen'e Gidene Ağlıyor Kızlar

Burası Muş'tur Yolu Yokuştur
Giden Gelmiyor Acep Ne İştir.

Yirminci Ders Saati “Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Edirne yöresine ait 9/8’lik aksak usuldeki “Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Edirne ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Türkü Anadolu’da kına merasimlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Kına yakmak eski İslam geleneklerindedir. Eskiler, kınanın eşleri birbirine sevgili yapmak, bir ömür boyu aşklarının devamını sağlamak amacı ile yapıldığını söyler. Ayrıca kınanın evlenecek çiftleri nazardan ve kötülüklerden koruyacağına inanılır. Hem gelin hem de misafirlerin ellerine yakılarak, evliliğin bir anlamda kutlanıp kutsanması sağlanır.

Edirne İli Hakkında Bilgi; Edirne tarihi bir kent olup tarih boyunca da önem ve değerini korumuştur. I. Sultan Murat tarafından fetih edilerek, Osmanlı İmparatorluğu’nun taht (baş) şehri olmuş ve 1453 yılında İstanbul fethedilinceye kadar 92 yıl payitaht (başkent) olarak kalmıştır. Bu yıllar içinde de tarihinin en görkemli günlerini yaşamıştır. Bugün yurdumuzun karayoluyla Avrupa’ya açılan sınır kapılarına sahip Edirne şehri, 25 Kasım 1922 yılında düşman işgalinden kurtarılmıştır. Edirne, Anadolu’yu Avrupa’ya birleştiren bir konumda olması nedeniyle zengin bir kültüre de sahiptir. İl genelinde Osmanlı Türk kültürünü yansıtan 612 tarihi eser vardır. Bu eserlerden bir bölümü (ki bunlar Selimiye Camii, Üç Şerefeli Cami, Kervansaray, Meriç Köprüsü, Eski Cami vb.) sağlamlığını korumakta olup halen kullanılmaktadır.(<https://www.edirne.bel.tr/s/genel-bilgi-8.html>)

Selimiye Camii.

Türkünün Hikâyesi;

Malkara'ya ait olduğu rivayet edilen bu ayrılık türküsü, uzak bir köye gelin giden Zeynep'in ailesine duyduğu özlemi anlatır. Zeynep'in gelin gittiği köy, kendi köyüne üç gün uzaklıktadır. Yedi yıl boyunca ailesini görmeyen Zeynep'in hasreti gün geçtikçe büyür. Zeynep de özlemini dindirmek için kendi yazdığı bu türküyü evinin bahçesinde söyleyip durur.

Bu haline, kocasının kötü muameleleri de eklene genç kadın hastalanır ve yataklara düşer. Halinin kötüleştiğini ve başka çaresi kalmadığını anlayan kocası karısının köyüne gider ve ailesini getirir. Zeynep'i yatağında kendinden geçmiş halde, bu türküyü söylerken gören annesi fenalık geçirir. Zeynep'in hasreti dinse de hastalığı iyileşmez ve ruhunu teslim eder. Bu türkü halen kına gecelerinde en çok söylenen türkülerin başında gelmektedir.

https://www.turkuler.com/hikâyeler/turkuhikâyeleri_yuksekk_yuksekk_tepelere_ev_k_urmasinlar.html

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:9/8

Türkünün Yöresi: Edirne

Türkünün kaynak kişisi: Kızlar ekibi

Türkünün derleyeni: Ümit Kaftancı

Türkünün TRT repertuar numarası: 190

Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kırmaları Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kırmaları türküsünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

FAT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 190-1/4/1975

YÖRESİ
EDİRNE (Yol üstü Köyü)

KİMDEN ALINDI
KIZLAR EKİBİ

YÜKSEK TEPELERE EV KURMASINLAR

DERLEYEN
UMİT KAFTANCI

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFEKÇİ

SÜRE :

YÜK SEK YÜK SEK TE PE LE RE EV KUR MA SIN LAR
AŞ RI AŞ RI MEM LE KE TE KIZ VBR ME BİN
LER AN NE Sİ NİN BİR TA NE Sİ Nİ
HOR GÖR ME SİN LER U ÇAN DA KUŞ LA RA
MA LUM OL SUN BE NAN NE Nİ ÖZ LE NİM
HE MAN NE Mİ HEM BA BA MI BEN KÖ YÜ MÜ ÖZ LE
DİM

Babamın bir atı olsa binsede gelse
Annemin yelkeni olsa uçsada gelse
Kardeşlerim yolları bilsede gelse
Bağlantı {Uçan da kuşlara malûm olsun, ben annemi özledim.
{Hein annemi hem babamı, hen köyümü özledim.

Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

0 0 0 1 1 1 1 1 2 4 1 1 3 1 1 1 3 3 1
 Yük sek yük sek te pe le re ev kur ma sın

1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 4 2 1 1 1 1 1 1 1 0 0
 lar aş rı aş rı mem le ke te

3 3 1 3 1 3 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1
 kız ver me sin lor an ne si nin

1 1 1 1 2 4 1 1 3 1 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1 1
 bir ta ne si ni hor gör me sin ler

2 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 0 0 3 3 3 1 3 1 3 1 0
 u can da kus la ra ma lum ol sun ben an ne mi öz le

0 0 1 1 1 3 1 1 2 4 2 1 1 1 1 1 1 1 0 0
 dim hem an ne mi hem ba ba mı

3 3 3 1 3 1 3 1 0 0 0 0 0 0 0
 ben kö yü mü öz le dim

Yüksek Yüksek Tepelere Ev Kurmasınlar,
Aşrı Aşrı Memlekete Kız Vermesinler,
Annesinin Bir Tanesini Hor Görmesinler,

Uçan Da Kuşlara Malûm Olsun,
Ben Annemi Özledim.
Hem Annemi Hem Babamı,
Ben Köyümü Özledim.

Babamın Bir Atı Olsa Binse De Gelse,
Annemin Yelkeni Olsa Açsa Da Gelse,
Kardeşlerim Yolları Bilse De Gelse.

Uçan Da Kuşlara Malûm Olsun,
Ben Annemi Özledim.
Hem Annemi Hem Babamı,
Ben Köyümü Özledim.

Yirmi Birinci Ders Saati “Hey On Beşli” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Tokat yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “Hey On Beşli” türküsünün hikâyesi ve künye bilgileri hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Türkünün hikâyesi:

Çanakkale Savaşı sırasında, İtilaf Devletlerinin Nisan 1915'ten itibaren kara çıkartmasına başlamalarıyla birlikte, cephede takviye kuvvetlere ihtiyaç doğmuş, Sultan V. Mehmet Reşat 14 Mayıs 1331'de (27 Mayıs 1915) bir emir yayınlayarak “Askeri Mükellefiyet” yasasında değişiklik yapmak ve lise öğrencilerini de cepheye çağırarak zorunda kalmıştır.

Bu durumda o günkü lise seviyesinde eğitim gören çocuklarında belli bir kısmı cepheye gitmiştir. Akabinde yayınlanan yeni bir tamimle de, o dönemde kullanılan hicri takvime göre 1314 (Miladi 1896) doğumlu olan ve henüz askere alınmayan 19 yaşındaki gençlerin yanı sıra Hicri 1315 (Miladi 1897) doğumlu olup da bedenen gelişmiş olanlarında kıtalara teslim olması emredilmiştir. Tüm bu gelişmeler sonunda Anadolu'nun çeşitli illerinde oluşturulan toplanma bölgelerinde toplanan 1314 ve 1315 doğumlular, kıtalara ve cepheye sevk edilmek üzere silâh altına alınmışlardır.

O dönemdeki Anadolu'da evlenme yaşının oldukça küçük olması nedeniyle bu çocukların çoğu aileleri tarafından nişanlanmış veya evlendirilmiştir. Bu durumda da cepheye gidenlerin bir kısmı eşini, çocuğunu veya yavuklusunu memlekette bırakmış ve büyük bir çoğunluğu da geriye dönememiştir. İşte böyle bir duyguyla da arkalarından gözyaşları dökülmüş ve onlarca ağıt yakılmıştır. “Hey On Beşli” türküsü de bu dönemde cepheye giden 1314 ve 1315 doğumlu kahraman vatan evlatlarının arkasından yakılmış bir ağıttır. (Hasgül, 2014:107)

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 4/4

Türkünün Yöresi: Tokat

Türkünün kaynak kişisi: Hamdi Tüfekçi

Türkünün derleyeni: Nida Tüfekçi

Türkünün TRT repertuar numarası: 1616

“Hey On Beşli” Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan “Hey On Beşli” türküsünün ses genişliği 8’li aralık olarak ifade edilebilir.

Hey On Beşli Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR SIRA No: 1616
İNCELEME TARİHİ: 24.6.1977

DERLEYEN
NİDA TÜFENÇİ

YÖRESİ
TOKAT
KİMDEN ALINDIĞI
HAMİD TÜFENÇİ
SÜRESİ:

HEY ONBEŞLİ

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NİDA TÜFENÇİ

HE YON BES Lİ ON BES Lİ TOKAT YOL LA RI TAŞ LI
Gİ DE RI ME Lİ NİZ DİN KİRTÜ LAM DI LI NİZ DEN
Gİ Dİ YOM Gİ DE Mİ YOM SEV DİM TER KE DE Mİ YOM

ON BES Lİ LE ... R Gİ Dİ YO ... R KIZ LA RIN GÖ ZÜ YAS LI
VE ŞİL BA ŞO ... R DE KOL SA ... M SU İC MEM GÖ LU NUZ DEN
SEV Dİ GİM PEK ... GÖ NÜL LÜ GÖN LÜ NÜ E DE Mİ YOM

AS LAN YA RİM KIZ SE Nİ NA DİM HE Dİ YE ...
" " " " " " " " " " " " " " " "

BEN DO LAN DİM SEN DE DO LAN GE ... L GE Dİ YE ...
" " " " " " " " " " " " " " " "

FİS TA NAL DİM EN DA ZE Sİ O ... N YE Dİ YE ...
" " " " " " " " " " " " " " " "

—1—

HEY ON BEŞLİ ON BEŞLİ
TOKAT YOLLARI TAŞLI
ON BEŞLİLER GİBİYDİR
KIZLARIN GÖZÜ YASLI
ASLAN YARIM KIZ SENİN ADIN HEDİYE
Bağlantı. BEN DOLANDIM SENDE DOLAN GEL GEDİYE
PISTAN ALDIM ENDAZESİ ON YEDİYE

—2—

GİDERİM ELİNİZDEN
KURTULAM DİLİNİZDEN
YEŞİL BAS ÖRDEK OLSAM
SUYU İÇMEN GÖLÜNÜZDEN
Bağlantı.

—3—

GİDİYOM GİDEMİYOM
SEVDİM TERKEDEMİYOM
SEVDİĞİM PEK GÖNÜLLÜ
GÖNÜLÜMÜ EDEMİYOM
Bağlantı.

Hey On Beşli Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası

Hey Onbeşli Onbeşli

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 1 3 3 3 1 1 3 1 1 3 3 3 1 1 3

Hey on beş li on beş li to kat yol la rı taş lı

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓

2 2 1 2 2 1 1 1 1 3 1 1 1 3 1 1 1 1 3 1 3 1

on beş li ler gi di yor kız la nın gö zu yaş lı

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

1 1 1 3 1 0 0 0 3 0 1 3 3 1 3 1 0 0 0 0 0 0

as lan ya rim kız sen nin a dın he di ye

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

3 3 1 3 1 0 0 0 3 0 1 3 3 1 3 1 0 0 0 0 0 0 1 3 1

ben do lan dım sen de do lan gel be ri ye fis tan

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

3 1 0 0 0 3 0 1 3 3 1 3 1 0 0 0 0 0 0

al dım en da ze si on ye di ye

Giderim Elinizden
Kurtulam Dilinizden
Yeşil Baş Ördek Olsam
Su İçmem Göltünüzden

Gidiyom Gidemiyom
Sevdim Terkedemiyom
Sevdiğim Pek Gönüllü
Gönlünü Edemiyom

Yirmi İkinci Ders Saati “Ardahan’ın Yollarında” Türküsünün Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Halaylar Hakkında Bilgi

Kars yöresine ait 4/4’lük ana “Ardahan’ın Yollarında” türküsünün hikâyesine ulaşılamamıştır. Konu itibarı ile Ardahan şehrinin güzelliklerini ve doğasını ön plana alan türkü, aynı zamanda Anadolu’da yaygın olarak kullanılan halay türüne örnek bir eser olduğu için çalışmada yer almıştır. Kars ili ve halaylar hakkında kısa bilgi verildikten sonra öğrencilerle eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerine çalışmalar yapılmıştır.

Kars İli Hakkında Bilgi;

Kars ili Doğu Anadolu Bölgesinin kuzeydoğu kesimlerinde yer almaktadır. Büyük bir plato özelliği gösteren il coğrafyasında genel olarak bitki örtüsü bozkır görünümündedir. Kars Doğu Anadolu Bölgesinin en soğuk bölgesinde yer alır. Bu nedenle karasal bir iklime sahiptir; kışları uzun ve sert, yazları ılımlı hatta serince geçer.

Kars adının kaynağı Karsaklardan gelmektedir. Kars, “Türkiye’deki en eski Türkçe il adı” olma unvanına sahiptir. (<https://www.kars.gov.tr/tarih>)

Görsel- 1: Kars Kalesi.

Halaylar;

Anadolu’da genellikle 3-12 kişilik topluluklarla, belirli bir düzen içinde, sözlü ya da sazlı ezgiler eşliğinde oynanan halk oyunlarına verilen ortak ad. Halaylar

bölgelere, oyunların kaynaklandığı olaylara, eşlik eden çalgılara, oyuncuların cinsiyetine, oynanış biçimine ve ezgilere göre değişik adlar alır. Oyuncu sayısı bölgelere ve oynanan oyunun özelliklerine göre değişir. Halay kelimesinin anlamı konusunda birçok görüş belirtilmiş, “Alay” ya da “Aley” sözcükleri ile bağlantılı olup, “topluluk” manasında kullanıldığı düşüncesi ağırlık kazanmıştır. “Halay, haley, alay, aley, halley, alley, bulay, buley şekillerinde görülmekte olan ve geniş olarak halay şeklinde bilinen manası üzerinde çeşitli görüşler vardır” (Eroğlu, 1988:124).

Halay Ekibi.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:4/4

Türkünün Yöresi: Kars

Türkünün kaynak kişisi: Musa Yılmaz

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası:407

Ardahan’ın Yollarında Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi Re olan Ardahan’ın Yollarında türküsünün ses genişliği 5’li aralık olarak ifade edilebilir.

Ardahan'ın Yollarında Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK SAHNE'İ YAYINLARI
TRM No 227 - 22 6 1973

KEMAL
KARŞI

KEMAL ALIHOĞLU
MUŞA YILMAZ

SURE

DEHŞET
MUZAFFER SAHİDÖZEN

ÖZLEME FARKI

MUTAYAZ ALI
MUZAFFER SAHİDÖZEN

ARDAHANIN YOLLARINDA

ARDAHANIN YOLLARINDA
GÜLLER AÇIP BAĞLARINDA
EYLEMİN YAR SEVMEYENİN
ONUN DÜĞÜNÜ ÇAĞIYORLAR
BAĞLANI

EYVAH DİNME DİNME
NÂZLI YAR DİNME
HEM ÖZÜN SERHÜS
SEN BEKAP VERME

DİNMEYİ ÇAYDA GÖRDÜM
EL-HEDİMEYDE GÖRDÜM
İKİ ÖPTÜM BİR DE SEVİM
ONDAN NE FAYDE GÖRDÜM

BAĞLANTI:
SARAYI ALIŞTIRAN
NAŞA SALIP GARIŞTIRAN
YUŞUKYUSÜN BARIŞTIRAN
BAĞLANI

NOT: 2. SÖZ DÖRTÜCÜ 3. ÖLÇÜDEN BAŞLAYARAK OKUNACAK

Ardahan'ın Yollarında Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

ARDAHANIN YOLLARINDA

Sadeleştirilmiş Nota Yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 1 1 1 3 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1

Saz....

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 3 1 3 1 1 1 1 1 1 1

Ar da ha nın yol la rın da

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

3 1 1 1 1 1 3 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1

gül ler a çıp bağ la rın da ey le bir yar

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 3 1 3 1 1 1 1 1 1 1

sev mi şem ki on üç on dört çağ la rın da

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

3 1 1 1 1 1 3 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 1 1 1 3 1

ey vah dim me dim me naz h yar dim me men ö züm ser hoş

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓

3 1 1 1 1 1 1

sen şa rap ver me

Yirmi Üçüncü Ders Saati “Oynayın Gız Oynayın” Türküsünün Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Horonlar Hakkında Bilgi

Trabzon yöresine ait 7/8’lik (2+2+3) aksak usuldeki “Oynayın Gız Oynayın” türküsünün” türküsünün hikâyesine ulaşılammıştır. Türküye özellikle Karadeniz bölgesinde yaygın olarak kullanılan horon türünde bir eser olduğu için çalışmada yer verilmek istenmiştir. Trabzon ili ve Horonlar hakkında kısa bilgi verildikten sonra öğrencilere türkünün künye bilgileri anlatılarak, sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Trabzon İli Hakkında Bilgi; Doğudan Rize, batıdan Giresun, güneyden Gümüşhane ve Bayburt illeriyle çevrili olan Trabzon'un kuzeyinde Karadeniz yer almaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesi'nin tarih, kültür ve doğal güzellikler açısından en önemli merkezlerinden biri olan ve geçmişte yaşattığı medeniyetlerin izlerini taşıyan Trabzon'un, kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte, ilk yerleşimlerin Orta Asya kökenli Türk kavimler tarafından yapıldığı belirtilmektedir. (<https://www.trabzonkulturturizm.gov.tr/TR,57800/trabzon-rehberi.html>)

Sümela Manastırı.

Horonlar;

Horon kol kola dairesel şekilde oynanan bir halkoyunudur. Karadeniz’de yalnız başına iş yapmak çok zor olduğundan horon; Karadenizlinin her işte el ele verilmesini, birlikte çalışmaya duyduğu ihtiyacı anlatmasıdır. Karadeniz tüm

görkemiyle, bütün özelliklerini yöreler insanına aksetmiş, iklimi, bulunduğu coğrafyanın dağlık olması gibi nedenler yaşayışları etkilemiş, Karadenizlinin tez canlılığı, hareketliliği, alışkanlıkları, bir günde 4 mevsimi yaşayabilmesi gibi unsurlar horonun alt yapısını oluşturmuş, zamanla halk, düğün ve eğlencelerde bu oyunu sergilemeye başlamıştır. (<https://www.homeoftrabzon.com/sayfa/horon-32>)

Karadeniz Horon Ekibi

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 7/8

Türkünün Yöresi: Trabzon

Türkünün kaynak kişisi: Cemile Cevher

Türkünün derleyeni: Nida Tüfekçi

Türkünün TRT repertuar numarası:1645

Oynayın Gız Oynayın Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan Oynayın Gız Oynayın türküsünün ses genişliği 6'lı aralık olarak ifade edilebilir.

Oynayın Gız Oynayın Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Oynayın Gız Oynayın

Sadeleştirilmiş nota yazarı: Levant Özer

Oy na yın gız oy na yın dur ma nan ne ka rı var a bu kö
yün i çi nun a ca yıp be ka rı var de ru le del de ru le
de ru le del de ru le

Oy Kemeñeci Dayı Sektun Gözüme Yayı
Kör Ettin Gözlerimi Göremedim Dünyayı
Derule Delderule Derule Delderule

Oy Kemeñeci Dayı Sokma Gözüme Yayı
Ben Gözümden Vazgeçtim Çevirsana Gaydayı
Derule Delderule Derule Delderule

Oy Sanduğum Sanduğum Yeşil Boya Boyandım
Temun Türki Söyledim Şimdi Niye Dayandım
Derule Delderule Derule Delderule

Yirmi Dördüncü Ders Saati “Nar Danesi” Türküsünün Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Oyun Havaları ve Neşet Ertaş Hakkında Bilgi

Kırşehir yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “Nar Danesi” türküsünün hikâyesine ulaşılamamıştır. Türkü özellikle Orta Anadolu bölgesi başta olmak üzere ülke genelinde düğün ve eğlencelerde icra edilen ve oyun havası türüne örnek bir eser olduğu için çalışmada yer almıştır. Ayrıca türkünün kaynak kişisi olan ve Türk halk müziğine eşsiz eserler kazandıran Neşet Ertaş ve Kırşehir ili hakkında kısa bilgi verildikten sonra, öğrencilere türkünün künye bilgileri anlatılarak, sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Kırşehir İli Hakkında Bilgi;

Kırşehir, İç Anadolu Bölgesi'nde, Kızılırmak nehri havzası içinde kurulmuştur. Şehir çevresinin verimli toprakları, nehrin sağladığı imkânlar ve buradan geçen ticaret yolları, şehri her dönemde önemli kılmıştır.

Binlerce yıldır çeşitli uygarlıklara sahne olan Kırşehir ili, yalnız çeşitli tarihi eserleri, yeraltı şehirleri ile değil zengin termal kaynakları, Seyfe Gölü (Kuş Cenneti) gibi doğal güzellikleri ile de dikkat çekmektedir.

(<https://www.kirsehirkulturizm.gov.tr/TR,64749/tarihce.html>)

Kırşehir Muharrem-Neşet Ertaş Heykeli.

Oyun Havaları; İnsanlarda coşku uyandıran, genelde 2/4' lük sözlü ve sözsüz Türk halk müziği ezgileridir. Dügün ve eğlencelerde sıklıkla kullanılır.

Öncelikle şunu belirtmek gerekir, Neşet Ertaş'ın hayatını, eserlerini ve Türk halk müziğine katkılarını kısa bir şekilde anlatmak mümkün değildir. Sesi ve sazı ile babası Muharrem Ertaş'ın yolunu sürdüren Neşet Ertaş, 1938 yılında Kırşehir'in Tırtıllar köyünde dünyaya geldi. Neşet Ertaş, babasıyla birlikte düğünlere katıldığı, sanat hayatına bu şekilde adım attığı ilk yılların ardından, henüz genç bir sanatçıyken Kırşehir'den ayrılarak Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerde sanatını icra etmeye başlamıştır. Bu dönemden sonra Almanya'ya giden Ertaş hem Ankara ve İstanbul hem de Almanya yıllarında sanat hayatını ve özellikle “dügüncülük” mesleğini sürdürmüştür.

Ertaş'ın sanatı bu yıllarda, gittiği her yerde yoğun bir ilgiye mazhar olmuştur. Neşet Ertaş 2000'lerin başında Türkiye'ye dönmüş ve sanat yaşamını Türkiye'de devam etmiştir. Bu dönemden sonra hem verdiği konserlerle hem de katıldığı televizyon programlarıyla daha sık göz önünde bulunan Ertaş, toplumun yoğun ilgi ve beğenisiyle karşılaşmıştır.

1950'lerden başlayıp 2012'ye kadar uzanan geniş bir aralıktaki söz konusu süreçte Neşet Ertaş, ortaya koyduğu eserlerle ve yaşam felsefesiyle toplumun farklı kesimlerinden insanlara hitap eden bir sanatçı olmuş, Abdallık geleneğini ve geleneksel Abdal müziğini yerellikten ulusallığa, oradan da uluslararası bir boyuta taşımayı başarmıştır. Tüm bu gelişmelere bağlı olarak Neşet Ertaş'ın Abdal kültürünü temsilindeki yeri ve önemi 2010 yılında UNESCO tarafından “Abdallık Geleneği ve Halk Ozanlığı” alanında verilen “Yaşayan insan Hazinesi” ve 2011 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı tarafından verilen “Fahri Doktor” unvanlarıyla uluslararası ve bilimsel anlamda da perçinlenmiştir. Neşet Ertaş 25 Eylül 2012 tarihinde İzmir'de tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirmiştir (Keskin, 2014:103).

Neşet Ertaş.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 4/4

Türkünün Yöresi: Kırşehir

Türkünün kaynak kişisi: Neşet Ertaş

Türkünün derleyeni: Nida Tüfekçi

Türkünün TRT repertuar numarası:1749

Nar Danesi Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Karar sesi La olan Nar Danesi türküsünün ses genişliği 6'lı aralık olarak ifade edilebilir.

Nar Danesi Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T H M REPERTUAR SIRA No : 1749
İNCELEME TARİHİ : 10_3_1978

YÖRESİ
KIRSEHIR

KİMDEN ALINDIĞI
NEŞET ERTAS

SÜRESİ :
1: 72

SEVDA OLMASAYDI
(NAR DANESİ)

DERLEYEN
İSTANBUL Radyosu Arşivi

DERLEME TARİHİ
29_2_1972

NOTAYA ALAN
NIDA TUFEKÇİ

SEV DA OL MA SA_Y DI DA
O YAR ZUL FU NU DA RAR DA
SEV DA O MUR ÇU RU DA DÜR

GÖ NÜ L LE DÖ_L MA SA_Y DI... SEV DA OL MA SA_Y DI DA
GÖ NÜ_L DEN Gİ_Nİ A RAR RAR DA
HAS_BAH_ ÇE Nİ_N GÜ LÜ DÜR SEV DA O MUR ÇU RU DA DÜR

GÖ NÜ L LE DÖ_L MA SA_Y DI... DÜN VA NE YE YA RA--R
GÖ NÜ_L DEN Gİ_Nİ A RAR BU DÜN YA DA SEV ME LE
HAS_BAH_ ÇE Nİ_N GÜ LÜ DÜR SEV ME YE Nİ NEY LE

DI DA GÜ ZE Lİ OL MA SAY DI NAR DA NE Sİ DA NE
YEN LE_R AH RE_T TE NE YE YA RAR
YİM DE SE VE NİM SEV Gİ Lİ DIR

Sİ DE SE Vİ YOM MER DA NE Sİ GÜ ZEL LE Rİ Nİ ÇİN
..

DE DE SEV Dİ ÇİM BİR DA NE Sİ
..

SEVDA OLMASAYDI DA
GÖNÜLE DOLMASAYDI
DÜNYA NEYE YARARDIDA
GÜZEU OLMASAYDI
NAR DANESİ DANESİ DE
Bağ { SEVİYOM MERDANESİ
GÜZELLERİN KİNDE DE
SEVDİĞİM BİR DANESİ

O YAR ZÜLFÜNÜ DARARDA
GÖNÜL DENGİNİ ARAR
BU DÜNYADA SEVMEYENLER
AHRETTE NEYE YARAR
Bağlantı.

SEVDA ÖMÜR ÇÜRÜDÜR
HAS BAÇENİN GÜLÜDÜR
SEVMEYENİ NEVLEYİMDE
SEVENİM SEVGİLİDİR
Bağlantı.

Nar Danesi Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Nar Danesi

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

0 1 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 0 0 1 0 0 0 0

sev dan ol ma say dı da gö nü le dol ma say dı

1 1 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 0 0 1 0 0 0 0

Dün ya ne ye ya rar dı da gü ze li ol ma say dı

0 1 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 0 0 1 0 0 0 0

nar da ne si da ne si de se vi yom mer da ne si

0 1 1 1 1 1 1 1 3 1 1 1 2 1 1 1 0 0 1 0 0 0 0

gü zel le rin i çin de de sev di gim bir da ne si

Sevda olmasaydı da
Gönüle dolmasaydı
Dünya neye yarardı da
Güzeli olmasaydı

O yar zülfünü tarar da
Gönül dengini arar
Bu dünyada sevmeyen de
Ahrette neye yarar

Nar tanesi tanesi de
Seviyom nar danesi
Güzellerin içinde de
Sevdiğim bir tanesi

Nar tanesi tanesi de
Seviyom nar danesi
Güzellerin içinde de
Sevdiğim bir tanesi

Yirmi Beşinci Ders Saati “İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım” Türküsünün Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Âşık Mahzuni Şerif Hakkında Bilgi

Kahramanmaraş yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım” türküsünün hikâyesine ulaşılammıştır. Türkü, Türk halk müziğinin önemli değerlerinden Âşık Mahzuni Şerif'e ait olduğu için çalışmada yer verilmiştir. Kahramanmaraş ili ve Mahzuni Şerif hakkında kısa bilgi verildikten sonra öğrencilere türkünün künye bilgileri anlatılarak, sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Kahramanmaraş ili Hakkında Bilgi; Doğu Akdeniz'de bulunan Kahramanmaraş, Başkonuş ve Yavşan yaylaları, Kapıçam Tabiat Parkı, Körçoban Tabiatı Koruma alanı, mağaraları, barajları, akarsuları, gölleri, dağları, Germanicia Mozaikleri, Eshab-ı Keyf Külliyesi, kaleleri, tarihi camileri ve çarşıları, geleneksel el sanatları, yöresel mutfağı, dondurması gibi değerleri ile alternatif turizm açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Kurtuluş Savaşı sırasında halkın gösterdiği direnişten dolayı şehre TBMM tarafından 5 Nisan 1925 tarihinde İstiklal Madalyası verilmiş ve 7 Şubat 1973'te adı Kahramanmaraş olarak değıştirilmiştir.

(<https://www.kahramanmaraskulturturizm.gov.tr/TR,142132/genel-bilgiler.html>)

Kahramanmaraş Madalya Anıtı.

Âşık Mahzuni Şerif; Asıl ismiyle Şerif Cırık, mahlasıyla Âşık Mahzunî Şerif, 1940'ın başlarında Kahramanmaraş iline bağılı Afşin'in Berçenek köyünde doğar.

İleride 'Pir Sultanların' ölümsüzlüğünün en büyük kanıtlarından biri olacaktır. Âşık Mahzuni Şerif, örnek sanatçı ve sorumlu aydın kimliğiyle Türk insanının gönlünde taht kurmuş, sevilen sanatçılar içerisinde üst sıralarda yer edinmiştir. Onun sanatçı kişiliğinin oluşmasında Pir Sultan Abdal, Âşık Veysel ve Davut Sulari'nin etkisi vardır. Mahzuni Şerif için şiir bir amaç değil, düşünceleri dile getiren güzel bir araçtır. Önemli olan şiirin vereceği iletidir. Onun şiirlerinde sevgi ve eşitlik, hoşgörü, bilgisizlikle savaşım ve bilime değer verme, özgürlük tutkusu vb. temalar ağırlıktadır. Âşık Mahzunî Şerif 17 Mayıs 2002' de vefat etmiştir (Zavotcu,2003: 1).

Âşık Mahzuni Şerif.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:4/4

Türkünün Yöresi: Kahramanmaraş

Türkünün kaynak kişisi: Âşık Mahzuni Şerif

Türkünün derleyeni: Plaktan

Türkünün TRT repertuar numarası:3999

İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım türküsünün ses genişliği 9'lu aralık olarak ifade edilebilir.

İŞTE GİDİYORUM ÇEŞM-İ SİYAHIM

SER VE TİM A Hİ M KA RAR DİK ÇA BAHTI M

KA RA LAN SA DA [BAZ...]

GİYAYIRIK

İŞTE GİDİYORUM ÇEŞM-İ SİYAHIM
 ÖNÜMÜZDE DAĞLAR SİRALANSA DA
 SERMAYEM DİRDİMİR SERVETİM AHİM
 KARARDIKÇA BAHTİM KARALANSA DA

MAYDI DOLAŞALIM YÜCE DAĞLARDA
 DOST BENİ BIRAKTI AH İLE ZARDA
 ÖTNEK İSTİYORUM VİRAN BAĞLARDA
 AYAGIMA CENNET KIRALANSA DA

BAĞLADIM CANIMI ZÜLFÜN TELİNE
 SEN BENİ BIRAKTIN ELİN DİLİNE (GURBET ELİNE)
 GÜLDÜN MAHSUNUN GARIP HALİNE
 MERVANIN ELİNDEN PARELENSE DE

İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

İşte Gidiyorum Çeşm-i Siyahım

Sadeleştirilmiş nota yazma: Levent Özer

0 3 3 1 1 0 0 1 3 3 1 1 0 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0

İş te gi di yo ru m çeş mi si ya hım

2 1 2 1 1 0 1 2 0 0 0 0 0 1 1 3 3 1 1 2 2 1 1 1

- saz- iş te gi di yo ru m

1 1 3 3 3 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1 1 1 1 3 3 1 1 1

çeş mi si ya hı m a ra mı za dağ la r

1 1 1 1 1 0 1 3 3 1 1 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0 0

sı ra lan sa da sı ra la sa da

1 3 3 3 1 1 3 3 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 3 3 1 1 1

ser ma yem der dim di r ser ve tim a hı m

1 1 1 1 1 0 1 3 3 1 1 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0 0

ka rar dık ça bah tı m ka ra lan sa da

2 1 2 1 1 0 1 2 0 0 0 0 0

Yirmi Altıncı Ders Saati “Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Kastamonu yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı” türküsünün hikâyesi, künye bilgileri ve Kastamonu ili hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Kastamonu İli Hakkında Bilgi;

Türkiye'nin cennet köşelerinden biri olan Kastamonu, büyük şehirlerin gürültüsünden kaçmak isteyenlerin sığınabilecekleri bir huzur bölgesi, panoramik dağlarıyla, yemyeşil ovalarıyla, zümrüt sahilleriyle, zengin kültürel varlıklarıyla birçok alternatifler sunan bir tatil beldesidir. Kastamonu geleneksel Türk evi ve yakın dönem Osmanlı mimarisi örneklerinin yoğun olarak bulunduğu ender illerdir. Kentsel sit kapsamına alınmış olan Kastamonu, Taşköprü, İnebolu, Küre ve Abana'nın eski mahalleleri ve yapıları ziyaretçilerde nostalji ve hayranlık uyandırır (<https://www.kastamonukultur.gov.tr/TR,91025/genel-bilgiler.html>).

Kastamonu geleneksel Türk evi ve yakın dönem Osmanlı mimarisi örneklerinin yoğun olarak bulunduğu ender illerdir. Kentsel sit kapsamına alınmış olan Kastamonu, Taşköprü, İnebolu, Küre ve Abana'nın eski mahalleleri ve yapıları ziyaretçilerde nostalji ve hayranlık uyandırır (<https://www.kastamonukultur.gov.tr/TR,91025/genel-bilgiler.html>).

Görsel- 2: Kastamonu- Safranbolu Evleri.

Türkünün Hikâyesi;

Bu türkünün ne zaman yazıldığı aslında tam olarak bilinmemektedir. Savaş sırasında mı, savaştan önce mi yoksa savaştan sonra mı yazıldığı merak konusu olsa da ortaya çıkan bir mektup her şeyi gözler önüne sermektedir. Bu mektup Emrullah Nutku'nun "Çanakkale Şanlı Tarihine bir Bakış" adlı eserinde yayınlanmıştır. Mektubu yazan kişi ise Emrullah Nutku'nun kardeşi Seyfullah'tır.

Seyfullah savaş arifesinde Çanakkale Lisesinde öğrenimine devam eden genç bir delikanlıdır. Seyfullah, 29 Eylül 1914 tarihinde Çanakkale'den annesine gönderdiği mektup şu şekildedir;

Sevgili Anneciğim, Canımıza tak diyen iki yıllık gurbet hayatından artık kurtuluyoruz. Sana ve aileme kavuşacağım için seviniyorum. Mektebimizi alıyorlar hastane olacakmış, bizi de İstanbul'daki mekteplere dağıtacaklarmış.

Hocalarımızın çoğu da askerlik hizmetine gidiyorlar, büyük sınıflar da gönüllü yazılacaklarmış. Bugün Türkçe hocamız sınıfa geldi, ama çok kalmadı, bize veda etti. Bize; "Zamanı gelince cephede yapılacak vatan hizmetinin mektepte yapılan hizmetten kutsi olduğunu" söyledi. Birkaç günden beri Çanakkale sokaklarından askerler geçiyor. "Çanakkale içinde Aynalı çarşı, Anne ben gidiyorum düşmana karşı" şarkısını söylüyorlar. At üstünde zabıtlar, top arabaları, mekkare ve deve kervanları sokağımızı doldurdu. Harp olacakmış. İngiliz ve Fransız harp filoları boğazın dışında dolaşıyormuş. Buraları bombardıman edeceklermiş. Bu bombardımanı görmek isterdim, ama yakında Çanakkale'den ayrılacağız. Ama size kavuşacağım ben. Beybabamın, sizin ellerinizi öper kardeşlerime selam ederim. Oğlunuz Seyfullah. (<https://www.turkusu.com/canakkale-turkusunun-hikâyesi-sozleri/>)

Mekkare: Kiralanarak yük taşımada kullanılan at, deve, katır gibi bir yük hayvanı.

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:4/4

Türkünün Yöresi: Kastamonu

Türkünün kaynak kişisi: İhsan Ozanoğlu

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası: 461

Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı türküsünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TAT MÜZİK DİJİTAL YAYINLARI
TRT REPERTUAR SIRA NO 481
İNCELEME TARİHİ 22.11.1975

DERLEYEN
M. SARIŞÖZEN

YÖRESİ
KASTAMONU

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDI
İHSAN ÖZANOĞLU

ÇANAKKALE İÇİNDE

NOTAYA ALAN
M. SARIŞÖZEN

SÜRE

ÇANAKKALE İÇİNDE AYNALI ÇARŞI
ANA BEN GİDİYDİM DÜŞMANA KARŞI
Şİ ÖP GEM Ç Lİ Şİ MEY VAM

1 1 1

ÇANAKKALE İÇİNDE AYNALI ÇARŞI
ANA BEN GİDİYDİM DÜŞMANA KARŞI

1 1 1

ÇANAKKALE ÜSTÜHÜ DUMAN BÜRÜDÜ
DİM ÜÇÜHÜ FİRKA HARBE YÜRÜDÜ

1 2 1

ÇANAKKALE İÇİNDE BİR UZUN SELVİ
KİMLİĞİZ NİŞANLI NİMİZİ EYLİ

1 4 3

ÇANAKKALE İÇİNDE BİR BÖLÜ FESLİ
ANALAK BABALAR MEKTUBU KESTİ

Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı Türküsünün TRT Sadeleştirilmiş Notası.

Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

The musical score is written in 4/4 time and consists of three staves. Above the notes are arrows indicating the simplified notation system. The lyrics are as follows:

Ca nak ka le i çin de ay na lı çar şı
 an ne ben gi di yom düş ma na kar şı of
 gen li ğim ey vah

Çanakkale İçinde Aynalı Çarşı,
 Ana Ben Gidiyom Düşmana Karşı.
 Of Gençliğim Eyvah.

Çanakkale İçinde Bir Uzun Selvi,
 Kimimiz Nişanlı Kimimiz Evli.
 Of Gençliğim Eyvah.

Çanakkale Üstünü Duman Bürüdü,
 On Üçüncü Fırka Yürüdü.
 Of Gençliğim Eyvah.

Çanakkale İçinde Bir Dolu Testi,
 Analar Babalar Mektubu Kesti.
 Of Gençliğim Eyvah.

Yirmi Yedinci Ders Saati “Bülbülüm Altın Kafeste” Türküsünün Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası Atatürk ve Müzik İlişkisi Hakkında Bilgi

Rumeli yöresine ait 9/8'lik aksak usuldeki “Bülbülüm Altın Kafeste” türküsünün hikâyesine ulaşılammıştır ancak Atatürk'ün sevdiği türküler içerisinde bulunduğu bilindiğinden çalışmada yer verilmek istenmiştir. Künye bilgileri hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Bu bölümde türkü hikâyesi yerine Atatürk'ün sanat ve müzik ile ilgili söylediği sözlerden bahsedilecektir.

Atatürk ve Müzik

Büyük bir sanatsever olan Atatürk'ün gönlünde, müziğin ayrı bir yeri vardı. Bu nedenle millî kültürümüzde önemli bir yer tutan güzel sanatlar içinde müziğe ayrı bir önem vermiştir. Müziğin önemiyle ilgili düşüncelerini, şu sözleriyle ifade etmiştir:

"Hayatta müzik gerekli değildir. Çünkü hayat müziktir. Müzik ile ilgisi olmayan varlıklar, insan değildirler.

Atatürk'ün Müzik Anlayışı:

İnsanlığın ortak dili olarak müzik, yine insanlığın ortak mirası olan uygarlık yolundaki konum ve katkıların da göstergesidir.

ATATÜRK; müziği, ulusların kültürel kimliğinin kazanılması, korunması, tanıtımı ve kuşaklara aktarılmasında en etkin unsurların başında görüyordu.

Türk milletinin lâayık olduğu seviyeye ulaşması, onun temel emeli ve idealiydi.

Millî ve yerel duygularla harmanlanmış ifadeler evrensel boyut kazanmalı, ulusal müziğimiz aynı zamanda yalnız ülke içinde değil, uluslararası alanlarda da seslendirilebilir olmalıydı.

ATATÜRK, bir müzisyen olmasa da derin bir müzik kültürü ve anlayışına, zevkine sahipti. Müziği seviyordu. Şu sözleri bunu anlatmaktadır:

"Müzik, yaşamın bir parçası değil kendisidir. Yani 'Hayat Müziktir.' Müzik ile alakası olan tek varlık, insandır. Müziksiz bir hayat da zaten mevcut değildir."<https://www.ataturkinkilaplari.com/am/57/ataturkun-sanata-ve-sanatciya-verdigi-onem.html>)

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:9/8

Türkünün Yöresi: Rumeli

Türkünün kaynak kişisi: Ali Şevket Öndesev

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası:22

Bülbülüm Altın Kafeste Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Bülbülüm Altın Kafeste türküsünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Bülbülüm Altın Kafeste Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
THM 226- 4/5/1973

YÖRESİ
RUMELİ

KİMDEN ALINDIĞI
ALİ ŞEVKET ÖNDESEV

SÜRE

DERLEYEN
M. SARISOZEN

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
M. SARISOZEN

BÜLBÜLÜM ALTIN KAFESTE

BÜLBÜ LÜM AL TIN KA FES TE BÜLBÜ LÜM AL TIN KA FES
TE Ö TER A HES TE A HES TE Ö TER A HES
TE A HES TE ÖT ME BÜL BÜL YÂ RİM HAS TA ÖT ME BÜL BÜL
YA RİM HAS TA AH NEY LE YİM ŞU GÖN LÜ NE
HAS RET KAL DIM SEV Dİ Öİ ME BEN SANA DA YA NA MAM YÂ RİM
BEN SA NA AL DA NA MAM BEN SA NA AL DA NA MAM YÂ RİM BEN SA NA DA YA NA MAM

(2)

Bülbülleri hâr ağlatır
Âşıkları yâr ağlatır
Ben feleĝe neylemişim
Beni her bahar ağlatır

Baĝlantı { Ben sana dayanamam yârim, ben sana aldanamam
Ben sana aldanamam yârim, ben sana dayanamam

Bülbülüm Altın Kafeste Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

BÜLBÜLÜM ALTIN KAFESTE

Sadeleştirilmiş Nota Yazımı Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
 3 3 3 1 1 2 1 1 1 1 1 2 1 1 1 3 3 3 3 1 1 2 1 1
 Bül bü lüm al tın ka fes te bül bü lüm al

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑
 1 1 1 2 1 1 1 3 3 3 3 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 0 0 1 1
 tın ka fes te ö ter a hes te a hes te

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
 1 3 3 3 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 0 0 3 3 3 1 1 2 1 1
 ö ter a hes te a hes te öt me bül bül

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↑
 1 1 1 2 1 1 1 3 3 3 3 1 1 2 1 1 1 1 1 2 1 1 1
 ya rim has ta öt me bül bül ya rim has ta

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓
 3 3 3 3 1 1 2 1 1 1 3 1 1 1 0 0 1 1 1 3 3 3 1 1 2 1 1
 ah ney le yim şu gön lü me has ret kal dım

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 3 1 1 1 0 0 2 2 2 2 2 1 2 3 1 2 1 1

sev di gi me ben sa na da va na mam ya rim

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 1 3 1 1 1 0 0 2 2 2 2 2 1 2 3 1 2 1 1

ben sa na al da na mam ben sa na al da na mam ya rim

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 1 3 1 1 1 0 0

ben sa na da va na mam

Bülbülleri Har Ağlatır
 Âşıkları Yar Ağlatır
 Ben Feleğe Neylemişim
 Beni Her Bahar Ağlatır

Ben Sana Dayanamam Yârim
 Ben Sana Aldanamam
 Ben Sana Aldanamam Yârim
 Yârim Ben Sana Dayanamam

Yirmi Sekizinci Ders Saati “Ordunun Dereleri” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Ordu yöresine ait 4/4'lük ana usuldeki “Ordunun Dereleri” türküsünün hikâyesi ve künye bilgileri hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Çok eski devirlerde Ordu'nun uzak köylerinden birinde genç kız ve delikanlı Öğrenci varmış. Genç kız çok güzelmiş. Dal gibi boyu, sarma örgülü saçları hokka gibi ağzı, boncuk gibi gözleriyle yürekler hoplatan kızın adı Hacer'miş. Delikanlı da yakışıklı mı yakışıklı, levent yapılı yağız gencin adı Mehmet'miş. Güzelliği ile dillere destan olan Hacer de derin bir sevda ile Mehmet için yanıp tutuşmuş. Bu mutluluk böyle sürerken bu beraberliğe, her nedense kem gözler, karışmış. Hacer kızın aleyhine inanılmaz dedikodular yaymışlar ve nihayet Mehmet'in sevdiğini ve de köyünü terk etmesine sebep olmuşlardır. Böylece çok derin bir üzüntüyle gurbete çıkan Mehmet geride gözleri yaşlı bir kız, yerinden kalkamayan dertli bir ana bırakmıştır. Büyük acı içinde olan, yüreği yanık Hacer kız her gün evinin yakınından akan dereye gider çamaşır yıkar, çitlere asarken dudaklarından hiç eksik etmediği bu türküyle bütün köyü inletip dururmuş. Hacer'in yüreği yanık, hep dertli dertli söylemiş bir türkü inceden. Ne çare ki içli kız, türküsüne vurduğu gamını, kederini sevdiğine ulaştıramamış. Araya girenlerde işin üstesinden gelememişler. Böylece yıllar yılı kovalamış Mehmet gurbette kalmış, Hacer kız da dere kenarında hem ağlamış hem söylemiş “Ordu'nun Dereleri” türküsünü ölünceye kadar.

https://www.turkuler.com/hikâyeler/turku-hikâyeleri_ordunun_dereleri.html

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 4/4

Türkünün Yöresi: Ordu

Türkünün kaynak kişisi: Kadir Üstündağ

Türkünün derleyeni: Ahmet Yamacı

Türkünün TRT repertuar numarası:1550

Ordunun Dereleri Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Ordunun Dereleri türküsünün ses genişliği 7'li aralık olarak ifade edilebilir

Ordunun Dereleri Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
T.H.M. REPERTUAR SIRA No : 1550
İNCELEME TARİHİ : 27.7.1978

YÖRESE

ORDU

KİMDEN ALINDI
KADİR ÜSTÜNDAĞ

SÜRESİ :

♩ 112

ORDUNUN DERELERİ

DERLEYEN
AHMET YAMACI

DERLEME TARİHİ
1946

MOTİFA ALAN
AHMET YAMACI

OR DU NUN DE RE LE RI AK SA YU KA RI A
OR DU NUN DE RE LE RI DE RİN DE RİN ÇAĞ LI

K SA R OR DU NUN DE RE LE RI AK SA YU KA
YO R OR DU NUN DE RİN

RI A K SA MER MEM SE Nİ EL LE DE OR DU
ÇAĞ LI YO R HUK İ DE LİM SEV Dİ Çİ M AN NE

ÜS TU ME KA LK SA SÜR ME Lİ NAM MAN OY MEH
MEY DE AÇ LI YOR OY BAĞ

ME DİM HİH HE DI M SA NA NİS TÜ M DE HE DİM
LA NAM BAĞ LA MA M ZER DA LI DA LI Hİ SİN

BE Nİ SA NA ÇEÇ Hİ S LE R VAL LA Hİ BEN
GA RİP GA RİP ÇA LA R Sİ N BEH DEN SEV DA

DE HE DİM SÜR ME Lİ NAM MAN
LI Mİ SİN

— 1 —
ORDUNUN DERELERİ
AKSA YUKARI AKSA
YERMEM SENİ ELLERE
ORDU ÜSTÜME KALKIĞA SÜRME LİM AHMAN
OY MEHMEH MEHMEHİM
SANA KÜSTÜM DEMEDİM
SENİ BANA GEÇMİŞLER
VALLAH BEN DİDEMİM SÜRME LİM AHMAN

— 2 —
ORDUNUN DERELERİ
DERİN DERİN ÇAĞLIYOR
KALK GİDE LİM SEVDİM
ANNEM EVDE AĞLIYOR SÜRME LİM AHMAN
OY BAĞLAMAM BAĞLAMAM
ZERDALI DALBESİN
GARİP GARİP ÇALAR SİN
BENDEN SEVDALIM SİN

Ordunun Dereleri Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Ordunun Dereleri

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 1 1 1 1 4 4 1 2 1 1 1 1 2 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1

Or du nun de re le ri ak sa yu ka ri ak sa

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

1 1 1 2 2 1 2 1 1 1 3 1 1 1 1 1 3 3 3 1 3 1 1 1 3 1 0

ver mem se ni el le re Or du üs tü me kalk sa

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑

0 3 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 1 1 1 1 4 4 1 2 1 1

sür me lim am man oy meh me dim meh me dim

↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑

1 1 2 2 1 2 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 2 1 2 1 1 1 3 1 1 1

sa na küs tüm de me dim be ri sa na geç miş ler

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 1 3 3 3 1 3 1 1 1 3 1 0 0 3 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

val la hi ben de me dim sür me lim am man

Ordu'nun Dereleri
Derin Derin Çağlıyor
Kalk Gidelim Sevdüğüm
Annem Evde Ağlıyor (Sürmelim Aman)

Oy Bağlamam Bağlamam,
Zerdalı Dah Mısın
Garip Garip Çalarsın
Benden Sevdalı Mısın (Sürmelim Aman)

Yirmi Dokuzuncu Ders Saati “Çarşamba Sel Aldı” Türküsünün Hikâyesi ve Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

Samsun- Çarşamba yöresine ait eser söz kısımları 5/4'lük kavuştak kısımları 4/4'lük olmak üzere iki usulden oluşmaktadır. Türk halk müziği ezgilerinin bazılarında farklı usul bölümleri kullanıldığına örnek bir türküdür. Türkünün hikâyesi ve künye bilgileri ve Samsun İli hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra, eserin sadeleştirilmiş notasının deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Samsun İli Hakkında Bilgi;

Samsun Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da millî mücadeleyi başlatmak üzere ilk adımı attığı yer olarak tarihimizdeki önemli yerini almıştır.

Verimli Çarşamba ve Bafra Ovaları ile bu ovalara hayat veren Yeşilirmak ve Kızılırmak, Samsun'un belirgin coğrafi karakteristik özellikleridir. Bu ovalarda yetiştirilen tarımsal ürünler, bölgemizin ticari ve sanayi varlığının da asıl etkenleridir. Samsun Coğrafi konumu itibariyle bölgenin merkezi durumunda bulunmaktadır.

(<https://samsunkulturturizm.gov.tr/TR,59616/genel-bilgiler.html>)

Samsun Bandırma Vapuru Müzesi.

Türkünün Hikâyesi;

Yoksul delikanlı Ahmet yıllarca süren kara sevdasına karşılık bulmuş Melek'e kalbini açmıştı. Kısa süre içerisinde yüzük takıp nişanlandılar. Ahmet sonbaharda askere gitti Melek ise gözyaşları içerisinde kaldı. Ağa oğlu Mehmet Ali Melek'e göz koydu ve adamlarının yardımıyla onu dağa kaldırdı. Kara haberi alan Ahmet kısa sürede yetişti, kuşandı atını silahını düşü yollara. Gece gündüz Melek'i aradı. Yağmur başlamıştı yağmur değil sanki tufan yeniden yaşıyordu. Evler insanlar bebe beşikleri hayvanlar öküz arabaları ağaçlar büyük küçük kayıklar sürükleniyordu. Birden durdu yağmur. Sular günbegün çekildi. Abdal deresinin Yeşilirmak'a kavuştuğu noktada ahali toplanıyordu. Derenin eğimle indiği yamacın dibinde büyük bir kaya parçası vardı. Onun üstünde ise iki insan. Melek ile Ahmet'ti onlar. El ele tutuşmuş sırtüstü öylece yatıyorlardı. Ahali şaşkınlığın ardından dualar okumaya başladı. Dualar içten mırıltılara yüzyıllardır can alan sellerle örülenmiş insanların acısını dile getiren dizelere dönüştü. İşte rivayet ol rivayet, derler ve hikâye ederler ki Çarşambayı sel aldı türküsü bu acı mırıltılardan doğdu (Çeviker, 1992: 183).

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü:5/4-4/4

Türkünün Yöresi: Samsun- Çarşamba

Türkünün kaynak kişisi:

Türkünün derleyeni: Nejat Buhara

Türkünün TRT repertuar numarası: 2040

Çarşambayı Sel Aldı Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Çarşambayı Sel Aldı türküsünün ses genişliği 7'li aralık olarak ifade edilebilir.

Çarşambayı Sel Aldı Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI
TMM REPERTUAR SIRA No: 2040
İNCELEME TARİHİ: 13-12-1979

YÖRESİ
SAMSUN, Çarşamba
KİMDEN ALINDI?

ÇARŞAMBAYI SEL ALDI

DERLEYEN
NEJAT BUHARA

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN
NEJAT BUHARA

SÜRESİ: ↓ = 52

ÇARŞAMBA YI SE LAL DI Rİ
ÇARŞAMBA YA Zİ LA Rİ

BİR YA R SEV DİR E LA L
KÖR PE SEV DİR KU E ZU LA L

DI A MA NA MAN BİR YA R SEV DİR KU
Rİ A MA NA MAN Rİ A MA NA MAN

E ZU LA L DI Rİ KES KE SEV MEZ O LA Y
AL LAH AL NI MA YA Z

DI Mİ S E BU KA M NOY MU RA YA

DA KA L DI A MA NA MAN BİR YA R
Zİ LA Rİ A MA NA MAN

SEV DİR E Zİ LA L DI Rİ OY NE
RA YA A DA G

Yİ Mİ LA RU NE Yİ DA G Mİ SA MA NA MAN
LA RA MA NA MAN

ÇARŞAMBAYI SEL ALDI
(Sahife - 2)

KA DE RI M RİM BO V LE TE A Ğ MI S LA R

GZ Lİ SEV DA ÇEK ME Sİ A MA NA MAN
VA Rİ GÜ ZE L O LA N LA RA MA NA MAN

A TE S TEN GÖ M LE Gİ MİS
NE MA N CE KE R HE M AĞ LAR

uydu

ÇARŞAMBAYI SEL ALDI	ÇARŞAMBA YAZI LARI
BİR YAR SEVDİM EL ALDI aman aman	NÖRPEDİR KIZILARI aman aman
KESKE SEVMEZ OLAYDIN	ALLAH ALNIMA YAZMIŞ
ELİM KOTUNDA KALDI aman aman	BÜ KARA YAZILARI aman aman
ÖY NE MİS NE İMİŞ aman aman	A DAĞLAR ULU DAĞLAR aman aman
KADERİM BÖYLE İMİŞ	YARIM GURBETTE AĞLAR
GÜZLİ SEVDA ÇEKMESİ	VARİ GÜZEL OLANLAR
ATİŞEN GÖMLEĞİNİŞ aman aman	HEM AH ÇEKER HE M AĞLAR

Çarşambayı Sel Aldı Türküsünün Sadeleştirilmiş Notası.

Çarşambayı Sel Aldı

Sadeleştirilmiş nota yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 1 1 1 1 1 2 1 2 1 1 2 1 1
Çar şam ba yı sel al dı

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 2 1 2 1 1 3 1 1 3 1 5 1 2 2 1 2 1 5 1 5 0 5 0 0
bir yar sev di m e lal di a man a man

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 2 1 2 1 5 1 5 0 5 0 0 1 5 0 5 0 0 0 0 2 1 1 3
bir va r sev di m e la l di - saz -

↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 1 1 1 1 1 2 1 2 1 1 2 1 1
keş ke sev mez o lay dı m

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓

1 2 1 2 1 1 3 1 1 3 1 5 1 2 2 1 2 1 5 1 5 0 5 0 0
e li m koy nu m da ka l di a man a man

↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓
 1 2 1 2 1 5 1 5 0 5 0 0 1 5 0 5 0 0 0 0 0 0 0 0
 e li m koy nu m da ka l dı
 ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓
 1 2 1 2 1 1 3 1 1 3 1 5 1 2 2 1 2 1 5 1 5 0 5 0 0
 oy ne i mi ş ne i miş a man a man
 giz li sev da çek me si a man a man
 ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓
 1 2 1 2 1 5 1 5 0 5 0 0 1 5 0 5 0 0 0 0 0 0 0 0
 ka de rim bö y le i miş
 a te ş ten gö m le i miş

Çarşamba'yı Sel Aldı,
 Bir Yar Sevdim El Aldı (Aman Aman)
 Keşke Sevmez Olaydım,
 Elim Koynumda Kaldı (Aman Aman)

Oy Ne İmiş Ne İmiş (Aman Aman)
 Kaderim Böyle İmiş.
 Gizli Sevda Çekmesi (Aman Aman)
 Ateşten Gömlek İmiş.

Çarşamba Yazıları,
 Körpedir Kuzuları (Aman Aman)
 Allah Alıma Yazmış,
 Bu Kara Yazıları (Aman Aman)

A Dağlar Ulu Dağlar (Aman Aman)
 Yarım Gurbette Ağlar.
 Yarı Güzel Olanlar (Aman Aman)
 Hem Ah Çeker Hem Ağlar.

Otuzuncu Ders Saati “Osman Paşa” Türküsünün Konusu Osman Paşa’nın Tanıtılması Türkünün Künye Bilgileri TRT ve Sadeleştirilmiş Notası

TRT notasındaki künye bilgileri bölümünde yöre bilgisi boş bırakılsa da çeşitli kaynaklarda Rumeli türküleri arasında gösterilen 3/4’lük ana usuldeki “Osman Paşa” türküsünün hikâyesi ve künye bilgileri hakkında öğrencilere bilgi verilmiştir. Türkünün TRT repertuarındaki notasına sadık kalarak yeniden yazılan notası ile deşifre edilmesi ve anlatma-gösterip yaptırma yöntemleri ile eserin bağlama/saz ile ve vokal olarak icrası üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Türkü, Osman Paşa’nın kahramanlıklarıyla ve Plevne Kalesini savunmasıyla ilgilidir. Osman paşa (1832-1900) Tokat’ta doğduktan sonra İstanbul’da Beşiktaş Askeri Rüştiyesini, Kuleli Askeri İdadisini bitirip Mekeb-i Harbiye-i Şahane’ye girdi. 1852’de 20 yaşında iken teğmen rütbesiyle ve ikincilikle mezun oldu. Bundan sonra çeşitli görevler yaptıktan sonra 44 yaşında Mareşal olmuştur. 1877’de büyük Plevne Türk-Rus savaşında Türk ordularının komutanı idi (Soysal, 2007: 54).

Türkünün teması “Koçaklama” olarak ifade edilebilir.

Koçaklama: Yiğitçe ve coşkulu bir söyleyişle, savaş ve dövüşleri anlatan, kahramanlık duygularını canlandıran şiirlerdir.

(<https://www.turkedebiyati.org/kocaklama-nedir-ozellikleri-ornekleri/>)

Osman Paşa

Türkünün Künye Bilgileri;

Türkünün usulü: 3/4

Türkünün Yöresi: Rumeli

Türkünün kaynak kişisi: Yöre Ekibi

Türkünün derleyeni: Muzaffer Sarısözen

Türkünün TRT repertuar numarası: 452

Osman Paşa Türküsünün Ses Genişliği Sahası.

Osman Paşa türküsünün ses genişliği 8'li aralık olarak ifade edilebilir.

Osman Paşa Türküsünün TRT Repertuarındaki Notası.

TRT MÜZİK DİJİTAL YATIRIMLARI
TRT M. REPERTUAR SIRA No: 412
İNCELEME TARİHİ : 22.08.1973

DERLEYEN
M. SARISÖZEN

YÖRESİ

DERLEME TARİHİ

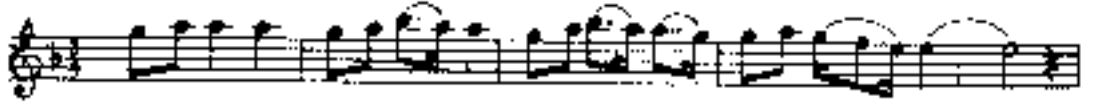
KİMDEN ALINDIĞI

NOTAYA ALAN
M. SARISÖZEN

SÜRE : ♩ - 69

OSMAN PAŞA

— Plevne kahramanı

TU NA MEH Rİ AF İMAN CI YOR NE NA Rİ Mİ YIN İMAN CI TOR
DÜŞ MÜN YU NA İ AT LA Dİ SA RA KOL LA İT YEK LA DE
KI LİN CI Mİ YUR DUN TA SA TAG İN MEL Dİ BAŞ TAH BA Şa

Ü NÜ BÜ FEN ÖS MAN PA SA Mİ EET PE DEN ÇIK MAN CI YOR
DÜŞ MÜN PA ŞA NIN AD LUN DAN BEŞ BİN YÖP BİR ÇEN PAT LA DE
Ü NÜ BÜ YÜR ÖS MAN PA SA AS KÖ RİN EE BİR LER TA Şa

— 1 —

ŞUHA KEMPE AKMAN DİDOK
KEMERİ: YINMAN DİYOR
ÜNÜ BÜYÜK OSMAN PAŞA
PİLEYMEDEN ÇIRMAN DİYOR

— 2 —

DÜŞMAN TUNAF: AÇLADI
BAŞANDILANI TOKLADI
OSMAN PAŞANIN KOLUNDAN
BEŞ BİN YÖP BİRÖŞEN PATLADI

— 3 —

MİLİNCİNİ YURDUM TAŞA
TAŞ KAPIRDI BASTAN ŞAŞA
ÜNÜ BÜYÜK OSMAN PAŞA
ASKERİHLİ BİTLER YAŞA

Osman Paşa Türküsünün Yeniden Yazılmış Notası.

OSMAN PAŞA

Nota Yazımı: Levent Özer

↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 3 3 3 1 1 2 1 1 1 1 2 1 1 1 1 3 1 1 1 1

Tu na neh ri ak mam di yor ke na rı mı yık mam di yor

↓ ↑ ↓ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓ ↑ ↓

1 2 1 3 1 1 1 1 1 1 1 2 1 1 1 1 3 1 1 0 0

ü nü bü yük os man pa şa pi lev ne den çık ma di yor

Tuna Nehri Akmam Diyor
 Kenarımı Yıkmam Diyor
 Ünü Büyük Osman Paşa
 Plevne'den Çıkmam Diyor

Düşman Tuna'yı Atladı
 Karakolları Yokladı
 Osman Paşa'nın Kolundan
 Beş Bin Top Birden Patladı

Kılıncımı Vurdum Taşa
 Taş Yarıldı Baştan Başa
 Ünü Büyük Osman Paşa
 Askerinle Binler Yaşa

Ek-4

Öğrenci 1 (K)' e İlişkin Velisi (Baba) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Emekli öğretmen olan Öğrenci 1 (K)'in veli kendisinin da biraz bağlama/saz çaldığını ancak çocuklarından hiçbirinin bu doğrultuda maalesef bir hevesi olmadığını ifade etmiştir. Okulda arkadaşları ile birlikte yapılan bu çalışma süreci ve sonunda “Öğrenci 1 (K)'in özellikle Türk halk müziğine ve bağlama/saz'a yönelik ilgisinin arttığını bunun da tutum ve davranışlarına olumlu yönde etki ettiğini ifade etmiştir.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Yapılan çalışmanın okul başarı durumunda olumsuz yönde bir etkisinin olmadığını, bunun aksine olumlu etkileri olduğunu ifade etmiştir.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Müzikal çalışmasında gösterdiği disiplin ve özeni okul derslerinde de uygulamaya başladığını gözlemlediğini ifade etmiştir.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K) kitap okumayı çok seven ve genelde boş vakitlerinde odasında tek başına kitap okumayı tercih eden bir çocuk iken, şimdi okulda öğrendiği türküleri evde kardeşlerine de öğretmeye çalışıyor ve onlarla daha fazla vakit geçiriyor ifadesini kullanmıştır. Arkadaşları ile olan iletişimi büyük oranda okul sınırları içerisinde olduğu için veli bu konuda bir fikir yürütmemiştir.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K) tabiatı olarak içine kapanık bir çocuk olsa da yapılan bu çalışma sonucunda daha çok kendine güvenmeye, rahat olmaya ve kendini daha rahat ifade edebilmeye başladığını gözlemledik ifadesini kullanmıştır.

- Çocuğunuzu ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) daha kolay atlattıysanız, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K) önceleri TV’de özellikle duygusal müzikler dinlediği zaman hüzünlenir hatta bazen gözleri dolardı. Kızım neden ağlıyorsun diye sorduğumda “baba ben çok duygulanıyorum” cevabını alırdım. Yapılan bu çalışma sonucunda kendisi de belli bir oranda müzik yapmaya başladığından beri dinlediği müziklerdeki güzel yönleri görmeye başlayıp bunlardan mutlu olmaya, keyif almaya başladığını gözlemledik böylelikle bu sık sık tekrarlanan duygusallık hali oldukça azaldı ifadelerini kullanmıştır.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çocuğumuzla iletişimimizde bir sorun olmamasının yanında okulda yapmış olduğu bu çalışma, arkadaşları ile birlikte bir şeyler yapıyor ve başarıyor olmuş olmanın Öğrenci 1 (K)’ e verdiği mutluluk onun her haline olduğu gibi bizimle ve çevresi ile olan iletişimine de olumlu yönde fayda sağladı ifadelerini kullanmıştır.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Yapılan çalışmada o gün öğrendiği türküleri, hikâyelerini evde kardeşlerine annesine ve kendisine de izlediği güzel bir filmi anlatmış gibi anlattığını hatta bir gün Burçak tarlası türküsünü okulda öğrendiğini ve evde burçak nedir baba diye kendisine sorduğunu, kendisinin de girelim internetten beraber bakalım şeklinde sorusuna birlikte görseller de kullanarak en doğru yanıtı almaya çalıştıklarını ifade etmiştir.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Önceleri daha çok pop müzik tarzı şarkılar dinliyordu ancak çalışmalardan sonra Türk halk müziğinin de ne kadar güzel eserlere sahip olduğunu, bu eserlerin de dinlenmesinin gerekli ve keyifli olduğunu, hatta daha önceden ara sıra kendisi saz çalarken çocukların dinlemediğini ve başka şeylerle

ilgilendiğini, özellikle Öğrenci 1 (K)' in gerek kendi çalarken gerek TV'de gördüklerinde çok keyif alarak ve dikkatli bir şekilde dinlediğini ifade etmiştir.

- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Öğrenci 1 (K)'in özellikle Ah bir Ataş Ver türküsünün melodisinden ve hikâyesinden çok etkilendiğini bunu dışında Ardahan'ın yollarında türküsünün melodisini çok sevdiğini evde sık sık bunu hem internetten açıp dinleyip evdekilere de dinlettiğini hem de sazı ile kendisi sık sık bu türküyü çaldığını ifade etmiştir.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- o İyi ki böyle bir çalışmayı düşünmüşsünüz, çocukların bu işi severek yaptıkları çok belli, bu da size olan sevgilerinden kaynaklı, evde ben saz çalarken rahatsız olan çocuğum şimdi aynı sazı kendisi çalmaya çaba gösteriyor bu yüzden size çok teşekkür ediyorum.

Ek-5

Öğrenci 1 (K)' e İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K)'de zaten okul ve sınıf kurallarına karşı hiçbir olumsuz davranış yoktu bu çalışmadan sonra da bu değişmedi.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Benim dersimde de (görsel sanatlar) derse gayet ilgili, ders araç gereçlerini eksiksiz getiren bir öğrenci.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Olumlu yönde geliştiğini gözlemliyorum.

- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Ders çalışma konusunda zaten titiz bir kız ancak belli seviyeye kadar başarıya ulaşabiliyor. Bu çalışma ile de daha gayretli hale geldiğini söyleyebilirim.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K) sakin yapısına rağmen bütün arkadaşlarının saygı duyduğu bir öğrenci. Bu çalışma ile de bu statüsünü korumaya devam ediyor.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğretmenleri ile diyalog artırma çabası içerisinde olduğunu söyleyebilirim.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Her ne kadar içe kapanık bir öğrenci gibi gözüksede siz onunla konuşmaya başladığınızda hemen uyum sağlayabiliyor. Bu çalışma ile birlikte bu konuda kendine daha bir özgüven geldiğini söyleyebilirim.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kesinlikle istekli verilen görevi yapar.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sorumluluklarını bilen bir öğrenciydi bunda olumlu ya da olumsuz bir değişiklik gözlemedim.

Ek-6

Öğrenci 1 (K)' e İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Etkinlik öncesinde de okul kurallarında uyumla ilgili bir sorunumuz yoktu, etkinlikten sonra da yaşamadık.

- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sessiz sakin bir kızımızdı böyle bir çalışma içerisinde yer almış olması bizi şaşırttı ona bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Daha önce herhangi bir şikâyet veya talepte bulunmak için idareye gelemeyen bir öğrenciydi. Bundan sonra ihtiyaç halinde bizlerle daha rahat iletişim kurabileceğini hissediyorum.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Az önce de ifade ettiğim gibi herhangi bir konuda kendisi bir girişimde bulunmadı şimdiye kadar. Umuyoruz ki bu çalışma ile edindiği özgüven sayesinde farklı olacaktır.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Görev verildiği zaman hakkıyla yerine getirmeye gayret eden bir öğrencimizdir. Bu çalışmadan sonra da bunun böyle devam edeceğini düşünüyorum.

Ek-7

Öğrenci 1 (K)' e İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Aslında Öğrenci 1 (K) eskiden de kurallara uyan bir arkadaşımızdı, okul ve sınıf kurallarına uyum konusunda olumlu veya olumsuz bir değişiklik görmedim.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K) önceleri biraz içine kapanıktı şimdi bizlerle daha çok iletişim kurmaya ve bizi anlamaya çalışıyor.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Daha önce sadece sınıftaki bir iki arkadaşıyla konuşurdu. Bu çalışma süresi boyunca aynı kursu aldıkları diğer arkadaşları başta olmak üzere daha çok kişi ile iletişim kuruyor.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Öğrendiği türkülerini bize sınıfta çalıyor ve söylüyor. Atabarı türküsünü çaldı mesela ve daha önce adının başka olduğunu sonradan Atabarı olarak değişmesinin hikâyesini anlattı.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Önceden daha çok İngilizce ve Rusça şarkılar dinliyordu. Son zamanlarda Türk halk müziği dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Özellikle şu şarkıyı ya da türküyü dinleyin diye bize önermedi. Genellikle o gün sizinle öğrendiği türkülerini tenefüslerde söylüyor.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 1 (K) genelde ders esnasında düşüncelerini ifade etmeye, öğretmenlere bir şey sormaya çekinirdi ancak son zamanlarda kendini daha rahat ifade edebiliyor.

Ek-8

Öğrenci 1 (K)' e İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Çok bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- Önceden çok sessizdi şimdi biraz daha konuşkan.

- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 1 (K) önceden çok kişiyle konuşmazdı sadece bir iki arkadaşı vardı hep onlarla konuşurdu, şimdi daha çok arkadaşı var.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Hayır, benimle paylaşmadı.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Önceden daha çok İngilizce dinliyordu. Artık Türk halk müziği de dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Bazen teneffüste bize öğrendiği türküleri çalıyor.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden öğretmenlere soru sormaktan korkardı. Artık daha rahat bir şeyler sorabiliyor.

Ek-9

Öğrenci 1 (K) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Eskiden Türk halk müziği ile ilgili pek bir bilgim yoktu. Şimdi hem saz çalabiliyorum hem de çaldığım türkülerin hikâyelerini biliyorum.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Farklı yörelerin farklı halk oyunları olduğunu öğrendim. Bu halk oyunu türlerinin isimlerini öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrendiğimiz türkülerin ait oldukları şehirler ile ilgili bilgi sahibi oldum.

- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Âşık Veysel'i daha önceden bilmiyorum. Şimdi küçük yaşta gözlerini kaybettiğini, insanlara toprağın, eşitliğin kardeşliğin önemli olduğunu söyleyen bir insan olduğunu öğrendim
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Eskiden bana bir şey sorduklarında çekiniyordum cevap veremiyordum. Şimdi sevdiğim bir şey yapıyorum bir şey başardığımı hissediyorum ve bu bana özgüven veriyor.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- o Türküleri babama çaldım evde bilmediğim şeyleri sordum babam da bana yardımcı oldu birlikte türküler söyledik ve dinledik.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o İnternette artık Türk halk müziği de açıyorum. Mesela çalıştığımız türküleri dinliyorum sırada olan türkü çıktığı zaman onun da sözlerini müziğini dikkatle dinleyip nasıl bir hikâyesi olabileceğini hayal ediyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- o Burçak tarlası ve Çayda çıra türkülerini önerdim. Aslında başka türküler de önerdim ama şu an aklıma gelmiyor.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
- o Bana çok katkısı olduğunu düşünüyorum. Türkiye ile ilgili bilgilerim arttı. Türk kültürünü bir Türk olarak sevsem de çok fazla bir bilgim yoktu ve daha önce hiç Türkiye'ye gitmedim. Her saz çaldığımda kendimi Türkiye ye daha yakın hissediyorum, kendimi orda hayal ediyorum.

Ek-10

Öğrenci 2 (E)' ye İlişkin Velisi (Anne) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Daha önce internette çok fazla vakit harcıyordu. Bu çalışma ile birlikte daha çok sazla vakit geçiriyor ve bu hem onun için hem bizim için daha güzel.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Olumsuz bir değişiklik yok, hatta daha iyiye gittiğini söyleyebilirim.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Okul derslerine ve saz çalmaya ayrı çalışma planları yaptı. Önce derslerini ödevlerini bitirip daha sonra saz çalıyor, bu da daha düzenli olmasını sağladı.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Öğrendiği türküleri kardeşi ile birlikte videoya kayıt ediyorlar, birlikte söylüyorlar ve güzel vakit geçiriyorlar.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Önceden biraz utangaçtı, şimdi evde bizlere, gelen misafirlere saz çalıyor türkü söylüyor.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) Daha kolay atlattı, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Öğrenci 2 (E)' nin çok sinirli ve titiz bir yapısı var, bu yüzden bazen kendisini ifade etmekte zorlanabiliyor. Bu çalışma ile birlikte daha sakinleştiğini söyleyebilirim.
- o Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- İletişimimiz gayet güzel bunda bir değişiklik olmadı. Saz çalmaya başladıktan sonra bizde ondan bazı türküleri bizim için öğrenip çalmasını istiyoruz ve güzel bir sohbet oluyor.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Sizin kursunuzda öğrendiği her şeyi eve gelince hemen bizlere anlatıyor. Hatta benim daha iyi anlamam için bana Rusça anlatıyor.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Daha önce sürekli küçük Emrah (Emrah İpek) dinliyordu. Hala bazen Emrah dinliyor ama türküler de dinlemeye başladı.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet, hem kendi çalıyor hem de internetten açıp beraber dinliyoruz.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- Bu çalışmadan çok memnunuz, oğlumuzun saza olan bu ilgisinin devam etmesini hiç bırakmamasını istiyoruz size de bunun için teşekkür ederiz.

Ek-11

Öğrenci 2 (E)' ye İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 2 (E) zaten disiplinli bir öğrenci bu çalışmadan sonra da bu değişmedi.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Benim dersimde de gerekli ilgi alakayı gösteriyor.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Olumlu yönde geliştiğini gözlemliyorum.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Daha disiplinli olduğunu ifade edebilirim.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 2 (E) zaten sosyal bir öğrenci bu çalışmadan sonra da bu artarak devam ediyor.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Özgüveni zaten yüksek olan bir çocuk, bu çalışmadan sonra da bu artarak devam ediyor. Tabi ki bu gelişim herhangi bir saygısızlığa yol açacak durumda değil sevgi saygı sınırlarını gözetiyor.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Bu çocukların geneli, ergenlik dönemi sebebi ile az da olsa bir gerginlik ve tutukluk yaşıyor. Bu durum Öğrenci 2 (E)' de biraz daha ön plandaydı. Bu çalışma ile birlikte Öğrenci 2 (E)' de bir rahatlama ve sakinleşme olduğunu söyleyebilirim.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Görev verildiğinde yapar ama kendisi böyle bir girişimde bulunmuyordu umarız bu çalışmalar sonrasında kendiliğinden görev almaya istekli hale gelir.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sorumluluklarını bilen bir öğrenci bunda bir değişiklik gözlemlemedim.

Ek-12

Öğrenci 2 (E)' ye İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 2 (E) Ahıska Türkü öğrencilerimizden. Genelde bu öğrenciler ile disiplin sorunları yaşıyoruz. Daha önce Öğrenci 2 (E) ile böyle bir sorun yaşamadık. Bu çalışma ile birlikte bunun sürekliliğinin sağlanacağını düşünüyorum.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Tam olarak olmasa da kendini ifade edebilmesi konusunda geliştiğini söyleyebilirim.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 2 (E) zaten girişken bir çocuk, bundan sonraki etkinliklerde de bu durumun artacağını düşünüyorum.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sorumluluklarını bilen disiplinli bir öğrenci, eminim ki bu şekilde devam edecek.

Ek-13

Öğrenci 2 (E)' ye İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kurallara uyan bir arkadaşımız.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğretmenlere dersle veya başka bir şey ile ilgili daha önceden hiç soru sormazdı. Derslere olan ilgisi bu kurstan sonra arttı.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Daha önce hep Rusça bilen arkadaşları ile konuşurdu. Şimdi Türkçe konuşmaya gayret ediyor.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Teneffüslerde bize saz çalıyor. Çaldığı türkünün hangi şehrin türküsü olduğunu, hikâyesini bize anlatıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Daha önce arabesk ve Rusça şarkılar dinliyordu.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet, mesela resim dersinde öğretmen akıllı tahtadan resim çizerken dinlememiz için bize müzik açıyor ve bize ne dinlemek istersiniz diye soruyor. O zaman Öğrenci 2 (E) bir türkü adı söylemişti Osman Paşa türküsü ve hep beraber dinlemiştik.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Önceden biraz utangaçtı ve öğretmenlere soru sormaya çekinirdi. Şimdi bu konuda daha rahat. Derste parmak kaldırıyor ve bir şey sorulduğunda daha sakın cevaplar verebiliyor.

Ek-14

Öğrenci 2 (E)' ye İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Evet değişiklik oldu kurallara daha çok uyuyor.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Hayır gözlemedim.

- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bütün arkadaşları ile saygılı bir şekilde iletişim kuruyor, bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Teneffüste bize yeni öğrendiği türkülerini çalıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Önceden daha çok Rusça şarkılar dinliyordu. Şimdi sazla çaldığı şarkılarına da dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Evet, bazen akıllı tahtadan açıyor beraber dinliyoruz.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bir değişiklik gözlemedim.

Ek-15

Öğrenci 2 (E) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Türkülerin hangi yöreye ait olduklarını, kaynak kişilerini, her yörenin ayrı müzik kültürü olduğunu öğrendim.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrendiğimiz türkülerin bazılarının oyunları olduğunu öğrendim. Ata barı Ardahan'ın Yollarında türkülerinin müzikleri ile halay çekildiğini öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Daha önce sadece Türkiye ile ilgili İstanbul, Ankara, Antalya gibi büyük şehirlerin adlarını biliyordum. Şimdi Türkiye ile ilgili daha çok şehir tanıyorum.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Neşet Ertaş'ı öğrendim. Onun türkülerini internetten açıyorum kendim çalmaya çalışıyorum.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

Eskiden birileriyle özellikle öğretmenlerle konuşmaya utanıyordum şimdi daha rahatım. Kendime daha çok güveniyorum.

- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- Annemle babama ah bir ataş ver ve yüksek yüksek tepelere türkülerinin hikâyelerini anlattım. Çünkü bu türkülerin hikâyeleri beni çok etkiledi.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Önceden Emrah'ın müziklerini çok seviyordum ve hep onları dinliyordum. Şimdi türküler de dinliyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türkülerini önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- Yüksek Yüksek Tepelere ve Hekimoğlu türkülerini önerdim.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
- İyi ki beni bu çalışmaya aldınız. Saz çalmayı çok seviyorum teşekkür ederim.

Ek-16

Öğrenci 3 (E)'e İlişkin Velisi (Baba) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden müziğe karşı bir ilgisi yoktu en önemli değişim bu oldu. Artık müziğe saza ve hatta başka müzik aletleri öğrenmeye ilgi duyuyor. Saz çalmayı öğrendikten sonra gitar çalmayı istiyor mesela.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çok bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Ders çalışmayı hiçbir zaman çok sevmeydi. Biz biraz itekliyoruz çalışması için. Şimdi saz çalmayı başarabildiği için çok mutlu biz de derslerine de saza çalıştığı gibi severek çalışırsan onda da başarılı olacaksın diyerek motive etmeye çalışıyoruz.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sıcakkanlı bir çocuk herkesle rahat iletişim kuruyor bunda bir sorun olmadı hiç.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendini ifade etmekte bizlere karşı bir sorun yaşamasa da okulda öğretmenlerine karşı bizle olduğu kadar rahat iletişim kuramadığını söyleyebilirim. Ama geçenlerde okul müdürü Öğrenci 3 (E)'ü saza ile görmüş ve odasına davet edip bir türkü çaldırılmış. Bu Öğrenci 3 (E)'ü çok mutlu etmiş evde bize anlatırken çok mutluydu. Bu olaydan sonra ihtiyaç halinde müdür beyle ve diğer öğretmenleri ile daha rahat iletişim kurabileceğini düşünüyorum.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) Daha kolay atlattıysa, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Bu çalışmaya ne kadar önem verdiğini görüyoruz. Sazı güzel doğru çalmayı bir sorumluluk haline getirdi. Bu da sorumluluk alma yönünün gelişmesine katkı sağlıyor bence. Enerjisini bir müzik aleti çalmaya vermesi de ergenlik dönemini daha kolay atlamasına yardım edecektir diye düşünüyorum.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Daha öncede söylediğim gibi bizimle gayet rahat iletişim kurabiliyor.
- Çocuğunuz Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Evet, daha önce birkaç kere Türkiye' ye gittik. Çanakkale savaşı ile ilgili bir türkü öğretmiş ve hikâyesini anlatmışsınız. Baba bir daha Türkiye'ye gittiğimizde Çanakkale'ye de gidelim dedi mesela.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Önceden sadece Rusça müzikler dinliyordu şimdi türküler de dinlemeye başladı.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet, sadece türkülerini değil hikâyelerini de anlatıyor bize. Kendisi sazla çalışıyor bizde o çalarken söylüyoruz. Ben zaten türkülerin çoğunu biliyordum şimdi oğlum çalarken daha zevkle dinliyorum.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- Yaptığımız bu çalışma için çok teşekkür ediyor ve başarılarınızın devamını diliyoruz.

Ek-17

Öğrenci 3 (E)'e İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Öğrenci 3 (E) daha önce okul kurallarını biraz boş veren rahat bir yapıya sahipti. Bununla ilgili gözle görülür bir gelişme var.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Benim dersimle ilgili de olumlu gelişmeler var. Sorumluluklarını yerine getirmeye daha çok özen gösteriyor.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Gözle görülür bir gelişme olduğunu söyleyemem.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Genel olarak rahat bir yapısı olduğu için bu ders çalışma şekline de yansıyor. Umarım bu çalışmadan sonra saza verdiği önemi derslerine de verir.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Arkadaşları ile iyi anlaşılıyor onda bir sıkıntı yok.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Onu çok fazla gözleme şansım olmadı.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 3 (E) soru sorulmadığı müddetçe pek ses çıkarmayan, siz onla iletişime geçtiğinizde ise biraz utanıp sıkılan bir yapıya sahipti. Katıldığı bu etkinlik ile bu durumda biraz daha rahat olmaya ve düşüncelerini çekinmeden ifade edebilmeye başladı diyebilirim.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Bir görev verdiğinizde yapar ancak kendisi herhangi bir konu da girişimde bulunmaz.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- o Sorumluluk konusunda daha duyarlı olmaya az da olsa başladığını hissediyorum. Umarım bu artarak devam eder.

Ek-18

Öğrenci 3 (E)'e İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Genellikle okul kurallarına uyan bir öğrenci, gözle görünür bir itaatsizlik sorumsuzluk hatırlamıyorum.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 3 (E) çok fazla elini taşın altına sokan bir yapıya sahip değil. Biraz kendini geri çekme, göze batmama gibi bir yaklaşımı var. Bu çalışmada kazandığı özgüven ile az da olsa daha girişken, kendini rahat ifade edebilen bir birey olmaya başladığını söyleyebilirim.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Şimdiye kadar kendisi hocam şu etkinliğe katılayım, şu görevi de ben alayım gibi bir yaklaşımda bulunmadı ancak verilen görevleri yerine getirmeye çalışır.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çok bir değişiklik olduğu söylenemez.

Ek-19

Öğrenci 3 (E)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Kurallara çok uymazdı önceden şimdi biraz daha iyi.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Önceden biraz yaramazdı çok hareketliydi şimdi daha sakin.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Benimle ve arkadaşları ile iletişiminde bir sıkıntı hiç olmadı, şimdi de yok.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Evet, öğrendiklerini sınıfta anlatıyor bize.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Önce Rusça şarkılar ve rap müzik dinliyordu. Şimdi Türk müzikleri de dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Hayır önermedi.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Arkadaşları ile konuşurken ve soru sorarken oldukça rahat ama öğretmenlere soru sormaya çekinir, öğretmen onu ayağa kaldırdığında veya soru sorduğunda biraz tutuk kalırdı. Şimdi öğretmenlerle biraz daha rahat konuşabiliyor.

Ek-20

Öğrenci 3 (E)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Önceden Öğrenci 3 (E) koridorda koşuyordu, derste gizlice telefonla oynuyordu şimdi kurallara daha çok uyuyor.

- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- o Derslere daha çok özen gösteriyor.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden sadece birkaç arkadaşı ile konuşuyordu mesela benle hiç konuşmuyordu şimdi bazen konuşuyoruz.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Direk olarak bana bir şey anlatmadı ama saz kursuna giden diğer arkadaşları ile konuşurken duydum.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Bilmiyorum.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Saz kursunda öğrendiği türküleri bazen teneffüste çalıyor o zaman dinliyoruz.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bir değişiklik gözlemedim.

Ek-21

Öğrenci 3 (E) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Saz kursuna gelmeden önce Türk halk müziği hiç bilmiyordum ve ilgilenmiyordum. Türkülerin hikâyelerini, anlamlarını türküler yazan kişileri öğrendim. Şimdi türküler benim için daha ilginç.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Türkiye'nin farklı bölgelerinde farklı halk oyunları olduğunu öğrendim. Karadeniz bölgesinde horon Ege bölgesinde zeybek oynandığını öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Evet, Türkiye ile ilgili daha çok şey öğrendim. Farklı bölgelerde farklı özellikler olduğunu, bu özelliklerin de türkülerin sözlerine ve müziklerinde yansıdığını öğrendim.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Saz çalan, türküleri ile kendisinin ve halkın düşüncelerini dile getiren, onlara birlik beraberlik olmanın gerekli olduğunu söyleyen kişiler olduklarını öğrendim.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sanırım bir değişiklik olmadı.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- Evet paylaşıyorum. Öğrendiğimiz türküleri evde anneme babama çalıyorum hikâyelerini anlatıyorum.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Evet değişti. Artık hangi tür olursa olsun müzikleri daha çok dikkat ederek anlamaya çalışarak dinliyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- Çok fazla önermedim ama bazen onlara saz çalmamı istiyorlar ben de çalıyorum.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.

- Müziğe yeniden ilgi duymaya başladım. Altı yaşında piyano kursuna gitmişim, o zamanlar çok beceremiyordum ve keyif almıyordum. Müziğe karşı yeteneğimin olmadığını sanıyordum. Şimdi saz çalabiliyorum ve bu kendime daha çok güvenmemi, daha iyi hissetmemi sağlıyor.

Ek-22

Öğrenci 4 (E)'e İlişkin Velisi İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) küçükken ağaçtan düşmüştü bu sebepler elleri titriyordu. Saz çalmaya başladıktan sonra sürekli parmakları ile egzersiz yaptığı için bu titremelerde beklenmedik şekilde azalma oldu. Bu da hem Öğrenci 4 (E)'ü hem bizi çok mutlu etti. Öğrenci 4 (E)'ün daha mutlu olduğunu ve müzik yapmanın ona hem fiziksel hem de moral olarak iyi geldiğini söyleyebilirim.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) zaten çalışkan ve başarılı bir çocuk. Ders notlarında bir düşüş olmadı hatta az da olsa yükselmeler var.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Derslerini hiç ihmal etmiyor. Saz çalmaya ayırdığı vakit ders çalışmasına engel olmuyor.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Kardeşi ile iletişimi zaten güzeldi. Şimdi ara sıra kardeşine de saz çalıyor, ona sazı tutmayı öğretiyor. Sizin kursunuzda öğrendiklerini ona da anlatıyor. Birlikte saz kursuna gittikleri arkadaşları Öğrenci 3 (E) ve Öğrenci 2 (E) ile buluşup çalışıyorlar.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Kendine daha çok güvenmeye başladığını, özgüven kazandığını söyleyebilirim.
- Çocuğunuzu ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) Daha kolay atlatmada, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Eskiden biraz içine kapanıktı, sessizdi, şu an biraz rahatladı, müzikle ilgilenmek ona iyi geldi.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Ergenliğe geçiş döneminde çocuklar biraz anne baba ile iletişimde sorun yaşayabiliyor, paylaşacak çok şeyleri, ortak noktaları olmadığını düşünebiliyorlar. Şimdi saz kursunda öğrendiklerini bir heyecanla, hevesle bize anlatıyor bu da konuşacak bir şeyler olması sebebiyle daha çok iletişim kurmaya olanak sağlıyor.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Evet anlatıyor. Özellikle savaşta denizaltında şehit olan askerlerin hikâyesini (Ah Bir Ataş Ver) anlatırken ne kadar üzücü bir olay olduğunu söylemişti, bu hikâyeden biz de çok etkilendik. Hatta bununla ilgili kısa bir video izletti bize.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Evet değişiklikler oldu. Ben Rus olduğum için evde bazen Rusça şarkılar dinliyoruz, Öğrenci 4 (E)'de Rusça ve İngilizce şarkıları severdi. Şimdi sazla çaldığı Türkçe şarkıları da dinliyor.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet, öğrendiği türküleri ve başka türküleri beraber dinliyoruz.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

- En mutlu olduğum şey Öğrenci 4 (E)'ün açılması, özgüven kazanması ve elindeki titremenin azalması oldu. Çalışmanın devam etmesini istiyoruz ve teşekkür ediyoruz.

Ek-23

Öğrenci 4 (E)'e İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) zaten başarılı okul kurallarına uyan bir öğrenci. Olumsuz davranışları yok. Müzik çalışmasından sonra da bu değişmedi.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Görsel sanatlar dersinde de etkin başarılı bir öğrenci. Müziğe ağırlık verip resim dersini ihmal ete veya bu derse olan ilgisinde bir azalma olmadı.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Azalma olmadığı kesin. Öğrenci 4 (E) zaten başarılı bir öğrenci bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Ders çalışma disiplinine sahip bir çocuk, zaten bunu tüm derslerindeki başarısı ile görebiliyoruz. Müziğe ağırlık verip diğer derslerine çalışma gibi olumsuz bir durum olmadı.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) her ne kadar başarılı bir öğrenci olsa da biraz içine kapanık bir çocuk. Müzik eğitimine başladıktan sonra biraz daha sosyalleşti diyebiliriz.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Öğrenci 4 (E) bütün öğretmenlerine karşı saygılı bir çocuk ama çekingen bir yapısı olduğu için iletişimi genelde kendisi başlatamıyordu. Bu çalışma ile birlikte bu durumda olumlu yönde gelişmeler olduğunu söyleyebiliriz.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öncesine nazaran arkadaşları ile daha çok konuşuyor daha çok iletişim kuruyor. Daha çok yüzü gülüyor ve kendini daha rahat ifade edebiliyor.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Görev alma konusunda bir sorunu yok, verilen görevleri yerine getirmek için elinden geleni yapar, bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sorumluluklarını bilen bir öğrenci bunda değişiklik olmadı.

Ek-24

Öğrenci 4 (E)'e İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) okul ve sınıf kurallarına uyumunda örnek gösterilen bir öğrenci, hatta ayın öğrencisi seçimi için yapılan öğretmen görüşleri anketlerinde her zaman yüksek puanlar alan bir öğrenci, bu durumda olumsuz yönde bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) sessiz sakin bir çocuk, yapılan bu çalışma ile daha özgüvenli, kendini daha rahat ifade edebilen bir birey olduğunu söyleyebiliriz.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Önceden Öğrenci 4 (E) için birinci öncelik sadece dersleriydi. Sosyal etkinliklere katılım sağlama konusunda isteksizdi. Şimdi görüyoruz ki hem okul korosunda hem de sizin bu çalışmanızda yer alıyor ve bu çok güzel.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) sorumluk sahibi bir öğrenci, bunda bir değişiklik olmadı.

Ek-25

Öğrenci 4 (E)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 4 (E) her zaman kurallara uyuyordu bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- Bir değişiklik olmadı, davranışları olumlu.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Evet, Öğrenci 4 (E) arkadaşları ile daha çok iletişim kuruyor. Ben Kırgız müzik okulunda Çello eğitimi alıyorum. Bazen Öğrenci 4 (E)'la müzik hakkında sohbet ediyoruz. Eskiden başka konular hakkında konuşurduk.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Evet paylaşıyor. Türkülerin hikâyelerini anlatıyor ve türkülerini bize çalıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Ne tür müzikler dinlediğini bilmiyorum.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet öneriyor. Ah Bir Ataş Ver türküsünü çok sevdiğini söyledi ve bize de hikâyesini anlatıp çaldı.

- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 4 (E) önceden hep derslerle ilgilendirdi, çok fazla kendini ifade etme çabası içine girmezdi. Şimdi daha sosyal oldu ve her konu hakkında herkes ile konuşmaya başladı.

Ek-26

Öğrenci 4 (E)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 4 (E) her zaman kurallara uyar bu değişmedi.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- o Evet değişiklik oldu. Önceden tenefüslerde bile test çözer ders çalışırdı şimdi sazi ile ilgileniyor, aynı kursa giden arkadaşları ile saz çalıyor.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Bazen paylaşıyor. Öğrendiği türkülerini bize de çalıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Nasıl müzikler dinlediğini bilmiyorum.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Evet, bazen akıllı tahtadan açıyor beraber dinliyoruz. Çayda Çıra türküsünü açtı en son biz de dinledik.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Önceden daha sessizdi, şimdi daha konuşkan oldu.

Ek-27

Öğrenci 4 (E) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Evet oldu. Bazı türkülerin hikâyelerini, o türkülerin ait oldukları yörelerle ilgili bilgileri öğrenmeye başladıktan sonra Türkiye ve Türk halk müziği benim için daha önemli hale geldi.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Türkiye' ye özgü müziklere ait danslar olduklarını öğrendim. Farklı yörelerin farklı müzikleri olduğu gibi farklı dansları olduğunu öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrendiğimiz türkülerin hangi şehirlere, o şehirlerin hangi bölgelere ait olduğunu öğrendim. Mesela Hekimoğlu türküsünün Karadeniz bölgesi Ordu iline ait olduğunu öğrendim. Karadeniz bölgesinin konuşma şekillerinin biraz farklı olduğunu bunun da türkü sözlerine etki ettiğini öğrendim.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Âşıkların sazları ve sözleri ile insanlara eşitliği, kardeşliği, yardımlaşmayı öğütleyen kişiler olduğunu öğrendim. Yaptıkları türkülerini para kazanmak için değil içlerinden geleni paylaşmak için yaptıklarını öğrendim.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Biraz daha özgüven kazandım ama çok değil.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.

- Evet, yeni bir şey öğrendiğimde hep anlatıyorum. Anneme arkadaşlarıma türkülerim hikâyelerini anlatıyorum ve sözlerini söylüyorum.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Evet değişiklik oldu. Önceden Pop müziklerini severdim. Şimdi Türk halk müziklerini de dinliyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- Evet, çok önerdim. Mesela Beni Hor Görme kardeşim türküsünü bütün arkadaşlarıma önerdim. Hekimoğlu, Ah Bir Ataş Ver ve Atabarı'nı önerdim.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
- Bütün öğrenciler arasından seçilen dokuz öğrenci arasına girebildiğim için çok mutluyum. Saz çalmayı çok seviyorum. Hep bir müzik aleti çalmak istiyordum ve saz çalarak hayalim gerçekleşti. Önceden ellerimin titremesinden utanıyordum. Saz çalmaya başladığım için ellerimin titremesi azaldı ve yazı yazarken arkadaşlarımdan geri kalmıyorum. Artık kendimi daha rahat hissediyorum.

Ek-28

Öğrenci 5 (K)'e İlişkin Velisi (Anne) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 5 (K) çok neşeli, bu kurstan dolayı çok fazla bir değişiklik olmadı ama bu çalışma ile daha da mutlu olduğunu söyleyebilirim.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sadece saza odaklanıp derslerini ihmal etmedi. Hatta derslerinde not olarak yükselme var.

- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Saz çalışmaya dinlenme zamanında vakit ayırdığı için olumsuz bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bazen kardeşi de Öğrenci 5 (K) saz çalarken onu dinlemek istiyor o da öğrenmeye heves ediyor. Ama Öğrenci 5 (K) tam güzel çalamadan dinletmek istemiyor biraz daha çalışayım sana öyle çalarım diyor.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Zaten kendini ifade etmekte sorun yaşamayan özgüvenli bir çocuk olduğu için bu konuda bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzu ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) Daha kolay atlatmada, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bazen odasında tek başına otururdu ne yaptığını pek bilmezdik mutlu mu canı sıkkın mı sormadan emin olamazdık. Şimdi odasında yalnız olduğunda genelde saz sesi geliyor en azından sıkılmadığını anlayabiliyoruz.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Ergenlik döneminde olduğu için iletişimimizde bazen gerginlikler olabiliyor bizi yanlış anlayabiliyor. Ama enerjisini saza yoğunlaştırmaya başladığından beri bunda bir rahatlama oldu.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Ben genelde ev işleri ile yoğun olarak uğraştığım için mutfakta da olsam temizlik yapıyor da olsam gelip kursta öğrendiklerini anlatıyor. Sadece bana değil kardeşlerine de Türkiye ile ilgili, türkülerin hikâyeleri ile ilgili öğrendiklerini anlatıyor.

- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Hem yabancı hem Türkçe pop şarkılar dinliyor genelde. Ama son zamanlarda sazla çaldığı türküleri de internetten açıp dinliyor.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Bu biraz Öğrenci 5 (K)'in ruh haline bağlı. Bazen neşeli olduğu zamanlarda beraber türkü şarkı dinliyoruz. Keyfi olmadığı zamanlarda kulaklıkla kendisi dinliyor.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- o Ergenlik döneminde çocukların karakterleri biraz değişiyor. Spor, dans, müzik gibi etkinlikler bu sürecin kolay atlatılmasında çok önemli o yüzden biz faydasını görüyoruz çok teşekkür ederiz.

Ek-29

Öğrenci 5 (K)'e İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sadece kendi dersimde gözleme şansım oldu. Öğrenci 5 (K) zaten kurallara riayet eden bir öğrenci bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin dersiniz (Matematik) esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Benim de akademik bir çalışmam olmuştu ve o süreç içerisinde müzik ve matematik ilişkisi ile ilgili bazı yayınlar okumuştum. Sınıfta öğrencileri saz ile gördüğümde bunu onlara da anlattım. Onlara müzikle ilgilenen arkadaşlarımızın özellikle matematik dersinde gelişim göstermesini bekliyorum diye ifade etmiştim. Bu ifademden sonra derse olan ilgilerinin arttığını gözlemledim.

- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 5 (K) başarılı ve çalışkan bir öğrenci not durumu gayet güzel, bu çalışmadan olumsuz bir şekilde etkilenmedi.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Zaten planlı ve programlı çalışan bir öğrenciydi. Saz çalmak için ayırdığı zamanın bunu olumsuz yönde etkilediğini düşünmüyorum.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bunu çok fazla gözlemleyebildiğimi söyleyemem ama genel olarak uyumlu bir çocuk.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Belirgin bir değişimin olduğunu söyleyemem.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendisini rahatlıkla ifade edebilen bir öğrenciydi. Şimdi bir müzik aleti çalabiliyor olması ona kendisini özel hissettiriyor ve bu daha da özgüvenli olmasını sağlıyor.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Verilen görevleri yerine getirir. Bu durum çalışmadan önce de böyleydi halen bu şekilde.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Zaten sorumluluk sahibi bir çocuktü. Bunda bir değişim olmadı.

Ek-30

Öğrenci 5 (K)'e İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Okul kurallarına uyumla ilgili bir sorunumuz olmadı. Bu sosyal etkinlik çalışmaları öğrenciler üzerinde her zaman olumlu etkiler bırakır. O yüzden bundan sonra da daha olumlu başarılı, saygılı bir öğrenci olmaya devam edeceğini düşünüyorum.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendini ifade edebilmesi konusunda çok bir şey değişmedi. Bir sıkıntısı yada sorusu olduğunda rahatlıkla idareye gelebilen bir öğrenciydi. Bu çalışma ile birlikte kazandığı özgüvenin Öğrenci 5 (K)'nın iletişim becerileri konusundaki başarısını pekiştireceğini düşünüyorum.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Özellikle sosyal etkinliklerde görev alan, topluluk karşısında yeteneğini sergileyen öğrenciler bundan aldıkları keyif ve özgüven ile ilerideki etkinliklerde daha istekli oluyor. Bu ve bunun benzeri çalışmalara katılan her öğrencide olduğu gibi Öğrenci 5 (K)'da da bunun artarak devam edeceğini düşünüyorum.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sorumluluklarını bilen bir öğrenci, bunun artarak devam edeceğini düşünüyorum.

Ek-31

Öğrenci 5 (K)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Hayır, fazla bir değişiklik olmadı çünkü Öğrenci 5 (K) zaten kurallara uyan bir arkadaşımız bu değişmedi.

- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Teneffüslerde şarkı söylemeye saz çalmaya başladı. Önceden telefonu ile falan oynardı.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Bir değişiklik olmadı. İletişimi bütün arkadaşları ile güzel.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
 - o Öğrendiği türküleri bize çalmadan önce hikâyelerini anlatıyor. Biz bazı sorular soruyoruz onlara cevap veriyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
 - o Dinlediği müziklerde pek bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
 - o Saz kursunda öğrendiği türküler dışında bir türkü önerdiğini hatırlamıyorum. Ama bir teneffüste çayda çıra türküsünün hikâyesini ve oynanış şeklini anlatmıştı. Bizde kendi kendimize o oyunu yapmaya çalışmıştık.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Kendisini ifade edebilmek veya özgüven konularında bir değişiklik olduğunu düşünmüyorum. Ama saz çalmak onu eskisinden daha çok mutlu biri yaptı diyebilirim.

Ek-32

Öğrenci 5 (K)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 ile yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Önceden de kurallara uyuyordu bu değişmedi.

- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- o Hayır gözlemedim.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bütün arkadaşları ile güzel iletişimi var, bu değişmedi.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Öğrendiği türkülerini bize anlatıyor. O türkünün hikâyesini anlatıyor. Yüksek tepelere türküsünün hikâyesi çok duygusal onu hatırlıyorum.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Hatırlamıyorum.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bir değişiklik gözlemedim.

Ek-33

Öğrenci 5 (K) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Evet, büyük bir fark var. Daha önce adını bile duymadığım türkülerini çalabiliyor ve söyleyebiliyorum. Türkülerin hikâyelerini, hangi yöreye ait olduklarını, o yörelerle ilgili önemli şeyleri biliyorum.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çaldığımız birkaç türkünün halk oyunları olduğunu öğrendim. Çayda çıra oyunu oynanırken neden mum kullanıldığını öğrendim.

- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Evet, sadece şehirlerin ismini değil o yörede yaşayan insanların bazı özelliklerini de öğrendim. Mesela Karadeniz bölgesi iklim ve yer şekilleri olarak zorlayıcı olduğu için o yöre insanının da mücadeleci olduğu, bu durumun da müziklerinde ve halk oyunlarında etkili olduğunu öğrendim.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Mesela uzun ince bir yoldayım türküsünü ben Tarkan'dan dinlemiştim. Onun aslında Âşık Veysel'in türküsü olduğunu, Âşık Veysel'in kim olduğunu hayatını, insanlara neler öğütlediğini öğrendim.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendimi ifade etmekte hiç zorlanmadım. Bu çalışmadan sonra da bu değişmedi.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- o Kursta öğrendiğimiz her şeyi anlattım diyemem ama özellikle hikâyesi beni etkileyen türküleri aileme ve arkadaşlarıma çalıyorum ve hikâyelerini anlatıyorum. Hatta sizin bize yaptığınız gibi önce türkülerin hikâyesini anlatıyorum ve sonra çalıyorum. O zaman daha dikkatle dinliyorlar.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Önceden Türk halk müziği dinlemezdim. Şimdi bazen dinliyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- o Babama Osman paşa ve Burçak Tarlası türkülerini söyledim. Sonra internetten beraber dinledik.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.

- Önceden müziğe karşı bir yeteneğim olduğunu bilmiyordum. Böyle bir yeteneğim olduğunu ve diğerlerine göre bir farkım olduğunu, özel olduğumu hissediyorum.

Ek-34

Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin Velisi (Baba) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Saz çalmayı öğrendiğinden beri bir şeyler başarabiliyor olmanın mutluluğunu yaşıyor.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Notlarında az da olsa bir yükselme var umarım daha güzel olur.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Derslerine daha çok çalışıyor onlarda da müzikteki gibi başarılı olmak istiyor.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 6 (E)'nin kardeşi yok arkadaşları ile olan iletişimini de fazla gözleme şansım olmadı.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Kendisini daha rahat ifade edebiliyor.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) Daha kolay atlatmada, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 6 (E) biraz sinirli bir çocuk ergenlik döneminde bu daha çok ortaya çıktı. Artık enerjisini saza veriyor bu biraz onu sakinleştirdi.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- o Çok bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Öğrendiği türküleri bize evde çalıyor. Türkünün hikâyesini anlatıyor. Türkiye'ye olan ilgisi çok arttı. Biz Türkiye'ye hiç gitmedik. Türkiye'ye gitmek ve orda okumak istiyor.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Daha önce genelde yabancı müzikler dinlerdi. Şimdi Türkçe de dinliyor.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Sazla çalmaya çalıştığı türküleri internetten açıp dinliyor. Biz de onunla dinliyoruz bazen.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- o Çalışmadan dolayı çok memnunuz teşekkür ederiz. Böyle çalışmaların devam etmesi çocuklar için çok iyi olur.

Ek-35

Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin sınıf arkadaşlarından ara sıra şikâyet alırdım. Şimdi bu durum oldukça azaldı.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğretmenlerine saygılıdır. Ders esnasında olumsuz bir davranışını gözlemlemedim. Bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Matematik dersi öğretmeniyim. Benim dersimle ilgili birkaç puan düşüş oldu ancak diğer derslerinde artışlar gözlemladim.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 6 (E) kapasitesine göre az çalışan bir öğrenci. Umuyorum ki bu çalışma sonrası bu kapasitesinin tamamını kullanmaya yönelik bir istek oluşur ve daha başarılı olur.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 6 (E) istemeyerek bazen arkadaşlarını kurabiliyor. Hatta kötü sözler kullandığına dair şikâyetler aldım ve birkaç defa uyardım. Bu çalışmayla birlikte bu şikâyetler de ciddi oranda azaldı. Arkadaşları ile iletişimi daha ılıman hale geldi denebilir.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Açıkçası bunu çok fazla gözleme imkânı bulamadım.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 6 (E) heyecanlı bir yapıya sahip ve bu sebeple bazen kendini çok rahat ifade edemiyordu, hatta ara sıra kekeliyordu. Çok büyük bir fark olmasa da Osman' da kendini ifade etme açısından gelişmeler olduğunu söyleyebiliriz.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Hatırladığım kadarıyla kendiliğinden bir görev istemedi şimdiye kadar. Siz ona bir görev verirsiniz yerine getirmeye çalışır.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Genel olarak sorumluluklarının farkında bir öğrenci. Bunda çok bir değişiklik olmadı.

Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Ahıska Türkü öğrenciler genelde okul kurallarında ve yapması gerekenlere aldırış etmeyebiliyorlar. Öğrenci 6 (E) bir istisna olarak nerdeyse bütün kurallara daha önce de uyardı şimdi de uyuyor bunda bir değişim yok.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 6 (E) heyecanlı, öğretmene soru sormaya veya idareye gelip bir şey istemeye çekinen bir öğrenciydi bu çalışmadan sonra kendisini daha rahat ifade edebilir hale geldiğini açıkça görebiliyoruz. Öğrenci 6 (E) önceden koridorda ya da okul bahçesinde yalnız başına gezerdi. Şimdi özellikle beraber saz çalmayı öğrendikleri arkadaşları ile bir arada olduğunu, sosyalleştiğini görüyorum.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Şimdiye kadar Öğrenci 6 (E)'ya bir görev vermediğim için bu soruya yanıt veremeyeceğim. Ama ileriki dönemde göreceğiz ki Öğrenci 6 (E) görev almaya yönelik daha istekli olacaktır.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenciliğin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirdiğini düşünüyorum.

Ek-37

Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kurallara her zaman uyardı şimdi de uyuyor.

- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 6 (E)'nin arkadaşlarına davranışlarında büyük bir değişim oldu. Önceden birden patlardı, durduk yere sinirlenirdi, şimdi daha sakin.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çok konuşkan biri değildi konuştuğu zaman da kızgınmış gibi konuşuru. Şimdi arkadaşlarıyla daha çok ve daha sakin konuşuyor.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Benle bu konuda bir şey paylaşmadı.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Bir değişiklik gözlemlemedim. Genelde rock tarzı müzikler dinliyordu yine onları dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Hayır önermedi.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendini daha sakin ifade etmeye çalışıyor. Artık konuşurken bağırıyor.

Ek-38

Öğrenci 6 (E)'ya İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Ben bir değişiklik görmedim.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- o Eskiden biraz daha sinirliydi şimdi daha rahat olmaya başladı.

- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o İletişimimiz iyiydi bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Özel olarak bir bilgi paylaşmadı. Teneffüste birkaç kere saz çaldı bize o kadar.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Rock dinlerdi, şimdi de Rock dinliyor ama ara sıra türkü de dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Hayır bahsetmedi.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Eskiden bence biraz içine kapanıktı, şimdi kendini daha rahat ifade edebiliyor bence.

Ek-39

Öğrenci 6 (E) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Türküler öğrendim, hikâyelerini öğrendim yörelerini öğrendim. Türkiye ile ilgili bilgiler öğrendim.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Daha önce halkoyunları ile ilgili pek bilgim yoktu. Artık farklı şehirlerin farklı yörelerin kendilerine ait halk oyunları olduğunu öğrendim. Zeybek, halay, oyun havası nedir bunları öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- o Mesela Türkiye’ de Bitlis, Ardahan, Tokat gibi şehirlerin olduğunu bilmiyordum. Sadece İstanbul ve Ankara’yı biliyordum.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Âşık Veysel’i öğrendim, Neşet Ertaş’ı öğrendim, Âşık Mahzuni’yi öğrendim kim olduklarını biliyorum ve onların türkülerini biliyorum.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden kendimi ifade etme konusunda sorun yaşıyordum, şimdi biraz rahatladım.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- o Sizin kursta anlattığınız hikâyeleri ben de evde anne ve babama anlattım sonra o türkülerini çaldım.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Önceden ben pop ve Rock müzik seviyordum, şimdi türküler de dinliyorum bazen.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türkülerini önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- o Evet önerdim. Ardahan’ın Yollarında, Bitlis’te Beş Minare ve Atabarı’nı önerdim.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
- o Ben Türk’üm ama Türkiye’yi hiç görmedim. Önceden Türkiye ile ilgili çok fazla bilgim yoktu, şimdi bir şeyler öğrendim ve bu kendimi oraya daha yakın hissetmemi sağlıyor. Siz saz çalarken çok hoşuma gidiyordu şimdi ben de çalabiliyorum bu yüzden çok mutluyum.

Öğrenci 7 (E)'ye İlişkin Velisi (Baba) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Oldukça büyük fark var. Okulla ilgili derslerini yaptıktan sonra genelde bilgisayarla ya da telefonuyla vakit geçirirdi. Şimdi saz çalmaya çalışıyor ve müzikle ilgileniyor.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Notlarında biraz yükselme oldu. İnşallah bu şekilde artarak devam eder.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Derslerine daha çok vakit ayırmaya başladı, daha disiplinli daha planlı olduğunu görüyorum.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Saz çalarken kardeşlerini de çağırıyor. Eskiden olduğundan daha fazla birlikte vakit geçiriyorlar
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Kendini ifade edebilmekle ilgili bir sorunu yoktu. Bunda çok bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) daha kolay atlattığında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Öğrenci 7 (E) de ergenlik döneminin asabilik, durgunluk ve içine kapanıklık gibi etkilerini gözlemliyorduk. Bu çalışmaya başladıktan sonra enerjisinin bir kısmını müziğe ve saz çalmaya verdiğinden beri daha rahat daha sakin ve daha mutlu olduğunu görüyorum.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- İletişimimizde sorun yoktu. Gayet güzel iletişim kuruyoruz.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Türk tarihi ile ilgili bilgiler öğrendiğini görüyorum. Çanakkale savaşının ne kadar önemli olduğunu, hüzünlü hikâyelerinin türkülere konu olduğunu anlatıyor. Biz zaten çocuklarımız Türk kültürünü, tarihini ve geleneklerini öğretilsin diye Türk okuluna yolladık. Bu çalışmanın bu konuda çok büyük faydası olduğunu düşünüyorum.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Müzik dinlemeyi seviyor ama doğrusunu söylemek gerekirse hangi müzikleri dinlediğine çok dikkat etmedim.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet, severek anlatıyor. Öğrendiği türküleri evde çalmaya çalışıyor ve bazen internetten açıp bize dinletiyor.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- Bildiğim kadarıyla Öğrenci 7 (E) bu çalışmaya arkadaşlarından 1-2 hafta geç başlamış ama siz ilave derslerle onların seviyesine getirmişsiniz. Hatta bazen derslerde Öğrenci 7 (E) sonradan gelmesine rağmen bazılarını geçti diye söylüyormuşsunuz. Bu Öğrenci 7 (E)'yi çok mutlu ediyor ve daha çok çalışmasını sağlıyor. Yaptığınız bu çalışmadan çok memnunuz devamını dileriz ve teşekkür ederiz.

Ek-41

Öğrenci 7 (E)'ye İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Okul ve sınıf kurallarına uyum konusunda olumlu gelişmeler olduğunu söyleyebiliriz.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Derse katılımı ve dikkati daha arttı.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Genel itibarı ile tüm derslerindeki başarı durumunda az da olsa artışlar oldu.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Derse daha hazırlıklı gelmeye ve ders araç gereçlerinin eksiksiz getirmeye özen göstermeye başladı.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Arkadaşları ile ilişkisinde bir değişiklik olmadı. Arkadaşları ile ilişkileri güzeldir.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğretmenlerine karşı saygılıdır bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 7 (E)'nin bu çalışmadan sonra kendini daha rahat ifade edebildiğini, daha girişken olduğunu gözlemliyorum.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Bu konuda da olumlu yönde artışlar var. Bir konu olduğunda hemen görev almak istiyor.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sorumluluklarının daha çok farkında olduğu, daha başarılı olmak için çaba sarf ettiğini söyleyebiliriz.

Ek-42

Öğrenci 7 (E)'ye İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenciler genelde 8. Sınıfa geldiklerinde ergenliğin de etkisi ile farklı davranışlar sergileme durumuna giriyorlar. Öğrenci 7 (E) bu konuda şimdiye kadar olumsuz bir davranış sergilemedi. Bu çalışmanın da katkısı ile bunun bu şekilde devam edeceğini düşünüyorum.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 7 (E) zaten sosyal ve özgüveni normal bir öğrenciydi. Ama yapılan bu etkinlikle kendine olan güveninin daha da arttığını ve kendini daha rahat ifade edebildiğini gözlemledim.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bildiğim kadarıyla bu çalışmalarını öğle arasında, okul sonrasında ve bazen hafta sonları okula gelerek yaptınız. Öğrenci 7 (E)'nin bu çalışmaya devamsızlık etmeden katılmış olması beni şaşırttı. Bu durum görev almaya ve görevini tam anlamıyla yerine getirmeye çalışan bir öğrenci olduğunu gösteriyor.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Özellikle bu çalışmadaki sorumluluklarını hakkıyla yerine getirmeye çalışıyor. Bu durumun öğrencilik hayatı boyunca alışkanlık haline geleceğini ve daha başarılı bir öğrenci olacağını umuyorum.

Ek-43

Öğrenci 7 (E)'ye İlişkin Sınıf Arkadaşı-1İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kurallara daha çok uyuyor ve uymadığımız zaman bizi uyarıyor.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- o Derslere olan tutumunda bir değişme olduğunu görüyorum. Mesela önceden İngilizce dersini anlamadığını yapamayacağını düşünüyordu. Şimdi bir müzik aleti çalmayı başardığı için çalışırsa İngilizceyi de yapabileceğini düşünüyor.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Arkadaşları ile iletişimi iyiydi bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Evet, bazen konusu açılıyor. Öğrendiklerini bize de anlatıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Önceden hep yabancı şarkılar dinliyordu. Şimdi bazen Türk halk müziği dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Özellikle şu şarkıyı ya da türküyü dinleyin diye bize önermedi. Genellikle o gün sizinle öğrendiği türküleri teneffüslerde söylüyor.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden de kendini iyi ifade edebiliyordu ama şimdi bu konuda daha rahat.

Ek-44

Öğrenci 7 (E)'ye İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi

Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden sınıfta oynanmaması gerek uzuneşek, kovalamaca gibi oyunlar oynardı. Artık kurallara daha çok uyuyor.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- o Önceden derslere çok ilgisi olmazdı şimdi daha ilgili olduğunu görüyorum.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bizle daha çok iletişim kuruyor. Önceden sadece bir iki arkadaşı vardı şimdi daha çok arkadaşı oldu.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Öğrendiği türküleri çalıyor, hikâyelerini anlatıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Hangi müzikleri dinlediğini bilmiyorum.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Biz o kadar yakın arkadaş değiliz direkt olarak bana anlatmadı ama başkalarıyla bu konuda konuşurken gördüm.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Saz çalmaya başladıktan sonra kendine daha çok güvenmeye diğer derslerde de başarılı olabileceği düşünmeye ve kendisini daha rahat ifade edebilmeye başladı. Özellikle anlamadığı konuları öğretmenlere sormaya çekinirdi artık çekinmeden sorabiliyor.

Ek-45

Öğrenci 7 (E) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Ben daha önce Rus okuluna gidiyordum o yüzden Türkiye ve Türk kültürü ile ilgili çok fazla bir bilgim yoktu. Türk halk müziğine ilgim arttı. Türkülerle ve Türkiye ile ilgili yeni bilgiler öğrendim.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sazla çaldığımız bazı türkülerin halk oyunları olduğumu öğrendim. Farklı bölgelerde farklı müziklerin ve farklı halk oyunlarının olduğunu öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrendiğimiz türkülerin ait oldukları şehirleri öğrendim. Önceden Türkiye veya şehirler hakkında fazla bilgim yoktu, şimdi daha çok şey biliyorum.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden âşık kelimesini sadece birbirini seven iki insan olarak biliyordum, şimdi saz çalan türkülerle insanlara nasihatler veren kişiler olduğunu öğrendim.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çok bir değişiklik olmadığını düşünüyorum.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- o Türküleri evde aileme çaldım ve hikâyelerini anlattım. Sınıfta da bazen arkadaşlarım saz çalmamı istiyor onlara da çaldığım türkülerin hikâyelerini anlatıyorum.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Değişmedi ama şimdi bazen türkü de dinliyorum.

- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türkülerini önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
 - o Önermedim ama bundan sonra öneririm.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
 - o Beni bu kursa aldığınız için ve saz çalmayı başarabildiğim için kendimle gurur duyuyorum ve başka alanlarda da başarılı olabileceğime inanıyorum.

Ek-46

Öğrenci 8 (E)'e İlişkin Velisi (Baba) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Öğrenci 8 (E) daha önce bir süre piyano kursu aldı ama hem sıkıldığı hem de liseye giriş sınavı için buna kendi isteği ile ara vermişti. Çok geçmeden sizin bu çalışmanızdan bahsetti ve istekli olduğunu gördük ve tabii ki onay verdik. Bu çalışma Öğrenci 8 (E) için çok iyi oldu çünkü sürekli ders çalışıyor onun dışında fazla bir sosyal etkinliği olmuyordu. Bu konuda bu çalışmanın Öğrenci 8 (E)'in hem Türk kültürü ve Türk halk müziği ile bir şeyler öğreniyor olması hem de sınav stresinden bir nebze de olsa uzaklaşıyor olması kendisini ve bizleri mutlu etti.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Öğrenci 8 (E)'in ders başarı durumu oldukça iyi bunda olumsuz bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
 - o Daha önce de belirttiğim gibi bazen gereğinden fazla ders çalıştığını gözlemliyordum. Şimdi saz çalarak hem dinlendiğini hem eğlendiğini söyleyebilirim.

- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) yapı olarak çok girişken bir çocuk değil, ancak özellikle bu çalışmaya katılan diğer arkadaşları ile güzel iletişim kurduğunu, arkadaşları ile birlikte ortak bir etkinlikte yer almanın onu mutlu ettiğini görüyorum.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Zaman içerisinde kendini ifade etme becerisi geliyor. Arkadaşları ile yaptığı bu çalışma da zaten var olan özgüveninin daha da arttığını gözlemledim.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) daha kolay atlattı, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Gözle görülür ciddi bir fark olmasa da böyle çalışmaların ergenlik dönemindeki gençlerin bu süreci daha sağlıklı şekilde atlattıklarında olumlu etkileri olduğunu biliyorum.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o İletişimimizde bir sorun yoktu, bunda bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Evet paylaştı. Biz evde Türk halk müziğinin yanı sıra Kırgız halk müziği de dinliyoruz. Öğrenci 8 (E) özellikle bu çalışmadan sonra Türkiye, Türk halk müziği ve kültürü ile ilgili hem kendi bilgilerini paylaşmaya hem de bu konuda bize bir şeyler sormaya başladı.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Çok çeşitli müzikler dinlerdi, bunda bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Evet öneriyor. Zaten çalışmanızda kullandığımız türkülerin hemen hemen hepsi benim de bildiğim türküler.

- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- o Yaptığınız bu çalışma için teşekkür eder başarılar dilerim.

Ek-47

Öğrenci 8 (E)'e İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) kurallara uyan bir öğrenci, bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Olumlu yönde gelişmeler oldu. Türkiye'ye ve Türk kültürüne karşı merakı arttı. Sınav notları oldukça yüksek bir öğrenciydi ama özellikle Türkiye ile ilgili bilgileri “sınavda soru olarak gelir” düşüncesi ile dinlerken şimdi daha farklı daha hevesli öğrenmeye çalışıyor.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) ders notları olarak çok başarılı bir öğrenci bunda olumsuz yönde bir değişme bir gerileme olmadı.
- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) belki de gereğinden fazla ders çalışıyordu. Bu çalışmanın biraz kafasını dağıtmasına iyi geldiğini söyleyebilirim.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) daha çok sınavlara odaklanmış, teneffüste bile test çözen bir çocuktu. Şimdi özellikle bu çalışmaya beraber katıldıkları arkadaşları ile güzel ilişkiler içerisinde olduğunu gözlemliyorum.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- o Öğretmenleri ile iletişimi normal olan bir öğrenci. Bunda çok bir değişiklik olmadı
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden daha içine kapanıktı diyebiliriz. Şimdi biraz daha rahat.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden okulda yapılan sosyal etkinliklere “ders çalışabileceği zamandan çalacak” düşüncesi ile katılmaz hatta biz katılmasını istediğimizde sınavları bahane ederek izin isterdi. Açıkçası sizin bu çalışmanıza katılması bile beni şaşırttı.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sorumluluklarını bilen ve zamanında yerine getiren bir öğrencidir. Bunda bir değişiklik olmadı

Ek-48

Öğrenci 8 (E)'e İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) kurallara her zaman uyar hiçbir sorun yaşamadık, bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendini ifade edebilen bir öğrenciydi. Tabi ki sizin yaptığınız bu çalışma buna olumlu yönde katkı sağlamıştır.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Öğrenci 8 (E) derslerinde ve sınavlarına ağırlık verdiği için daha önce okul ile ilgili özellikle sosyal etkinliklere katılmaya pek istekli değildi. Bu çalışma ile bunda olumlu yönde bir değişiklik oldu.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sorumluluklarını bilen bir öğrenciydi. Bunda bir değişiklik olmadı.

Ek-49

Öğrenci 8 (E)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Okul kurallarına her zaman özen gösteren ve uyan bir arkadaşımız. Bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz
- Öğrenci 8 (E) daha önce teneffüslerde bile test çözerdi. Şimdi biraz daha dinlenmeye arkadaşları ile sohbet etmeye başladı.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- İletişim konusunda bir değişiklik olmadı. Zaten güzel iletişim kurardık.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Öğrendiği türkülerini bize çalıyor hangi yörelere ait olduğunu söylüyor. Bazen türküyü çalmadan önce hikâyesini anlatıyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Öğrenci 8 (E) önceden fazla müzik dinlemezdi. Bunu zaman kaybı olarak görürdü. Şimdi müzik dinliyor ve bazen türküler de dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?

- o Evet, öğrendiği ve dinlediği türküleri bazen bize de öneriyor.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 8 (E) kendini rahat ifade edebilen bir arkadaşımız bunda bir değişiklik görmedim.

Ek-50

Öğrenci 8 (E)'e İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Fazla değişiklik olmadı zaten kurallara uyan bir arkadaşımız.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden teneffüslerde sadece ders çalışırdı. Şimdi bazen saz çalıyor veya akıllı tahtadan o çalıştığı türküyü açıp dinliyor.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o İletişimimizde bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Benle bu konuda bir bilgi paylaşmadı.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Daha önce yabancı müzik dinliyordu. Şimdi bazen halk müziği de dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Evet, bazen öneriyor.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Olmadı, Öğrenci 8 (E) kendini rahat ifade ederdi bu hala aynı.

Ek-51

Öğrenci 8 (E) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Evet, öncelikle saz çalmayı öğrendiğimiz için Türk halk müziğine yönelik ilgim arttı ve bu konuda önemli şeyler öğrendim. Mesela her yörenin kendine özgü bir müziği olduğunu, türkülerin hikâyelerinin yaşanılmış olayları anlattığını öğrendim.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Evet, farklı yörelerde farklı müzikler olduğu gibi farklı halk oyunları da olduğunu, bu halk oyunlarının düğünlerde ve etkinliklerde oynandığını öğrendim.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Aslında Türk kültürü, Türkiye coğrafyası ve tarihi ile ilgili bilgim vardı çünkü sınavlar için bunlara çalışıyordum. Özellikle saz çalmayı öğrenmek ve çalıştığımız türkülerin hikâyelerini öğrenerek o günleri gözümde canlandırmak bu durum ve olaylara ilişkin bakış açımı değiştirdi diyebilirim.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Önceden Âşık Veysel dışında bir ozan bilmiyordum, çok merak da etmiyordum. Şimdi hem onun hayatını ve eserlerini hem de başka ozanlar hakkında bilgileri öğrendim.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Kendimi ifade edebildiğimi düşünüyorum. Bunda bir değişiklik olmadı.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.

- Bazen teneffüste saz çalıyorum. Arkadaşlarım sorular soruyorlar onlara cevap veriyorum. Evde kardeşime anneme ve babama da anlatıyorum öğrendiklerimi. Saz çalmayı öğrenmek sayesinde çevremle paylaşabileceğim güzel bir şeye sahip oldum.
- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Evet değişti daha çok türkü dinliyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- Atabarı, Hekimoğlu
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
- Bu kurs sürecinde gayet mutlu oldum. Daha önce piyano kursuna gitmiştim şimdi telli çalgılara karşı da ilgim arttı. Mesela ilerleyen zamanlarda gitar da öğrenmek istiyorum.

Ek-52

Öğrenci 9 (K)'e İlişkin Velisi (Baba) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Çocuğunuzun kişisel tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) daha önce piyano eğitimi de aldı ancak onu daha çok bir zorunluluk gibi görüyordu. Özellikle annesinin hadi kızım yarın piyano kursun var çalış gibi yönlendirmeleri ile hatta biraz isteksizce çalışıyordu. Saz çalmaktan keyif aldığını, kendiliğinden sazı alıp çalıştığını ve bunun onu mutlu ettiğini, rahatlattığını görüyorum. Bu rahatlama ile de hem bizimle hem arkadaşları ile daha güzel daha sağlıklı ilişkiler kurduğunu ve kendisini daha rahat ifade etmeye başladığını söyleyebilirim.
- Çocuğunuzun sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) derslerinde başarılı bir öğrenci bunda bir değişiklik olmadı.

- Çocuğunuzun ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Hem derslerine hem müzik ile ilgili çalışmalarına yeterli ve disiplinli bir şekilde çalışıyor.
- Çocuğunuzun arkadaşları varsa kardeşleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 9 (K)'un abisi var hem abisi ile hem arkadaşları ile güzel iletişim kurabiliyor. Geçenlerde abisi ile Fenerbahçe marşının notalarını saz ile çalmaya çalışıyorlardı.
- Çocuğunuzun kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 9 (K) kendini özgürce ifade edebilen ve öğretmenler tarafından da bu şekilde ifade edilen bir çocuk. Bunda herhangi bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun ergenlik dönemi içerisinde kabul edecek olursak, bu sürecin zorluklarını (dikkatsizlik, çekingenlik, içine kapanıklık, sakarlık vb.) Daha kolay atlattı, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bu döneme ilişkin Öğrenci 9 (K)'da kendine özel alan ayırma, odasında vakit geçirme gibi durumlar gözlemledik ki bunun normal olduğunu düşünüyoruz. Saz çalmaya başladıktan sonra kendisine ayırdığı bu özel ve yalnız kalmayı tercih ettiği zaman dilimlerinde saz çalıştığını ve enerjisini buna verdiğini görmek güzel.
- Çocuğunuzun sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 9 (K) ile gayet güzel iletişim kuruyoruz bunda bir değişiklik olmadı.
- Çocuğunuzun Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Öğrendiği türkülerle ilgili bilgileri ve hikâyelerini evde bize de anlatıyor. Hatta bazen o çalarken melodisine aşına olduğumuz türkülerini söylemeye biz de eşlik ediyoruz.
- Çocuğunuzun müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.

- o Daha fazla halk müziği dinemeye başladı. Bu dikkatimi *çekt*.
- Çocuğunuz dinlediği ve öğrendiği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Evet, okulda yeni öğrendiği her yeni türküyü gelip evde bize de çalıyır ve söylüyor.
- Anket görüşmesinin sonunda veli yapılan çalışma ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;
- o Güzel bir çalışma. Türk kültürüne özgü değerlerin yurtdışında yaşayan çocuklarımıza aktarılmasında mutlaka önemli katkıları oldu. Biz zaten çocuklarımızı Türk kültürünü, Türkçeyi daha güzel öğrensinler diye Türk okuluna yolladık ve bu çalışma beklentilerimizi karşılama açısından önemli rol aldı. Özellikle kültürümüzün önemli unsurlarından bağlama/saz ve türküleri kullanarak böyle bir çalışma yaptığınız için teşekkür ediyor başarılarınızın devamını diliyorum.

Ek-53

Öğrenci 9 (K)'a İlişkin Sınıf Rehber Öğretmeni İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 9 (K) zaten kurallara uyan ve örnek davranışlar sergileyen bir öğrenci, bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin dersiniz esnasındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Olumlu gelişmeler oldu. Derste (Türkçe dersi) türküler ile ilgili kısımlarda daha aktif rol almaya. Derste işlediğimiz türküleri söylemeye başladı.
- Öğrencinin sınav notlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 9 (K) zaten başarılı bir öğrenci ama yine de başarı durumunda az da olsa artışlar oldu.

- Öğrencinin ders çalışma disiplini hakkında çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Bu sene sınava da girecek olmasının etkisi ile daha düzenli ve disiplinli çalışmaya başladığını söyleyebilirim.
- Öğrencinin arkadaşları ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Her zaman arkadaşları ile güzel ilişkiler kurmuştur. Bunda bir değişiklik olmadı.
- Öğrencinin sizin dışınızdaki öğretmenleri ile iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğretmenleri ile iletişim konusunda sıkıntı yaşayan bir öğrenci değil. Bu çalışma sayesinde kazandığı özgüven ile bu durumda gelişim olduğunu gözlemledim.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Türkçeyi düzgün konuşma ve doğru kullanma konusunda ciddi bir ilerleme var. Bu sebeple kendini daha rahat ifade etmeye başladı.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Her zaman görev almaya çok isteklidir.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sorumluluklarını bilen ve hakkıyla yerine getiren bir öğrencidir. Katılmış olduğu bu sosyal etkinlik sorumluluklarını ihmal etmesine sebep olmadı, aksine olumlu yönde gelişmesine vesile oldu.

Ek-54

Öğrenci 9 (K)'a İlişkin Okul İdarecisi (Müdür Yardımcısı) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Öğrencinin okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Öğrenci 9 (K) bizim örnek gösterdiğimiz bir öğrencimizdir. Olumsuz söyleyeceğimiz hiçbir şey yok aksine, daha olumlu davranışlar sergilemeye başladı.
- Öğrencinin kendini ifade edebilmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) kendini çok rahat ifade edebilen özgüveni yüksek bir öğrencimizdi. Bu çalışma ile birlikte bunun artarak daha iyi hale geldiğini söyleyebiliriz.
- Öğrencinin görev almaya istekli olması bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Okulla ilgili bir program veya etkinlik yapılacağı zaman bütün çalışmalarda elimizin altında hazır olarak düşündüğümüz, görev almaya istekli ve görev verildiği zaman hakkıyla yerine getirmeye çalışan bir öğrencimiz. Bu önceden de böyleydi bu çalışma ile de böyle devam ettiğini görebiliyoruz.
- Öğrencinin sorumluluklarını yerine getirmesi bağlamında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Sorumluluklarını bilen ve buna uygun davranan bir öğrenci. Katılmış olduğu bu sosyal etkinlik ve çalışmalar bu sorumluluklarını ihmal etmesine neden olmadı.

Ek-55

Öğrenci 9 (K)'a İlişkin Sınıf Arkadaşı-1 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) kurallara uya bir arkadaşımız. Çalışmadan sonra bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz

- Ara sıra arkadaşları ile sorunlar yaşasa da bunları tatlıya bağlama/saz'ı her zaman başarabilen yapıcı bir arkadaşımız. Müzikle ve sazla ilgilenmeye başladıktan sonra daha olumlu gelişmeler oldu ve aralarında sorun olan arkadaşlarımızın barışmasına vesile olmaya çalıştı.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) bütün arkadaşları ile iyi geçinen bir arkadaşımız, bunda bir değişiklik olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- Öğrendiği türkülerin hangi yörelere ait olduğunu, hikâyelerini, farklı yörelerde farklı şiveler kullanılarak türküler söylendiğinden bahsetti.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) piyano çaldığı için genellikle klasik müzik dinliyordu, şimdi türküler de dinlemeye başladı.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- Evet, bazen sazıyla bize türkülerini çalıyor.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) kendini rahat ifade edebilen bir arkadaşımız bunda fazla bir değişiklik olmadı.

Ek-56

Öğrenci 9 (K)'a İlişkin Sınıf Arkadaşı-2 İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Arkadaşınızın okul ve sınıf kurallarına uyumunda, çalışma öncesi/sonrası gözlemediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Öğrenci 9 (K) zaten bütün kurallara uyan bir arkadaşımız bunda bir değişiklik olmadı.

- Arkadaşınızın sınıf ortamındaki tutum ve davranışlarında, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Çok çalışkan bir arkadaşımız ama genelde biraz ciddi bir yapısı vardı. Saz çalmaya başladıktan sonra daha neşeli bir hale geldi ve daha çok yüzü gülmeye başladı.
- Arkadaşınızın sizinle iletişimlerinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Öğrenci 9 (K) bütün arkadaşlarını sevilen herkese yardım eden herkesle rahat iletişim kuran bir arkadaşımız, o yüzden bunda bir değişim olmadı.
- Arkadaşınız Türkiye, Türk Kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri sizinle ve çevresiyle paylaşıyor mu?
- o Her zaman olmasa da ara sıra Türkiye ile ilgili öğrendiği bilgilerden, türkülerden bahsediyor.
- Arkadaşınızın müzik dinleme alışkanlıklarında ve dinlediği müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Daha önce klasik müzik ve pop müzik dinliyordu, şimdi bazen türküler de dinliyor.
- Arkadaşınızın dinlediği Türk halk müziği ezgilerinden bahsedip sizi de dinlemeniz için teşvik ediyor mu?
- o Evet, şu an hangi türküleri önerdiğini hatırlamıyorum ama önermişti.
- Arkadaşınızın kendisini ifade edebilme becerisinde, çalışma öncesi/sonrası gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- o Sınıf arkadaşları ile rahat iletişim kurardı hep. Bazı öğretmenlerin dersinde kendini rahat hisseder ve özgürce ifade ederdi ama bazı öğretmenlerimizde çekinirdi. Şimdi her konuda her öğretmen ile rahatlıkla konuşabiliyor ve soru sorabiliyor.

Ek-57

Öğrenci 9 (K) İle Yapılan Anket Görüşmesi Cevapları.

- Türk halk müziği ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.

- Türk halk müziğini, Türkiye'yi ve Türk kültürünü daha iyi anlamaya başladım. Türküleri çalmak ve o türkü sözlerinin hikâyelerini, yaşadıkları o dönemleri hissetmek beni Türkiye'ye daha yakın hissettirdi.
- Türk halk oyunları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Ben daha önce halk oyunları ekibinde olduğum için bu konuda biraz bilgim vardı ama şimdi bu bilgilerim pekişti ve çoğaldı.
- Türkiye coğrafyası ve şehirleri ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Farklı bölgelerde ve yörelerde farklı müzik türlerinin farklı halk oyunlarının olduğunu öğrendim. Çaldığımız türkülerde o şehirleri gözümde canlandırabiliyorum. Artık Türkiye ile ilgili daha çok bilgiye sahip olduğumu düşünüyorum.
- Türk Âşık ve Ozanları ile ilgili bilgi dağarcığınızda çalışma öncesi/sonrası değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Değişiklikler ve gelişmeler oldu, daha önce bu konuda hiçbir bilgim yoktu. Şimdi Âşık ve Ozanların Türk kültürüne ve Türk halk müziğine katkılarını, kim olduklarını, eserleri ve eserlerinde neler anlattıklarını biliyorum.
- Kendini ifade edebilme ve özgüven bağlamında, çalışma öncesi/sonrası kendinizde gözlemlediğiniz değişiklikler oldu mu? Varsa ifade ediniz.
- Evet, şimdi özellikle topluluk karşısında sahneye çıkma konusunda kendimi daha rahat hissediyorum. Ben küçük yaşlardan beri piyano okulunda eğitim alıyorum ve aslında annemin zorlaması ve yönlendirmesi ile buna başladım. Piyano ile ilgili etkinliklerde sahneye çıkarken bir sınava giriyormuşum gibi strese girer korkar ve heyecanlanırdım. Sazı ve Türk halk müziğini kendi isteğimle öğrendiğim için yakında yapacağımız türkü konseri için kendimi hazır ve rahat hissediyorum.
- Türkiye, Türk kültürü ve Türk halk müziği hakkında öğrendiği bilgileri ailenizle, arkadaşlarınızla ve çevrenizle paylaştınız mı? Paylaştıysanız kısaca neler olduğundan bahsediniz.
- Evde daha çok babamla beraber türküleri seslendiriyoruz. Ben çalışıyorum babam söylüyor. Sınıfta da konuyu genelde arkadaşlarım açıyor onlar da

heves ediyorlar bugün hangi türküyü öğrendiniz o türkü ile ilgili neler öğrendiniz diye bana soruyorlar ben de elimden geldiğince öğrendiğim bilgileri arkadaşlarıma aktarıyorum.

- Çalışma sürecinde ve sonunda müzik dinleme alışkanlığınızda ve dinlediğiniz müzik türlerinde değişiklikler gözlemlediniz mi? İfade ediniz.
- o Dinlediğim müziklerden çok müziği dinleme şeklim değişti diyebilirim. Artık müziği daha derinlemesine dinlemeye çalışıyorum. Sözlerinden nasıl bir hikâyesi olabileceğine dair kendi kendime tahmin yürütüyorum.
- Dinlediğiniz ve öğrendiğiniz Türk halk müziği ezgilerini çevrenizdeki kişilere de dinlemeleri için önerdiniz mi? Önerdiyseniz hangi türküleri önerdiniz 5 tane örnek veriniz.
- o Hey On Beşli, Burçak Tarlası, Oynayın Kız Oynayın, Yüksek Yüksek Tepelere türkülerini önerdim.
- Çalışmanın sonunda, bu çalışmanın bir parçası olarak hissettiğiniz duygu ve düşünceleri paylaşınız.
- o Çok gurur verici bir duygu. Bir müzik aleti daha çalmayı öğrenmek ve bunu yaparken Türkiye ve Türk kültürü hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak çok güzel. Bu çalışmayı bir zorunluluk olduğu için değil, kendim isteyerek yaptığım için bundan çok keyif alıyorum.

Ek-59

Çalışma Süreci Fotoğrafları.

Ek-60

Türkü Okuma Çalışmaları Ve Konser Provası Fotoğrafları.

Ek-61

Çalışma Sonunda Gerçekleştirilen Dinletiyeye Ait Afiş

**KIRGIZİSTAN
BİŞKEK TÜRK OKULU
BAĞLAMA KURSU ÖĞRENCİLERİ**

**TÜRKÜ BİLMİYEN
TÜRK'Ü BİLEMEZ**

**Hazırlayan
Levent ÖZER**

25 **MAYIS** **Saat** **Yer**
2018 **14.30** **KONFERANS SALONU**

Ek-62

Çalışma Sonunda Gerçekleştirilen Dinletiyeye Ait Fotoğraflar.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Levent ÖZER	İmza:	
Doğum Yeri:	KALTENKİRCHEN / ALMANYA		
Doğum Tarihi:	02/09/1983		
Medeni Durumu:	EVLİ (Bir çocuk sahibi)		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Yeşilirmak	İlkokulu	Çarşamba/SAMSUN	1990-1995
Ortaöğreti	Yeşilirmak	Ortaokul	Çarşamba/SAMSUN	1995-1997
Lise	Çarşamba Lisesi	Lise	Çarşamba/SAMSUN	1997-2000
Lisans	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Müzik Öğretmenliği	TRABZON	2000-2004
Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Müzik	KONYA	2012-2015
Doktora	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Müzik	KONYA	2015-2019

İş Deneyimi:	2005 yılından itibaren Karaman ilinde çeşitli ilköğretim okulları ve liselerde müzik öğretmenliği ve Karaman Güzel Sanatlar ve Spor lisesinde Bağlama öğretmeni olarak görev yaptım. 2016 Kasım ayından itibaren Milli Eğitim Bakanlığı görevlendirmesi ile Kırgızistan Büyük Elçiliği Eğitim Müşavirliği bünyesinde Türk İlk ve ortaokulu ve Kırgız Türk Anadolu lisesinde müzik öğretmeni olarak görev yapmaktayım. (2016-Halen)
Aldığı Ödüller:	Milli Müdürlüğü ve Valilik makamlarından toplamda 9 adet Takdir ve Teşekkür belgeleri. Kırgızistan Bişkek Büyük Elçiliği Teşekkür Belgesi. Kırgızistan Bişkek Manas Üniversitesi Teşekkür Belgesi.
Tel:	+905057338609